183

(c) 2009 Ministerio de Cultura

Tom 118

Concordia Regularum S. P. N. Benedicti Basilii, Macarii, Pauli; Stephani, Hieronimi, Ysidori, et aliorum Patrum Incerti Authoris

á Sto. Benedicto, abbate Monasterii Anianensis.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

IN NOMINE SCAE ET IN
DIVIDUAE TRINITATIS;
INCIPIT LIBER CONCOR
DIA REGULARUM PA
TRUM; UIDELICET BEATI
BENEDICTI; MACHARII;
PACHOMII; BASILII ET CE
RORUM

Benedictus ultimus omnium abbatum abbatibus
monachis omnibus in domino salutem. Dum mihi in utili- xpo
tati consulens attentius quererem quomo-
do utilius possem cunctis prodesse, expiscan-
do uitas regulasque legere patrum. Quas dum si saga-
ci intentione percurrerem, et eadem pene quae
a sco benedicto prolata sunt uerba in quibusdam locis,
in quibusdam uero sensum eundem cognoscere occurrit
animo, eaque a tepidis seu negligentibus quae monachis dici assolet.
Aiunt enim: Quid ceterae huic conferunt regulae, quid me
quas non promisi pertinet legere? Et haec quidem dicunt aliqui
ignorantes beatum benedictum suam ex ceteris assumpsisse

(c) 2006 Ministerio de Cultura

regulam· et ueluti ex manipulis plurimis
strenue contraxisse manipulum unum· Quapropter seu propter eos
qui eas habentes ignorant quibus in locis fit eorum concor
dia· placuit omnes ex omnibus in unum coartari senten
tias que cum beati benedicti concordare noscun
tur regula· quatenus unus ex multis collectus
exiret codex· ita dumtaxat ut beati benedicti pre
cederent quibus cetere consequenter coherere nectique possent.
Quam ob rem concordia regularum hic liber sortitus est nomen·
Nouerint tamen omnes qui hunc lecturi sunt librum quia non
uane laudis instinctu· nec arrogantie fastu quasi meum
post in toto latissime orbe difusam doctrinam ex arenti
riuulo cupiens extendere nomen· sed dilectionis affectu
anime mee et omniumque legere cupientium salutis aug
mento a me esse ceptum· Qua de re testem inuoco non mihi
solummodo sed omnium cordium cognitorem· qui ipse
nouit me non tumoris sed caritatis causa hoc opus egisse·
Quem totis uiribus sedulo deprecor· ut qui se daturum pro
calice aque frigide mercedem promisit· meorum saltim
pro hoc exiguo opere remissionem tribuat omnium peccatorum·
Uos uero omnes qui hunc audituri lecturique estis librum·
supplex exoro· ut dum ex eo uobis spiritalia sumentes fercula
pro meis reatibus domino non dedignemini fundere
preces· Quatenus dominus uobis pro propriis laboribus mercedes largiatur
eterna· meorum mihi ut uestro suffragio detur remissio peccatorum·
Sumite ergo gratanter a nobis utilem uobis contractum
libellum· Siquidem inhoc tam robustis condidimus turrem·
eamque predictis muniuimus armis· Inualidis uero

(c) 2006 Ministerio de Cultura

multigenis ex floribus nectar adsumptum lucidum de
pinximus fauum **EXPLICIT PREFATIO: ITEM PREFATIO**

Arbiter ut mundi tenebras depelleret omnis
Sidus ab eo hoc iussit consurgere cuius
Luce per opaca fugiunt ex orbe tenebre
Multigeneque simul micuere per ethera stelle
Quas lustrare suo iussit ex lumine noctis
Ne frustra pateant oculi sine lumine nostri
Fulsit ex templo pandans sua cornua luna
Nec mora et lucifuge fugiunt per concaua terre
Expauere quidem rutilantia sidera celi
Cecus erat mundus paradisi gaudia postquam
Perdiderat gestans tetras in corde tenebras
Nec oculis lucem poterat intendere clausis
Luce quidem uacuus male sanus demone plenus
Has tamen ut tenebras superis discenderet omnis
Fulgida incarne patuit sol uerus eoy
Aecclesie splendere iubar iubet alta polorum
Ut peccat et docuit typice que luna uocatur
Surgit et exinde nimium fatetur beata
Caecus apostolis reboans per compita mundi
Uerba tonantis et exsurgit post denique fulgens
Astrigerus ordo roseo uestitus amictu
Sanguine quippe suo rutilans que fundere xpi
Fecit amor sacrus patuit post milia mille
Exsuperans numerum niueo qui micat amictu
Ordo beatus iter gradiens qui tendit ad astra
Ubicumque similis temnens morientia cuncta

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Et deserta petens recubans in rupibus altis
Aulatitans antris montis sub uertice sitis
Aut profundam nimis retinens confinia uallis
Mortificare sem& cupiens ut scandere celum
Possit & angelicis iunctus per s(ae)cula xp(istu)m
Conlaudare choris dulci modolamine cantans
ic opere reuerat que sunt documenta salutis
Demonstrauit ouans cunctis quirens regna polorum
Scandere quantotius satagunt nam mul ta libellis
Conscripsere quidam potius quos ordo beatus
Eximios tenuit docuit quos maxime xp(istu)s
Qui pandunt iter astrigerum qua gaudia uitę
Vocib; excelsis reboant ut terrea linquant
Mortales homines ualeant ut uiuere semper
Uir benedictus & hisidorus basilius extant
Eximii quorum retinent sat dicta per orbem
Ex quorum documentis hos decerpere flores
Multigenos placuit unoq; scribere libro
Florigera uelut monachis depinge referta
In qua ualde rosę rutilant & lilia candent
Ac uiolę fulgent redolent uernantia queque
Iamque quid docuere patres concordia atque
Verius ut fatear eadem simul unus & ipsa
Uerbali & dispar sensus non scinditur unus
Una fides cunctos docuit & sp(iritu)s unus
Vna tenens patria trames quaduxit & unus
Dicimus ergo libri nomen concordia rite
Sumite cęlicolę patres hęc munia patrum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Sumite hec monachi monita que regula sca
Hos monet assidue pauido ne corde fugaces
Auia secte tetris barathri que tendit ad ima
Hec est uera uia porgit hec pocula uitę
Fabula dulciflua melle que dulcius extat
Hic tribuat codex tribuit sine fine beate
Uiuere cu xpo dignas q; promere grates
Te trinitas rogito nobis tu esto salutis
Ut te dante uo ualeamus uiuere regno AMEN

INCIPIUNT CAPITULA LIBRI · DE CONCORDIA REGULARUM

I. De concordia regularum II Prefatio III De generib; ut uita monachorum IIII De ordinando abbate atq; proprietate epi cognitione hac item congrua indigni electione atq; constituti abbatis uite et doctrine moderatione
V Qualis debeat esse abbas
VI De adhibendis ad consilium frib;
VII Que sunt instrumenta bonorum operum
VIII De obedientia discipulorum
VIIII De taciturnitate
X De humilitate
XI De primo gradu
XII De secundo gradu
XIII De tertio gradu
XIIII De IIII gradu
XV De V gradu
XVI De VI gradu
XVII De VII gradu
XVIII De VIII gradu
XVIIII De VIIII gradu
XX De X gradu
XXI De XI gradu
XXII De XII gradu
XXIII De officiis diuinis in noc
XXIIII Qualiter diuina opera per diem agantur
XXV De disciplina psallendi
XXVI De reuerentia orationis
XXVII De preposito
XXVIII De decanis monasterii quales esse debe
XXVIIII Quomodo dormiant monachi
XXX De excommunicatione culparum
XXXI Qualis debeat esse modus excommunica

(c) 2006 Ministerio de Cultura

xxxii De grauiorib; culpis
ueant
xxxiii De eis q(ui) excom(m)unicant(ur) q(uo)modo satis faciant & a q(ui)b; seca
xxxiiii De his q(ui) sine iussione iunguntur excom(m)unicatis
xxxv Qualit(er) debeat abba sollicitus e(ss)e circa excom(m)unicatos
xxxvi De his qui in aliq(ui)b; leuib; reb; delincunt
xxxvii De his q(ui) sepius correpti n(on) emendauerint
xxxviii Si debeant iterum recipi fr(atr)es exeuntes de monasterio
xxxviiii Pueri minore aetate q(ua)lit(er) corripiantur
xl De cellarario monasterii qualis sit
xli De ferramentis uel reb; monasterii
xlii Si q(ui)d debeat monachus p(ro)priu(m) habere
xliii Si om(ne)s equalit(er) debent necessaria accipere
xliiii De septimanariis quoq(ui)ne
xlv De infirmis fr(atr)ib;
xlvi De senib; uel infantib;
xlvii De ebdomadario t(r)a & silentiu(m) ad m(en)sa absq; lec no
tore aut priore
xlviii De m(en)sura cibor(um)
xlviiii De m(en)sura potus
l Quib; oris oportet reficere
li Ut post c(om)pletoriu(m) nemo loquat(ur) sed post cena(m) ad lectione(m) audienda(m) ab omnib; occurratur
lii De his q(ui) ad opus d(e)i uel ad m(en)sa(m) tarde occurrunt uel ante aut post statuta(m) hora(m) q(uo)d cuiq; sum(en)d(u)m p(re)sument aut offertu(m) a priore accipere nolunt
liii De his qui falluntur in oratorio
liiii De significanda hora operis d(e)i hac de psalmis & antiphonis inponendis ponendis atq; psallere uel legere iubente abbate
lv De opera manuu(m) cotidiano & horis lectioni & q(uo)d a fr(atr)ibus concessis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

LVI De quadragesime obseruatione et hac de augendis
peculiarib; uotis cu uoluntate abbis
De frib; qui longe ab oratorio laborant ut in uia sunt
De frib; qui n longe satis proficiscuntur
De oratorio monasterii
De hospitib; suscipiendis et qq na abbs et annuisq; qqnis
Ut n debeat monachus litteras ut eulogias suscipere
De uestiario ut calciario frm · de struendis pbendis et lectis
sternandis omnib; necessariis abbate ab abbate monachis dandis
De mensa abbatis Dearti ficib; monasterii
De disciplina suscipiendor frm nouitior
De filiis nobiliu ut pauperu qui offeruntur in monasterio
De sacerdotib; qui uoluerint in monasterio habitare et de clericis
De monachi peregrinis qualiter suscipiantur
De sacerdotib; monasterii ·
De ordine congregationis appellationib; q; aliis hec de pu
eris ab omnib; sub disciplina custodiendis
De hostiariis monasterii et artificib; diuersis infra monas
terium exercendis atq; hac regula sepe legenda
De frib; in uia directis et unde ea referentiu intus de foris hac p
sumtu quicquid sine iussione abbtis
Si fri inpossibilia iniunguntur
Ut in monasterio n psumat alt alterum defendere
Ut n psumat passim quisquam aliu cedere in monasterio
Ut obedientes sibi sint inuice frs
De zelo bono qd debent monachi habere

EXPLICIUNT CAPITULA · INCIPIT TEXTUS LIBRI
DE CONCORDIA REGULAR · EX REGULA SCI BENE

(c) 2006 Ministerio de Cultura

DICTI ABBATIS. DE HOC QUOD NON OMNIS OBSERUATIO IUSTITIAE IN HAC SIT REGULA CONSTITUTA

Regulam autem hanc descripsimus. ut hanc obseruantes in monasteriis aliquatenus ut onestatem morum. aut initium conuersionis nos demonstremus habere. Ceterum ad perfectionem conuersationis qui festinant. sunt doctrine sanctorum patrum quarum obseruatio perducat hominem ad celsitudinem perfectionis. Que enim pagina aut quis sermo diuine auctoritatis ueteris hac noui testamenti non est rectissima norma uite huius humane. Aut quis liber sanctorum catholicorum patrum hoc non resonat ut recto cursu perueniamus ad creatorem nostrum. Nec non et conlationes patrum et instituta et uitas eorum. sed et regula sancti patris nostri basilii. quid aliud sunt nisi bene uiuentium et obedientium monachorum instrumenta uirtutum. Nobis autem desidiosis et male uiuentibus atque neglegentibus rubor confusionis est. Quisquis ergo ad patriam celestem festinas. hanc minimam incoationis regulam descriptam adiuuante Christo perfice. et tunc demum ad maiora que supra commemorauimus. doctrine uirtutumque culmina deo protegente peruenies. facientibus hec regna patebunt superna. ITEM EX EADEM

Tertium uero monachorum teterrimum genus est sarabaitarum. qui nulli regule adprobati experientia magistra sicut aurum fornacis. et cetera. ITEM EX EADEM

Octauus humilitatis gradus est. si nichil agat monachus

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nisi quod co(m)munis monasterii regula ut maior(um) cohor
tantur exemplo. ITEM EX EADEM REGULA
Dum quando legamus s(an)c(t)os patres n(ost)ros uno die hoc
strenue impleuisse q(uo)d nos tepidi utinam sep
timana integra persolueremus. IT(EM) EX EADE(M) REG(ULA)
Licet legamus uinu(m) monachor(um) omnino n(on) e(ss)e. sed q(ui)a
n(ost)ris t(em)p(o)rib(us) id monachis p(er)suaderi n(on) potest saltim
ut consentiamus ut n(on) usq(ue) ad satietate(m) bibamus
Si aut(em) necessitas loci aut ITE(M) EX EADE(M) REGULA
paup(er)tas exegerit ut ad fruges colligendas p(er) se
occupentur n(on) contristentur. quia tunc uere monachi
sunt si labores manuu(m) suar(um) uiuunt sicut et patres
n(ost)ri et ap(osto)li ITEM EX EADEM REGULA
Licet omni t(em)p(o)r(e) uita monachi quadragesime debet
obseruatione(m) habere tam(en) quia paucor(um) est ista uirt(us)
Plura sunt precepta EX REGULA YSYDORI
uel instituta maior(um) que a s(an)c(t)is patribus pars inpro
lixa repperiuntur. queq(ue) et(iam) n(on)nulli adultius
ut obscurius posteritati co(m)posita tradider(unt). Ad
quor(um) exemplu(m) nos hec pauca uob(is) digerere ausi
sumus. ut sermone ple beio ut rustico quam
facillime intellega tis quo ordine p(ro)fessionis
u(est)re more(m) retineatis. Preterea quisquis tirin
illa(m) uniuersa uirtutu(m) disciplina(m) contendit ap
petere pergat in quantu(m) placet et arduu(m) illu(m)
limite(m) atq(ue) angustu(m) leuigato cursu incedat. Qui
uero tanta uis sic prior(um) explere
nequiuerit in huius limine dis ciplina(m)

(c) 2006 Ministerio de Cultura

gressum ponat. ne ueluti a declinandum studeat.
ne dum delicatius appetit inferiora. tantum quam no
men monachi perdat. Quapropter sicut illa precepta priorum
perfectum reddunt hac summum. ita facient ista ultimum.
Illa custodiunt perfecti. ista sequantur post peccatum conuersi.
·II· Haec igitur serui dei milites xpi contemptores mundi
ita a uobis uolumus custodiri. ut maiora precepta patrum
per omnia conseruetis. Suscipite igitur in illa et hanc
ammonitionem nostram humili corde custodientes que di
cimus libenter sumentes que dispensamus quatenus
et uobis de effectu operis sit gloria. et nobis pro ipsa admo
nitione proueniat postulata uenia

EX REGULA SCI STEPHANI ET PAULI

Regule quoque patrum ideo nobis assidue leguntur.
ut eorum exortationibus interiorem accommodantes audi
tum et discipline concipiamus amorem dulcissimum.
et domino per omnia adiuuante uite ipsorum exempla sequamur.
Ipsi quid nobis festinandum est. ut annis nitibus tepor exclu
datur inolitus. Nam et hec que uobis per singula presen
ti loquimur scriptura. non in suggillatione sanctorum et beatis
simorum patrum regulis au[illegible] temerario aduos pro
ferenda presumpsimus sed ea tantum specialiter
ex eorum constitutionibus [illegible] uobis leuiter ingerenda
curauimus. Plenitudo autem sancte conuersationis et spi
ritalis uite perfecta doctrina in eorum sanctorum patrum regulis
nobis cotidie recitatur. quorum et plura tanta diuino
munere [illegible] et docendi est attribuata auctoritas

EX LI[illegible]BRO ORSIESII

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Haec cuncta replicavi ut scorum vitas considerantes non
circumferamur omni uento doctrine · sed laboremus
& eorum conuersationem nostre uite propositum habeamus exem
plum · ut simus populus peculiaris dei · ne contristamur spiritum
sanctum in quo signati sumus in die redemptionis · ne illud
extinguamus in nobis & prophetias contempnamus · ne
forsitan uolenti spiritui sancto habitare in nobis non demus locum.
nullum alium timeamus preter dominum qui ultor & iudex
est operum singulorum · secum sancto sanctus est · & cum uiro innocente
innocens est · & dicit · ego amantem me diligo · & qui
me querunt · inuenient gaudium · Et alibi loquitur · si ambu
laueritis contra me per uersi · & ego ambulabo con
tra uos per uersus ·

PRAEFATIO EX REGULA SANCTI BENEDICTI ABBATIS

Obsculta o fili precepta magistri · & inclina aurem
cordis tui & ammonitionem pii patris libenter excipe
& efficaciter comple ut ad eum per obedientie laborem
redeas a quo per inobedientie desidiam recesseras · Ad te er
go nunc mi sermo dirigitur · quisquis abrenuntians pro
priis uoluntatibus domino xpo uero regi militaturus · obedi
entie fortissima atque preclara arma assumis · In pri
mis ut quicquid agendum inchoas bonum ab eo perfici instan
tissima oratione deposcas · ut qui nos iam in filiorum dignatus
est numero computare · non debet aliquando de malis
actibus nostris contristari · Ita enim ei omni tempore de bonis suis in
nobis parendum est · ut non solum iratus pater suos non aliquan
do filios exheredet · sed nec ut metuendus dominus irritatus a ma
lis nostris · ut nequissimos seruos perpetuam tradat ad penam

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ii. qui eum sequi noluerint ad gloriam. Exsurgamus ergo tandem
aliquando. excitante nos scriptura ac dicente. hora est
iam nos de somno surgere. Et apertis oculis nostris ad deificum
lumen attonitis auribus audiamus diuina cotidie cla
mans quid nos ammoneat uox dicens. hodie si uocem
eius audieritis. nolite obdurare corda uestra. Et iterum.
Qui habet aures audiendi audiat. quid spiritus dicat eccle
siis. Et quid dicit. Uenite filii audite me. timorem domini do
cebo uos. Currite dum lumen uitę habetis. ne tenebrę mor
tis uos comprehendant. Et quęrens dominus in multitudine po
puli. cui hec clamat operarium suum. iterum dicit. Quis est
homo qui uult uitam. et cupit uidere dies bonos. quod si
tu audiens. respondeas ego. dicit tibi deus. Si uis habe
re ueram et perpetuam uitam. prohibe linguam tuam a malo.
et labia tua ne loquantur dolum. Diuerte a malo et fac
bonum inquire pacem et sequere eam. Et dum hęc feceri
tis. oculi mei super uos. et aures meę ad preces uestras. et ante
quam me inuocetis. dicam ecce adsum. Quid dulcius nobis hac
uoce domini inuitantis nos fratres karissimi. Ecce pietate sua
G. iii. demonstrat nobis dominus uiam uitę. Succinctis ergo fide uel ob
seruantia bonorum actuum lumbis nostris. per ducatum euange
lii pergamus itinera eius. ut mereamur eum qui nos uocauit
in regnum suum uidere. In cuius regni tabernaculo si uo
lumus habitare. nisi illuc bonis actibus currendo mi
nime peruenitur. Sed interrogemus cum prophe
ta dominum dicentes ei. Domine quis habitabit in taber
naculo tuo. aut quis requiescet in monte sancto tuo.
Post hanc interrogationem fratres audiamus dominum respon

(c) 2006 Ministerio de Cultura

dentē · & hostendentē nob in ipsius tabernaculi di
cens · Qui ingreditur sine macula · & operatur iusti
tiā · qui loquitur ueritatē in corde suo · qui nō egit dolū
in lingua sua · qui nō fecit proximo suo malū · qui obprobri
um nō accepit aduersus proximū suum · Qui malignū di
abolū aliqua suadentē sibi · cū ipsa suasione sua a cons
pectib; cordis sui respuens deduxit ad nihilū · & par
uulos cogitatus eius tenuit & allisit ad xpm · Qui ti q · iiii ·
mentes dnm · de bona obseruantia sua nō se reddunt
elatos · sed ipsa in se bona non a se posse sed a dnō fieri
existimantes · operantē in se dnm magnificant · Illud
cū pphēa dicentes · Non nobis dne non nobis sed nomi
ni tuo da gl'am · Sicut nec paulus apsts de pdicatione
sua sibi aliquid inputauit dicens · Gratia di sū id quod
+ sum · Et iter ipse dicit · Qui gloriatur in dnō glorietur
Unde & dns in euangelio ait · Qui audit uerba mea hec
& facit ea · similabo eū uiro sapienti qui aedificauit do
mū suā sup petrā · Uenerū flumina flauerū uenti & inpe
gerū in domū illā & nō cecidit quia fundata erat sup petrā
Hec cōplens dns expectat nos cotidie his scīs suis monitis
factis nos respondere debere · Ideo nobis pp emdatione
maloꝝ · huius uite dies ad indutias relaxantur · Dicen
te apsto · An nescis quia patientia di ad penitentiā te
adducit · Nā pius dns dicit · Nolo mortē peccatoris ·
sed ut conuertatur & uiuat · Cū ergo interrogassemus
dnm frs de habitatore tabernaculi ei; audiuimus
habitandi pceptū · Sed si cōpleamus habitatoris
officiū · erimus heredes regni celoꝝ · Ergo pr̄ q · v

(c) 2006 Ministerio de Cultura

parandasunt corda et corpora nostra sanctae praeceptorum
obedientiae militanda. Et quod minus habet in nos
tura possibile, rogemus dominum ut gratiae suae iubeat
nobis adiutorium ministrare. Et si fugientes gehennae
poenas ad vitam volumus perpetuam pervenire, dum adhuc vacat et in
hoc corpore sumus et haec omnia per hanc lucis vitam va
cat implere, currendum et agendum est modo quod in per
petuum nobis expediat. Constituenda est ergo a nobis
dominici scolae servitii. In qua institutione nihil
asperum nihilque grave nos constituturos speramus. Sed
et si quid paululum restrictius dictante aequitatis ratione
propter emendationem vitiorum vel conservationem caritatis pro
cesserit, non ilico pavore perterritus refugias viam
salutis, quae non est nisi angusto initio incipienda. Proces
su vero conversationis et fidei dilatato corde inenar
rabili dilectionis dulcedine curritur via mandatorum
dei, ut ab ipsius numquam magisterio discedentes in eius
doctrina usque ad mortem in monasterio perseverantes
passionibus Christi per patientiam participemur, ut et regni
eius mereamur esse consortes. Amen.

PREFATIO EX REGULA MAGISTRI

O HOmo primo tibi qui legis, deinde et tibi qui me obs
cultas dicentem, dimitte alio modo quae cogitas,
et me tibi loquentem et per os meum deum te convenien
tem cognosce. Ad quem dominum deum ex voluntate nostra per bo
na acta ut beneplacita iustitiae ire debemus, ne per
neglegentiam peccatorum inviti rapiamur arcersiti per
mortem. Ergo auditor qui me audis dicentem, percipe

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ficiant. & qm̄ necesse fuit nouo huic pp̄to ut iu
iugū noue legis imponi. nō q eoꝝ colla depri
merē sed ut mitiū ceruices potius inclinarem
Regulę quę ab e[illegible] is plege seruetur. licentia
a uob tā pfecta quā accepta conscripsimus. In q
si quid seueritate durū. si quid remissione mol
lissimū iuditii scientię ad iudicaueritis cen
surā manus urę pagina melius in quo eligitur
plecata trasius cipiat. ut huius mihi magis gła
detur qd digna inuenta est. p quā uos regulę
correxistis fugiendo a facie uerecundię. Sin ue
ro ut credo iuditiū amoris operā uerā inflige
re digna correctione litterę. quicquid demum
ineptū lectioni castigata ptulerit. liberoꝝ
culpa cū libello erroris urę me constat subdi
disse censure. Mihi tamen horandū ē. ut in pri
mis dō. deinde uob[illegible]
mus. & illis qbus hec seruanda manda[illegible] mus
ut in nomine dn̄i ihu xp̄i obędientes in omib; di
uinis pceptis. ęterna ab eis pmia & gła sine fine
bone tantū uite emta ptio uindicaetur. Pres
tante dn̄o hac dō nr̄o ihu xp̄o qui cū patre & spū
uiuit & regnat in secla scloꝝ. am̄. Ex regula
Sci Benedicti de generib; monachorū

Monachoꝝ IIII ēē genera. manifestū est. Primū
cenobitarū. hoc est monasteriale. militans
sub regula uel abbate. Deinde sed genus est ana
choritarū. id est eremitarū. hoꝝ qui n conuersionis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

diuturnā dic
id ē multis
temporib;
uel dieb; p lixa

acus dicit instruct
ordom itū . ad bellandū
contra diabolum .

terrimū . id ē nigerrimū
turpissimū . horribile .
sarabaita . renuita .

putauerint dix . n quicqd
ante diuinarū scripturarū
r . p bauerint patrum
uoluerint telum soluere
& dicunt bonū & sem ee
... soluere

... girū . id ē
girouagus . dicendo
gus atq; uagando
cellas pariterq; circum
eunt

ser uore nouitio sed monasterii probatione diutur-
na . qui didicerū contra diabolū multorum solacio iā doc-
ti pugnare . Et bene instructi frater na ex acie ad
singularē pugnā heremi securi iā sine consolati-
one alterius . sola manu uel brachio contra uitia car-
nis uel cogitationū dō auxiliante sufficiunt pugnare .
Tertiū uero monachorum teterrimū genus est . saraba-
itarum . qui nulla regula adprobati experientia
magistri sicut aurū fornacis . sed in plūbi natura
molliti . adhuc operib; seruantes sclo fidē . mentiri
dō p tonsura noscuntur . Qui bini aut t'ni aut certe sin-
guli sine pastore non dominicis sed suis inclusi ouilib;
pro lege eis est desideriorum uoluptas . Cū quicquid pu-
tauerint uel elegerint hoc dicunt scm . Et quod no-
luerint . hoc putant non licere . Quartū uero genus
est monachorum quod nominatur girouagū . qui tota sua
... uit ... ternis dieb; p diuersorū
cellas hospitantur . sēper uagi & nūquā stabiles . & p-
priis uoluptatib; & gule inlecebris seruientes . & per
omnia deteriores sarabaitis . De quorum omnium horum mi-
serrima conuersatione . melius est silere quā loqui .
His ergo omissis ad cenobitarum fortissimū genus dis-
ponendū adiuuante dnō ueniamus . EX REGU-
LA MAGISTRI DE GENERIB; MONACHORUM

Monachorum quattuor ēē genera . manifestū est .
Primū cenobitarum hoc ē monasteriale . mi-
litans sub regula uel abbate . Deinde scdm genus
est anachoritarum id ē heremitarum . horum qui non

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Et mox de uita iam monachis aut monasterii positi
one introgant · ubicu͂ inde lexauerint ponant
ut applicent · ut ut lassi & quasi quib; iã uniuersus
clausus sit mundus · & ex toto eos nec loco nec silue ·
nec latus ipse egypti herem capiat · inde se di
cunt iusse errare · & ex toto locu͂ repausationis &
refrigeriu͂ animę · & integrã se obseruationẽ dis
ciplinę nusquã posse inuenire · Quasi dicunt se
ita multu͂ sapientes ut totu͂ ipsis solis displiceat ·
quicquid deo & hominib; placet · Ideo q; magis eli
gunt ãbulare & nouitatẽ p diuersos quotidię hos
pites mutatos · & uarias refecciones · ut p occasi
onẽ sicientes suę repropinata pocula sumant ·
Hoc ergo agunt · ut gulę suę magis cotidię peregri
nari uideantur quã animę · Et cu͂ eis post bidu
u͂ ad unu͂ hospitẽ apparatus ipse in pulmentarius
iã minuendo subducitur · Et mane alia die facto
cu͂ ñ ad refectionẽ coquendã sed ad laborẽ cel
lule suę uiderint hospitẽ occupari · mox queri
sibi aliu͂ hospitẽ placet · & adhuc ñ uenit · & iã ua
dit · Tunc uale festinant · auaro iã hospite dicere ·
Et cu͂ migrare de ali hospitali satagunt · orare post
egressu͂ suu͂ hospitẽ postulant · sic festinant quasi
ab aliquo impellantur · quasi eos iã expectent
alioꝝ hospitu͂ prandia apparata · Et ñ longe ab ip
so manasterio si inuenerint cellulã monachi
repausantes · dicunt se porro a finib; aduenire
italię · & nouitatẽ aliquid de peregrinatione · aut

(c) 2006 Ministerio de Cultura

de captiuitate. Et ipsi hospiti quae sibi humili & incli
nato capite mentiemes. cu ppri & ate longe tenue ne
ris cogunt pii hopitis totã paupertat incaccabis &
in m̄sã exinaniri. Sine dubio & ipse hospes nuct &
agitt tonib; exinanitus. post biduũ relinquenct;
Et cũ post triduũ & ipse & cellae eius & mores & ei;
displicuerit disciplina. & cũ sub ducta eis post bi
duũ abeo minus exibuerit m̄sa. mox & ipse re- consignare
bisatias cogitur. quas diuersoꝝ hospitum iã panes
tostium pleuerant. cũ diuersoꝝ hospitalis in m̄
sus recentes sumpt illos seruatos cogunt paua
ritiã mucidure. Ergo post quã eis bisaciae con
signantur. mox & de pastura miser asinus reuo
catur. Cui post recentis uiae laborẽ misero pas
tura placuerat sicut eius hospitari ñ displicuisse
in biduo. Et nouiter restratus. & diuersis tonicis & co
cullis resarcinatus quaes aut inportunitas aduersis
exigerat. aut inuenta occasio fraudis diuersos
hospites nudauerat. & ut alios p&ant fingunt se pan
nos aduestiri & uale. Et ipsi hospiti dicentes. adhuc
non uener̄. & iã uadunt cũ abaelia iã hospitalicae
in ammo inuitantiũ. ceditur. pungitur. ustulaetur.
lorz dicat miser asellus & ñ uadit. Uapulant aures
eius post q. clunes defecerint. Ideo miser procidit
& in ambus lassus inpingitur. quia festinatur & sata
gitur ut ad alterius monasterii prandiũ occurratur.
Et cũ peruenerint ad alterius monasterii aut monachi
regias. tradari & clamosa uoce de foris benedici

(c) 2006 Ministerio de Cultura

te clamant. Et quęcesti iam illum calicem in manu acceperint. quem mox ingressi monasterium, pstitisuri petituri. Et intrantes regias adhuc nunnuntiati & suscepti excaricant & quasi p aliquo debito aut ex alicuius delegatione ibi aduenerant ante latus bisatię porriguntur quam ipse ; hospes suscipitur. Et non prius ad oratorium festinatur. nisi p labore desiderandi uini p occasionem uiatice sitis. ut tu p caritate hospiti uinum porrigas. ab illis sic mane aqua exposcitur. Hi enim tales cum ipsi ieiunia ambulando ignorant. & ad quos cumque superuenerant ieiunantes aut p superuentu hospitali cogunt eos ieiunia frangere. aut non erubescunt suauo ce eis hoc dicere.

Magis eum pp auaritiam ieiunare ut non hospitem uelint recreare post uiam. & p uagam suę consuetudinis gulam. cogunt pseuerantium ieiunia uoluere. cum illi laborioso itineri imputant quicquid presumunt. Et nesciunt quia ut eis non liceat ieiunare aut abstinere aut aliquo nesciant aliquando loco stare. Non eos aliqua ambulare conpellit necessitas. sed gulę cogit uoluntas. Cum securi & superuenientes. alienis laboris querunt panes comedere. & diuersorum lectis peregrinis straminib; sudores suos amant extergere. In quib; straminib; cum indigesti p crapula cibi & potus cupiunt satis facere sompno. uel cum quidam occupationem gulosę ambulationis psalmos aliquando neglexerint meditari. ipsorum ore respondent se lassis post uiam ossib; non posse de lectulo surgere.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

cũ uisi fuerint sani in m̃sa serotina manducare :
Mox matu tinoꝝ ex plco ope[re]di · surgunt uelut
gem̃tes & lassi · sic prima ne cale fac ti meri p&i
to panis fracmtũ aut sintia · egroti succus deside
rantis monasteria ipsa aut cellulas false exe
unt loꝝ dicando de fincta infir mitate abs conse
securi qd sanitatis gressus sint ab ipso limine re
formantes · Nã sibi nolunt sub imperio monaste
rii abbate de omib; necessariis cogitare · ut ipsi
alicubi suo inuenientes arbitrio · facta cellula per sis
tendo ut ipsi sibi necessaria uitae debuerant co
gitare · Et si nrã illis displic& uita · ut suã nobis osten
derent formã unde numquã persistentes actus
cotidie ambulando mendicare sudare & geme
re · quã uno loco stando laborare & uiuere · ut
cotidie nouit diuersoꝝ cellas ut humiles intrant
hospites solo capite inclinati · Deinde superbi & ue
lut ingrati · post biduũ migraturi & uelut i qui
bus diuersoꝝ uitę tactus · [illegible] & omnĩũ mo
nasterioꝝ disciplina ñ placeat · eligunt magis
ambulare quã sistere · Qui p diuersa sẽp uagan
do ignorant apud que te dia sua suscipiant · & qd
est ultimũ · nesciunt ubi suã constituant sepul tu[ram]
·II· rã · Unde ergo magnũ existimantes primũ ge
nus cenobitarũ cuius militia ut probatio uolun
[est] tas dĩ · ad ipsoꝝ regulã reuertamur · frs clamat
nob cotidie dñs · dicens · Conuertimini ad me ·
& ego conuertar ad uos · Conuersio ergo nrã ad
(c) 2006 Ministerio de Cultura

dominum fratres non aliud est nisi a malis reversio. Dicente scriptura. quid sit conversio ad dominum
Diverte a malo & fac bonum. A quibus autem malis cum aver
timur. dominum intuemur. Et ille nos statim suo inluminans
vultu. donans nobis adiutorium suum. mox gratiam suam
petentibus tribuit. querentibus ostendit. pulsan
tibus patere facit. Hec tria domini dona conversi a ipsis con
veniunt. quicumque voluerint non suam facere voluntatem.
Quia aliud nobis dominus in spiritu imperat. aliud caro co
git in anima. Et quis a quo victus fuerit. ipsius & ser- vus est.
Ecclesie suę namque dominus secundum trinitatis nomen tres gradus doctri ·II·
ne constituit. Primum prophetarum. Apostolorum secundum. Doctorum
tertium. Sub quorum imperio ut doctrina Christi regerentur
ecclesie & scole. ut pastorum vice. suis ovilibus divinas
oves excolant & doceant. Dicente domino per Isaiam pro
phetam. Dabo vobis pastores secundum cor meum. & pascent
vos pascentes cum disciplina. Et ipso domino dicente. Simon
Iohannis pasce oves meas. docentes eas servare eaque
mandavi vobis. Et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus
usque ad consummationem seculi. Ideoque omnes quibus adhuc
insipientia manet est. expedit sub unius esse potestate ma
ioris. ut doctoris arbitrio ambulantes. iter voluntatis pro
prie discant nescire. Per doctorem enim nobis imperat
dominus. quia sicut dixit superius cum ipsis doctoribus est
semper omnibus diebus usque ad consummationem seculi. Sine du
bio non aliud nisi nos edificaturus per eos. Dicente ip
so domino discipulis suis doctoribus nostris. Qui vos audit.
me audit. Et qui vos spernit me spernit. Ergo si quę
a doctoribus audimus & facimus non illa quę volumus

(c) 2006 Ministerio de Cultura

exercem͡ ut in die iudicii nihil habeat in nob qd se
cũ diabolus uindicet in gehennã quando in nobis
hoc se p agit dns qd iudicaret ad gtiam. EXRE
GULA SCI BASILII EPI INTERROGATIO:
cap III. QUIA ostendit nob sermo tuus periculosũ ee cũ
his qui mandata di contempnunt uitã ducere. nunc
dis cere cupim͡ si oportet eũ qui a ꝺbtiuus est modi
consortiis discessit remotũ ee. & solũ. an uero cũ frib;
eiusdẽ propositi & eiusdẽ animi uitã suã sotiare. Rp
In multis utile ee uideo uitã cõmunẽ ducere. cũ his q
eiusdẽ uoluntatis sunt ac q; propositi. Primo qd & iã
ad husus corporales uictus q; ministeriũ. unusquisq;
nrm̃ solus sibi n̄ sufficit. Et ideo p his que ad ministeriũ
uite nrẽ necessaria sunt inuicẽ operã nrã egemus.
Sicut enĩ omnes pes in alio quidẽ suis uirib; utatur.
in alio uero indiget alienis. & sine adiumto ceterorũ
mẽbrorũ nec explere opus suũ nec sufficere suis uiri
bus potest. Ita & iã uita solitaria mihi pati uidetur
cu ne q; quod ei inest utile ee neq; q̃ dee. aliquid pos
sit adquirere. Praeter hec aut. nec ratio quidẽ cari
tatis uniuque q; pmittit qd suũ ẽ. querere. Dicente
apto. Caritas n̄ querit que sua sunt. Deinde sed nec
culpas quidẽ suas unusquisq; ac uitia facile dinoscit
cu qui arguat nemo sit. & facile huiusmodi homini
accidere potest illud qd scriptũ ẽ. Ue soli. quia
si ceciderit nemo est alius qui erigat eũ. Sed & man
data a plurib; quidẽ facilius adimplentur. Ab u
no uero dũ uno uidetur impleri. aliud impeditur.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Ut puta quomodo solus quis uisitabit infirmum aut
quomodo suscipiet peregrinum. Si uero omnes corpus
sumus Christi. singuli autem alter alterius membra. per con
sonantiam uel ut in unius corporis conpagem. in spiritu sancto ab
tari et coniungi debemus ad inuicem. Quod si unusquisque
que nostrum solitariam eligat uitam. scilicet non tali ali
qua causa uel ratione que deo sit placita. uel quod
ad commune omnium pertineat dispensationem. sed pro
prie uoluntati et passioni satisfaciens. quomodo
possumus discisi et diuisi adimplere. et integram
adsignare membrorum ad se inuicem consonantiam. Iste
enim talis neque cum gaudentibus gaudet. neque cum flenti
bus flet. quoniam quidem separatus hac diuisus acceris.
Neque cognoscere quidem necessitates poterit proxi
morum. Tunc deinde nec sufficere potest unus ad sus ii.
cipienda omnia dona spiritus sancti quia secundum unius cuius
que mensuram fidei. etiam donorum spiritalium distributio
celebratur. Ut id quod per partes unicuique dis
tributum est. rursum tamquam membra ad edificatio
nem unius corporis choereat. et conspiret. Alii enim da
tur sermo sapientie. alii sermo scientie. alii fides.
alii prophetie. alii gratia sanitatum. et cetera. Que
singula utique non tam pro se unusquisque quam pro aliis
suscipit a spiritu sancto. Et ideo necesse est. unusquisque
gratiam quam susceperat a spiritu domini. in commune prodes
se. Accadit ergo ut his qui remoti uiuunt et sepa
ratus. unam quamcumque suscipiet gratiam. et hanc ipsam
inutilem faciat dum nihil per eam operatur. sed effo

(c) 2006 Ministerio de Cultura

dit eã in met ipso· Quod cuius et quantus sit pericu
li· nos tis omñs qui legitis euangeliũ· Sicut cẽ ceteris
cõmunicat gratiã· et ea ipse perfruitur proprię
quã ipse suscepit· et multiplicatur in eo dũ cõmu
nicatur cęteris et ipsi nihil hominus fruitur gratia
reliquorum· Haec habet autẽ et alia quã plurima bona
cõmunis uita ista scorum· que ñ ẽ nunc possibile omnia
dinumerare· Interim ut diximus ad conseruan
da sci sps dona cõmodior ẽ multo· quasi degẽm
in solitudine· Sed et aduersus insidias inimici quę
extrinsecus inferuntur· multo cautior ẽ et utili
orum societas plurimorum· ut facilius suscitetur
e sõno· si quis forte obdormierit sõnũ illũ qui ducit
ad mortẽ· Sed et delinquenti delictũ suũ faci
lius apparebit· cũ a pluribus arguitur· ut notat
Sedm qđ et apłs ait· Sufficit ei qui eiusmodi ẽ obiur
gatio haec· quę fit a pluribus· Sed in oratione ñ paruũ
emolumentũ a pluribus nascitur· cũ consensu et uni
tate orantibus ut ex multorum personis p̃ gratiã quę
in nobis ẽ dõ gratiae referantur· Sed int dũ pe
riculo proxima ẽ uita solitaria; Primo quidẽ
illi periculo subiacet· qđ certe grauissimũ ÷· in
quo ipse sibi placet; Et nemine habens qui possit
opus ipsius probare· uidebitur sibi ad sũmã pfec
tionẽ uenisse· Tunc deinde sine ullo exercitio de
gens· neq; quid sibi uitii habundet· neq; quid uirtu
tis desit agnoscit· Neq; discretionẽ habere poterit
in operum qualitate· pro eo quod operandi materia

(c) 2006 Ministerio de Cultura

omīs exclusa sit · In quo enī humilitatē suā pbabit · XI
neminē habens cui se humilē debeat exibere ·
In quo misericordiam demonstrabit · totius consortii & societa
tis alienus · ad patientiā uero quomodo seipsū exer
cebit · nullū habens qui uideatur eius uoluntatib; ob
uiare · Siquis autē dicat · sufficere sibi scripturę doctri
nā & apostolica pcepta ad emdationē moꝝ uitaq;
formandā · simile mihi aliquid facere uidetur his
qui se per fabrile artificiū discunt · nūquā tamē fa
bri faciunt opus · ut his qui instructoꝝ arte sepe do
centur · nūquā tamē ędificandę domus operam dabunt ·
Ecce enī & dn̄s nō estimabit sufficere sibi solā uerbi doc
trinā · sed opere ipso uoluit nob tradere humilitatis
exempla · cū pcinctus linteo lauit pedes discipuloꝝ
suoꝝ · Tu ergo cuius pedes lauabis · quē curabis offi
tiis · cuius inferior aut ultimus eris · cū solus uiuas ·
sed & illud qd dicitur · bonū & iocundū habitare frs
in unū quod unguento pontificali a capite in barbam
descendenti spiritus cōparauit · quomodo in solitaria ha
bitatione cōplebitur · stadiū naque ē quoddā & a
postolica pcepta · ad emdationē moꝝ uitaq; formandā
in quo per uirtutis exercitiū pficitur · In quo meditatio
diuinoꝝ mandatoꝝ effulget amplius & clarescit · hec
cōmunis inter se unam moꝝ frm habitatio · habens in
se illa similitudinē & exēplū quod in actib; aploꝝ re
fert de scīs · scriptura dicens · quia omīs credentes erant
in unū & habebant omnia cōmunia · DICTA SCI
HIERONIMI AD MONACOS

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Monachus uiuat in monasterio sub unius discipli
na patris consortioq; multorum. ut ab alio discat
humilitatē ab alio patientiā; unus eū silentiū. al
ter doceat mansuetudinē. ñ faciat qd uult. Comedat
quod iubetur. habeat quantū acceperit. Operis sui
pensū psoluat. Subitiatur cui ñ uult. Lassus ad stratū
ueniat. ambulansq; dormitet. Nec dū expleto somno.
surgere cōpellatur. Passus iniuriā taceat. Prepositū
monasterii timeat ut dnm. diligat ut patrē. Credat
sibi hoc eē salutare. quicqid ille pceperit. Nec de ma
ioris sententia iudicet. cuius offitii est. obedire et imple
re quę iussa sunt. dicente moyse; audi isrt et tace. Quidā
profitentur se renuntiare sclm. uestimentis dūtaxat. et
uocis pfessione. non reb; Qui nichil de pristina conuersa
tione mutantes. res familiares magis augent. quā
minuant. Eadē ministeria seruorū. idē apparatus
conuiuii. et int turbas et examina ministrorū. nomina sibi
uindicant solitaria. Plerique monachi artib; et negocia
tionib; pristinis carere ñ possunt. nunc tū et uestitū qd apls
pręcepit. Sed maiora quā sclī homines emolumta sectan
tes. sed religionis titulo exercent. iniusta cōmercia.
et plenis sacculis moriuntur diuites qui quasi pauperes
Cap. I. uixerant. EX REGULA SCI FRUCTUOSI EPI

Solent enī nnulli ob metū gehennę in suis sibi domi
b; monasteria cōponere. et cū uxorib; filiis et seruis
adque uicinis cū sacramti conditione in unū se copulare.
et in suis sibi ut diximus uillis ex nomine martirum ecclas
cōsecrare. et eas falso nomine monasteria nuncupare.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Nos tamen hec non dicimus monasteria · sed animarum perditi
onem et ecclesie subversionem · Inde surrexit heresis et scis
ma · et grandis per monasteria controversia · et inde dic
ta heresis · eo quod unusquisque suo quod placuerit arbitrio
eligat · et quod elegerit · sanctum sibi hoc putet · et verbis men
dacibus defendat · Hos tales ubi repperiretis · non monachos
sed ypocritas et hereticos esse credatis · Et hoc optamus
et omnino vestram sanctitatem quia cum talibus nullam conversationem
iubemus habeatis neque imitetis eos · Et quia suo arbitrio
uiuunt nulli seniorum volunt esse subiecti · et nihil de pro
pria substantia pauperibus erogant · sed adhuc aliena
quasi pauperes rapere festinant · et cum uxoribus et filiis
plusquam in seculo erant lucra conquirunt · Et hec faciendo ·
de perditione animarum non curant · et non animarum sed corpo
rum plusquam seculares homines et molumenta habent · et
pro suis pignoribus more luporum dolent · Et de die in diem
non retroacta peccata plangunt · sed cum scandalo se
pro studio rapacitatis anhelant et non penam futuram cogitant ·
sed unde uxores et filios pascant acrius anxiant · et
cum ipsis uicinis cum quibus prius secum iuramentis ligauerant
pro hoc tempore facti cum grandi iurgio et discrimine se
ab invicem separant · Et res quas ante per imaginariam
caritatem expendendas communiter miscuerant · non iam sim
pliciter · sed cum exprobratione unus alteri raptat · Quod
si alicui ex illis inbecillitas apparuerit · propinquos
quos in seculo reliquerunt · cum gladiis et fustibus acmi
nis sibi adiutores adducunt · et qualiter hec disrum
pant · in prima dudum conuersatione excogitant ;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Et uulgares & ignari cum sint. talem pēt sibi abbatē desi
derant. ut ubi se uoluerint conuertere quasi cū benedictione
suas uoluntates faciunt. Et quicquit eis placuerit dicere
dicunt. & alios more instigationis diiudicant. & seruos xp̄i
dente canino dilaniant. Et hoc agunt. ut semp cū secula
ribus & huius mundi principib; cōmune consortiū habeant.
& amatores mundi cū mundo diligant. qualit in mundi
cū mundo pereant. Tali sepe exemplo. talit alios uiuere
inuitant. & infirmis mentib; offendiculū parant. De ta
libus. dn̄s in eugl̄o ait. Cauete a falsis fratrib; q̄ ueniunt
ad uos in uestib; ouium. intrinsecus aut s̄ lupi rapaces.
A fructib; eoꝝ cognoscetis eos. quia n̄ potest arboꝝ mala
fructus bonos facere. In fructu. operatione dix. in so
lis uerbū. Et ut eos in opere cognoscatis. uerba illoꝝ
pensare potestis. quia cupiditatis face succensi. n̄ poss
xp̄i pauperib; adequari. Xp̄i u̇ pauperes. hanc habent
consuetudinem. Nihil in hoc mundo cupiunt habere.
ut possint dn̄m & p̄ximū pfecte diligere. Et qualit
supradicto lupos possint euadere. dn̄m cognouer dicent.
Ecce mitto uos sicut oues in medio lupoꝝ. Non portetis
sacculū neq; perā. Proinde xp̄i seruus. q̄ cupit ee̅ uerus
discipulus. nudam crucem ascendat nudus. ut mortuus
sit sc̄lo. xp̄o uiuat crucifixo. Et postquā deposuerit corpo
ris sarcinā. & hostē uiderit trucidatū. tunc se putat
deuicisse mundū. cū scis martyrib; equiperasse triumphū.

DICTA SCI YSIDORI. DE GENERIBUS MONACHORUM.

Unde aut ad monachos studiū defert pauptatis.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ut quis huius conuersationis extiterit auctor. cuius
isti habitum imitantur. quantum enim in quantum ad tempus ad auctori
tas uetus huius propositi princeps helias et discipuli eius fuerunt.
siue filii prophetarum qui habitabant in solitudine. et urbibus que
derelictis faciebant sibi casulas prope fluenta iordanis. Huius
etiam propositi in euangelio baptista iohannes auctor extitit
qui heremi solitudinem incoluit. locustis tantum et agresti melle
nutritus. Hinc deinde progrediens. conuersationis huius nobi
lissimus princeps paulus. inde antonius. ilarion. macharius.
ceterique patres quorum exemplis per uniuersum mundum adoleuit
sancta institutio monachorum. Sex autem sunt genera monachorum.
Tria optima ac precipua. reliqua teterrima atque omnimodis
uitanda. Primum genus est cenobitarum. id est commune uiuen
tium ad instar sanctorum illorum. qui temporibus apostolorum in hierosolimis
uendita ac distributa omnia sua indigentibus. habitabant
in sancta communione uitae. non dicentes aliquid proprium. sed erant
illis omnia communia. et anima et cor unum. Horum institutione
monasteria sumpserunt principium. Secundum genus est heremitarum.
qui procul ab hominibus recedentes. deserta loca et uasta
solitudinis sequi atque habitare perhibentur. ad imita
tionem scilicet heliae et iohannis baptistae. qui heremi
secessus penetrauerunt. Hi quippe incredibili conuersa
tionis desiderio mundo contempto. sola solitudine delec
tantur. herbis tantum agrestibus aut pane solo et aqua
contenti. quod eis per certa interualla temporum defertur. Sic
que sacratissimi penitus ab omni hominum conspectu remo
ti. diuino tantum colloquio perfruuntur. cui puris mentibus
inheserunt. et pro cuius amore non solum mundum sed etiam ho

(c) 2006 Ministerio de Cultura

hominū consortia reliquer̄. Tertium genus est anacho
ritarum qui iam cenobiali conuersatione perfecti
includunt semet ipsos in cellulis procul ab hominum
conspectu remoti. nulli se praebentes ingressum sed in so
la contemplatione uiuentes. Quartum genus est qui sese
anachoritarum imagine blandiuntur. Isti ut ait cas
sianus. in primordiis suis feruore quodam breui ce
nobii perfectionem uidentur expetere. sed continuo
tepefacti dum pristinos mores ac uitia resecare con
temnunt. nec iugum humilitatis hac patientiae diutius
sustinere contempti sunt. Subdique seniorum imperio de
dignantes. separatas expetunt cellas. & solitariae
sedere desiderant. ut a nemine lacessiti. mansueti & hu
miles aestimentur. Quae institutio immo tepor eos
quos semel infecerit. ad perfectionem numquam permit
tit accedere. hoc enim modo non solum non abscidentur
uerum etiam interius eorum uitia conualescunt. dum a nemi
ne prouocati ut quoddam letale & intestinum uirus.
qui quantum amplius celatum fuerit. tantum profundius ser
pens insanabilem morbum generat aegrotanti. Pro reue
rentia enim singularis cellae nullus iam uitia solitarii au
det arguere. quae ille ignorare maluit potius quam
curari. Quintum genus est circellionum. qui sub habitu
monachorum usquequaque uagantur. uenalem circumferen
tes hypocrisin. circumeuntes prouincias. nusquam missi.
nusquam fixi. nusquam stantes. nusquam sedentes. Alii quae
non uiderunt confingunt. opiniones suas habentes pro deo.
Alii membra martyrum. si tamen martyrum uenditant. Alii fim

(c) 2006 Ministerio de Cultura

brias & filacteria sua magnificant · gl̃am captantes ab
hominib; Alii crinita incedunt ne uilior habeatur ton
sa scitas quā cōmata · ut uidelicet qui eos uiderit an
tiquos illos quos legimus cogitet · sic muelē · heliā · & cet̄os ·
Alii honores quos n̄ acceperunt habere se protestant̄ ·
Alii parentes & consanguineos · in illa · ut illa regione
esse · audisse · uidere & ad eos p̄tingere mentiuntur ·
& om̄s petunt · om̄s exigunt · aut sumptū lucrose eges
tatis · aut simulate p̄tiũscitatis · Cū interea ubicūq; in
factissimis malis hac uerbū dep̄hensi fuerint · ut quo quo
modo innotuerint · sub iene tali nomine · monachorum p
positū blasphematur · Sex^c tū genũ ē · monachorum · &
ipsud tetrimū atq; neglectū · p ananiā & saphyrā in exor
dio accẽta pullulauit · & apli petri seueritate suc
cisũ ē · Quiq; habeo qd̄ semet ipsos a cenobiali disci
plina sequestrant · suasq; liberi apetunt uoluntates ·
aegyptiorum lingue sarabaite siue remnuite nuncupa
ti sunt · Construunt sibi cellas · easq; falso nomine
monasteria nucupant · Liberiq; ab imperio seniorum
arbitrio suo uiuunt · certatī in operib; laborantes · n̄
ut indigentib; distribuant · sed ut adquirant pecunias
quas recondant · Et sicut ait de ipsis hieronimus · qua
si ars sit scā n̄ uita · quicquid uendiderint maioris ē
p̄tii · Reuera ut idē dicit · solent certare ieiuniis ·
& rei secrete uictores se faciunt · Apud hos · affectata sunt
in quidomnia · fluxe manice · caligae follicantes · ues
tis grossior · crebra suspiria · uisitatio uirginū · detrac
tio clericorum · Et quando dies festus uenerit · saturantur

ad uomitū

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Dicta sci ualerii de genere monachor

Hinc subsistit septimu genus monachor nuper ad iectu peior prioribus quo olim secundum superiore seriem de primo exordio aedificationis ecclesiae in partibus orientis tantus inardesceret candor desiderii regni celor atque timoris dni corda pertereret pplor ut n solu per cenobialiu crebrius ac iuges congregationes innumerus et infinitus excercitus multiplicaret ur monachor uerum etiam diuersa heremi deserta copiosius contegerentur perfector et rgastulis hanachoritar. Et cum in ista ultime extremitatis occidue partis confinia rara uidelicet et exigua pullularent sacre religionis crepundia a paucis et electis et perfectis uiris in desertis atque diuersis locis rara ope dni construcra sunt monasteria ex quibus multas animas redemptor expiatas fece peccaminu suscepit in regna caelestia. Et quia discedente et ad fine extrema mundi tpore refrigescit caritas accrescit seuissima iniquitas et inexplebilis uoraxque exardescit mundiana cupiditas atque infestior inuidens inualescit demonu atrocitas in quibus dn sacratissimus locus paucissimi tande repperiuntur electi uiri quid et toto cor de conuertimur ad dnm; Et ne ipsa monasteria desolata desertaque remaneant tolluntur ex famulis sibi pertinentibus subulci dediuersisque gregibus dorsenii atque de possessionibus paruuli qui pro officio subplendo inuiti tonduntur et nutriuntur per monasteria atque falso nomine monachi nuncupantur. Quidum

nec prī dē̃ foris in ac tua uita mundanis studiis ser ui
tus· ut operib; excocti erudiriq; patescunt· nec postea
in monasteriis· citra electionē dñi non ul tro ineac
sed inuiti scē religionis societati concipiunt in corde·
timoris dñi conpunctionē· aut fide certū regni celestis·
ñ obedientiæ humilitatē· aut sincere caritatis dilec
tione fundantur; sed crescunt typo superbię turgidi
fastu elationis inflati cupiditatis filargirię quę fomi
te insatiabilit̄ mersi uoracitati gastrimargiæ & te
mulentiæ inexplebilit̄ dediti· atq; atrocissime in
uidię flāma trasc ecensi· ut studerint aliquos toto corde
conuertende conuertentes & dño fidelit̄ ser uientes
bonaque opera & dō placita excercentes eũq; de
ipsa monasteria originales seruiexistant· turissime
se ea debita & sibi pertinentia defendere contenden
tes insurgunt superbientes· inuidię atra obscuritate
te cęcati· & aduersus opus assumunt lustrũ· seuissime
crudelitatis odiũ· atq; diuersis plublicis & clandes
tinis insidiis impedire nitentes· Considerate obsecro
quantũ hos puniturasunt mala sua· quos etiã bona
puniunt aliena· Et quis ei poterit subuenire· qui
se sibi exhib& inuidendo carnificē· aut unde sibi pa
rabit salutē· qui de salute bonoꝝ contrahit male
uiuendo pniciem· Cũ aut̄ in arcē supbię atrocit̄ sub
limantur· interitũ prime pditionis incurrunt· Scrip
tũ & enĩ ē· Qm quē dirius supbię infecerit spc· similē
eũ efficit diabolo· Et quē similē fecerit uitio· simi
li eũ sine fine cruciandũ trad& exitio· Insup hypo

(c) 2006 Ministerio de Cultura

de his qui causa [illegible]
[illegible] bona opera
multiplicant [illegible]
somnolentia otio

christi falsę religionis ita captantur . ut in conspec
tantũ obtutib; secularium . prendant falsũ sacrę re
ligionis habitũ . ut & iã ac si desperante de bono me
rito ut uacuũ adipiscant nimę sctatis uocabulũ . atq;
in supra dictoꝝ auditũ multiplicant diuersas crebras
q; series offitioꝝ . & in sublimiarę attollunt canentes
melodia uocũ . atq; crebis genuflexio nib; protra
hentes copiã orationũ . & coticdianis diurnis atq; noc
turnis temporib; torpore desidiosũ . ociumq; inpli
cant sõnolentiũ . ut scribitur habentes religionis
signũ . ñ religionis meritũ . Epicent auro similes .
nec æqui nec hõnes facta discretio . ut superius dictũ ẽ .
Aduersos fidelissimos di seruos dolosa & iniqua ma
chinant hodia . atq; impiissimę atrocitatis persecu
tione incutiunt . Et quos nouerint ẽẽ latrones homici
das . maleficos . adulteros . atq; cętera diabolicę infan
da crudelitatis opera exercentes . eos sũmi honores
affectione . ex totoq; corde caritatis conexione am
plectuntur . hic procul dubio aperta ratio manifestat .
quia despecto dõ . diabolo obędiunt . & serui infide
les existunt . cuius satellites amant ãplectuntur &
diligunt . Et dño cuius fidelissimos seruos psecuntur
& odiunt . inimici refuge . odibiles & exteri fiunt qui
dixit ; Quos fecistis uni ex minimis meis mihi fecistis . Iterũ
scriptũ ẽ . Ille dñm odit & contempnit . qui ñ solũ quañ
timet dm . sed gratis odit timentes dnm . Rectores uero eoꝝ
.s. si neglegunt emendationẽ
eoꝝ ac si se estiment ñ grauit ante dnm ẽẽ culpabiles . Sed
quia erga grege sibi creditũ neglegentes & male ñ probi

(c) 2006 Ministerio de Cultura

bentes existunt. non solum pro propria delicta. sed pro
subditorum sibi flagitiis dupliciter coram tempore nabuntur.
Hinc dauid de pro causis orat. Ab occultis meis munda me
domine. et ab alienis parce seruo tuo. Quicumque ex senio
ribus causam delinquentis adornat maiorem eius inso
lentie fomitem generat. ita ut cor eius magis magis
que indurari faciat. et contumaciam delinquentis
in peius enutriat. Cumque errorem delinquentis diffe
rendo non discutit. nec humiliari eum sinit. nec dissimu
lanter que permittit de satisfactione et uenia cogita
re. sed eundem facinus denuo iterare. Quod in scriptura
nempe testatur quod omne peccatum quod remissius indis
ciplinatur que ad miseriam fratris ad neglegentiam protinus
reuertatur seniorem. et pro se et pro illo. duplam red
diturus est rationem. Recte namque censitus ut cum quo
participat errorem. agone retributionis cum eo sor
ciat ultionem. quia ipse cui bene nefas. ipse perhibet
amare. qui prohibere ualet. nec prohibere uolet. Horum
et similium et preuaricatricem. clandestine simulati
onis perniciem. simul cum publica mundi ne de
linquentie facinorum contagione debet fideliter
iuxta sibi creditam superne ueritatis diuini imperii
uicem. gloriosum terrene potestatis principium seue
ritatis iustissime censura zizaniarum hac tribulorum
de agro cordium delinquentium pessima suffocatio
ne falcifera emendationis successione radicitus ex
tirpare. atque uomere iustitie et rastro ueritatis ex
colere noualem. ut fructum fidei et sanctitatis creatori

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sio ualeat procreare. Hec exigua uerba de exe
cranda hypocrisin nequitia dixisse sufficiat. Nā
de grauiorib; flagitiis delictorum differere ñ est
mīm. Illius sep sententiae recordabor. posui ori mō
custodiā. dū consisteret peccator aduersum me. Ut
ñ loquatur os meū opera hominū. Ille iustus iudex
qui ē. intuū testis & occultorum cognitor. ipse ē. & erit
bonis bona insepitna glā aequus retributor. & ma
lorum sedm merita singulorum ueracissimus ultor.

IIII DE ORDINANDO ABBATE. CPL. IIII.

IN abbatis ordinatione illa sep consideretur ratio.
ut hic constituatur que sibi omis concors congregatio
sedm timore dī. siue etiā pars quā uis parua congre
gationis. Quod si etiā omis congregatio uitiis suis c̄sēd qui
dē absit consentientē psonā pari consilio elegerit.
& uitia ipsa aliquaten̄ innotitiā peruenerint epī. ad cuius di
ocesi pertinet locus ipse. ut abbatib; aut xpistia
nis uicinis claruerint. prohibeant prauorum p̄ualē
re consensū. Sed domui dī dignū constituant dispen
satore. scientes p hoc se recepturos mercedē bonā
si illud caste & zelo dī faciant. sicut e diuerso pec
catū si neglegant. Ordinatus aut̄ abbas cogitet se
per quale onus susceperit. & cui redditurus ē rationē
uilicationis suae. Sciat q; sibi oportere prodes
se magis quā p̄ee. Oportet ergo eū ē. doctū lē
ge diuina. ut sciat & sit unde pferat noua & uetera.
Castū. sobriū. misericordē. & sep superexaltat mi
sericordiā iudicio. ut idē ipse consequatur. Oderit

[Margin:] ...s amore / consilio / elegerit. / ...it autem / ...erito & sa / ...tie doctrina / ...at q ordinan / ...t. etiam / ...m fuerit / ...dine con / ...ationis.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

uitia· diligat fr̄s· In ipsa aut̄ correptione pruden
ter agat· & ne quid nimis· ne dū nimis cupit era
dere eruginē· frangatur uas· Suāq; fragilitatē
sẽp suspectus sit· meminerit q; calamū quassatū n̄
conterendū; In quib; n̄ dicimus ut p̄mittat nutriri
uitia· sed prudenter & cū caritate ea āputet· ut
uiderit cuiq; expedire sicut iā diximus· Studeat plus
amari· quā timeri; Non sit turbulentus & anxius·
n̄ sit nimius & obstinatus; Non sit zelotipus & nimis
suspitiosus· quia nūquā requiescit; In ipsis inperiis
suis sit prouid & consideratus· & siue sec̄dm dm̄ siue sec̄dm
sec̄dm sit opera que iniungit· discernat & temperet· Co
gitans discretionē sc̄i iacob dicentis· Si greges me
os plus in ambulando fecero laborare· morientur cunc
ti una die; Haec ergo aliaq; testimonia discretio
nis matris uirtutū sumens· sic omnia temperet atq;
disponat· ut & fortes sit qd̄ cupiant· & infirmi n̄ re
fugiant. Et p̄cipue ut p̄sentē regulā in omnib;
conseruet· ut dū bene ministrauerit audiat
a dn̄o qd̄ seruus bonus qui erogauit triticū conseruis
suis in tp̄r suo· amen dico uob· ait sup omnia bona sua
constituet eū

XX EX RG· SCI FRUCTUOSI EPISCOPI·

Abbas ut p̄positus & prius sẽp cenobium monachis eli
gantur· Uir scs· discretus· grauis· castus· carus·
humilis· mansuetus· & doctus· Qui diutius ex
perimentatus documentis· omnib; p̄fatis reb; bene fuerit
eruditus· Qui in abstinentia p̄cellat· in doctrina
refulgeat· Exquisitas epulas nec lautioris· consu

(c) 2006 Ministerio de Cultura

titudinē q; contempnat. Uini nimis perceptionē
respuat. cunctis incōmune frīb; ut pater proprius
piissimusq; prouideat. Quē nec ira subita inmode
rate deiciat. nec supbia extollat. Nec meror ac
pusillanimitas frangat. nec libido corrūpat. Qui &
inpatientia discretionē. & cū ira exhibeat lenitatē. Cui
que sic egentib; & pauperib; pareat. ut ministrū se &
non platū tantū xpi uiscerib; recognoscat. Cuiusq;
tanta deb& sermonis & uitę consonantia ēē. ut id qđ
doc& uerbis. confirm& operib; sedulis. Et bis acuto
ṗcedens gladio. quicquid alios informat uerbo. iugi
ipse generat studio. Ut nec sermonē operatio destru
at. nec e contra operationē bonū sermo inconueniens
frangat. Sed sint sibi cuncta ita in patre conuenien
tia. sicut ex se sonū repercussę reddunt. cū artificis
pulsante manu tēperamento equitatis & ordine. & non
confusę inaequalitatis ṗcipitatione feriuntur.

cordarū citha ... ia in lyra ... citharę ... tunc dulcē ... sonum

EX REGULA ALTERIUS FRUCTUOSI. p iii

Primū ṗuidendū ē abbas uitę scē institutione
duratus. Non conuersatione nouellus. sed qui per
diuturnū tpus in monasterio sub abbate desudans
inter multos ē cōpbatus. Et nō hab& hereditatē in
seclo. sed in toto uirt absq; sorte inter tareꝑmissionis ē
leuitauerus. ut pars hereditatis meę dns. libera
uoce cū ꝑpheta dicat. Intantū ut omnē causandi usū
radicitus a suo corde repellat. & si fas fuerit. ꝑ nulla
ocasionē in iudicio cū hominib; contendat. Sed si quis
eū incitauerit & tunicā tulerit. qualiter contendat

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ad uocē continuo dominicā· ut palliū relinquat· Si
certe aliquis insecutor monasterii accesserit· & aliquid aufer
re conauerit· & ui tollere uoluerit· una de laicis causā in
iungat· & ipso fidelissimo cristiano que uita bona cōmdat·
& fama mala nō reprobat· Qui & res monasterii absq; pec
cato iudicet & querat· & si iusiurandi est hoc faciat iuramentum nullatenus fiat
sine iuramento & pena· Et nō tantū pro rex lucro· sed ut p̄se
cutorē humilē & mansuetū aduenia postulandā redu
cat· Quod si psecutor in sua pseuerauerit contumatia
& plus dilexerit lucra quā animā· sui ti causator cū eo
contendere dimittat· Abbas uero absq; usu ullo causan
di & eraso rancore scō machi· simpliciter in monaste
rio cū suis monachis uiuat· & nulla cū secularib; cau
sandi licentia habeat EX REGULA MAGISTRI
xciii Videte frs ne quis hanc ordinationē animo malo
suscipiet· & xpm contemnat cuius uicē in monaste
rio uob iste acturus ē· Post hec hac ta stati orati
nē ab omnib; facta arcersitus stati p̄sul eccle ipsi
us territorii ut testimonio ei; clericatus officio mu
tato epi manu nomine eius in abbatis honorē indip
tico nom̄ prioris eius tā misse altaris· ut altaris in
oratorii a clerico recitetur ipso oblationē frm
offerente· si tamē abbas adhuc defunctus nō fuerit·
& adhuc delectus auiuis non fuerit· tunc post no
m̄ maioris· Nā post quā defunctī nom̄ inter quies
centes migrauerit noui nom̄ in capite scribatur·
Mox ergo celebrantes oratorio missas cū explicauerit
p̄sente ut diximus pontifice ut cuncto ordine cleri

(c) 2006 Ministerio de Cultura

catus offitii data ei a priore pace ut subsequente
congregatione tradat ei in manu hanc regulam
simul et potestas claues a cellarario deinde cis monas
terii et breuem rerum uniuersarum ferramentorumque et co
dicum ut uniuersarum mobilium et conlata singulorum
testamenta omnia ante pontificem adsignante. Nam di
cat ei cui dat regulam hanc presente pontifice ut uni
uerso offitio eius ut suam congregationem. Accipe frater legem
dei hanc regulam in qua obseruantibus a te nam prouideas
uitam. Neglegentibus sempiternum proponas iudicium. Hic ani
ma uincit aut perit. Hic uita aut amittitur aut te
netur. Hic pendet istarum quas conspicis animarum ante
dei exactio. De hoc breue gregis tui in iudicio domini
post me cum factus es rationem. Memento frater memen
to quia plus cui creditur plus habeo exigitur. Et
esto iam sollicitus et noli esse securus. De luporum acibus
faucibus diabolicas insidias gregi tuo futuras sed et
uulneribus animarum ut ruinis culparum quibus artibus
ut monitionibus ad salutem animas ualeas restaurare
Esto iam quantum potes uigilans et sollicitus quia usque hodie
fuisti securus. Haec cum compleuerit regulam istam tenente
in manu iterato dicat abbas. Ingredere oratorium domini
et sta in loco meo cum congregatione iam tua. Alliget sum
sacerdos orationibus suis in gestis celorum quod suscepisti in
terris. Et post hec dicta tradat ei pallium suum quo
accepto osculetur qua acceperit manum dantis. Et
cum acceperit mox ingressus cum sacerdote nouus abbas
cum congregatione iam sua in oratorium et stans in loco pri

anima aut uincere aut perire pre[illegible]

(c) 2006 Ministerio de Cultura

oris· post quã sacerdos pro eo orationẽ fuderit·
statim uadat nouus abbas ad altare· & ponat super
eũ regulã· Et dũ eã ponit quã accepit· dicat re
tro omis congregatio una cũ ipso hunc uersum·
Confirma hoc ds̄ qđ operatus es in nob· cũ gta & can
tilena· Quẹ cũ perdixerit· mox clara uoce proster
nens se in orationẽ pauimto· & p&at pro se orar̄
Iterũ sacerdotẽ qđ & ret&ro congregatio similit̄
pauimto adhereat· Et exsurgentes post cõplet̃ã
orationẽ osculentur genua sacerdotis· & erigatur
clericus epi
ei ad pacẽ· Deinde omni offitio ei; pacẽ contradat·
Deinde p̄positus ut omi congregationi· Et sic exeat
disciplinẹ tradens claues manu sua cellarario· Mox
uadens & orationẽ cũ omib; cõplens· sine sacerdo
te iã ipse p&ita benedictione in cathedra sede
at precessoris· Et uenientes primo p̄positi· dein
de omis eius genua osculentur· Mox surgens ua
dat adiacentẽ priorẽ & osculetur genua eius·
& porrigatur a pacẽ ei· Post acceptũ panẽ· quon
dam prior dicat omib;· frs̄ & pro me orate ut o
tiones animẹ uestrẹ transactas· una cũ meã
possim in die iudicii ante dnm̄ discussorẽ integras
exponere· & fideliter consignare· Et quomodo
uos constabiliuit dns̄ inter uos· & nr̄s bene exitus sus
cipere dignetur in celis· Unde si post hoc forte
melioratus ipse abbas defunctus non fuerit·
omnẽ licentiã ut potestatẽ· ordinationẽq; ut honorẽ
rẽ pristinũ disciplinẹ ipse recipiat· & merito

(c) 2006 Ministerio de Cultura

cuid's adhoc ipsu red didit uita. Nihil q; sibi nouiter ordinatus ex illa ora. usq; ad diem uere mortis eius. de honore constituto uendicet. Et cu ei certus dies aduenerit mortis. qui ia sub presentia sacerdotis pride exitit ordinatus. sine dubio ipse succedat. Ita tam si ea sursu pbiae ut elationis eius n deposuerit merita. Ergo cu nihil illo uiuo sibi usurpauerit. de honore sed hoc totam m'tis intentione adsumat. & diligenti obseruatione custodiat. ut n ia de honore designato reddatur elatus. s& in melius magis ac sua de preceptis di in regula constitutis. cotidie de se cora do & frb; ut omib; hominib; prebeat. Et plus se ex tunc in uerbis & factis inpprobabitu humili&. qua antea pipsi us humilitatis gra fuerat incuruatus. ut oms eu estiment humiliore & uiliore omib; magis post designatione honoris effectu qua ante. ut quasi profectus merito insedni impleat sententiam dicentis; Qui uult in tuos ee. fortior sr uesr ultimus; Ut qui se humiliauerit. merito exaltetur. Tam pp honore que sacerdos orationib;. constituerat. & manu sua post abbatis prioris cu infirmaretur in diptico monasterii nomin scripserat. & suo honorabilitus eu prior & uerus abbas in dictio elegerat. Et qd ante n licebat per regula. p oratione sacerdotali & abbatis ipsius electione. & magis pp addita & augm tata in eum humilitate secundarius ia indicatur. Quod nom non

(c) 2006 Ministerio de Cultura

suo iuditio ipse presumpsit · sed pfecte observantiae
in eum merita elegerunt; Nam regula idem vetat
constitui secundarios · pp elationem & superbiam;
Nam istum pactum bone observantiae ut nimia humili
tate & d̄s elegit · & abbas concessit · & sacerdos or
dinavit · sed constitui adhuc vita prioris reddita
non pmisit; Unde ex illa die quasi iam spiritalis
cesar designatur · secus abbatem sedeat · aliu chorum
psallentium contra abbatem teneat in oratorio · post illum
calicem ad missa accipiat · post ipsum in omnib; habeatur ·
Et ubicumq; abbas ambulaverit · ipse locum psuscipiendi
ut vita frm emendandi · ut excomunicandi · licentiam
adtributam · Quod si ex comunicatus frater satisfacere
re ei consuete noluerit · pserva ta culpa eius ab
bati · ipse vero usq; ad adventum in reatu excomu
nicationis pmanet · Omnia ista ex delegatione am
bulantes exerceat · & in omnib; absentis · agat vices
abbatis · Sed hoc ipsum non suo iudicio sibi defendens ·
sed ius prioris su & veri abbatis cum ei ppreceptum pmittit ·
tunc licentiam habeat aliquid ordinare · aut in hoc
honore credat se posse consistere · Nam om... honore
omnib; iudicans se esse · in aequalem & magis vult esse ·
pfectus · & digne vult ad qd deputatus est pervenire
humiliando se universis frib; suis · magis se omnib; in
feriorem adiudicet · & viliorem se universis ultimo
cordis credat affectu · quia tales novit d̄ns exal
tare · Dicente scriptura · qui se humiliat exaltabitur ·
Nam hoc cavere semp ipse fr debet · ne aliquando de pmiso

(c) 2006 Ministerio de Cultura

honore cordis elationẽ assũmat · & in aliquã
ꝑtẽ ꝓpens superbiã in aliqua parte aut humili
tatis · aut precepti diuini corruens · regulã sicut
prius obseruabat minus aliquid modo adimple
at iã designato honore securus · Et mox sciat
ꝓ certo quia cũ abbas frequenter in aliquas cul
pas quẽ elegerat non in maius ꝓficientẽ · sed ꝑ ne
glegentiã magis deteriorẽ tũ eũ aspexerit · &
monitus ab abbate ñ emendauerit se & nomẽ eius de
leat quãuis sacerdos rogatus ab abbate de dip
tico · & ipse in suũ rediens numerũ iudicetur ne
glegentib; coequalis excõmunicationi consti
tute subiaceat qui culpas non uitat · quia per ne
glegentiã ꝑdidit qđ inter uenerat · & recipiat
qđ admiserat · Et post quã fuerit · inferiori
redditus · merito a latere iã deiungatur ab
batis · & ex illa iã die ab abbate alius fr̄ de om
nib; iã oculo & animo queratur superior negle
genti · Qui & ipse electus absconse cotidie tẽ
pore mortis suae manu sua abbas eũ apertius
indicet iuste & merito · omib; ꝓponendũ ordina
tione primatus · Et uere reprobi isti qui ꝑ negle
gentiã de summo honoris culmine cadunt · au
diant apl̄i dicentẽ · bene currebatis · quis uos in
pediuit · satanas qui electos deponit · Et antequã
dilectus reprobus fiat · & in neglegentiã con
uertatur audiat qđ eũ cotidie conuenit scrip
tura dicens · Tene qđ habes ne alter accipiat

(c) 2006 Ministerio de Cultura

coronã tuã. Et qui audierit & ñ obseruauerit. sibi imputat cũ ceciderit quia ad ṗho sũ pbi ac neglegentes & indigni. Ideo deponuntur. ut digne obseruantes pręceptũ dĩ ut humiles exaltentur quia apud iudicẽ iustũ dnm non est psonarum acceptio. Hec uult aliquid pręstare indignis cũ solos iustos bonos & scõs nouit diligere & ipsis solis de psentis uitę honore & de pacię coronę retributione sit debitor. Cap. IIII.

Ex rgl. scĩ ysidori. capto. IIII.

Abbas interea eligendꝯ est institutione scę uitę duratus. atq; inspectus. pacientię & humilitatis expertus. quiq; etiã & p exercitiũ uitã laboriosã tolerauit. Ac transcendens aetatẽ adolescenciae iuuentutẽ seu senectutẽ tetigerit. cui & maiores ñ dedignẽtur parere obedientes ei tã p aetate. quã etiã pro morũ pbitate. iste se imitandũ incunctis operum exẽplis exhibebit. Neq; enĩ aliquid imperare illi cuiquã licebit. qđ ipse non fecerit. Singulos aũt orantes. mutuis excitabit adloquẽs. cunctos exortans ut ędificans. in eis siquid eorũ uitę punius cuiusq; gra du prod esse per pexerit. Circa omñs quoq; seruans iustitiã. contra nullũ liuore odii inardescens omñs ex corde amplectens. nullũ conuersũ despiciens. Paratus etiã quorundam infirmitati conpaciendi muscidam aptm sequens qui dicit. Facti sumus paruuli inmedio urm̃ tãquã nutrix

(c) 2006 Ministerio de Cultura

foueat pullos suos EX REGULA SCI BASILII CAPITULO XII. INTERRO

Si licet alicui ex proprio sensu · quod sibi uidetur bonum absque testimonio scripturarum domino nostro ihesu xpo · Dicente de spiritu sancto; Non enim loquetur a se · sed que cumque audierit loquetur; De se ipso autem; Non potest filius a se facere quicquam; Et iterum; Ego a me ipso non sum locutus · sed qui misit me pater · ipse mihi dedit mandatum · quid dicam aut quid loquar; Et scio quia mandatum eius · uita aeterna est; Quae ergo ego loquar · sicut dixit mihi pater ita loquor. RESPONSIO

Quis potest in tantum temeritatis progredi · ut audeat a se quicquam uel loqui uel cogitare · immo uero sciendum est quia omnes duce itineris indigemus spiritu sancto · ut ipse nos in uiam dirigat ueritatis · et in cogitatione · et in uerbis · et in actibus; Caecus est enim et in tenebris degit · omnis qui est absque sole iustitiae qui est dominus noster ihesus xpistus · cuius mandatis uelut radiis quibusdam illuminatur · Mandatum enim inquid domini · lucidum · illuminans oculos · Quia ergo in omnibus nego ciis quae inter nos uersantur · uel uerbis · quaedam quidem in praecepto mandatum dei in diuinis scripturis distinguuntur · quaedam uero reticentur · De his quidem quae scripta sunt nulla prorsus licentia permittitur cuiquam uel admittere quod prohibitum est · uel omittere quod praeceptum est · cum ipse dominus ita praeceperit dicens; Et custodi uerbum hoc quod ego tibi mando hodie · non adicies ad illud · neque auferes ab eo · Sed et terribilis quaedam dicta est

(c) 2006 Ministerio de Cultura

expectatio iuditii & ignis zelus qui consumpturus
est aduersarias. & eos qui ausi sunt tale aliquid ope
rari. De his uero que scriptura reticuit. regulam
nobis apostolus posuit euidenter dicens. Omnia licent.
sed non omnia expediunt. ut Nemo quod suum est querat. ut Omnia licet sed non omnia aedificant
sed quod alterius. Itaque omnimodo non que nobis
licita sunt. sed aedificant proximos agere debe
mus. Non nobis placere. sed proximis ad aedifica
tionem. Scriptum est enim. Subiecti inuicem in timore
xpi. Sed & rursus dominus ait. Qui uult in uobis maiorum
esse fiat omnium nouissimus & omnium seruus. quod uti
que qui implere uult. sine dubio proprias sibi amputat
uoluntates. Secundum imitationem ipsius domini dicentis.
Descendi de caelo. non ut faciam uoluntatem meam. sed uo
luntatem eius qui me misit patris. Et iterum precepit dominus.
Si quis te angariauerit mille passus. uade cum illo
alia duo.

QUALIS DEBEAT ESSE ABBAS

Abbas qui preesse dignus est monasterio. semper memi
nere debet quod dicitur. & nomen maioris factis im
plere. Xpi enim uices in monasterio agere creditur.
quando ipsius uocatur prenomine. dicente apostolo.
Accepistis spiritum adoptionis filiorum. in quo clamamus
abba pater. Ideoque abbas nihil extra precep
tum domini quod absit. debet aut docere. aut constitu
ere ut iubere. sed iussio eius. ut doctrina fermentum
diuine iustitie in discipulorum mentibus conspergatur.
B Memor sit semper abbas quia doctrine sue ut discipulorum
obedientiae. utrarumque rerum in tremendo iuditio di

(c) 2006 Ministerio de Cultura

facienda erit discussio. Sciat q; abbas culpe pasto
ris incūbere. quicquid in ouib; pastor familias uti
litatis minus potuerit inuenire. Tantū iterū erit
liber. ut si inquieto ul inobedienti gregi pastoris fu
erit omīs diligentia adtributa. & morbidis earū
actib; uniuersa fuerit cura exibita. pastor eorū
in iudicio dnī absolutus. dicat cū propheta ad dnm. Ius
titiā tuā non abscondi in corde meo. ueritatem
tuā & salutare tuū dixi. ipsi autē contempnentes
spreuerūt me. Et tunc demū inobedientib; cu
re sue ouib; pena sit eis preualens ipsa mors.
Ergo cū aliquis suscepit nomē abbatis. duplici de
bet doctrina suis preesse discipulis. Id est omnia
bona & scā. factis amplius quā uerbis osten
dat. Ut capacib; discipulis mandata dnī uer
bis proponat. duris corde uero & simplicioribus
factis suis diuina precepta demonstret. Om
nia uero que discipulis docuerit esse contraria
in suis factis indicet nō agenda. Ne aliis predicans
ipse reprob; inueniatur. Ne quando illi dicat dś
peccanti. Quare tu enarras iustitias meas. & as
sumis testamentū meū per os tuū. Tu uero odisti disci
plinā. & proiecisti sermones meos retrorsū. Et
qui in fratris tui oculo festucā uidebas. in tuo trabē non ui
disti. Non ab eo persona in monasterio discernatur.
non unus plus ametur quā alius. nisi quē in bonis
actib; aut oboedientia inuenerit meliorem;
Non preponatur ingenuus ex seruitio conuertenti.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nisi aliqua rationabilis causa existat. Quod si ita ius
titia dictante abbati uisum fuerit. & de cuiuslibet
ordine id faciat. Sin alias propria teneant loca.
quia siue seruus siue liber. omnes in xpo unum sumus. &
sub uno dno aequalem seruitutis militiam baiulamus.
quia non est apud dm personarum acceptio. Solummodo
in hac parte apud ipsum discernimur. si meliores
ab aliis in operib; bonis. & humiles inueniamur.
Ergo aequalis sit ab eo omnib; caritas. una praebeatur ꝗ. iij.
in omnib; sed in merita disciplina. In doctrina nam
q; sua abbas apostolicam debet illam formam seruare
in qua dicit. Argue obsecra increpa. id est miscens
temporib; tempora terrorib; blandimenta. Dirum magis
tri pium patris ostendat affectum. id est indiscipli
natos & inquietos debet durius arguere. Obedi
entes & mites & patientes. ut in melius proficiant obsecra
re. Neglegentes autem & contemnentes. ut increpet
& corripiat ammonemus. Neq; dissimulet pec
cata delinquentium. sed mox ut ceperint oriri
radicitus ea ut praeualet amputet. memor peri
culi heli sacerdotis de silo. Et honestiores
quidem atq; intelligibiles animos. prima aut se
cunda ammonitione uerbis corripiat. In
probos autem. duros ac superbos. ut inobedien
tes uerberum uel corporis castigatione in ipso ini
tio peccati coherceat. sciens scriptum. Stultus
uerbis non corrigitur. Et iterum. Percute filium
tuum uirga. & liberabis animam eius a morte.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

C. IIII.

Meminere debet semper abbas quod est · meminere quod
dicitur · et scire quia cui plus committitur · plus ab eo
exigitur · Sciatque quam dificilem et arduam rem susce
pit regere animas · et multorum servire moribus · Et ali
um quidem blandimentis · alium vero increpationibus ·
alium suasionibus · Et secundum uniuscuiusque qualitatem
ut intellegentiam · ita se omnibus conformet et aptet · ut non
solum detrimenta gregis sibi commissi non patiatur · verum
in augmentatione boni gregis gaudeat · Ante omnia
ne dissimulans · aut parvipendens salutem anima
rum sibi commissarum · plus gerat sollicitudinem de rebus
transitoriis et terrenis atque caducis · sed semper cogi
tet quia animas suscepit regendas · de quibus et ratio
nem redditurus est · Et ne causetur de minori for
te substantia · meminerit scriptum · Primum querite
regnum dei et iustitiam eius · et hec omnia adicientur vo
bis · Et iterum · Nihil deest timentibus eum · Sciatque quia
qui suscipit animas regendas · preparet se ad rationem
reddendam · Et quantum sub cura sua fratrum se habe
re scierit numerum · agnoscat pro certo · quia in die
iudicii ipsarum omnium animarum est redditurus
domino rationem · sine dubio addita et sue anime · Et
ita timens semper futuram discussionem pastoris de cre
ditis ovibus · cum de alienis ratiociniis cavet · redditur de
suis sollicitus · Et cum de monitionibus suis emendationem
aliis subministrat · ipse efficitur a vitiis emendatus

EX REGULA SCI MACHARII CP. V.

Debetis qui pre estis patres tales vos exibere ut aptiat

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Estote fratres mei credentibus; hoc est per equalitatem que ministratur pietatis. & ueritatis fuerit animas ad celestia de terrenis erigere. Dicente apostolo. Argue. increpa. obsecra. cum omni patientia. & doctrina; Et alio loco inquit; Quid uultis. in uirga ueniam ad uos. an in spiritu mansuetudinis. Decernendum est ab illo qui preest. qualiter circa singulos debeat pietatis affectum monstrare; Aequitatem tenere debet. non inmemor domini dicentis; In qua mensura mensi fueritis. remetietur uobis;

Cap. II. EX REGULA PATRUM.

Abbati uero nulli liceat sibi quicquam proprie uindicare cum omnia deo proprio illius maneant potestate; Si quis uero contra hanc regulam in minoribus prohibetur sibi aliquid ex successione parentum. seu quolibet donato retinere presumpserit. & non omnia in commune posuerit. a fratribus arguatur; Si in uitio perstiterit. in notitiam episcopi deferatur;
Qui si ab episcopo correptus. nec sic emendauerit. deponatur.
Illud quoque statuimus. ut abbates omni tempore cum fratribus reficiant; Quia eo tempore quo fratres aut pro neglegentia arguere. aut spiritalis debent sermone inbuere. absque certa se necessitate remouere non debent.

II. DICTA HORSIESII DISCIPULI PACHOMII

Quia patres duces & prepositi monasteriorum a deo mox quibus crediti sunt homines & apud quos inueniuntur. K siue I siue E siue A. ut in commune dicam quibus crediti sunt homines singuli cum turmis suis expectant saluatoris aduentum. ut in conspectu illius cum armis exercitum preparent; Ne refrigeretis eos

incarnalib; & spiritalia non tribuans alimenta. Aut
rursum docentes spiritalia & incarnalib; affligatis
in escis videlic& atq; vestitu. Sed & spiritales &
carnales cibos pariter tribuite. & nullam detis
eis occasionem neglegentiae. Aut quae est ista iusti
tiae. ut fratres affligamus labore. & ipsi vacemur
otio. Aut inponamus eis iugum quod ipsi ferre non pos
sumus. legimus in evangelio; In qua mensura men
si fueritis. remetietur vob. Unde & laborem & refri
gerium. cum ipsis habeamus communia. nec discipulos ser
vos putemus. & illorum tribulatio. nostra sit laetitia. ne
evangelicus sermo cum phariseis nos corripiat. Vae
vobis legis peritis qui ligatis honera inportabilia
& inponitis ea super humeros hominum. & ipsi nec digito
.II. quidem audetis adtingere. Sunt aliqui adtenden
tes semet ipsos ut inveniantes iuxta mandatum dni sibi
locupletur & dicunt. Quid mihi est cum aliis. ego vero
ut servum dni & eius mandata implere. non ad me
pertin& quod alii faciant. Hos ezechiel. corripit dicens
O pastores isrl. numquid pascunt semet ipsos pastores.
pascunt a pastoribus
nonne oves pascunt. ecce lac comedebatis & lanis
operiebamini. Quod pingue est immolastis. & quod
infirmum fuit non confortastis. Quod fractum est non ligastis.
quod errabat non reduxistis. Quod perierat non
requisistis quod forte erat fecistis labore deficere.
& dispersistis oves meas. eo quod non haberent pas
tores. Propterea ipse dns ad iudicium veniet & cum se
nioribus & principibus suis. & complebitur illud in nob

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Exactores uri depdantur uos · & qui repecunt faciunt
uos errare; Quid magis audire debemus · beata
tra cuius rex filius ingenui & principes tui in tempr co
medunt in fortitudine · & non confundentur; Ideo o
homo usq; ad unā animā que tibi credita ÷ · monere
non cessas · & docere que sca sunt · & teipsū bonoꝝ ope
rū pbere exeplū · & cauere quā maxime · ne al
terx ames & alterx oderis; Sed & cunctis exhi
beas equalitatē · ne forte quē tu diligis ds oderit ·
& quē tu odisti ds diligat; Nulli erranti pro amici
tia consentias · & alterx premas · alterx subleues
& pereat labor tuus; Sedentes in locis humilioribus;
in quib; pat nr̄ precepit penitus non sedendum;
Caueant prepositi domoꝝ ne forsitan quilibet unus
ex frib; iniuriā preposito fecerit · & iratus ille di
cere non accidat · quid causę abeo ad hominem
contēptorē · faciat qd uult · ad me non pertinet · nec
eū moneo · nec errantē corrigo; Siue saluetur · siue
pereat · ad me nō pertinet · O homo qui hec loqueris ·
intellige quo furore superaris · & odiū occupauerit
cor tuū · ut magis tuo uitio quā suo peccato frē pere
at · cui debes ignoscere & eū suscipere penitentem ·
ut possis illud euangelicū dicere · Dimitte nobis
debita nra · sicut & nos dimittimus debitorib; nris;
Si ergo uis ut tibi ds tua peccata dimittat · & tu dimitte
frī tuo quicquid illud ē · qd in te peccauit · It · ipsius
Ex quib; omib; discimus qd oporteat nos stare
ante tribunal xpi · & de singulis non solū operib;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sed & cogitationib; iudicari. & post rationē in tẽpore.
& iā p aliis qui uobis crediti sunt reddituros ēē. similiter
rationē. Et hoc non solū de prepositis domorū ē audien
dū. sed & de principib; monasteriorū & de singulis frib; qui
reputantur in plebem. q̄ omīs inuicē debent sua onera
portare ut adimpleant xpi legē. ITEM IPSIUS.

ꝑ 66 alii boni sollicitudo

Uos ergo monasteriorū principes. estote solliciti
& adhibete omnē curā pro frib; cū iustitia
& timore dī. nec abutamini potestate in sup̄bia. sed
exēplū prebete uos cunctis & subdito gregi. sicut & dns
nr̄ in omnib; se exēplū prebuit. Qui posuit quasi oues
familias ut misereamini gregi uobis credito. & me mi
neritis aplice sententie in qua ait. nihil sub traxi.
ut n̄ adnuntiarē uobis omnē uoluntatē dī. et iterū.
non cessaui deprecando unūquēq; urm. & docendo uos
publice. Uidete quanta uiscera misericordie fuerint in ho
mine dī. qui non solū sollicitus ē pro omnib; ecclesiis. sed
languet cū languentib; & omīū sustinet passiones. Ca

caueat ne subditos scandaliset

ueamus ne p nrām neglegentiā aliquis scandalizet
& corruat. & obliuiscamur uerborū dnī saluatoris. qui
in euangelio loquitur. Pater quos dedisti mihi. non
perdidi ex eis quēquā. Nullā animā contempnamus.
ne quis quā p nrām duritiā pereat. Si enī aliquis pp nos
mortuus fuerit. anima nrā pro illius anima tenebitur
in reatu. Quod quidē & pater nr̄ indesinenter nob sole
bat inculcare. & monebat ne impleretur in nob il
lud eloquiū. Singuli opprimunt proximū suū. Et
iterū. Si inuicē mordetis & deuoratis. uidete ne ab in

(c) 2006 Ministerio de Cultura

28

impleẽ consũmauimini. Ex quo apparet. q̄d qui alterius e(st)
seruat animã. custos anime sue sit. Sed & uos qui se
cundi estis monasteriis. primos uos exhibete in uir
tutib; ne quis uitio u(est)ro pereat. ne incurratis in illud ob
probriũ in quo incurrit ille qui comedit & bibit cũ
ebrius & n̄ dedit. in t(em)p(o)r(e) suo conseruis cibariã. It(em) eius

Et uos patres nolite ad iracundiã prouocare dec
filios u(est)ros. sed enutrite eos in disciplina & ad
monitione d(omi)nĩ. Et scitote. quia cui plus datũ e(st). plus que
ritur ab eo. Et cui plus creditũ e(st). ãplius exigetur.
Nec tantũ ea consideretis que uobis p(ro)sint. sed & ea
illa. que proximis. Et impleatur in uob scriptura
dicens. Quae uos sequimini unusquisq; utilitate(m) dom(us) sue.

Sepius dicã & eadẽ repetã. cauete Itẽ eiusdem.
ne alios diligatis. & alios oderitis. Ne hunc sustinea
tis. & illũ neglegatis. & cassũ inueniatur labor u(este)r
& om(n)is sudor pereat. Et quando exieritis de cor
pore & de huius mundi turbidine liberati. portũ uos
putaretis qui & in intrare. tunc inueniretis inuistitiae
naufragia. Et in qua m(en)sura mensi estis. remetie(tur)
uob ab eo qui p(er)sonas in iuditio non accipit. Siquid
mortale aut aliquid turpitudinis. ob neglegen
tiã prepositor(um) in dominib; cõmissũ fuerit. post illor(um)
p(ro)pria supplicia. p(re)positus quoq; reus tenebitur cri
minis. q(uo)d nos sep(e) s(an)c(t)e memorie pater n(oste)r solebat
fugere. Itẽ eiusdem.

Uos igitur questus
principes monasterior(um). si quos aliqua re uideritis
indigere. & e(ss)e. in angustia constitutos. nolite eos

neglegere. Scientes quod reddituri estis rationem pro
omni grege. super quem uos spiritus sanctus constituit inspice
re & pascere ecclesiam dei. quam adquisiuit proprio san
guine. Propterea nos qui fortiores sumus. debemus
infirmitates inualidorum portare. & non nobis met
ipsis placere. sed proximo in bonum ad aedificationem.
Nam & xps non sibi placuit. sed sicut scriptum est. obpro
bria exprobrantium tibi ceciderunt super me

EX EPISTOLA SCI CAESARII

Cum uero ad adnuntiandum uerbum dei te scribis affec
taueris. seu pro utilitate animarum tempore
quo regule custodiende necessitas incubuerit al
ter capiti prius cauta consideratione perpensa.
ut quod ore promis. factis impleas. Et quod aliis
predicas operibus probeas. Scilicet ut tuis humeris
adque ceruicibus prius sentias utrum grauia an leuia
onera collo fratrum onustes. Verbi gratia. Si ieiunium
super cotidianum ut abstinentia extra consuetudinem.
necnon ut assolet plus solito in sinaxi placuerit
decantare. primus in ecclesia inueniaris. & pos
tremus exeas. Primus suscipias laborem. posterior
soluas. Et in cotidiano corporis alimento atque com
muni cibo. par sis his cum quibus pari in mensa uteris con
sensu. ut qui ad unam sedetis mensam. unum uos parique re
ficiat alimentum. his denique & tu quibus fratres & ferculorum sapo
ribus delectare. & equalis uobis cibus sit. potionesque
communes exhibeantur. ut porrigant discoferte. ut pu
cerne. Primatumque tuum quem prior ad mensam tenes primus

verba factis impleat

ad psalmos

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ad uirtutes parsimoniam uindices. Ut abstinentiam quam
lingua predicat proxime fauces. ut intimum sentiat sto-
machum. ne forte subditi audientes tacitis cogitationi-
bus dicant. O quam pulchre nobis abstinentiam predicat
plenus uenter. et contemptos nos iubet esse uilissimis
cibis ac poculis. accuratis cibis poculisque delectabilibus
refertus guttur et eructuans. Illa enim de abstinen-
tia predicatio acceptabilis est. quam aliquis de ieiunii
ora decantat. Et in his omnibus hoc tibi ponderis conue-
nire. ut angusti callis itinera per que socios ammones
gradi. prior ipse gradiaris. Ut omnia que
agenda sunt. ante factis impleas. ut postmodum
ut indubitabilis iubeas experientione producta restitutus
erumpas in uoce. propter illud dominicum. Quicumque uel quid
scandalizauerit unum de pusillis istis qui in me credunt. non accipiens personam
Et reliqua. Inter haec spatium magne tibi cautele cus-
todiendum est. ut omnes in monasterio quorum gubernacu-
la tua equaliter imposuisti certis uitibus. atque qua-
liter diligas. ne unum plus minusue aliunde ames.
sed cuncta que sunt in quo possibilitas extat ae-
quo modo ratione disponas. parique moderatione
dispensas. ac pare eis caritatem impertias. Et non
quibus libet propriatum amorem. sed cunctis secundum me-
rita singulorum que sunt necessaria largiaris.
Non qui tibi uultu intuitumque placuerit. non que tibi
ad oculum cognoueris. ut aculus blandiori fueris
obsequio delinitus. ut quem amor xpi et religiosior
commendauerit uita. EREG. YSIDORI. ECP. XI.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Abbas cum fratribus reficiat

Abbas extra languoris necessitatem cibos in conspec
tu pariter cum fratribus sumat. neque aliud quam ceteri
neque cultius quam ea que in commune consistunt. pre
parari sibi quippiam expectat. Sicque fiat. ut dum praesens est
omnia diligenter administret. et dum commune a suis
salubriter et cum caritate sumant. Aequalia quippe
eius mensis sint omnium fercula. similimisque alim
tis cum cunctis reficiendis fratribus. EX REGL. FRUCTUOSI.

Excp. xx. Abbas verbo et facto doceat

Abbas ut propositus divinis semper officiis et vigiliis inter
sit. et prius ipse agat quod alios doceat. EX RE
GULA FERREOLI. CAPITULO XXXVII.

Abbas corr[ige]t amori q[uam] t[i]meri

Ut abbatem cunctis quibus preest monachis severitas
quidem. sed mansuetudo et potius unacum deo
tantum magis illum sentiant timeant. quam severum. et plus timeant
metuant quod meritis primus. quam sequendo honore prima
mus. Habeat enim incorreptione modum. et in familiari
tate temperamentum. Erit quoque in cunctis ita moribus dispensa
tus. ut et blandimento foveat. et terrore castiget. faci
ensque ab omnibus eo quod tumida oderit plus amari. Tota
enim eius conversatio erit quasi positum fundamentum. ut in eo
super edificetur. quisquis imitatione illius optat bonis deo
meritis proximare. Nullus ab ipso erit potestate. sed
ratione dampnandus. Nec tamen ita illi quisquam fami

Non accipiat personas.

liaris. ut ceteris plus presumat. neque ita offensus ut ad
veniam expleta contritione non redeat. Convenit
namque illum omnes timere. qui timetur ab omnibus. Toto
studio atque industria providere. ne aliquis ex his

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quos regendos propria cura
susceperit · aduerso quolib& casu discedat de nu
mero · Et ideo pluribus medicamentis necesse
ē · illū monachorum subuenire languorib; & egritu
dinib; mūnū remediū cure · spiritalis inferre · Hoc
est si superbū uiderit · iugi ex oratione humilitatis
porrigat potionē · Si iracundū · patientie illi
offerat unguentū · Si mīdacū sectantē ueritatis mi
nistret antidotū · Beati in hoc ipsu apl̄i monitis
excitatus qui dicit · Adtende tibi & doctrine in
stam illis · hoc enī faciens · & teipsū saluū facies · &
eos qui te audiunt · Et iterū ad timotheū · formā
habes sanorū uerborū que a me audisti in fide · & dilec
tione in xp̄o ih̄u · Et iterū · Tu uero uigila · in omnib;
labora · Opus fac euangeliste · ministeriū tuū im
ple · Similiter & beatus petrus scribit · Senio
res qui in uob; s̄ · obsecro cū senior & testis xp̄i passionū ·
& eius que incipi& reuelari glorie socios · pas
cite qui in uob; ē · gregē dī · & addit · neque quasi
dominantes in clero · sed forma estote dī · Ut cū
apparuerit princeps pastorū · percipiatis illā
floridā & inmarcessibilē gloriae coronam ·
hieremias quoq; sciens in persona dn̄i ait · Dabo
uob; pastores sc̄dm cor m̄m · & pascent uos scientia &
doctrina · & iterū · hec dicit adonai dn̄s ad pas
tores isrl̄ · Nū quid sem& ipsos pascunt pastores ·
& adiungit · Ob hoc pastores · audite uerbū dn̄i ·
Hec dicit adonai dn̄s · Ecce ego ipse ad pastores ·

Abbas [illegible] medicamenta diversis [illegible] adhibeat

commina[tio] in abbates malos

(c) 2006 Ministerio de Cultura

& requiram oues meas de manibus eorum. Dominus uero idem
in euangelio petrum apostolum principem si se amaret interroganti adiungit; Pasce oues meas. Manifestum
ergo frater quisquis preesse uideris monachis. magnum tibi pro honore onus inpositum. ita ut cum dignitate sis
primus. desuder omnium pondere participatur.

Per quod recte itinere peritis cur res semitam que ad celum producit. & ire ostende gregi inoffensum callem. & sectatoribus quinque paribus ante cede. Atque ita mude ut peret qui cumque te ducem gradibus imitationis insequitur. ut uidearis apostolice monita sententie compleas que habet. Exemplum esto fidelium. in uerbo. in conuersatione. in caritate. in fide. in castitate. Et iterum.

Sollicite cura teipsum probabilem exhibere deo operarium inconfusibilem recte tractantem uerbum ueritatis.

tibi Hunc itaque abbas titulum ut pretermissum teser mone regule non doleas. neque te unum ex congregatione cognoscas. quasi peculiarius adnotamus. monentes. seu coram deo obsecrantes. ut hec omnia feruenti studio seruans & iam cetera per exemplum que reliquis sunt dicta custodias.

EX REGULA AURELIANI

XXXIII Sanctus abbas. extra congregationem non maneat

ITEM EX EADEM REGULA.

XLII Abbates per monasteria tota mentis intentione. cum affectu & cordis conpunctione. cum ta laboris aut itineris occasione cum omni monachorum congregatione horas canonicas celebrare debent. & ubi eis properandi fuerit necessitas. & orare cognouerit metas. con

(c) 2006 Ministerio de Cultura

in proprio humo prostrati indulgentiam a domino supplices
poscant. Et suis horis peculiaribus id est secunda tertia
quarta quinta sexta septima octava nona
decima et undecima orare non pigeat. Qualiter
septem et octo salomonis congruant dicto. da partem
septem nec non et octo. Ut per septem formis gratie spiritum
et octo beatitudines per acre resurrectionis diem. libe
ris gressibus per scalam iacob christo sibi desuper innitenti
te quindecim gradibus celi conscendere valeant regio
nem. Secundo ut per capitula mensium abbates de uno consuetudo st[...] rum antiqua
consinio in uno se copulentur loco et mensuales lectiones
as strenue celebrent. et pro animabus sibi subditis
auxilium domini implorent. quia de ipsis in tremendo iu
ditio cum grandi discussione sperent se reddere
rationem. Tertio. qualiter cotidie vivere debeant
ibi disponant. et tamquam a suasionibus corripientur. ad cel
las reuertantur supplacito. Quarto. sacro acta
sanctorum patrum per scripturas sciscitantes revolvant. ut ad ipsis
sis quid facere debeant agnoscant. et intus ac foris
ante et retro plena mente oculis habeant. ne quod
absit in aliquam heresem devoluantur et pereant.
Pro hoc ergo semper in communi concilio fratrum equalance
tamquam in penso persistant. ut preterita recordando. et
futura preuidendo. et presentia recordando heresis
non patiantur stimulos. Quinto. ut cum fratribus advenientibus hospitibus et peregrinis in una mensa communi
ter vivant. Quia de ipsis dicit veritas. Hospes eram. et
collegistis me. Sexto. talem sibi consuetudinem debe[nt]

(c) 2006 Ministerio de Cultura

facere abbates. ut omnem cupiditatem et auaritiam a se ra
dicitus arceant. Si hoc malum non esset. idolorum seruitu
tem ea apostolus non dixisset. Et per hoc uirus monachi mentem
cognoscimus sauciari. et a nullo uitio penitus nunquam po
terit liber esse. qui tali consuetudinis uinculo fuerit ob
ligatus. et in dei et proximi dilectione nunquam erit fir
matus. Quia hoc quod in seculo concupiscimus. sine dubio
proximis inuidemus. Unde et patres sancti spiritu sancto reple
ti. ut possent deum et proximum perfecte diligere. studu
erunt in hoc mundo nichil habere. Et quia sine aliquo
esse non possumus. ipsum debemus habere quod nos non pigeat
cum necesse fuerit egenti proximo reddere. et a carita
te dei et dilectione proximi nunquam animum relaxare.
Cuius uidelicet fortitudo caritatis uera. sancte ecclesie uo
ce laudatur. cum per canticum canticorum dicitur. Uali
da est ut mors dilectio. Uirtuti enim mortis dei di
lectio comparatur. Quia sine dubio mentem quam semel
ceperit. a dilectione mundi funditus occidit. Ta
les ergo debent esse abbates. ut possint deum et proximum
perfecte diligere. Oculos tam cautos ad concupiscentiam huius
seculi malum habentes. quales in paradiso habuit adam
ante transgressum. EX REGULA CUIUSDAM

Si quis ex senioribus siue his qui abbas nuncupatur
uoluptuosus existat. et ebriosus et diues. et qui hoc
seculo conformatur. hoc est qui in cursibus et in equitibus
de loco ad locum discurrat. hic non solum principatum
fratrum indignus est. uerum etiam homicida animarum iudi
candus est. et alius monasterio eius prior esse constituatur.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Sin uero non poterint monachi.
ab illo exeant & ille excommunicetur
Si uero peniteat · subdat se sub manib; senioris · & ser
uituti subiciat · donec probauerit his qui pre ē ; Mona
chos incurrib; & inequis discurrere pter infirmos & de
biles & claudos non pmittimus ; Si aūt hoc fecerit I
aliqui sint abunitate frm;

EX REGULA ORIENTALI ·

Oportet abbatē inrephensibile ēē · seuera paci
ēntē · leuim̄ · piū · humilē · ut doctoris & patris locū
impleat ; Se ipsum formā prebens bonor operū ; Ad
cuius ordinationē · omš frs respiciant · nichil sine con
silio & auctoritate ipsius facientes ; Qui suis, nt pens ne
cessitatē monasterii · de omib; que in monasterio sunt I
libere iudicabit ; Nullius psona accipiens · nec ulli
gratiā prestans ; sed unicuique scdm merita cotidia
nae conuersationis in ueritate iudicans admoneat ·
Hortetur · castiget · condempnet · ut sic cuique sit uti
le uideatur · Uel qui uenit ad monasteriū ut exeat si ita
necessitas fuerit male habitantes · EX RGL · SCI

BASILII · CAPT · XV · INTERROGATIO ·

QUID sentire de se debet is qui pre ē inquib; pre
cipit ut imperat · RSP · Apud dnm quidē ēt minis
ter xpi & dispensator ministerior dī · timens ne pp
uoluntatē dī · ut preter qđ in scis scripturis euidenter
precipitur ut dicat aliquid ut imperet & inueniat
tanquā falsus testis dī & sacrilegus · ut introducens
aliquid alienū ad doctrinā dnī · ut certe subrelin

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quentes et praeteriens aliquid eorum quae deo placita sunt. Ad fratres autem esse debet tamquam si nutrix foveat parvulos suos, paratus autem secundum voluntatem dei et secundum quod unicuique expedit communicare cum eis non solum evangelium dei sed etiam animam suam. Memor praecepti domini haec dicentis: Mandatum novum do vobis ut diligatis vos invicem sicut et dilexi vos. Maiorem hac caritatem nemo habet quam ut ponat quis animam suam pro amicis suis. ITEM EIUSDEM INTERROGATIO

XXIII Quali affectu vel quali sensu oportet increpare eum qui increpat? RESPONSIO Ad deum quidem talem mente esse debet qualem indicat beatus David dicens: Vidi praevaricantes et tabescebam quia eloquia tua non custodierunt. Ad eos autem quos increpat hunc debet affectum servare quem pater et medicus erga aegrotantem filium servat. Et tunc maxime cum qualitas curae tristior videtur et gravior.

ITEM EIUSDEM CAPITULUM XXIIII. INTERROGATIO

Quali affectu quis debet suscipere correptionem? RESPONSIO Sicut aeger filius patris et medici de vita sua solliciti qui etiam si aliquid offeratur asperum et amarum ad curandum filium, sciens utique filius quod nec pater in aliquo neglegere potest de salute filii nec medicus falli. EXCERPTUM [illegible] CUIUSDAM CAPITULI

Abbas monasterii in tantum eminere (?) quam sapientia et scientiae (?) nobilis esse debet ut qui sermone ad erudiendas animas iusta eruditione lucubrat propriis actibus non contradicat. Plus et eum subiugati pre

(c) 2006 Ministerio de Cultura

licorum actuum formam imitari. quando doctrine ipsius
aurem accommodauit. Debet enim sacris eloquiis opera
nectere sacerdos. ut qui eius imitatur doctrinam ex uo-
ce. imitetur cultum ex opere. Ne si aliquid uoci opus
contradixerit. fructum uocis non obtinere effectum.
Sit ergo sic et uoce ornatus et opere. ut et opus uoci.
et uox consequatur operi. Sit continentie et castitatis
flore contemptus. et omnium ore laudabilis. omnium de
meritis imitabilis exemplo. Sit caritatis beniuolentia
cognitus. et omnium fidelium letificet corda. Erga pe-
regrinorum et hospitum sollicitudine pretius. erga in-
firmantium curam sollicitus. Erga inopum et egenorum
iuuamen opulentus. Sic delinquentium ignauia cor-
rigat. ut ad cultum religionis lasciuas et fessas mentes
reducat. Sic misericorditer bonitatis dona distribu-
at. quatenus ex nimia bonitate facinorum fomenta non
nutriat. Sit ergo bonis bonus per meritum. sit malis
malus per flagellum. Quod mediante scientia agendum
est iuxta salmiste orationem dicentis. Bonitatem
et disciplinam et scientiam doce me domine. In utroque et
enim abbati cauendum est. ne aut nimia bonitate in
subiectorum cordibus uitia nutriat. aut nimia discipli-
ne austeritate. ea que leniter increpatione sanan-
da fuerant rigida correptione dirripiatur. In cau-
tis et quam sic blanda persuasione subueniat.
ut eorum sanie aridorum quodam modo medendi cu-
ram infundat. Sanis uero moribus exhortando pro-
beat. ut que agere ceperunt. melioranda usque

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ad finem perducant. Nichil enim prodest cepisse. si in opere bono quod ceperant non studeant perseuerare. Habeat ergo ut animos pater quem habet in suo regimine filios. et iuxta omnium mores omnium nouerit uitia coherceri. Tanta sit in omni prudentia. ut nec pietas disciplinam. neque disciplina pietati locum tollat.

Agat omnium curam. ut de omnium profectu mercedis recipiat lucrum. Ut ex corruptione presentis uite quandoque erepus. tantum laboris recipiat premium. quantas ad uincendum inimicum presidium prebuit supplementum.

EX REGULA SCI YSIDORI. CAP. VIIII.

Abbati aut monacho monasterii seruum non licebit facere liberum. Qui enim nihil proprium habet. libertatem rei alienae dare non debet. Nam sicut et seculi leges sanxerunt. non potest alienari possessio nisi a proprio domino. Omne quod in monasterio in nummo ingreditur. sub testimonio seniorum accipiendum. Eademque pecunia in tribus partibus diuidenda. quarum erit una pro infirmis et senibus et pro aliquo coemendo in diebus festis cultius ad uictum fratrum. Alia pro egenis. Tertia pro uestimentis fratrum et puerorum. ut quibusque ad necessitatem monasterii coemendis. Quas tres partes custos sacrarii suscipiat. ac precipiente abbate sub testimonio prepositi ut seniorum de singulis partibus pro suis necessariis causis expendat.

DE ADIBENDIS AD CONSILIUM FRATRIBUS. VI.

Quotiens aliqua precipua agenda sunt in monasterio. conuocet abbas omnem congregationem et dicat unde ipse agitur. 7

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Et audiens consiliu[m] fr[atru]m tractet apud se. Et quod utilius
iudicauerit faciat. Ideo aut[em] om[ne]s ad consiliu[m] conuocari
diximus. quia saepe d[eu]s iuniori reuelat quod melius e[st].
Sic aut[em] dent fr[atre]s consiliu[m] cu[m] omni humilitatis subiectione.
ut non praesumant procaciter defendere q[uo]d eis uisu[m] fue
rit. sed magis in abbatis pendeat arbitrio. Et quod salubri
us e[ss]e iudicauerit ei cuncti oboediant. Sed sicut discipu
los conuenit oboedire magistro. ita et ipsu[m] prouide et ius
te condecet disponere. In omnib[us] igitur om[ne]s magistra[m] ius cuncta
sequantur regula[m]. neq[ue] ab ea temere declinetur
a quoqua[m]. Nullus in monasterio proprii sequatur cor
dis uoluntate[m]. neque praesumat quisqua[m] cu[m] abbate
suo proterue aut foris monasteriu[m] contendere. Quod
si praesumpserit. regulari disciplinae subiaceat. Ipse ta
men abbas cu[m] timore d[e]i et obseruatione regulae omnia
faciat. Sciens se procul dubio de omnib[us] iudiciis suis
aequissimo iudici rationem reddituru[m]. Si qua uero mi
nora agenda sunt in monasterii utilitatib[us]. seniorum tantu[m] uta
t[ur] consilio. sicut scriptu[m] est. omnia fac cu[m] consilio et post
factu[m] non paenitebis. EX R[EGUL]A S[AN]C[T]I PACHOMII. C[A]P. VIII.

Si inuentus fuerit unus e fr[atri]b[us] aliquid p[er] contemptione[m]
agens. ut contradicens maioris imperio. increpabitur
iuxta mensura[m] peccati sui. ITEM IPSIUS

Igitur qui animo uno e[ss]e concupiscunt. et uiuere inte[r]
co[m]muni dispositione. consiliis maioru[m] inseruiant.
quicquid ex consilio processerit patru[m] hoc faciant.

EX REG[ULA] S[AN]C[T]I BASILII. CAP. LXVII. INTERROG[ATIO]

Si quis p[er] contemptus contradicere sibi aliquid iniungi debet.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quę pro mandato di incidunt. sed artificium uult dis
cere. Quae l'uitio egrotat aut si oport& ei adquiesci?
R̄P̄ Iste talis & presumptor ē. & sibi placens. & infi
delis. qui non timet sententiam dn̄i dicentis: Estote pa
rati. quia qua hora non putatis filius hominis ueni&.
Si enim conditor expectat quis dn̄m. sollicitus ē. & tre
pidat. quomodo p̄sentē diem transeat otiosus. & nihil
amplius querit. Si autē imperatur ei artificium dis
cere. obedientia sua habeat lucrū. & in hoc placeat
do. & in eo quod sibi plac& assumat iudiciū.

ITĒ EIUSDEM CAP̄. LXVIII. INTR̄.

Si quis inclusus intus sit & promptus ad implenda man
data. agat aut si quod ei iniungitur. sed quod ipse
uult quam mercedē habe&. R̄P̄ Merces ipsius (illius) illa ipsa
est quod sibi plac&. Cum autē apls dicat. unusquisque uestrum
proximo suo placeat in bono ad aedificationē. Et ut
amplius increpar& & constringer& audientes, ad
didit dicens: Quia ipse xp̄s non sibi placuit. scire
deb& unusquisque periculū suū eē. in eo quod uult sibi pla
cere. Simul enim & inobediens inuenitur.

ITĒ EIUSDEM CAP̄ LXXXI. INT.

.v.
.II.

Si omnino uolenti litteras discere ut lectionē ua
care indulgendū est? R̄P̄. Apostolo dicente.
ut non quecumque uultis ea faciatis. in omni negotio sua
uoluntate permittere. unumquemque agere perniciosum est.
sed oport& illud suscipere. quod ab his qui presunt in
iungitur. & tam si contra uoluntatem sit eius cui iniungitur.
Secundum dn̄i exemplū dicentis: Pater non mea uoluntas

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sed tua fiat. Am. **EX REG. SCI AURELIANI. XXIIII**

Artis uero discendum aut qualibet operam faciendam non pro suo libito eligant, sed in arbitrio abbatis erit, quod utile prospexerit imperandum.

EX REGULA ORIENTALI.

Si inuentus fuerit unus e fratribus aliquid per contentionem agens, ut contradicens maioris imperio, increpabitur iuxta mensuram peccati sui.

EX REGULA PATRUM. CAPITULA I.

Ante omnia habentes caritatem, humilitatem, patientiam, mansuetudinem, ut cetera quae docet sanctus apostolus. Ita ut nemo quicquam suum uindicet, sed sicut scriptum est in actibus apostolorum, habeant omnia communia. Ille uero qui praepositus est, diiudicatum et ordinationem sacerdotis in omnibus timere, diligere et obedire secundum ueritatem debet, quia si quis illum putat se spernere, deum spernit. Sicut scriptum est: Qui uos audit, me audit, et qui uos spernit, me spernit, et qui me spernit, spernit eum qui me misit. Itaque sine ipsius uoluntate nullus frater quicquam agat, neque accipiat ab aliquo aliquid, neque det, nec usquequaque prorsus recedat sine uerbo. **EX REGULA PAULI ET STEPHANI. CAPITULA II ET III.**

Seniores iunioribus affectum fraternum impendant, et cum imperandi necessarium fuerit, non cum multa commotione et clamosis uocibus, sed fiducialiter tranquillae simplicitatis et auctoritatis bonae uitae ad peragendam communem utilitatem quae sibi fuerint opportuna iniungant

Iuniores· senioribus suis sincera sub iectione obediant·
nec tumida cer uice in quocumq; respondeant· aut fas
tidenti animo & neglegenti aure imperantib; obe
dire detrectent· sed unanimiter & concorditer
tā in spiritualib; opere· quā in terreno labore omīs
fideli intentione ope occurrant·

EX REGULA CUIUSDAM PATRIS·

Nulla alio uitio diabolus monachū pdit ac
trahit ad mortē· quā cū eū neglectis seniorū
consiliis· suo iuditio defensioniq; conspexerit considere

EX REG· S̄CI COLUMBANI· CAP̄ VIIII·

Maxima pars regule monachorum mortifica
tio est· quib; nimirū pscripturā precipitur sine
consilio nihil facias· Ergo si nihil sine consilio
nihil faciendū· totū p consiliū ē· interrogandū;
Unde & p̄ moysen precipitur· Interroga pa
trē tuū & adnuntiabit tibi· maiores tuos & di
cent tibi; Sed licet duris dura uideatur· hec dis
ciplina· ut scilicet homo semper de ore pen
deat alterius· certis tamen dm̄ timentib; dulcis ac
secura inuenietur· si ex integro & non ex parte
conseruetur· quia nihil dulcius conscientie se
curitate· & nihil securius est animę inpunitate·
quā nullus sibi ipsi prepotest tradere· quia pro
prię aliquorum ē examinis QUE SUNT
INSTRUMENTA BONORUM OPERUM·

In primis dnm̄ dm̄ diligere ex toto corde· tota
anima· tota uirtute· Deinde proximū tāquā

(c) 2006 Ministerio de Cultura

seipsum · Deinde non occidere · non adulterare · non
facere furtum · non concupiscere · non falsum testimonium
dicere · Honorare omnes homines · Et quod sibi quis
fieri non uult · alio non faciat · Abnegare semet ipsum
sibi · ut sequatur xpm · Corpus castigare · delicias non am-
plecti · Ieiunium amare · pauperes recreare · Nudum
uestire · Infirmum uisitare · Mortuum sepelire · In tri-
bulatione subuenire · dolentem consolari · A seculi
actibus se facere alienum · Nihil amore xpi pre-
ponere · Iram non perficere · iracundiae tempus non
reseruare · Dolum in corde non tenere · Pacem falsam
non dare · Caritatem non derelinquere · Non iura-
re · ne forte periuret · Ueritatem ex corde et ore profer-
re · Malum pro malo non reddere · Iniuriam non face-
re · Sed et factam patienter sufferre · Inimicos dilige-
re · Maledicentes se non remaledicere · sed magis
benedicere · Persecutionem pro iustitia sustinere · Non
esse superbum · non uinolentum · non multum edacem · non somno-
lentum · non pigrum · non murmuriosum · non detractorem ·
Spem suam deo committere · Bonum aliquid in se cum uiderit deo
applicet non sibi · Malum uero semper a se factum sciat · et sibi re-
putet · Diem iudicii timere · gehennam expauescere · Uitam
aeternam omni concupiscentia spiritali desiderare · Mortem co-
tidie ante oculos suspectam habere · Actus uitae suae
omni hora custodire · In omni loco deum se respicere pro cer-
to scire · Cogitationes malas cordi suo aduenientes · mox ad
xpm allidere · et seniori spiritali patefacere · Os suum a malo
uel prauo eloquio custodire · Multum loqui non amare · Uer-

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ba uana aut risui apta non loqui. Risum multum aut
excussum non amare. Lectiones sanctas libenter audi
re. Orationi frequenter incumbere. Mala sua prae
terita cum lacrimis uel gemitu cotidie in oratione deo
confiteri. De ipsis malis de cetero emendare. Desideria
carnis non perficere. Uoluntatem propriam odire. Prae
ceptis abbatis in omnibus obedire. etiam si ipse quod absit
aliter agat. Memores illius dominici praecepti. quae
dicunt facite. quae autem faciunt facere nolite. Non
uelle dici sanctum antequam sit. sed prius esse quod uerius
dicatur. Praecepta dei factis cotidie adimplere.
Castitatem amare. Nullum odire. Zelum non habere.
Inuidiam non exercere. Contentionem non amare.
Elationem fugere. et seniores uenerare. Iuniores di
ligere. in xpi amore pro inimicis orare. Cum discor
dantibus ante solis occasum in pacem redire. et de misericordia
dei numquam desperare. Ecce haec sunt instrumenta artis spiri
talis. quae cum fuerint a nobis die noctuque incessabiliter
adimpleta. et in die iudicii reconsignata. illa mer
ces nobis a domino reconpensabitur. quam ipse promisit.
quod oculus non uidit. nec auris audiuit. nec in cor
hominis ascendit. quae praeparauit deus his qui diligunt eum.
Officina uero ubi haec omnia diligenter operemur claustra
sunt monasterii. et stabilitas in congregatione.

EX ROTA SCI MACHARII.

Militer ergo xpi. sic taliter suos debent conpone
re gressus; Caritatem in se perfectissimam conti
nentes. deum ex tota anima diligere. et ex tota mente.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

& ex toto corde · & ex tota uirtute sua ; Inuicem inter se
per fectissimam sectantes obedientiam · Pacifici mites
moderati · non superbi · non iniuriosi · non susurro
nes · non irrisores · non uerbosi · non presumptiosi ·
Non sibi placentes sed dō cui militant xpō ; Non blas
phemiam sectantes · nec dicere quicquam preter quod bonum est ;
Ad obsequium non pigri ·
ad orationem preparati · in humilitate
per fecti · in obedientia precipui · in uigiliis stantes · in
ieiuniis hilares · nullus se ab alio meliorem arbitretur ·
sed unus quisque omnibus se inferiorem contemplat ; Quia
qui se exaltat humiliabitur · & qui se humiliat
exaltabitur ; preceptum senioris in salutem suscipias ·
non murmurando ullam operam facias ; nec responsione
contra preceptum usurpes ; Non te extollas aut magni
fices utilem aliquam operam fecisse ; Non ad inquirendo
aliquid lucri congaudeas · aut in damno contristeris ;
Non te familiaritas ulla secularis trahat · sed tota di
lectio tua in cellula demoretur · Cellam ut paradisum
habeas ; fratres tuos spiritales · ut & nos confidas ha
bere parentes ; Prepositum monasterii timeas ut dominum
diligas ut parentem ; Similiter quoque & omnes oportet di
ligere fratres cum omnibus & iam te confidis uidere gloriam
xpi · Non oderis laboriosam operam ; Cum quoque perfec
taueris ; in uigiliis confectus · in opere lasso affectus ;
Et ambulans quasi dormitans · Lassus ad stratum tuum uenias
Cum xpō requiescere te credas ; Cursumque monasterii super
omnia diligas ; Qui uero sepius orare uoluerit

(c) 2006 Ministerio de Cultura

uberiorem inueniet mercedem xpi; EX REGLA.
SCI BASILII. CAP. XLI. INTERROGATIO.

maledicere

Quid est maledicus. idem λοιδορος. RSP. Omnis sermo
qui ob hoc profertur ut infamet aliquem derogat.
ut male commendet. maledicus etiam sine dext ponetur in
iuriosus. Et hoc manifestum est. ex sententia euangelii cum
dicit deridentes. qui a male dixerunt eum dicentes; Tu sis di
scipulus eius. ITEM EIUSDEM. CAP. XLII. INTERROG.

...ctis

Quid est. detractio uel derogatio. RSP. Duas opinor
esse. causas in quibus liceat alicui dicere et retractare
aliena mala. Si quando consilium habere necesse est cum
ceteris qui hoc ipsum uidentur assumi. quomodo corriga
tur his qui peccauit uel mali aliquid egit; Et rursum
si quando necesse est praeuenire aliquem et commoneri
ne forte incurrat in consortium alicuius mali. dum eum putat
esse bonum. Quia apostolus dicit. nolite commisceri cum huius modi.
Item in salomone; Noli manere cum homine iracundo ne
forte discas semitas eius. et dum mas laqueum animae tuae;
Quod et ipsum apostolum fecisse inuenimus per hoc quod scri
bit ad timotheum dicens. Alexander erarius mul
ta mala mihi ostendit. quem tu quoque deuita. Ualde
enim restitit nostris sermonibus; Praeter huius modi autem ne
cessitates. quicumque dicit aliquid aduersus alium. ut uel de
roget. eum uel obtrectet. istud est detrahere. etiam si uera esse
uideantur quae dicit. ITEM EIUS DE. CAP. XLIII.

...NT. pena de tra...entis

Quid detrahit fratri aut audit detrahentem et pa
titur. quid dignus est. responsio; Et communicari
debet. Detrahentem in quid occulte aduersus proximum suum.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

hunc p(er)sequebar. Et alibi dic(it) id(e)m. Noli libe(n)ter audire
detrahente(m). ne forte eradiceris. IT(EM) EIUSD(EM). INTR(OGATIO). R. de detrahente in epistola

XLIIII Quod si de eo qui p(re)e(st) detraxerit. quomodo eu(m) obser
uabimus. R(ESPONSIO). Et in hoc manifestu(m) (est) iudiciu(m) iracundiae
di(vi)ne. quae facta (est) sup(er) maria(m) cu(m) detraxerit de moyse. cu(m) ip(s)e & peccatum ei(us); nec ipso q(ui)dem moyse
ne ipsi ultione dep(re)cante dimisit. IT(EM) EIUSD(EM). CAP(ITULUM) XLI. INT(ERROGATIO). super bus

Quomodo intellegitur sup(er)b(us); et quomodo curatur.
RESP(ONSIO). Intellegitur quide(m) ex eo. q(uo)d ea se(m)p(er) que
eminentiora sunt querit. Curatur aut(em). si credat sen
tentiae ei(us) quae dixit. D(eu)s sup(er)bis resistit. Illud tamen sci
endu(m) (est). q(uo)d quomodo quis timet de da(m)pnatione sup(er)
biae. Inpossibile (est) curari hoc uitiu(m). nisi abstrahat se
& secedat ab o(mn)ib(us) occasionib(us) elationis. Sicut inpos
sibile (est) extinguere lingua(m) alicuius uel genus loquelae. uel arti
ficiu(m) aliq(uo)d. nisi quis omne genere se penitus abstrahat. n(on)
solu(m) ab agendo uel loquendo uel mouendo. sed etia(m) audiendo
eos qui loquuntur. ut inde per eos magis ignoret. id quod obli
uisci cupit. & hoc obseruandu(m) (est) de omnib(us) uitiis.

IT(EM) EIUS DE CAPITULO XC. INTERROG(ATIO).

Quomodo oportet ieiunare. cu(m) necessariu(m) ieiuniu(m) inju ieiuniu(m)
gitur. Si aliquando aliq(ui)d quod religio deposcit. ex
plendu(m) (est). tamq(uam) ex necessitate inuoluimur. R(ESPONSIO). D(omi)no
dicente. Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam. Omne quod
ad religione(m) p(er)tin(et). nisi ex p(ro)posito de deo fiat. pericu
lu(m) generat. Debet ergo ieiunio se dare [illegible]. Quia aut(em)
necessariu(m) sit ieiuniu(m) in talib(us) quib(us)q(ue) causis & maxime cu(m)
desideramus aliquid inpetrare a d(omi)no [illegible]
qui [illegible] Quia in te [illegible]

frequentare

(c) 2006 Ministerio de Cultura

iudicium Dei

ITEM EIUS DE CAP. CXXVIII. INT.

Quomodo possumus timere iudicium dei? R̄P. Natura-
liter. expectatio omnis mali timorem incutit. Itaque
etiam bestias timemus. et principes saevientes timemus exer-
cere aliquid quod ad interitum exitiumque pertinet. Si ergo credamus quia
veres comparatione inveniri iudicium dei. et recordemur
terribile illud futuri examinis tribunal. timebimus
iudicia dei. EX RŌG SCI YSIDORI CAP. IIII.

Monachos autem summopere studendum est. ut aposto-
licam vitam repetentes. sicut in unum constituti esse
noscuntur. ita unum cor habeant in deum. nihil sibi pro-
prium vindicantes. nihilque in quapiam ullus cuique amorem
rei privatae gerentes. sed iuxta exemplum apostolicum omnia
communia habentes. In praeceptis Christi fideliter permanendo pro-
ficiant. patribus honorem debitum reverenter reddant. Erga seniores
obedientiam. Erga aequales incitamentum virtutum. Erga
minores. exemplis bonorum magisterium conservabunt. Nemo
ceteris se esse iudicet meliorem. sed inferiorem omnibus depu-
tans. tanta humilitate clarescat. quando plus ce-
teris culmine virtutum choruscat. Abstineat etiam a fu-
rore. et a detractione parcat monachus linguae.
Indecenter quoque ut nobilitatem pronuntiet. et vulgaria
contagia. ut lethiferam pestem abhorreat. Auris probis ver-
bis ut omne sit linguam avertat. atque indesinenter cor
mundum labiaque exhibeat. Affectus quoque animi sui per
abstinentiam cogitationis abstergat. seque per compunc-
tionem cordis cor dis. iustitiae sanctae meditationibus exer-
ceat. Torporem somni atque pigritiae fugiat. vigiliisque

(c) 2006 Ministerio de Cultura

& orationibus siue intermissione ieiunii emendat . Gulę con
cupiscentiam deprimat . atque abstinentiae uirtutibus
semet ipsum pro studio domet & dat . libidinum affligat ;
Domanis ieiuniis utatur ne quantum ualitudo concessit ; Liuo ł corporis
re quoque inuidię de fratrum profectibus nequaquam
tabescat sed quietus atque pacificus . pro amore fratern
ne dilectionis de cunctorum gaudeat meritis . Iracun
die perturbationem a se reiciens . & patienter omnia
sustinens . Nulla tristitia . nullo temporali merore
affectus . sed contra omnia aduersa interiore gau
dio fretus . ipsa postremo uanę gloriae laudem placere uel peculiare
re studeat ; Ut dum his uirtutibus radiat . merito nom abiciat . & d[illegible]
suae professionis recipiat . raptum ipse[illegible] humili corde

EX EADEM REGULA . CAP . XXIIII .

Transeuntibus de hac luce fratribus antequam sepeliantur . sepeliuntur fratres
pro redemptione eorum peccatis sacrificium offerat ;
Corpora fratrum . uno sepeliendo sunt loco . ut quos uiuen
tes caritas tenuit unitos . morientes locus unus
amplectatur ; Pro spiritibus defunctorum . altera die post anniuersa[illegible]
penitentes tempus . sacrificium deo offeratur . & beatę par + uite [illegible]
ticipes facti . purgatiores corpora sua in die resurrec
tionis recipiant ; haec igitur o serui dei . milites xpi .
contemptores mundi . ita uolumus custodienda uolum .
ut maiorum pręcepta patrum per omnia conseruetis ;
Suscipite igitur inter illa & hanc admonitionem meam
humili corde custodientes que dicimus . Libenter sum
tes quod dispensamus . quatinus & uobis de effectu operis
sit gratia . & nobis pro ipsa admonitione postulata p

(c) 2006 Ministerio de Cultura

prouematur uepia. D̄s aut̄ omps custodiat uos in om
nib; bonis. & quo modo cepit. sic & confir m& gr̄am
suā in uobis, am̄. Ix REGULA SCI

PACHOMII. C̄P CXXVII.

Si fr̄ dormierit omis eū fraternitas psequatur.
nemo remaneat absq; maioris imperio. nec psal
lat nisi eiuis ussū fuerit. Nec post alterx psal mū inp
gat alterx sine ppositi uoluptate.

EX RŌ SCI FERREOLI. C. P. XX. III.

Ut iurandi consuetudo ad integrū si fieri potest de
monachoꝝ inter locutione tollatur. Ut & si scdm huma
nā fragilitatē aliqui forsitan possint men daciū caue
re peccatū. possint salti dāpnandū uitare per iuriū.
Quos rogo simul atq; cōmoneo. ut studeant in usū habe
re uerba sacra. ne eumquā sint necessaria sacramta.
Quanti eqidē hui lusus uti debeant omis uitare flagi
tiū. beato aplo monente didicimus. Ait eqīdē; nolite
iurare. neq; p cęlū. neq; per terrā. neq; aliud qd cūq;
iuramtū. Sit aut̄ uerbū urm. est. est. non no. ut non
sub iudicio decidatis. Et illud similiter scripturę di
uinę. Vir multū iurans. replebitur iniquitate. &
non discedet de domo illius plaga. his naq; magnis
atq; euidentissimis documtis. & illa lectio euange
lii quę ē maxima plenitudo. similiter adtestatur.
Dicente dn̄o ad discipulos. Audistis quia dictū est an
tiquis. Non periurabis. Reddes aut̄ dn̄o iuramta tua. Ego
aut̄ dico uob. non iurare omnino. neq; p cęlū. quia
thronus dī e. neq; p trā quia scabellū pedū eius est.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

neque per hierosolimam quia ciuitas magni regis. neque per caput tuum iuraberis. quia non potes unum capillum album facere aut nigrum. Sit autem sermo uester est. est. non non; Quod autem his habundantius est. a malo est; Sufficiat ergo nos propria in serenda monita exemplis docuisse in tapida.

EX RG. AURELIANI. CAP. VIIII.

Non iuretis. quia dominus dixit nolite iurare. et alia scriptura; Vir multum iurans implebitur iniquitate. et non discedet de domo illius plaga. ITEM EIUS DE CAP. X. — iurare

Non maledicatis. quia scriptum est; neque maledici regnum dei possidebunt ITEM EIUS D. CAP. L. XI.

Mentiri omnino non liceat. quia os quod mentitur. occidit animam; Et illud; perdes eos qui locuntur mendacium — mentiri

Iracundiam nullus usque ad aliam diem protrahere praesumat; Quod si ut habet humana fragilitas sermo durior inter fratres ortus fuerit inuicem sibi ueniam petere. et debita relaxare debebunt. propter domini mandatum ubi dicit. Si recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid aduersum te. relinque munus tuum ante altare. et uade prius reconciliari fratri tuo et tunc ueniens offeres munus tuum. Et si non dimiseritis hominibus peccata eorum. nec pater uester caelestis dimittet uobis peccata uestra. Item; Si septies in die peccauerit in te. et conuersus dixerit penitet me. dimitte illi. Et non dico tibi usque septies. sed usque septuagies septies. Quod est. CCCCXC. VIIII. uicibus; Et alia scriptura. Ira enim uiri iustitiam dei non operatur — ira

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Et apl's. Sol non occidat super iracundiã urãm.
Quod si q's auertat diabolo instigante. ita fuerit
quis furore replaetus ut ista mandata pertinaci
corde contempnat. & cuius de illis quidis cordan
tes sunt preuenerit. aliu ueniã expetens. si ille
cupiet non dimiserit. legitimã disciplinã accipiat
ut ad caritate se corrigat; Quod si se ambo despexe
rint. ambo pariter a cõmunione ut a cibo suspen
dantur. do pec inuicẽ sibi reconciliẽtur.

EX DOCTRINA SCI. ORSIESII.

N on irascamur inuicẽ. & iã si irano si fuerit.
non peccamus irati. solis occubitũ penitenti
e preueniemes. Meminerimus eẽ. preceptũ. quo
ties peccanti in nos ignoscere debemus. & munus
nrm relinquere ante altare. Quod nequaquã
suscipitur. nisi fuerit reconciliatione placabile.
ut possimus dicere. Dimitte nobis debita nrã.
sicut & nos dimittimus debitorib; nris. Et apl's
precipit. Si quis habet aduersus aliquẽ querimo
niam. sicut & xp's donauit nobis sic facite. EX R.
IIII MAGISTRI. INTRG. DISCIPULI.
Q ue sunt ferramenta spiritalia cũ quib; ope
rari possumus artẽ diuinã. R P. Per ma
gistrũ. Que. fides. spes. Caritas. Pax. Gaudium.
Mansuetudo. Humilitas. Obedientia. Taciturn
nitas. Pre omnib; castitas corporũ. Consciã sim
plex. Abstinentia. Puritas. Simplicitas. Benigni
tas. Bonitas. Misericordia. Pre omnib; pietas

Te[m]perantia. Uigilantia. Sobrietas. Iustitia. Aequitas.
Claritas. Dilectio. Mensura. Modus. & perseueran
tia usque in finē. ITĒ EIUSDĒ INT. DISCIPLI. V

Quę est materies ut causa malorū quę in fornace
amoris dī excoqui deb&.
ut quę .ē. erugo ut sordidatio uitiorū. quā de nobis
deb& lima iustitiae mundare. RSP. PER MAGIST.

Cauenda in nobis uitia hec sunt. Primo. Sup[er]bia.
Deinde. Inobedientia. Multiloquiū. Falsitas. Aua
ritia. Cupiditas. Zelus. Inuidia. Iniquitas. Odiū.
Inimicitia. Ira. Rixa. Contentio. Fornicatio.
Ebrietas. Uoracitas. Murmuriū. Impietas.
Iniustitia. Pigritia. Furtū. Detractio. Scurrilitas.
Leuitas. Inmunditia. Uaniloquiū. Risus multus
aut excussus. Succinatio. Concupiscentia. Dolus.
Ambitio. Uagatio. Hęc omnia non sunt a dō. sed opera
sunt diaboli. quę in die iudicii a dño meritū suum
per p&ut ignis gehennę meremur. ITĒ EIUSDĒ

CAPT. VI. INTRRG. DISCIPULI.

Quod est officium diuinę artis ut operatio spiritaliū
ferramentorū. RSP. PER MAGISTRŪ.

Officina uero monasterii est in qua ferramenta cordis
in corporis clausura reposita. opus diuinę artis dili
genti custodia perseuerando operari potest.

DE OBOEDIENTIA. CAPT. VIII.

Primus humilitatis gradus est obedientia
sine mora. Haec conuenit his qui nihil sibi
a xpō carius aliquid existimant. Propter seruitiū

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sc(tu)m quod professi sunt · seu p(ro)p(ter) metum gehennę ut gl(ori)am
uitę ęternę · mox aliquid imperatum a maiore fuerit ·
ac si diuinitus imperetur · moram pati nesciant in faciendo ·
De quib(us) d(omi)n(u)s dicit · Obauditu auris obediuit mihi · Et
iteru(m) dicit doctorib(us) · Qui uos audit · me audit · Ergo
hi tales relinquentes statim quę sua sunt · et uoluntate(m)
propria(m) deserentes · mox exoccupatis manib(us) et q(uo)d
agebant imp(er)fectu(m) relinquentes · uicino obedientię
pede iubentis uoce(m) factis secuntur · Et ueluti uno
momento p(re)dicta magistri iussio · et p(er)fecta discipuli
opera · in uelocitate timoris d(e)i ambe res co(m)muniter
citius explicantur · quib(us) ad uita(m) ęterna(m) gradiendi
amor incu(m)bit · Ideo angusta(m) uia(m) arripiunt · Unde
d(omi)n(u)s dicit · Angusta uia est quę ducit ad uita(m) · ut non
suo arbitrio uiuentes · ut desideriis suis et uolupta
tib(us) obedientes · sed ambulantes alieno iudicio · et im
perio in cenobiis degentes abbate(m) sibi pręesse · [erased]
desiderant · Sine dubio hi tales · illa(m) d(omi)ni imitantur
sententia(m) qua dicit · Non ueni facere uoluntate(m) mea(m)
sed eius qui misit me · Sed hęc ipsa obedientia tunc
acceptabilis erit d(e)o et dulcis hominib(us) · si quod iubet(ur)
non trepide · non tarde · non tepide · aut cu(m) murmu
rio ut cu(m) responso nolentis efficiatur · Quia obedi
entia quę maiorib(us) prebetur d(e)o exhibetur · Ipse
enim dix(it) · Qui uos audit · me audit · Et cu(m) bono animo
a discipulis pręberi oportet · quia hilare(m) datore(m) diligit d(eu)s ·
Nam cu(m) malo animo si obedit discipulus et non solum si murmurauerit
iussionem et non solu(m) ore sed etiam in corde si murmurauerit ...

(c) 2006 Ministerio de Cultura

rauerit. tamen acceptũ iã non erit dõ quia cor eius respicit
murmurantẽ. Et pro tali facto. nullã consequitur grãm.
Jmmo penã murmurantium incurrit. si non cõdigna satisfac-
tione emendauerit. EX RGL. PATRUM. IIII.

Volumus ergo unũ prẽẽ. seniorẽ super omnes fra- obedientia
tres ab eius consiliũ ut imperio quicquã nostrũ de-
clinare. sed sicut imperio dñi cũ omni lętitia obedire. Dicen-
te apostolo ad hebreos. Obędite prępositis uris. quia ipsi uigi-
lant pro uobis. Et dñs dixit. Nolo sacrificiũ. sed obędien-
tiam. Considerandũ ẽ. quoque ab his qui se tali opere
unanimes eẽ cupiunt. quia per obędientiã abraham
placuit dõ. & dĩ amicus apellatus est. Pro obędien-
tiam. ipsi apostoli meruer̃ testes dño in tribus & ppłis eẽ.
Jpse quoque dñs nr̃. desuꝑnis ad inferiora descendens
ait. Non ueni facere uoluntatẽ meã. sed eius qui
me misit. His ergo tantis uirtutib; firmata obędi-
entia magnopere magno studio teneatur.

EX RG. SCI COLŨ BASIL. CPT. I.

PRimo omniũ docemur dm̃ diligere ex toto obedientia
corde. ex tota mente. & ex totis uirib; & proxi-
mũ tãq̃ nosmetipsos. Deinde ad primũ uerbũ
senioris omnes ad obędiendũ audientes surgere oportet.
quia obędientia dõ exhibetur. Dicente dño nrõ ihu xpõ.
Qui uos audit. me audit. Si quis igitur uerbũ audiens nõ sta-
tim surrexerit. inobędiens iudicandus ẽ. Qui autem contra-
dixerit. contumacię crimen incurrit. Et ideo non solũ
inobędientię reus ẽ. sed quia contradictionis aditum
aliis aperiens. multorũ destructor ęstimandus est.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Siquis uero murmurauerit · & ipse tāquā non ex uoto obe
diens · inobediens putandus est · Idcirco opus eius abiciatur ·
donec illius bona uoluntas cognoscatur · Obedientia autē
usq; ad quē modū definitur · usq; ad mortē certe pre
ceptū est · quia xp̄s usq; ad mortē obediuit patri p nobis ·
Quā ipse nobis p apostolū insinuat dicens · Hoc sentite in uobis ·
quod & in xp̄o ihū · Qui cū in forma dī esset · non rapinā ar
bitratus est · eē · se equalē dō · sed semetipsū exinaniuit for
mā serui accipiens · & specie inuentus ut homo · humiliauit
semetipsū factus obediens patri usq; ad mortē · mortem
autē crucis · Nihil itaq; recusandū ē · obedientib; ueris xp̄i
discipulis · quāuis durū & arduū sit · sed cū feruore & cum
letitia arripiendū est · Quia si talis nō fuerit obedientia · non
erit acceptabilis dō quia ait · Et qui non accipit crucē suā
& sequatur me · non est me dignus · Et ideo de digno discipu
lo dicit · Ut ubi ego sū · ibi sit & minister m̄s ·

ITĒ EIUSDĒ EXCPT · VIII ·

[ob]edientia

Hoc nāque defendit a timore iudicii · quod iam exa
minauerit iudicantis censura · Cui alieni ponderis in
ponitur molis & totā portat q̄d suscipit · Maius eī uis scrip
tū est periculū iudicantis · quā eius qui iudicatur · Quicū que
itaq; sẽper interrogauerit · si seruauerit · nūquā errabit ·
quia si alterius errauerit responsio · fides credentis · & la
bor obedientis non errabunt · Neq; mercedes interro
gantis carebunt · Nam si per se aliquid discusserit · qui
debuit interrogare · in hoc ipso arguitur errasse · quod
iudicare p̄sumpsit · qui debuit interrogare · Et si rectū
fuerit · prauū illi deputabitur · dū per hoc a recto declinauit ·

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quam nihil audet per se iudicare cuius officii est tantum obedire.
Cum hec igitur ita sint cauenda utique superbie monachis liber-
tas ac uera humilitas diligenda, sine murmuratione et hesita-
tione obedientibus, Quo iuxta traditum uerbum iugum xpi suaue
et onus eius leue sentiant. Alioquin donec xpi humilitatem
discant, suauitatem iugi eius et honeris illius leuitatem non sentient.

EX RGL. SCI FERREOLI CAPITULO I

Primum ut monachus qui proprie manus militat conscientie
patres edificare obedientie titulo ueluti collocet fundamentum, ut imple-
at illa que beatus apostolus nos admonet obseruanda, quando precipit
dicens: Obedite prepositis uestris et subiacete eis. Ipsi enim per-
uigilant quasi rationem pro animabus uestris reddituri, ut cum gaudium
hoc faciant et non gementes. hoc enim expedit uobis. obedientia

EX REGULA CUIUSDAM PATRIS.

Si quis ad uocem compulsoris siue imperantis ad aliud quod-
cumque pro uoluntate sua uexerit, hic inobediens reus est,
petat ueniam ad dominum et [illegible] non presumat. Quomodo oportet obedientia
unumquemque ad propriam uocem imminantis adsurgere, uelud car-
bo ignis ardentis descendisset super eum. Si autem obedientia
hec non fuerit quam dicimus, mortua est et non acceptabilis
apud dominum. Omne autem quod non est ex fide peccatum est. Cum gaudio
et semper operandum est et nihil cum tristitia faciendum, et semper dicere domine.
Gaudete in domino et semper dicite conlaudamus. Et iterum
dicit apostolus: Gaudete in domino semper, iterum dico gaudete.
Si autem triste aliquid oblatum fuerit a uobis in donis dei, non erit
acceptabile apud dominum.

EX RGLA MAGISTRI. INTER DISCIPULAM. DE OBOEDIENTIA. VII

Primus humilitatis gradus est obedientia sine mora

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Sed hec forma paucis conuenit & pfectis his qui nihil sibi a xpo
carius aliquid estimantes ppter seruitiū scm qd professi sunt
ul ppter metū gehenne ul diuitias uite etern&. Mox a maiore
aliquid imperatū audierint moram pati nesciunt in exsequendo.
De quib; dns dicit. Ob auditu auris obediuit mihi. Et itē dicit
doctorib; Qui uos audit me audit. Ergo hi tales relinquentes
statim que sua sunt. & uoluntatē propriā deserentes mox ex oc
cupatis manib; & qd agebant inperfectū relinquentes. uici
no obedientie pede iubentis uocē factis secuntur. Et ueluti
uno momento predicta magistri iussio & perfecta discipuli
opera in uelocitate timoris di. ambe res communiter citius
explicantur. Sed hec paucorū perfectorūq; forma. infir
morū & pigrorū animos. in desperatione. negligentia non red
dat attonitos. sed moneat imitandos. non considerantes
in nobis diuersa ee. uitia flebilia. cū multis in diuersis
pigritie consultetur diuina cura. Nā quorundā auditus nos
cuntur surdo stupore euertere. quorundā etiā animos fusione
subita in illusoris cogitacionib; cernimus oberrare. Ideoq; re
missius districtionē obedientie in doctorib; relaxamus.
ut conduplicata preceptione discipulis. iussionē suā magis
tri non pigeat repetere. Secundū testimoniū dni. qui uocauit
abraam abraham. Que ergo repetitio manifestat nobis
dnm ostendisse. non posse sufficere unā uocē auditui. Nā in
ipsis interrogationib; repetita magistri uox reprehenditur
discipulis. sed et ideo interrogatio non respondentib; iterū
indulgetur. Ut prima adhuc discipuli tarditas non
reatui. sed reseruato magistro. ... custodi& depu
tetur. In qua re uerentur illis discipulus tarde creditur

frangere taciturnitatem quam continet . ut non ad interrogationem tuam
mox preceps in lingua . subito responsum occupet prius. In qua pre
ceptionib; uero . ideo magis triuisso repetitur . ut quamuis tar
di et neglegentes sint auditores . cum secundo eis dicta primitus repe
tuntur . usq; adeo dignum est . ut secundo iam obedientib; factis mo
ra rumpatur. Si uero tertia que absit ut contingat in disci
pulis obedientie mora fuerit culpa . contumacie reatui de
putetur. Nam et illud de duab; uiis congrue . et conuenienter
taxandum est . id est lectam que ducit ad mortem. In quib; duab; uiis
diuersorum hominum . obedientie graduntur. Id est . plurima uiam
secularium . et sarabaitarum . et girouagorum monachorum qui aut
singuli bini . et terni . sine maiore ipsi sibi equaliter uiuentes . et uo
luptarie ambulantes . et pro alterno imperio quicquid cuiq;
placuerit sibi inuicem imperantes . et que uoluerint
peculiariter inse defendentes. Cum in proprio unusquisq;
consilio non uult se uinci . scandalum sibi tales numquam faciant esse
absentem. Mox post studiosam litem male congregati a se inuicem
separantes . et sicut grex sine pastore aberrans . per diuer
sa dispersus sine dubio lupi faucib; occursurus. Prouidentes
sibi nondum . sed proprio arbitrio nouas iterato cellas . et de
se solo sibi soli . abbatis nomine imponentes monasteria
uideas pluriora esse . quam monachos. In hoc enim uia lata
a talib; creditur ambulari . cum in nomine monachi communi
more uiuentes . cum laicis solo tonsure habitu separati .
obedientias suas magis desideriis subministrant quam deo. Et
suo iudicio putant sibi licere que mala sunt . et quicquid uo
luerint . hoc dicunt sanctum. Et quod noluerint . hoc putant non
licere et acceptum ducentes . ut cogitationib; suis corporeorum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

magis prouideantur quam a primo. Id est uictum. uestimentum.
et calciarium magis sibi melius ipsi posse cogitare quam alium.
Non de futuris ratiocinium a primo per neglegendo ita se reddunt
securos ut super maiorum probationibus sub proprio arbitrio mi
litantes credunt se omnem legem et iustitiam dei perfecte in cel
lula operari. Nec si forte superuenientium quorundam maiorum
cum emendatione que eis monita ministrantur. et inutilis
docetur talis solitaria dispositio habitandi. mox eis displi
cet. cum ipsa doctoris persona consilium. et statim per non consentiendo
et ut inconsequendo eum emendationem promittunt. sed respon
dent se uiuere debere simpliciter. Nescientes illud quod
dixit propheta. Corrupti sunt et abhominabiles facti sunt
in uoluptatibus suis. Et illud testimonium salomonis quod dicitur
Sunt uie que uidentur hominibus recte. quarum finis usque
ad profundum inferni demergit. Ideo enim male ita a talibus
ambulatur. quia quocumque eos desideriorum duxerit per
mox assensu sequuntur. et quicquid concupierit concupiscentia
eorum illico paratissimus seruit effectus. et nouas sibi licentie cal
les ut liberi sine magistro arbitrio. faciens uiam uite sue in
licitis uoluptatum diuersitatibus delectant. et quocumque eos iam
delectationes uoluerint pgredi licenter et patibulos sibi
prohibeant gressus. Illud semper scire nolentes quia
homini creato mors iuxta introitum delectationes po
sita sit. et quod eis dictum sit. Post concupiscentias tuas non
eas. et a uoluptatibus tuis auertere. surdo auditu ptran
seunt. At contrario quibus uero ad uitam eternam ambulare
dei amor incubit. Ideo angustam uiam arripiunt. ut non
suo arbitrio uiuentes ut desideriis suis et uoluptatibus

(c) 2006 Ministerio de Cultura

obedientes sed ambulantes alieno iuditio et imperio.
~~Non solum in supra dictis desideriis suis et uoluptatibus~~
~~obedientes sed ambulantes alieno iuditio et imperio.~~
Non solum in supra dictis desideriis suis et uoluptatib; coartan
tur et facere suum nolunt cum possunt arbitrium sed etiam alieno
se imperio subdunt et cenobiis degentes abbatem sibi preesse de
siderant. et sine dubio hi tales illam domini imitantur sententiam que
dicit. Non ueni facere uoluntatem meam. sed eius qui me misit.
Et proprium non facientes arbitrium. abnegantes propter xpm
semetipsos. secundum dominum quocumque abbatis preceptio duxerit.
Et non solum de temporalibus necessariis. id est uictum. uestimentum
et calciariis non coguntur [illegible] sibi sub abbatis sol
licitudine cogitare. sed et de futuris sue ratiocinatis anime.
solam in omnibus preceptori obedientiam ministrando de ce
ris utilitatibus suis tam corporis. quam anime redduntur securi.
Quia siue bene siue male pastori incubit quod in omnibus
exercetur. et illum tangat in discussionis iuditio ratio
nem reddere qui imperat. Non qui imperata perficit.
siue bona siue mala. Ideo eorum uia angusta a talibus
creditur ambulare. quia propria in eis desideria
minime adimplentur. et non quod uolunt perficiunt.
sed alieno iuditio iugum trahentes. quo ire delectatio
nib; suis uoluerint repelluntur et a magistro eis quod agere
aut facere uoluerint denegatur. Amaricatur uoluntas eorum
cotidie in monasterio propositio. et ad probationem queque iniunc
ta fuerint sustinent uelut in martirio patienter sine du
bio illud dictum cum propheta dicturi in monasterio. Propt
te morte afficimur tota die estimati sumus ut oues occi
sionis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Et ite dicturi postea in iudicio dño. Probasti nos ds igni
nos examinasti sicut examinatur argentum. Induxisti
nos in laqueum. posuisti tribulationes in dorso nro. inposu
isti homines sup capita nra. Cu ergo dicet. Inposuisti homi
nes super capita nra. nos cumuit habere super se debere
maiorem constitutum uice di quem in monasterio timeant.
& subsequens. Ites testimonium conuenienter. In dño dicunt
in illo iam seculo. Transiuimus p igne & aquam & eduxisti nos in
refrigerium. Hoc est transiuimus p amaricationes uoluptatum
nrarum. & seruitio obedientie. puenimus ad tuum refrigerium
pdictus. Sed hec ipsa obedientia tunc acceptabilis erit
dō & dulcis hominib; si qđ iubetur. non trepide. non tarde
ut cum murmure ut cum responso nolentis efficitur. Quia obe
dientia que maiorib; pbetur. dō dicitur. Sicut dicit dns doc
torib; nris. Qui uos audit me audit. & Alibi dicit. Obauditu
auris obediuit mihi. Ergo ipsa obedientia cum bono animo
a discipulis pbeatur. quia hilarem datorem diligit ds. Nam
si cum malo animo discipulus obediat. non solum nobis ore sed
& dō de corde inproperat qđ malo animo facit. Et quamuis
impleat quod ei fuerat imperatum. tam acceptum iam non erit dō
qui cor eius respicit murmurantem. Et quamuis faciat
qđ iubetur. tamen cum malo illud animo facit. Nullam de ipso
facto mercede dns imputabit. cum seruitus mox dn corde
eius triste faciens uotum in eo inuenerit. EX REGL SCI
BASILII. CAPT. LXXI. INTER RG

bediens
mur murata

Sicut obediens qui murmurat. & R Sp Apto dicente
omnia facite sine murmurationibus & hesitationibus
Alienus sit a frm unitate qui murmurat & opus eius

(c) 2006 Ministerio de Cultura

abiciatur. Manifestum est quia iste qualis est qui
in infidelitate egrotat et certitudinem future spei fiduciam
non gerit. EX REGULA SANCTI FRUCTUOSI. CAPITULUM V.
Quecumque fecerint monachi absque murmuratione faci
ant, ne quod absit murmurando cum eis sententia pereant
qua perierunt qui in deserto murmuraverunt. Illi pe
rierunt in eremo manna manducando, et isti in monasterio mur
muratores scripturas recitando. Illi manna mandu
cando mortui sunt, et isti scripturas legendo et au
diendo spiritali fame cotidie moriuntur. Illi mur
murando terram repromissionis non intraverunt. Et isti mur
murando paradisi repromissionis terram non ingrediuntur.
Grande malum de egypto exire, mare transvadasse, tym
panum cum moyse et maria pharaone submerso tenuisse,
manna manducasse, et terram repromissionis non intrasse.
Multum peius de egypto istius seculi exire, mare baptismi cum
penitentie amaritudine cotidie pergere, tympanum
id est carnem cum christo crucifigere, et manna quod est celes
tis gratia manducare, et celestis regionis terram non intrare.
Faciamus quod ait propheta. DE TACITURNITATE.
Dixi custodiam vias meas ut non delinquam in lingua
mea. Posui ori meo custodiam, obmutui et humiliatus sum
et silui a bonis. Hic ostendit propheta, si a bonis eloqui
is interdum propter taciturnitatem debet taceri, quanto ma
gis a malis verbis propter penam peccati debet cessari.
Ergo quamvis de bonis et sanctis et edificationum eloquiis per
fectis discipulis propter taciturnitatis gravitatem rara loquen
di concedatur licentia. Quia scriptum est: In multiloquio

obedientia / murmurat…

(c) 2006 Ministerio de Cultura

non effugies peccatũ & alibi Mors & uita in manib;
lingue. Nã loqui & docere magistrũ condecet. tace
re & audire discipulo conuenit. Et ideo si qua re
quirenda sunt a priore. cũ omni humilitate & sub
iectione reuerentię requirantur. Scurilitates uero
ut uerba ociosa & risũ mouentia. aeterna clausura in
omnib; locis dãpnamus. & ad tale eloquiũ discipulo
aperire os non permittimus. EX RG SCI BASILII. II. I.
Cujus que ad que uerba ociosus sermo iudicabitur. R. Gene
raliter omnis sermo qui non proficit. ad aliquã grãm
fidei xpi. ociosus est. & tamen tẽ periculũ huius ẽe modi
sermonis. ut & si ã si bonũ ẽẽ uideatur quod dicitur. & ad
aedificationẽ tamen fidei non pertineat. pro in sermonis bonitate
ille qui locutus est periculũ effugit. sed pro eo qđ non proficit
ad aedificationẽ sermo platus contristat spm scm di. Hoc
enim manifeste demonstrat apts dicens. Omnis sermo malus
de ore uro non procedat. sed sit bonus ad hedificationẽ
fidei. ut det gratiã audientib; & super hec adiecit. No
lite contristari spm scm di in quo signati estis in die re
surrectionis. quod utiq; grauius malũ nullu ẽe poterit
Si bonũ ẽ. petitur ITẼ IPSIUS. IN TR RG.
Si tacere. R. Silentiu & taciturnitas tunc bonũ est
cũ ut ad psonas ut ad tẽpus aptatur. sicut a scã scrip
tura edocemur que dicit. Aliquando quidẽ quia
qui intelligit in illo tpr̃ tacebit quia tẽpus malũ est.
Aliquando autẽ posui ori meo custodiã dũ consisteret peccator
aduersũ me. Obmutui & humiliatus sũ & silui a bonis.
Et alibi. Quod si aliter uolũtas fuerit prior taceat

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Sed & alio tempore his qui incontinentem· linguam habent·
dicatur· Omnis sermo malus de ore uestro non procedat· sed si quis
bonus ad aedificationem fidei· Necessaria uera est taciturnitas·
usquequo uitia si qua illa sunt linguae· uel sermonum temeritas
resecetur & discat oportune & in suo tempore utiliter loqui·
Ut sicut scriptum est· Sermo eorum· sale conditus sit· ut det
gratiam audientibus· EX REGULA SCI PACHOMII·

CAPITULO· CXXII·

Quando domi sederint non eis liceat loqui aliquid
seculare· Sed si quid praepositus de scripturis
docuerit· uicissim inter se ruminent· & referant
quae quis audierit· uel quae memoriter teneant·

EX REG̅· PAULI· ET STEPHANI· CAP̅· XXXVII·

Cauenda est omnibus nobis ioci & risus· inmoderata luxuria
per quam plerumque amarissima inter fratres nascuntur
scandala· Nec debet ex hac re occasio discordiae peruenire
per quam & si non nasceretur litigio· cauendus tamen nobis erat
ad aedificationem sermo non pertinens· Scientes quia & de otio-
so sermone ratio est· reddenda· dn̄o· Nam risum supra modum
quis nesciat indisciplinationis & leuitatis esse ianuam· per quam
perniciosos cibos misere animae· diabolus subtiliter ministrat

EX REGULA SCI COLUMBANI· CAP̅· I·

Silentii regula diligenter custodienda decernitur·
quia scriptum est· Cultus autem iustitiae silentium
& pax· Et ideo ne reatus de uerbositate conquiratur·

(c) 2006 Ministerio de Cultura

exceptis utilitatibus ac necessariis opus est. ut taceatur.
Quia iuxta scriptura in multiloquio peccatum non deerit.
Et ad circo saluator ait. Ex uerbis tuis iustificaberis.
& ex uerbis tuis condempnaberis. Iuste dampnabuntur
qui iusta dicere noluerunt. cum potuerunt.
Sed mala. iniusta. impia. inania. iniuriosa. incesta. falsa.
contentiosa. contumeliosa. turpia. fabulosa. blasphemia. aspera.
ac fluctuosa loqui. garrula uerbositate maluer(unt).
Tacendum igitur est. de his & talibus. & cum cautela
& ratione loquendum est. monachis. ne aut detractiones.
aut tumide contradictiones. in loquacitatem uitiosam prorupat.

EX REGULA CUIUS DAM

Silentium in omnibus sectandum est. & tacendi disci
plina. per omnia facienda est. Maxime autem iuxta
missam. & mensam. Sed in omnibus. nihil loquendum est
nisi quod necessitas poposcerit. Si quis praeter hanc disci
plinam. cum clamore. & acerimori sermone responderit.
noc&ur usque quo corrigatur. Si autem hoc uitio curari
non poterit. eiciatur ab unitate fratrum.

EX REGULA MAGISTRI

CAPITULO VIII.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Silentium

HAEC A FRATRIBUS CAUTIUS DEBENT CUSTODIRI. id est cogitatio. eloquium. & aspectus. Cogitatio ut mox captiuauerit mentem mala cogitatio. signata statim a fratribus sua fronte uel ipsum pectus. mox ad praecepta Christi suam conuertat memoriam. & dicat sibi frater cum propheta. Memor fui dei & consolatus sum. Et item dicat. A te eripiar a temptatione. & in deo meo transgrediar murum. Si uero eloquio iracundo. aut prauo. aut uano. neglegentia os armauerit mox clauso ore & signato crucis sigillo in corde suo loquatur dicens sibi cum propheta. Dixi. Custodiam uias meas. ut non delinquam in lingua mea. Posui ori meo custodiam. ommutui & humiliatus sum. & silui a bonis. Hic ostendit propheta si a bonis eloquiis propter taciturnitatem debet interdum taceri. quanto magis a malis uerbis propter poenam peccati debet cessari.

Ergo quamuis de bonis & sanctis & aedificationum eloquiis perfectis discipulis propter taciturnitatis grauitatem rarae loquendi concedatur licentia. Tamen ab ullis uerbis non interrogati fratres. tamdiu in taciturnitate silescant quamdiu taciti frena oris eorum abbatis interrogatione laxentur. Ideoque taciturnitas debet magnopere a fratribus custodiri. quia in multiloquio non effugiet peccatum. Et ideo mors & uita in manibus linguae. Nam loqui et docere magistrum condecet. Tacere & audire discipulum conuenit.

ITEM EIUS DE EA. CAPITULO VIIII

Quomodo tacentes fratres aliquas interrogationes faciant abbati. RESPONDIT MAGISTRI.

Cum de malis tamquam de bonis eloquiis frena

BIBLIOTECA PUBLICA ... TARRAGONA

(c) 2006 Ministerio de Cultura

freno taciturnitatis constringuntur discipuli & licentia
eorum aditus presentis magistro custodia obseruat. Iur
cum necessariae utilitati eorum aliquę interrogationes
aduenerint. adhuc clauso ore & signato tacito grauitatis
sigillo stantes ante maiorem inclinato humilitatis capite
clausionum in silentio os claue benedictionis aperiant.
Quod si semel dicte benedictioni apostulandum eloquium.
adhuc non respondeat magistro permissio iterata humilia
tionis capitis & benedictione sola iterum repetita. denuo
ab abbate postulet licentia. Quod si nec sic ab eo responsum
fuerit cur uato item in humilitate discipulo iam ipse
frater se tunc demum re moueat. Ne aut nimius ei
aut appareat improbus & suo peri deditus adhuc gerat
personam tacentis. ut in ipsa humilitate taciturnitatis
existimet semetipsum ideo indignum iudicatum & adlo
quendum abbatis iudicio aut forte ad probationem inue
ende humilitatis putet sibi discipulus taciturnitatis ideo
fuisse non aperta clausura. Ideo enim ipsam solam bene
dictionem denuo diximus repetere. ut cum sola est & sine
alio eloquio tamen reseruatur diu taciturnitas
conseruetur cum denuo repetitur & post ipsam mox a nolente
disceditur. adhuc conseruari probata humilitas sentiatur.
Nam ideo repetitio discipuli offeretur magistro. ut non solum
propter spiritalem probationem ad inueniendam humilitatē
discipuli diu possit tacere magister sed ne & corporaliter
per cogitatum animo occupatus uultus eius aliis cogitationib;
obstupescens uocem precantis discipuli surdis auribus.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

p̄termittat· & ne ipsum magistrum per nimiam & inportunā
humilitatem in ire cogat uitium declinare· & in postum humi
litas in inpedimento scandali deputetur· Ideo enim diximus
post secundam suggestam benedictionem nolenti maiori·
tertiam iam non repetere debere· sed mox discipulum·
exinde discedere debere· & cum ipsam taciturnitatem opus
laboris quod faciebat debere perficere· Haec interro
gatio benedictionis quae in x̄ sola d&aciturnitate laxatur
cum inclinatione humiliati capitis a discipulis prebeatur.
idest in omni loco p omnem horam· hoc ē in monasterio in agro
in orto· ut in quouis loco ut numquam desit mentin rāe·
memoria dei· Propter quem aguntur haec omnia ut cum
forte aliquis ignarus talem fratrem interrogauerit
dicens· quare tacitus & tristis es & incli[illegible]nato
uultu ambulas· Respondeat illi.
Quia fugio peccatum· & timeo deum·
& custodio me ab omni qd odit ds· ideo sum mihi
sollicitus sē p· Ad mensam uero sedentes si interrogationes
suas abbati uoluerint intimare· ante benedictionem dictam
cultelli aut coclearii· aut panis percussura indicium sit ma
gistro discipuli postulantis eloquium· Haec omnia animae
pro deo necesaria· ideo [illegible] substantiam taciturnitatis
constituimus clausura seruari ut ab obliuione quis non de
cipiatur tam facile· & p̄ceps sit semper in lingua.
Nam cum p clusuram oris taciturnitas continet² diutius et²
ut purget in corde qd possit mundum & sine peccato
de ore proferri· dicente apostolo· Omne uerbum uanum·

(c) 2006 Ministerio de Cultura

de ore ūro non procedat · sed si quid ē · ad aedificationem ·
& item dicit scriptura · Sapiens uerbis innotescit paucis ·
Et maxime timere ideo & omni hora nos a multiloquio custodire
debemus · quia non potest fieri ut inter multa uerba · aliqua ta-
non exeant · cum peccato · secundum scripturam dicentem ·
In multiloquio · non effugietur peccatum · Unde & nobis ppheta
tradens formam · ostendit se de his · ēē · sollicitum · & tā a malis
quā a bonis eloquiis debere tacere dicens · Dixi custodiam uias
meas · ut non peccem · in lingua mea · Posui ori meo custodiam ·
Ommutui & tacui · & iam a bonis · hoc ē · ostendit pfecto discipulo
tam de bonis quam de malis eloquiis debere tacere · quia & si
loquenda sunt bona eloquia · non discipulis sed magistro debetur
doctrina · Nam & sicut dicit scriptura · uita & mors in manib;
linguae diligenter ergo & iuste debet ipsa amplius
refrenari · Hanc enim tantam taciturnita
tem · districtam custodia pfectus · & pudoris
corde & mundus a peccato timentibus pp & ua
gehenna incendia · & querentibus uitae aeterne diuitias immor
tales · merito pcipitur obseruanda · Ideoq; psente abbate ñ loquat
nisi interrogati discipuli · Absente ū abbate · si de uerbo dissibi tam
lente & humiliter · non clamosa uoce loquantur · quia omnis leta
locutio · ab humilitate descendit · Si uero de manib; aut secularibus
ut quibus uerbis quae ad dñm non pertinent · inchoauerint discipuli
loqui · mox a prepositis suis eis imperet silentium · Psalmos ū ut scriptu
ras extra illas tres horas in quibus cotidiae sine labore tangit legi
& sic laborantes frēs recensere sibi ex animo permittantur · Hanc uero
tantam taciturnitas clusuram superius presente abbate de pfectis

(ç) 2006 Ministerio de Cultura

apud dnm taxauimus. his quibus numquam de deo obliuio subripit. & uitia horis
querunt diligenter cauere. Et ex toto mundi uitur angeli & a bonis
& malis eloquiis querunt tacere pro dno. Sed quę diuersitas c̄ cesse
graue ē. secdm mensuram fidei maxime neglegentibus poterit
minorari. Tepidis & infectis & minus in se sollicitis. hoc relaxamus.
ut de secularibus inquirendis dumtaxat sine peccato aliquid quę
ad aedificationem spiritalem non pertinet. nisi benedictione petita
fuerit magis concessa permissio licentia loquendi non sumatur.
de aliquo uero spiritali interrogando sermone post benedicti
onem petitam. mox loqui debere discipulum. Scurrilitates uel
uerba otiosa & risum mouentia aeterna clausura in omnibus
locis dampnamus. & ad tale eloquium discipulum aperire
os non pmittimus. A DONATO COLLECTA CAP. XLVIIII.

Silentii regula diligenter custodienda decernitur.
quia scriptum est. Cultus autem iustitię silentium & pax. & ideo
ne reatus de uerbositate conquiratur. exceptis utilitatib; ac neces
sariis opus est ut taceatur. Quia iuxta scriptura. in multiloquio
non deerit peccatum. & alibi ait. Posui ori meo custodiam.
Obmutui & humiliatus sum & silui a bonis. Hic ostendit propheta
si a bonis eloquiis interdum propter taciturnitatem debet tacere.
quanto magis a malis propter poenam peccati debet cessare.
Tacendum igitur est & cum cautela loquendum & ratione loquendū
ne aut detractiones aut tumide contradictiones in loquacitate m
uitiosum hac superfluam prorumpant. Ergo quamuis de bonis
& scis ad aedificationum eloquiis pfectis xpi discipulis propt
taciturnitatis grauitatem rare loquendi concedatur licentia
quia ut superius diximus. in multiloquio non effugies peccatum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

& alibi. Mors & uita in manibus linguae. Qd si alterius uoce psump serit. duabus silentii superpositionibus peniteat. Aut L. per cussionibus peniteat. & si iterare psumpserit C. Scurrilitates uero. ut uerba otiosa. & risum mouentia. aeternaclausura in omnibus locis damnamus. & a tale eloquium. famulu xpi aperire os non permittimus. EX REGULA SCI BENEDICTI. DE H. DE HUMILITATE. X

Clamat nobis scriptura diuina frs dicens. Omnis qui se exaltat humiliabitur. & qui se humiliat. exaltabitur. Cu haec ergo dicit. ostendit nob omnem exaltationem genus esse superbiae. qd se cauere prophaeta indicat dicens. Dne non est exaltatum cor meum neq; elati sunt oculi mei. Neque ambulaui in magnis neq; in mirabilib; sup me. Sed quid. Si non humilit sentiebam. si exaltaui animam meam. Sicut ablactatum sup matre sua. ita retribues in animam meam. Unde frs si summe humilitatis uolumus culm adtingere. & ad exaltationem illam caelestem adquam p presentis uitae humilitatem ascenditur uolumus uelocit puenire. actib; nris ascendentibus scala illa erigenda e. quae in somnio iacob apparuit. p quam ei descendentes & ascendentes angli monstrabantur. Non aliud sine dubio descensus ille & ascensus a nobis intelligitur. nisi exaltatione descendere. & humilitate ascendere. Scala uero ipsa erecta nra e uita in sclo. quae humiliato corde adno erigitur ad celum. Latera enim eius scalae dicimus nrm esse corpus & animam. in qua latera. diuersos gradus humilitatis ut disciplinae euocatio diuina. ascendendos inseruit.

EX RG SCI BASILII. CAP. LX. INTERRG

Quid e humilitas & quomodo eam implere possimus. R. humilitas quidem e haec ut omnes homines aestimemus superiores

(c) 2006 Ministerio de Cultura

esse & nob scdm definitione apti. implere aut id possum. si memores fuerimus dni dicentis. Discite a me quia mitis sum. & humilis corde. Quod se in multis sepe & ostendit & docuit. & credere ei debem pmittenti. qui a quis se humiliauerit. exaltabitur. Deinde ut indesinent & absque ulla cessatione in omnib; actib; & in omni negotio humiliores coeteris inueniri studeam. & in hoc exercitiu nrm ponam. Uix enim si poterim a nob prius tine arrogantiae abholere memoria. & affectu humilitatis assumere sic & ia mansisitus fieri sol&. ideq; modo erit & ia in coeteris uirtutib; obtinendis. quae ex mandato dni nri ihu xpi uenimus;

EX REG SCI COLUMBANI. CAP. VIIII.

Humilitas cordis requies animae e. uitiis acla borib; fatigate hac tam cu illius de tot malis refrigeriu. Et quantu ad hanc consideratione tota de uiis foris uagis hac uanis ad trait. tantu intus requiescit hac refrigerat. Ita ut & ia amara illi sint dulcia hac dura & ardua ante habita plana hac facilia e sentiat. Mortificatio quoq; supb hae duris intolerabilis illic consolatio cu hoc solu plac& qd humile hac mansu & u e. Sciendu aut e. qd neq hanc mansuru felicitate neq; aliud quiuile sup uemens poterit pfecte complere quis. nisi qui hoc studiu singulare posuerit ut non inueniat imparat. Si eni iuxta hoc studiu suas aliquas sectari aut nutrire uoluerit intentiones. continuo om posnoru occupatione decem turbat totus sequi quo iussi e ducit. Gratis semp non potuerit. neq ut comp&it.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

complere poterit qui turbulentę est & ingratus. Mortificatio
nis igitur triplex est ratio. non animo discordare. Non lingua
lipita loqui. non ire quoquam absolute suum. Semper seni dice
re quamuis contraria iubenti. Non sic ego uolo. sed sic tu uis.
Iuxta exemplum saluatoris qui ait; Descendi de caelo non
ut faciam uoluntatem meam. sed uoluntatem eius qui misit patris;

xs

timor Dei

A Primus humilitatis gradus est. si timorem dei sibi ante oculos semper
ponens. obliuioni omnino fugiat. & semper sit memor omnium
quę precepit deus. ut qualiter contemnentes deum in gehennam
pro peccatis incidunt. & uitam aeternam quę timentibus deum pre
paratam est animo suo semper euoluat & custodiens se omni
hora a peccatis & uitiis. id est cogitationum. linguae. oculorum
manuum. pedum. uel uoluntatis propriae. sed & desideria carnis am
putare festinet; Aestimet se homo de caelis a deo semper
respici omni hora renuntiari. Demonstrat nobis hoc propheta
cum in cogitationibus ita deum semper presentem ostendit dicens; Scru
tans corda & renes deus. & item. Dominus nouit cogitationes
hominum. quoniam uanę sunt. Item dicit. Intellexisti cogitati
ones meas a longe. & quia cogitatio hominis confite
bitur tibi. Nam ut sollicitus sit circa cogitationes suas peruersas.
dicat semper utilis frater in corde suo; Tunc ero inmaculatus
coram eo. si obseruauero me ab iniquitate mea; Voluntatem
itaque propriam ita facere prohibemur. cum dicit scriptura nobis.
Et a uoluntatibus tuis auertere. & item. Rogamus deum in ora
tione. ut fiat illius uoluntas in nobis. Docemur ergo merito nostram
non facere uoluntatem cum cauemus illud quod dicit sancta scriptura.
Sunt uię quę putantur ab hominibus rectę quarum finis usque
ad profundum inferni demergit. Et cum item cauemus illud

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quod de neglegentibus dictum est. Corrupti sunt & abominabiles
facti sunt in uoluntatibus suis; In desideriis uero carnis ita nobis cre
damus esse presentem. cum dicit propheta domino. Ante te est omne desi
derium meum. Cauendum est ergo ideo malum desiderium. quia mors
secus introitum delectationis posita est. Unde scriptura prece
pit dicens. Post concupiscentias tuas non eas; Ergo si o
culi domini speculantur bonos & malos. & dominus de caelo semper pros
picit super filios hominum. ut uideat si est intellegens aut re
quirens deum. & si ab angelis nobis deputatis cotidie die
noctuque domino factori nostro opera nostra enuntiantur. cauen
dum est ergo omni hora fratres sic dicit in psalmo propheta. Ne
nos declinantes in malum & inutiles factos aliqua hora
aspiciat deus. & parcendo nobis in hoc tempore quia pius est
& expectat nos cotidie conuersti in melius. Ne dicat
nobis in futuro haec fecisti & tacui. EX REG(ULA) CAS
A Principium ergo nostre salutis eiusdemque SIANI. CAP. XLII.
custodiam. sic dixi timor domini est; Per hunc enim initium conuer timor
sionis & uitiorum purgatio & uirtutum custodia. his qui imbuuntur
ad uiam perfectionis adquiritur. Qui cum penetrauerit ho
minis mentem. contemptum rerum omnium parit. obliuionem
parentum. mundique ipsius gignit errorem; Contemptu autem XIII
hac priuatione omnium facultatum humilitas adquiritur
Secundus humilitatis gradus est. si propriam quis non amans
uoluntatem. desideria sua non delectetur implere; Sed uoce
illam domini factis imitetur dicentis; Non ueni facere uolun
tatem meam sed eius qui misit me. Item dicit scriptura Uolun
tas habet poenam. & necessitas parit coronam
EX REGULA CASSIANI. CAP. XLII.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Humilitas uero his indiciis conprobatur. Primo si mortificatas in se omnes habeat uoluntates; Secundo si non solum suorum actuum uerum etiam cogitationum nihil suo celauerit seniori; Tercio si nihil suae discretioni sed iudicio eius uniuersa committat ac monita ei sciens haec libenter auscultet. Quarto si in omnibus seruet oboedientiae mansuetudinem pacientiaeque constantiam. ·XIII·

Tertius humilitatis gradus est ut quis pro dei amore omni oboedientia se subdat maiori; Imitans dominum de quo dicit apostolus; factus oboediens usque ad mortem. EX R. BSL. CP. LXV. INTRO.

oBedientia maiori dando

Usque ad quem modum seruire oportet eum qui placere deo implere regulam cupit. R(espon)s(io). Apostolus ostendit proponens nobis oboedientiam domini qui factus est inquid oboediens usque ad mortem mortem autem crucis; Et praedixit; Hoc sentite in uobis quod et in Christo Iesu. ITEM EIUSDEM CPT. LXXX

oBediendum maiori

Cum quali affectu oboedire oportet INTERROG. qui nos ad opus mandati coartatur. R(espon)s(io). Eo affectu quo esuriens paruulus nutrici obtemperat ad ubera inuitanti. Uel quo affectu omnis homo suscipit ab aliquo ea quae ad uitam pertinent. Immo et si quid amplius pro eo quod multo praetiosior est futura uita quam presens. Sicut et dominus dixit; Quia mandata mea uita aeterna sunt. Sicut ergo presens uita constat in cibo panis ita aeterna uita constat in opere mandati; Sicut ipse dominus iterum dicit; Meus cibus est ut faciam uoluntatem patris mei qui me misit. EX RGL. FRUCTUOSI EPI CP. VII

oBediendum maiori

obedire impossibilibus

Oboedientia praeceptum est regulae ut in impossibilibus quoque rebus opere adque affectu ostendatur et teneatur usque ad mortem. Uidelicet sicut et Christus

(c) 2006 Ministerio de Cultura

factus est patri oboediens usque ad mortem. ITEM EIUSDEM. CAP. V.

In tantum debent monachi precepta oboedire maiorum sicut et Christus
patri oboediens fuit usque ad mortem; Quod si aliter fecerint
sciant se viam quam querebant perdidisse. Nemo vadit ad Christum
nisi per Christum; Proinde monachi talem sibi debent facere
consuetudinem per quam a tramite recto nullatenus possint
deviare. Primum discant voluntates proprias superare II
et nichil suo arbitrio vel minimum aliquid agere; Nihil
loqui nisi ad interrogata. et cogitationes de die in diem nas
centes cum ieiunio et oratione expellere. et suo abbati nimium
quam caelari. et quicquid fecerint absque murmuratione
faciant. ITEM EIUSDEM.

Timendum est ergo karissimi fratres et cogitandum et providendum
qualem viam arripere debeant qui per Christum ad Christum ire desi
derant. et liquide audiant quod observare debeant;
Oboedientes sint abbati usque ad mortem. In tantum ut nul
lam propriam faciant voluntatem. sed patris; Nihil tam carum
deo habetur si voluntas propria frangatur; Hinc petrus ait.
Nos qui dimisimus omnia et secuti sumus te quid nobis erit?
Non solum dixit quid nobis erit sed addidit secuti sumus te. Mul
ti omnia dimittunt. sed dominum non secuntur; Quare? Quia
non patris sed suam voluntatem faciunt. Qui vult ergo artam
et angustam viam invenire. et eam sine offendiculo pergere.
et pergendo non perdere. et non perdendo ad Christum pervenire
prius discat voluntates proprias superare et nihil quod propria
voluntati corporis quesierit facere. et in patris oboedientia
usque ad finem vite perseverare; Haec propriae viae arta et an
gusta quae ducit ad vitam S. XIIII.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Quartus humilitatis gradus ē. si in ipsa oboedientia duris & contrariis reb; ut etiā quib; lib& inrogatis iniuriis. tacita conscientia. pacientiā amplectatur. & sustinens non lassescat ut discedat. Dicente scriptura; Qui perseuerauerit usq; in finē hic saluus erit; Item; Conforte&ur cor tuū. & sustine dnm. Et ostendens fidelem pdno uniuersa etiā contraria sustinere debere. dic̄ ex psona sufferentiū; Propter te morte afficim̄ tota die. aestimati sum̄ ut oues occisionis; Et securi de spe r&ributionis diuine. subsecunt̄ gaudentes & dicentes; Sed in his omnib; superam̄. propt̄ eū qui dilexit nos; Et item alio loco scriptura; Probasti nos inquid ds̄ igne nos examinasti sic̄ examinat̄ argentū; Induxisti nos in laqueū. posuisti tribulationes in dorso nr̄o; Et ut ostendat sub priore debere nos ēē. subseq̄t̄ dicens; Inposuisti homines sup capita nr̄a; Sed & p̄ceptū dn̄i in aduersis & in iniuriis ppatientiā adimplentes; Qui pcussi in maxillā. prebent & aliā; Auferenti tunicā. dimittunt & palliū; Angariati miliario. uadunt & duo; Cū paulo apto falsos fr̄s sustinent. & psecutionē sustinent. & maledicentes se benedicunt.

EXRGL. SCI. MACHARII.

Passus iniuriā taceas; Iniuriā facere non nosse factā posse tolerare. Non te inania seducant consilia. sed magis te semp in xp̄o confirma; Non tibi aestimes ullos proximiores parentes. quā qui tecū sunt in cellula fr̄s.

EXRGL. SCI. BASILI. CPL. LXXXIII. INTRRG.

Quomodo quis promptus fiat etiā ad pericula propt̄ mandatū dn̄i. RSP Primū quidē ut consideret. quia & ipse dn̄s oboediuit patri usq; ad mortē pnob. & certus sit.

b edictio n dens raby · *b edictio · ... dens* · *... monasterii parentes* · *b edictio n dens*

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quia mandatum dni uita aeterna est; Scriptum est; Tunc deinde etiam incedat dno dicenti; Quia quicumque uoluerit animam suam saluam facere perdet eam; qui autem perdiderit animam suam propter me et propter euangelium saluam faciet eam; EX RGLA SCI FRUCTUOSI EPI EX CAPL VIII

Simili quoque studio et paciencia uirtus est obseruanda. ut nusquam nec odio uiolet ur. nec iniuria nec contumeliis omittatur sed in suis temptatione et tolerantia roboretur; Nuditas denique et parsimonia ciborum. et lectulorum duritia amplectatur; EX RGL CASSIANI CAPL XLII.

Si non solum iniuriam inferat monachus nulli. sed ne ab alio quidem sibimet inrogatam doleat adque contristatur; S XV.

Quintus humilitatis gradus est. si omnes cogitationes malas cordi suo aduenientes. uel mala a se absconse commissa per humilem confessionem abbati non celauerit suo; Hortatur nos de hac re scriptura dicens; Reuela dno uiam tuam et spera in eo; et item dicit; Confitemini dno quoniam bonus quoniam in seculum misericordia eius; Et item propheta; Delictum meum cognitum tibi feci. et iniustitias meas non operui; Dixi pronuntiabo iniustitias meas dno. et tu remisisti impietatem cordis mei EX R SCI BASILII CP XXI IN RG.

Quiuult confiteri peccata sua. si omnibus debet confiteri aut quibus libet an certis quibus quaeso. RSP Clementia di erga eos qui deliquerunt manifesta est. Secundum quod scriptum est; Qui non uult mortem peccatoris. sed ut conuertatur et uiuat; quia ergo et conuersionis modus aptus est. et conuersentis. a peccato fructus dignos per poenitentiam secundum quod scriptum est; Facite fructus dignos poenitentiae et ne forte secundum comminationem illam eueniat his qui

(c) 2006 Ministerio de Cultura

non poenitentem. qd scriptu e; Omis arbor qui non facit
fructu bonu excidetur & in igne mittitur; Necessariu
uidetur his quib; dispensatio misterior dni comissa e confi
tenda ee peccata. Sic enim & hi qui antiquit poenitebant.
inueniunt apud scos confessi ee peccata sua; Scriptu e
enim in euangelio. quia iohanni baptiste confitebantur pec
cata sua. Et in actib; aplor. aptis a quib; baptizabantur;

IT eiusd. capt. CXC INTERROGATIONES.

Si oportet cuiusq. aliqua confitetur quodcumq; delictu
suu presbitero & iam matri monasterii ad ee. RSP Hones
tius mihi ee & religiosius ut p se more matre presbiter
siquid & illud sibi uidetur statuat. & modu ut tepus
poenitentiae inponant ad emendatione ei. qui cor
rigi desiderat a peccato. ITEM EIUSDEM.

CAPT. CC. INTERROGATIONES

Si oportet gesta turpia ut obscena confitenti inue
recundius pnunciare omib; aut ceteris quib;q; ut quib;
libet. RP. Confessio peccatoru hanc habet ratione. quia
habet uuln aliqd corporis ut passio quae medico de
monstranda e. Sic ergo non omnib; qui uitia ut uulne
ra corporis sui reuelat. Nec quib;libet sed his tantu modo qui
sume peritiae testimoniu habent. et cure accede
disciplina. Ita & confessio peccatoru fieri debet apud eos tan
tummodo qui curare haec pualent & emendare. sedm
qd scriptu e. Vos qui fortiores estis infirmitates in
firmorum portate. hoc e aufeste & exportate pertu
ratione. EX RG YSIDORI EPI EX CAP. XV.

Qui nocturna inlusione polluitur publicare

(c) 2006 Ministerio de Cultura

hoc patri monasterio non moretur; Culpe que sue meritis hoc tribuat. & occulte penitentiā agat; sciens quia nisi precessisset in eo fluxus animi turpia cogitantis Non se queretur fluxus sordide atq; inmunde pollutionis; Quē enim preuenerit cogitatio inlicita. teptatio illū cito sedat inmunda; Qui nocturno lusus fantasmate fuerit. tē pore officii in sacrario stabit; Nec audebit eadē die ecclam introire. antequā sit lotus aqua & lacrimis; In lege quippe qui somno nocturno polluebatur egre di iubebatur ecastris. Nec regredi prius quā aduesperā lauaretur; Et si illi in populo carnali ita quid spiritalis seruus xpi facere debeat. Qui magis contamina tionē suā debet respicere. & longe ab altario positus mente & corpore pertremescere atq; in figura atq; poenitentiae lacrimas adibere. ut non solis aquis sed etiā fletib; studeat ablui; Qui fornicationis temptamentis aestuat oret indesinenter atq; abstineat; Nec erubescat confiteri aestū libidinis quo oritur. quia aestū detectū cito curatur. Latens uō quanto āplius occultatū fuerit. tanto magis pfundius serpit; Quod re uera qui publicare neglegit. curare minime cupit;

EX RG FRUCTUOSI EPISCOPI. CAPITULO XIII.

Omnis actus siue occasionū necessitudines suo sēp ne cessee ut monachus referat patri & ipsius cognoscat discretione uel iudicio quid adtendat; Cogitationes. reuelationes. inlusiones. & neglegentias. proprias. seni ori nullus obcell& uerecundia. ut iniuria faciente. ut contumacia purgente sed sēp huiuscemodi uitia

quicqd forte p occultū culpa inmunda contaminatio pollutt

confitendum ...

(c) 2006 Ministerio de Cultura

cũ lacrimis & conpunctione cordis adq; humilitate uerissi
ma· abbati prepositi· siue p̄batis seniorib; reuelanda sunt·
& consolatione· oratione· castigatione· siue & iã exercita
tione· idonei operis castiganda. EX R̃G· CASSIANI·

Confitendum seniori

Illud aut ante omĩa a seniore suo deb& iunior· CP· XVIIII·
doceri· ut nullã iam poenitus cogitationẽ quãuis turpiter
nascentẽ· cel& seniori suo· uerecundia faciente; Quae confu
sio periculosa ẽ animę; Sed mox ut fuerint cogitationes suo
eas suppli c& seniori· Ne suo aliquid iudicio aut discretionẽ
cõmittat sed illud credat malũ ẽẽ ut bonũ· si senioris iudicio
fuerit definitũ· Non poterat diabolus circũ uenire ut
deicere iuuenẽ monachũ· Nisi eũ quẽ uiderit aut p superbiã
aut p uerecundiã· suas cogitationes seniori celare· Nã
euidenter diabolicã cogitationẽ patres eã dixer̃· quã iunior
seniori confunditur aperire; EX R̃G· MAGISTRI· CP XV·

Abbati confitendum

FRS· Tunc rami arboris mundi sunt· si lignũ ei a radice pur
g&ur; Nec enim dignũ ẽ mundatis foris regis· cubicu
lũ intus inquinari de sordib; Sed decenter efficitur si de intro
foris eiecta sorde iã tũ demũ & foris iuste mundetur;
Non enim secura possunt ẽẽ fossata· ubi intus ẽ hostis; Si
mul & porta clausura sua captiuatẽ· ubi muri non repellunt·
sed inclusũ retinent inimicũ; Nã & uulnus bullire nouit
repl&ũ putredine· & nisi exprimatur· & de quo fuerit sanies
eiepta extrinsecus & de ipsas operatione purg&ur· altius po
test suã cauere malitiã; Hoc ergo & nos de intrã anima senti
amus; Hoc ẽ prius debem decor depicere· qd in corpore
uolumus baiulare; Dicentes nob met ipsis; Quid taces anima
& non erũpis in uoce· & mentis tuae exponis ardorẽ· & eiecto de intro

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ipso feruore malitiae· prestet fatigate refrigerii passioni;
Ergo cum alicui fratri cogitatum malum in corde aduenerit· et
senserit se exinde fluctuari· statim suis hoc prepositis fateatur
et mox oratione facta· nuntient hoc ipsum abbati; Nam ipsi prae
positi· hoc ipsum ultro semper debent a subiectis suis exquirere·
Ne forte aut simplicitate quorundam· aut certe ipsa uerecun
dia indicent cogitata peccati; Quod et ipsi praepositi· et si ipsi hoc
senserint· referant et de se abbati; Nam et ipse maior cum de se
hoc senserit· peccat in oratorio ... a congregatione uniuersa
pre debere orari;

Mox ergo cum de aliquo fratre nuntiatum fuerit a prepositis
abbati· conuocet uniuersam congregationem· et dicat om
nibus abbas; Venite fratres· subueniamus per dilectionem inuicem
nobis apud dominum; Dicente apostolo; Fratres et si praeoccupatus fuerit
homo in aliquo delicto· uos qui spiritales estis· corripite
eius modi in spiritu mansuetudinis; Consolamini pusillani
mes· considerans te ipsum· ne et tu tempteris; Et tu qui stas·
uide ne cadas; Ergo unanimes pro hoc fratre nostro oremus ad dominum·
ut dignetur in eum signaculum crucis suae· ut iussione po
tentiae sue diaboli temptationes compescere; Cum ergo
pro eo ab omnibus diutissime oratum fuerit· surgens abba
cum omnibus et complens mox exeuntes singuli opus quod
faciebant reprehendant· et presente apud se in illo solo
fratre qui malo cogitationes laborat praeferat codicem
et aduersus necessitatem uulneris· eius similis diuina
medicina legatur; Nam et per dies quibus ipse frater inter
rogatus ... ab abbate fuerit responderit· non tran
sire illis horis· quibus contigit legi siue per hieme siue

maxima in
...one pecca
...li... ...

(c) 2006 Ministerio de Cultura

praestatae pertinentia codicum ad ipsam cogitationis necessi
tatem legantur ipsa decada de qua est ipse frater; Verbi gratia
Si initauerit fornicationem, legantur illi ex diuersis codicibus ubi
castitatem diligit deus; Si mendacium suadet, frequenter lega
tur illi ex diuersis ubi precipit ueritatem; Si desiderium aliquid
seculi, legatur illi ubi hoc temporale precipit deus contempni
et aeterna queri regnum caelorum; Unde oportet abbatem
multum esse de lege structum, ut aut testimoniis omnia doceat
aut pertinentia ad locum legenda consignet; Nonne ergo
cum talia fuerit egrotus refectus, sub quo discipulus non
solum pristinas recipit uires, sed et nouas aduersus inimi
cum adquirit, et aduersarius potest quod se putauerat pos
sidere; Unde alia die mane interrogetur ab abbate ipse
discipulus si cogitatio inimici cessauit aut non; Quod si respon
derit non cessasse, superponatur ei ieiunium ab omnibus; Quod
iterum si alia die rei interrogatus responderit non transisse,
Resistentibus mensis subtrahatur unum; Nam si tertia quod absit
iam dictione iudicemus modice fidei ne uideamur tarde crede
re dei posse nobis auxilium subuenire; Praeterea cum sciamus
eum nimis esse misericordem ut pium et ad prestandum paratum quia non
obliuiscetur misereri deus; Nec continebit intra misericordias suas;
Ergo cum supra diximus si tertio die re interrogatus responderit
non transisse, tunc oleum mensis subtrahatur cum uino, ut multo
rum labore ut abstinentiae cruciatione nullus pereat
sed omnes euadant, ut in afflictione omnium diuine misericor
diae remedium speret, ut apostolicum compleatur precep
tum dicens; Inuicem honera uestra portate, et sic adimple
bitis legem christi; Nam et frater mittendus in uia hoc a pre

(c)2006 Ministerio de Cultura

positus sui deb& moneri. ut omni hora in quo uis loco sit tolli
tetur aduersus diabolū qui inuidia ducit de nob. & solatio secū
nos uult trahere in gehennā cū non patitur bene agendo in
celis ascendere hominē; Unde [illegible] ipse superbiae causā iacta
tus ē; Ideo q: deb& seruus xpi in quo uis loco etiā sine presen
tia maioris cause consistere. & diligenter se tā a malis factis:
quā a prauis cogitationibus obseruare; Et hoc deb& fri
moneri. ut cū cogitatio aliqua ei aduersa aduenerit mox
fixis terra cū ceruice genib; ut signo crucis in fronte depicto
precib; deb& ad dnm conuolare. ut dign&ur suos milites a di
abolo defendere; Quia nisi uitia reprimantur cū parua
sunt. cū magna fiunt non stringantur; Et cū cogitata mala
factis implerentur. de pfecto peccato pfecta mors adqui
ritur; EX REGULA CUIUSDAm [illegible] CAP VI.

Confessio quā crebre & sagaci cura sit danda. multorū pa
trū iuxta scripturarū seriem traditio demonstrauit;
Danda ergo confessio sempē. ut ua&ere scentē mentis statū
& peccatorū tenebris cotidianis inlecebris fuscatū rudē
semp custodiat. sic scriptura docuit dicens; Omi custodia
serua cor tuū. quia ex ipso uita pcedit; Sic quippe beatus
dd orando dno dicebat; Delictū meū cognitū tibi feci.
& iniustitias meas non operui; Dixi confitebor aduersum me
iniustitiā meā dno. & tu remisisti impietatē cordis mei;
Quantū ual& pura & non tarda confessio ut sic secura ei
subsequatur impetratio confer sus se aduersū ut facinorū
mole peller& de se ingemuit confitendo glorificauit re
missionē recipiendo dolendo patr̄ [illegible] crimen dando
redi integrauit spē. Non enim precessit spei fiducia

[illegible]

de confessione

quia meminerat se olim p spm scm inluminatus dixisse · quia
apud te e ppitiatio & propt legē tuā sustinuite dne; Etiterū;
Quia apud dnm misericordia & copiosa apud eū redemptio
Apud quē misericordiā & p henne agnoscit · apud eū copiosā
& redemptionē; queram ergo ibi misericordiā · ubi redep
tionē manere tāncium copiosā. Crescat dolor post ruinā ·
ut culpe inueniatur medicina; Confiteam inuicē delicta ·
ut nrā nob omips dimittat peccata; Sic nos scriptura dicen
te hortatur; Confitemini alterutrū peccata urā · & orate
pro inuicē ut saluemini; Quanta clementis iudicis pietas
erga nos diffusa dinoscit · ut quod actib; erūnosis facinus
contractū fuit · mutua prece soluat; Detur ergo mutuae
orationis solatiū · ut inuicē orando capiatur presidium;
Magna & eni copia fructū hab&ur · quando & reuelati
one delictorū salus adquiritur; Reuela inquid psalmista
dno uiā tuā · & ipse te enutri&; Si reuelanda peccata
nutrit anima · cotidiano ergo studio p confessionē reue
lantur · ut cotidiana medicina uulnera sanent; Sed quib;
horis conuenientib; cotidiana delicta sunt abluenda · a nob
inserendū ē; Quicquid post conpl&oriū p opace · noctis
spatia mens ut caro p fragilitatē deliquerit · post se
cundā p confessionē curandū ē · & expiari; quicquid
uero diurno actu · ut uisu · auditu · cogitatu · tepescen
do deliquid · none hore & expl&o cursu ut purg&ur cen
sendū ē; Post uero quicquid ab hora nona mens macu
le attraxerit · ante conpl&ā confitendū ē; Illud tam
abbas studere deb& · ut post sc̄tam scolā ingrediens pacta
oratione · nullū foras egredi pmittat · nisi prius d&ur

Quibus horis confiteri debeamus

(c) 2006 Ministerio de Cultura

confessio; Similiter & post nonā ut ante compl & orū faciendū; EX REGULA DONATI CAP. XXIII.

Inter ceteras regulae obseruantias hoc magis sup omnā tā iuniores quā & tā seniores monem frī. ut assiduae & indesinenti studio tā de cogitatu quā & tā de uerbo inutili ut opere seu aliqua conmotione animi confessio omnib; dieb; horis omnib;q; momtis sēp donē & patri spiritali nūquā occultetur; Quia statutū ē hoc a scīs patrib; ut detur confessio ante mensā siue ante lectū introitū aut quādo cūq; fuerit facile. quia confessio poenitentiae de morte liberat; Ergo nec ipsa parua a confessione sunt neglegenda cogitata. quia scriptū ē; Qui parua neglegit. paulatim defluit;

omibus · nihil

De confessione · nil occultum · patri spiritali · parua sunt confitenda

EX RGL CUIUSDAM CAP. VII

Abbas ut prepositus. aut quilib& seniorū frm cui ab abbate cōmissū fuerit ut confessionis recipiat. crimina minora ut maxima nullatenus manifestent. nisi soli ui sto iudici qui omnīū confitentiū crimina lauat; Ille & enī qui confessus ē sua uulnera uerecunde. non ad obprobriū recipiendū sed ad salutem sed integrandā confessus ē; Iustū habens teste dm. a quo & mederi expectat; His uo senior qui recipit. cū grauitate & moderatione poenes se occultando honestissime teneat; Ne dū alterius uulneri medicinā infundit. suae mentis corruptū rimorē; Nullus tamē monachorū ut confessionē recipire ut poenitentiā dare. sine ordinatione abbatis presumat. ne ut nūquā cōmissū abbati celet. sed ei omnia p nouitā agant; Si uero inuenti fuerint qui hunc propositū regule uiolare conentur. graui pēnitentiae sententia corripiatur quia delicti fomitem abbati uoluit occultare

De confessione · confessor quae audiat · poena non confitentis

IQD FACIENDUM EST IN MONASTERIO EUORIECAS

(c) 2006 Ministerio de Cultura

exemplum duabus monialibus ... confessionibus ... fuit

Denique duas quasdam sorores eiusdem monasterii anti
quus hostis adgressus est. quas nouiores & inbecilli
ores conuersatio reddebat. temptare conpulit; primum
ut confessionem ueram nequaquam abore promererent; Erat enim
consuetudinis monasterii regulae. ut per singulos dies per confessionem
unaquaeque eorum mentem purgaret; quae diu cum ab omni con
gregatione obiurgarentur. & nequaquam mentis correctio ea
proficeret. diuinae ultione ambae percussae. meritas luere di
dicere poenas. Cumque mater monasterii saepe anxia quae
& nullatenus uertit se primere
reret. quae poene foret occasio. ut inter summas horas per con malorum hostis iteratio
fessionem facinus panderent; Cumque obdurata corda nihil re
medii capere uellent. inter flagella clamare coeperunt;
Sustinete paululum sustinete. Nec prorsus expectantes sur
gite; Cumque aliae inquirerent a quibus expectare rogarent.
Non aspicitis inquiunt turmas aethiopum aduentantium.
quae nos rapere & adducere festinant. Cumque terribile
dictum quae aderant mirarentur. audiunt fragorem supra
cellulae tegumenta personantem. hostiumque cellulae uipatente
factum ita ut nigrescentes umbras cernerent & uoces cre
bro clamantes eas per nomina audiebant. Ita ut aper
quae aderant signo crucis armate ad psallendi officium
ualerent adsistere; Tante doloris adque meroris euen
tu mater urgueret. ut per confessionem sua parte faciant uiati
& sic sacri corporis participatione roborarent. At ille
audita sacri corporis mentione. ingemiscere ac fremere coeperunt
dentibus; & stridenter dicere; Cras eras & interim supradic
tam uocem repetere. sustinete paululum sustinete. Inter quas

(c) 2006 Ministerio de Cultura

uoces: ęternū altari dimiser. quas cum in collegio sororū
nequaquā sepeliri mater monasterii ratū duxisset. segrega
tū humandas hac & in extremo sepeliendas ēē precepit. Sup
quorū tumulos. globus igneus in modū clipei intra tri
henniū crebro apparuit; Presenti quadragesima dieb;
usq; in aduentū scāe pasche. ut & iā uigilia natalis dni ser
uentioe aparebat simulq; uoces tumultuantis turbe p sonabant;
Inter quas duae ululantes erūpebant. sic in tormentis reso
nare solent; Uae mihi. Uae mihi. Uae mihi; Cernens itaq;
mater monasterii iustam sententiā. a iusto iudice sup
iniustas animas ēē inlatā. manifestius dampnatorū ē
adgressa conperire sententiā; Accedensq; ad tumulū.
experimentū querit si cadauera quāuis putredine cor
recta in sepulchro manerent; Iāq; menses sex. ex quo
functa corpora condita fuerant transierant. reperit
interius sepulchrū igne exustū; Necquicquā terre
residuū sup ēē. cadaueris preter fauillam uestiū; Mansitq;
p trihenniū inlate sententiae seueritas. ut terror dam
natorū timorē sodaliū preberet remanentiū; XVI.

Sextus ex humilitatis gradu ē. si omni uilitate uel extremita
te. contentus sit monachus. & ad omnia quae sibi iniunguntur
ut ut operariū malū & indignū se iudicet; Dicens sibi cū
propheta. Ad nihilū redactus sū & nesciui. Ut iumentū
factus sū apud te & ego semp tecū EX REGULA
SCI BASILII CAPITULO XXII.

Exercitia humilitatis sunt. si se uilioribus officiis subdat. & a
ministeriis indignioribus tradat. Ita naq; arrogan
tiae & humanae gloriae uiciū curari poterit. ut in consuetudine

humilitatis affectus. ultra iã non incidat arrogantiae.
& uane glae delictũ; Sed & in singulis huius cemodi uitiis
cura similis adhibeatur. EX R. SCI CASSIAN. CP. XLII.

[...]litas monachi

Omni uilitate contemptus sit monac. & ad omã sequae ei
predicentur. operariũ iudicauerit & indignũ XVII.

Septimus humilitatis gradẽ. si omnib; se inferiorẽ & uiliorẽ
Non solũ sua lingua pronuntiet. sed & iã intimo cordis cre
dat affectũ; Humilians se & dicens cũ ppheta: Ego autẽ sũ
uermis & non homo. obprobriũ hominũ & abiectio plebis;
Exaltat. & humiliatus sũ & confusus: & item: Bonũ mihi qđ
humiliasti me. ut discam mandata tua; EX RG SCI CASSIANI

[...]nochus [...] omnibus inferior [...]

Semetipsũ cunctis inferiorẽ non supficiat CAP. XIII.
pronuntiet labiorũ monachus. sed intimo cordis credat affectu;

SCI AUGUSTINI DE EO QUOD SCRIPTUM EST.
IN UICEM HONERA URA PORTATE.

Illud cogitandũ nullũ eẽ hominẽ qui non possit habere aliquod
bonũ. qđ tu nondũ habes. & iã si latet. in quo sine dubio possit
eẽ superior; Quę cogitatio ad contunuendã & edomandã sup
biã ualet. ne arbitreris. qm̃ tua bona quidem eminent & apparent.
& ideo alterũ nulla habere quę latent: & fortasse maioris
ponderis bona quib; te superant nescientẽ. Non enĩ fallit nos
aut adolatione potius. qđ aptus iubet cũ dicit; Nihil p con
tentionẽ neque p inanẽ glãm. sed in humilitate mentis alter
alterũ existimantes superiorẽ sibi; Non hoc itaq; debemus
existimare ut non existimem. sed nos existimare fingamus;
Sed uere existimemus posse eẽ aliquod occultũ. in alio quo unde
nob superior sit. & iã si bonũ nrm̃ quo dillo uidemus superiores
eẽ non sit occultũ. XVIII.

[...]nochus omnibus inferior

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Octauus humilitatis grad(us) e(st) si nihil agat monachus. nisi q(uo)d comunis monasterii regula ut maior(um) quoq(ue) (cohor)tant exempla:
Si nihil agat monachus. Nihil presumat quod non ut comunis regula ut maiorum quo (hor)tantur exempla. EX R(EGULA) S(AN)C(T)I CASSIAN(I) C(A)P(ITULO) XIII.

XIII Nonus humilitatis grad(us) e(st) si linguam ad loquendum p(ro)hibeat mon(achus). et taciturnitatem habens. usque ad interrogationem non loquatur; Monstrante scriptura. Quia in multiloquio non effugietur peccatum; et quia uir lingosus non dirigetur sup(er) terram.

EX REGULA FERREOLI CAPITULO XX VIIII.

Ut loquendi temperantiam monachus in omni loco conlocutione teneat Propter quod dicit scriptura: In multiloquio non effugies peccatum; Et iterum in euangelio; Noli multum loqui sicut et nici; Hab(et) etiam in psalmo; Uir lingosus non dirigetur sup(er) terram: Et ideo quisquis ille frater sint pauci sermones tui; Nec hoc tantum sed etiam taciturnitatem ubi presentia abbatis. ut etiam alterius senioris inponat. ita ut nisi interrogatus abeo ut iussus. silentium inrumpere non presummas; Oboediens scripture que dicit; Priusquam audias ne repondeas et in medio seniorum noli te immiscere; Quod etiam in conuiuio apertissime pronuntiamus esse seruandum;

XX.

Decimus humilitatis gradus e(st). si non sit facilis ac promptus in risu. quia scriptum e(st); Stultus in risu exaltat uocem suam: EX R(E)G(ULA) S(AN)C(T)I BASILII CAPITULO LIII IN INTERROG(ATIONE).

Si est in toto ridere non licet RESP(ONSIO) Cum d(omi)n(u)s eos qui nunc rident condempnet manifestum e(st) quia numquam tempus e(st) ritur fideli anime et maxime cum tam plurimi sint. qui p(er) preuaricationem legis d(omi)n(u)m non honorent. et in peccatis suis moriantur; Prop(ter) quod utiq(ue) contristari indesinenter conuenit et lugere.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

EX REG(ULA) FERREOLI CAP(ITULUM) XXIIII.

Conueniens etiam hoc credo monachis ut risu et si non adsidue frequenter tamen abstineant; Unde si exemplum legens fratrum quisque requiret. hoc solum sufficiat quod dominum nostrum ihesum christum euangelio teste fleuisse legimus risisse nescimus; Tristatum fletibus risibus non solutum. Attamen ne quispiam dicat; Nullum nos per hoc habere testimonium ~~lecti gaudii~~ lectionis. Salomonem dicentem audiat; Risus dolore miscebitur. et extrema gaudii luctus occupat; Et iterum; Melior est ira risu quia per tristitiam uultus corrigitur animus delinquentis; Cor sapientis ubi tristitia est. et cor stultorum ubi laetitia; Et iterum; Stultus in risu exaltat uocem suam; Uir autem sapiens uix tacite ridebit; Quicumque ergo ille in congregatione constitutus ut assolet aut mente iuuenis aut aetate risibus non parcit ioca non fugerit quid aliud nisi publicanum comitat quam monachum. qui in ciuitatibus amplius populosis hanc sibi tantum operam deputant uacare iocis plausibus et cachinnis. Specialiter tamen hoc cunctos moneo seruandum mando adque constituo. ut quotiens cuique lectio animabus deo dedita oportuna in electa. ut in refectorio aut quolibet in loco publice recitatur. nullus risu aut moueatur aut moueat. Similiter etiam contemptoribus fabulas fugiendas esse cognoscant; Quod si quis non custodierit. praesenti denuntiatione commonitus triduanam eum ieiunii multatio castiget; Quod triduum neminem uolumus sub uno adimplere ieiunio. ne in aliquo discretionis careat disciplinam. sed tertia ieiunia uespertina iubemus cotidie refectione distingui. Hoc etiam de reliquis ieiuniis quibus regulae culpabiles corriguntur. statuimus obseruari; Ita tamen.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

si in reo quolibet monacho abbas superbiam duritiamque non
uiderit; EX REG SCI CASSIANI CAPITULO XLII

Non sit facilis ac promtus in risu monachus; Talibus namque
indiciis et in his similibus humilitas uera dinoscitur. S XXI

Undecimus humilitatis gradus est. si cum loquitur monachus
leniter et sine risu. ut pauca uerba et rationabilia lo
quatur. et non sit clamosus in uoce. sic scriptum est; Sapiens
uerbis innotescit paucis; EX REG SCI BASILII CP CXXX

Si licet ei qui ministrat maiore uoce id est cum INTERROG.
clamore loqui. RS. Uocis mensuram definit audiendi
modus; Si ergo breuior fuerit et compressior uox quam
res poscit prope est ut murmur potius ut susurratio
uideatur quam sermo; Si uero maior sit quam res requi
rit cum possit audire ille cui loquimur etiam silentius loqua
mur. iam non erit uox sed clamor quod est notabile. nisi forte
grauioris sit auditus ei cui loquimur et necessitas nos cogat
ad clamandum; Propterea enim de domino scriptum est. quia ihs
clamabat dicens; Si quis credit in me. non credit in me
sed in eum qui me misit; Clamare enim dicitur. pro his quorum
interior auditus surdus et obduratus erat EX R SCI FRUCTUOS.

CP. VIII Cum loquitur monachi ita definitum est. ut lenta et silen
uox esse iuramento et indignatio carens. nec fraudem stu
dens. neque multiloquium diligens; Murmurationem omnino
et contradictionem et rancorem nesciens. uituperare et
iudicare indempne aliud pertimescens S XXII

Duodecimus humilitatis gradus est. si non solum corde
monachus sed etiam ipso corpore humilitatem uiden
tibus se semper indicet. Id est in opere dei. in oratorio. in monasterio

(c) 2006 Ministerio de Cultura

in orto in uia in agro ubi ubicumque sedens ambulans uel stans inclinato sit semp capite defixis interra aspectib; reu se omni hora de peccatis suis iam se tremendo iudicio representari aestimet. Dicens sibi in corde suo semper illud quod publicanus ille euangelicus fixis interra oculis dixit; Dne non sum dignus ego peccator leuare oculos meos ad caelos; Et iter cum propheta; Incuruatus sum et humiliatus sum usque quaque; Ergo his omnib; humilitatis gradibus ascensis monachus moxe ad caritatem dei perueniet. illam quae pfecta foris mittit timorem; Per quam uniuersa quae prius non sine formidine obseruabat, absque ullo labore uelut naturaliter ex consuetudine incipiet custodire; Non iam timore gehenne sed amore xpi et consuetudine ipsa bona et dilectatione uirtutum quae dns in operarium suum mundum a uitiis et peccatis spu sco dignabitur demonstrare; EX R SCI FRUCTUOSI.

EXCP VIIII. Ingressu monachi ita definitum e. ut nullus strepitum neque saepe saltem amplos tensis passib; facerent. nec alibi dum pergunt aspiceret nisi ante uestigia sua. EX R SCI CASSIANI. EXCP XLII.

Haec cum fuerint in ueritatae possessa confestim te ad caritatem que timorem non habet gradu excellentiori perducit; Pro qua uniuersa quae prius non sine poena formidinis obseruabas absque labore uelut naturaliter incipies possidere; Non iam contemplatione iudicii uel timoris ullius sed amore ipsius boni et delectatione uirtutum; Ad quod ut ualeas facilius puenire exempla tibi sunt imitationis a cuitate pfecte: In congregatione commorantium paucissimo ab uno uel duob; non a pluribus expetenda; Nam praeter id quod examinata adque ad purum excocta reperitur; In paucis etiam istud et hoc utilitatis accidit quod ad pfectionem propositi huius idest

coenobialis uite diligentius quis unius imbuitur hac firmatur exemplo ITE̅ EIUSDEM · CAPL̅ · XLIII ·

Quae om̅a ut possis consequi & sub hac regula sp̅tali p̅petuo perdurare tri haec in congregatione necessario custodienda sunt tibi · ut scili cet secundu̅ psalmistę sententia̅ ; · III ·

Ego aut̅ sic surdus non audieba̅ · & sic mut̅ · non aperiens os suu̅ ; Factus su̅ sicut homo non audiens & non habens in ore suo redargutiones ; Tu quoq; ut et surd̅ · & mut̅ · & cecus incaedas · ut absq; illius contemplatione quae tibi fuerit adimitandu̅ · p̅fectionis electus · uniuersis quęcu̅q; uideris min̅ ędifica tiones habentia · ut et coecus non uideris · nec animabus eoru̅ qui haec agunt auctoritate ut forma ad id · quod deterius e̅ · & quod ante damnaueras traducaris ; Si inoboedien te̅ · si contumace̅ · si detrahente̅ · audieris ut secus · qua̅ tibi tradita e̅ aliquid adimittentu̅ · non offendas nec ad imitandu̅ eu̅ tali subuertaris exemplo · sed sur dus qui haec poenitus nec audieris · uniuersa transmittens ; Si tibi ut cunqua̅ cuiuitis interrogatur iniuriae esto immobilis · & responsione̅ tali omnis ut mutus ; Ausculta semp̅ hunc psalmistę uersiculu̅ · in tuo corde decantans ; Dixi custodia̅ uias meas ut non delinqua̅ in lingua mea ; Posui ori meo custodia̅ · du̅ cu̅ sistit peccator aduersu̅ me ; Obmutui & humiliatus su̅ & silui a bonis ; Ueru̅ & qua̅tu̅ hoc p̅ omnib; excole q̅d haec quae supra dixim̅ tria hor[ ]netad q; co̅mendet · id ut stultu̅ te sec̅d̅m ap̅li preceptu̅ facias in hoc mundo ut sis sapiens ; Nihil scilicet discernens · nihil diiudicans · ex his quę tibi fuerint imperata · sed cu̅ omni simplicitate ac fide oboedientia̅ semper exibeas ; Illud

miraculum ... ...

(c) 2006 Ministerio de Cultura

tantu modo scdm illud utile illud sapiens & iudicans
quicquid ut lex di ut senioris examen indixerit; Tali & eni
institutione fundat sub disciplina haec durare poteris ppe
tuo & de cenobio nullis temptationib: inimici nullis factio
nib: deuoluerís; Ergo patientia tua non debet de alior
sperare uirtute. id ut tunc ea tantumodo possideas. cu a ne
mine fueris irritatus. qd ut possit non euenire. tue non sub
iaceat potestati. sed potius de humilitate tua & longa
nimitate qui in tuo pendat arbitrio; & ut haec omnia que
latiori sermone digesta sunt cordi tuo facilius inculcent.
ac tenacissime tuis sententiis ualeant inerere; quod
da ex his breuiat colliga p qd possis breuitate & conpen
dio mandatoru uniuersa memorit conplecti; Audi er
go paucis ordine. p qua ascendere ad perfectione suma
sine ulla labore ac dificultate ualeas. principiu nre sa
lutis ac sapientiae sedm scripturas timor dni e. De timore
dni nascit conpunctio salutaris; De conpunctione cordis
pcedit abrenuntiatio. id nuditas & contemptus omniu fa
cultatu. De nuditate humilitas pcreat; De humilitate ge
neratur mortificatio uoluptatu. De mortificatione uo
luptatu extirpantur adq marcescunt uniuersa uitia;
De expulsione uitioru uirtutes fructificant adq succres
cunt; De pullulatione uirtutu puritas cordis adquiritur
per puritate cordis. apostolice caritatis perfectio possid&.

EX REGULA SCI BASILII CAP. CVII INTRO

Anima post multa peccata & post multas suae uite
miserias cu quali timore & qualib: lacrimis debet
recedere a peccatis. & cu quali spe & affectu accedere

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ad dnm debet? RSP Primo quidē odisse debet illa sua pri
ore uitā notabilē et ipsā memoriā ei phorrescere adq: ex
secrari. Scriptū ē enim; Iniquitatē odio habui et abomina
tus sū legē autē tuā dilexi. Deinde ut maiorē timorē
habeat magistro. uitat ignis aeterni metū. et poene ppetuae
sed et lacrimar tēpus agnoscat poenitentiā. Sic dd docuit
in sexto psalmo purgationē peccatorū fieri posse uberta
te lacrimarū in sanguine xpi. ppotentiā misericordiae
ei. et p multitudinē miseratio nū di qui dixit; Quia si dixeritis
peccata urā sic foenicū ut niuē dealbabor. Si autē fue
rint sic coccū. ut lanā albā efficiā. et post haec recep
ta uirtute et facultate placendi dō. dicat; Conuertis
ti planctū mm in gaudiū mihi conscidisti saccū meū et
precinxisti me letitia ut psallā tibi gl̄a mea. Et ita ac
cedens ad dnm psallat et dicat. Exaltabo te dne qm
sus cepisti me. et non delectasti inimicos meos sup me

DE OFFICIIS DIUINIS IN NOCTIB; XXIIII

Hiemis tēpr. id a Kl nouemb usque in pascha iuxta
considerationē rationis octaua hora noctis sur
surgendū ē ut modice āplius de media nocte pausent
et iā digesti surgant; Quod uero restat post uigilias a fra
trib; qui psalterii ut lectionū aliquid indigent. meditatio
ne inseruiat. A pascha autē usq: ad supdictas Kl nouembr
sic tempore hora uigiliarū agenda ut paruissimo inter
uallo quo frēs ad necessaria naturę exeant custodito mox
matutini qui incipiente luce. agendi sunt subsequantur

EX LIBRO INSTITUTIONUM. CAP XIIII.

Quę laborē p̄ illā rationē quanta industria ad ni

(c) 2006 Ministerio de Cultura

tentes sacrificium d(e)o de fructu manuum suar(um) offerre se credunt
.II. duab; ex causis ir· cu(m) omni obseruatione custodiunt quod nos quoq;
si p(er)fectioni studem(us) eade(m) diligentia conuenit obseruare;
Prima ne forte purificatione n(ost)ram nocturnis psalmis & ora
tionib; adquisitã inuidus inimicus libens puritati n(ost)re cui ma
xime semp(er) insidiatur & indesinenter infestus e(st) quadã som
ni inlusione co(n)taminet qui post illã satis factio(ne)n quã p(ro) neglegen
tiis seu ignorantiionib; n(ost)ris obtulimus & confessionis n(ost)rae
ueniã profusis gemitib; imploratã· sollicitus nos si tempus
qui & si inuenerit maculare festinat; Tunc precipuae
fiduciã n(ost)ram deicere adque eneruare contendens· cu(m) fer
uentius nos ad d(omi)n(u)m tendere orationu(m) n(ost)rar(um) puritate puritate
prouiderit· Ita ut nonnumquã quos p(er) totã noctis spatiu(m)
sauciare non potuit sub illius hore breuissimo temp(o)r(e) deho
nestare conetur; Secunda uero q(uo)d etiã & si nulla talis ue
renda diaboli emergat inlusio· intercedens etiã purus
sopor eneruã monacho· mox reuigilaturo parturiat seg
nitie(m) corpore inferens· menti p(er) totiu(s) diei spatiu(m) uigore(m) ei(us)
obtundat illaq(ue) hebet & p(er)spicatiã sensus & pinguedine cor
dis exauriat quae nos possit p(er) totu(m) diem aduersus om(ne)s
insidias inimici cautiores robustioresq; seruare· Quã obre(m)
canonicis uigiliis priuate abeis· subiunguntur excubiae ac
maiore illis ut obseruatione succedunt· & illa purificatio
quae psalmis e(st)· & orationibus adquisita non pereat· & in
tentior sollicitudo diligentius nos p(er) diem custodiat uira
p(re)paretur meditatione nocturna; ITEM EX LIBRO
TERTIO DE QUO SUPRA QUOD POST MATUTINAS
ORATIONES AD SOMNUM REDIRE NON OPORTEAT.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Cuius sollempnitatis cur statuta sit ut inuenta in hac
prouintia. nonnulli ignorantes expletis matutinis
hymnis rursum reuertuntur ad somnum; in illam causam nihil
hominus incidentes. ob quam conpescendam haec a senioribus
nostris sollempnitas instituta est. Illa namque hora eam consum
mare festinant. qua neglegentioribus minusque sollicitis rursum
dormiendi reddatur occasio; Quod omnimodis fieri non oportere.
sic in superiore libello describentes aegiptiorum sinaxim ple
nius exposuimus. Ne purificationem nostram confessione suppli
ci. et ante lucanis orationibus adquisitam. ut emergens quedam
redundantia humorum naturalium polluat. ut inlu
sio corrumpat inimici. ut certe intercedens etiam puri ac
simplicis somni refectio interrumpat spiritus nostri feruorem.
ac tepefactus somni torpore per totum diei spatium
inertes deinceps ignauosque traducat; Quod aegiptii
ne incurrant. et quidem consoleant certis temporibus
etiam ante gallorum cantum consurgere. missa canonica
celebrata usque ad lucem. Post haec uigilias extendunt
ut eos superueniens lux matutina in hoc feruore spiritus
reperiat constitutos; Ac per totum diei tempus feruentio
res sollertioresque custodiat preparatos eos suscipiens
ad conflictum et contra diurnam colluctationem diaboli.
nocturnarum exercitatio uigiliarum ac spiritali medita
tione firmatos. EX RG SCI CASSIANI CAP. X.

Nec ulterius quisquam post purificationem noctur
narum uigiliarum. in requiem somni iterum resoluatur.
donec superueniente die nocturne meditationi ope
ratio diurna succedat; Ne forte puritatem nostram

Post uigilias minime est dormiendum

monachorum aegipti consuetudo

Post uigilias non est dormiendum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

psalmis orationib; adquisitā · mundus diabol quidā
somnii inlusione contaminet · Quia post illā satis
factionē confessionis quādo pro neglegentiis siue ig
norantionib; nris obtulim · mundus nos inimicus si
tēpus quietis inuenerit maculare festinat; & tunc
fiduciā nrām precipue deicere adque eneruare
contendit · cū feruentius & purius nos orare
preuiderit · Nam multo ties quos p totū noctis spa
tiū sauciare non potuit · post conpletas uigilias sub
unius hore breuissimo tempore quiescentes
dehonestare conatur EX RG SCI AURELIANI

de iii

Post matutinas horationes ad somnū CP XXVII
reuerti non liceat; Sed inpletis matutinis statim
dicatur prima; Deinde usq; ad tertiā omnes lectioni
uacent · EX RG MAGISTRI · CP · XXXIII

l offic dicendum

In ostitio nocturno uno tēpr psallantur ante pul
lorū cantū inhieme nocturni dicente pph&a;
Media nocte surgebā ad confitendū tibi, Et de statu
tem dicit; De nocte uigilat sps ms. ad te ds; Hoc ē de
parte aliqua noctis post pullorū cantū signū fiat sur
gendi Sed hoc a uigilantib; minime cauendū ē.
ne nocturnos pullos aut antecedat aut deprehendat
quia largent noctes in tēpr hiemis; Nā pullorū can
tus declinatuisē terminus noctis. quia nox diem pa
rit · sic in circulo solis declinare. iā diem sexta
hora ostendit. & propter nocte tantū festinare
descendere solē quantū cucurrit ut mediū
in circulo ascenderet diem; sed hoc minime

(c) 2006 Ministerio de Cultura

agendum e. ut nocturnos iam expletos pullorum cant'
sequatur quia noctes sunt grandes ut digesto a som
no fratres uigilanti. et digesto sensu opus dei quod dicunt
agnoscant. et ideo interuallum ponitur. ut prolixa
nocte somni grauitas finiatur; Nam in uernali et
in aestatis tempore hoc est a pascha usque VIII kl
octobris quod est aequi noctium hiemale propter rationem
breuium noctium. a pullorum cantu nocturni a fratribus
inchoentur; et expleto psalmorum numero mox eis
matutinos subiungant. et secundum suorum psalmorum
numero finiant; et ideo in breuibus ipsis noc
tibus post pullorum cantum nocturnos constituimus
inchoari; et cum matutinis coniungi. ut non itere
collocantes post nocturnos ingrauescant fratres
et suaui matutino somno oppressi non solum
perdant matutinos sed etiam primam tarde
iam dicere confundantur; Nam et ideo
post pullos nocturnos cum matutinis diximus iungi
ut digesto iam somno plexo fratres utrumque opus sobrie
conpleant. et iam reddito matutinorum diuino
debito securi fratres usque primam iam quiuo lent
repausent. ut in his horis somni omnem
grauitudinem deponentes bene digesti post
primam iam leues laborare incipiant; Monstran
te nobis de sancto heleno scriptura cum dicit;
Consueui enim factus matutinis repausare
Ergo ne ante pullorum cantum cum in breui .II.
bus noctibus coacti fuerint fratres surgere adhuc crudi

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ab inchoato somno cũ in ipso impetu uenarũ sanguis & hu
mor p uenas bullescit & inar [illegible] monia grauidinis
succutati somnii. discocunt membra aescã quã sumpserant.
in ipso adhuc incocti ocius incendio non suscitati sed potius
occidi; Cũ inchoatu fr̃ fuerint fr̃s surgere. graui adhuc
capite & indigesto ructu effugient sp̃s sc̃i karismata & cũ
amaricat carni eorũ quaequãuis mitis & dõ. tamen in hac
uita interim querit que sua sunt. & si non p omnib; aliquan
tis amarũ uidebit ee. p dõ qd dulce ẽ. & non ex integro
animo am& dm̃ frt in psalmis. quando p somnũ cupit
satis fieri carni; Nam sic luna in circulo minorata de
putata nocti minus luminis cõple& offiũ cũ tarde sur
git oriens & hostu tarde cursu suo in diem ingre
ditur occasura; Sic & breuitas noctiũ temperata cũ die
propt fragilitate carnis humane. cogit diuina in psal
mis adbreuiari. & iungi cũ nocte diei officio; Ergo psal
mi nocturni tepr horis hiemis. hoc ẽ ab equinoctio hiemali
usq; ab equinoctio uernale. id ab viii kl octobrs usq;
in octauo kl aprlis. Sed melius usque ubi fuerit pascha.
qui noctes maiores sunt dici debent antiphonas curren
te semp psalterio & responsoria tria. ut fiant sedecĩ
impositiones in nocturnos. Quã octauo matutinorũ in
positiones similiter xxiiii un[illegible]ib; secundũ xxiiii
seniorũ imitationẽ genua in terrã in nocte dõ flectantur
cũ laudibus; Nam in noctib; maiorib; ideo plus
psalli debent. ut sic nobis ds̃ ad repau[illegible]sationẽ
plixũ spatiũ iungit in nocte. & nos ei [illegible] pagen
das gratias iungam in laudẽ; Tempore uero aestatis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

hoc ē a pascha usq; in octauo kl octobr octo dicantur
antiphonae currente ut supra diximus semp psalterio & tria
responsoria. & tria lectiones & uersum. & rogus di ut tā iste
xii inpositiosio nei nocturnae quā simul coniuncte octauo
matutinorū inpositiones. xx uices cogit paruę noctis ratio
dō genua incuruare quia somnꝰ cū breuis ē dulcis uideatur ē
carni cū corpus hominis plixe fatigatū labore diei. minori
requie breui requiescit in nocte; Ergo aestatis tēpr̄ sicut
sup designauimus quia minores sunt noctes nouē dicantur
antiphone & tria responsoria ut fiant xii inpositiones se
nomina cundū numerū aplorū. qui nocturni ut sup diximus inpso aes
tatis tēpore. aplorū cantici inchoati & finiti. mox eis matutini
subiungantur. propt breuitatē noctiū; sed hoc semp tam
in hieme quā in aestate tam in die quā in nocte seu in uigiliis
cum psallitur caueatur ne psalmi aliquando conbinentur.
qd non licet. sed singulis debere definiri cū gla ut nec orationes int
ipsos agendę pdantur; Nec glas eorū laudi dī in decāo
subducere. cū conpendiosa neglegentia cogimꝰ in fine psalmos
inserere constitutos & finē; Quod si aliqua necessitas omīs psal
lentes purgeat. non conbinent sed contemnent. tamen cū
gloriis suis subsequantur. & ut citius cōpleant & psalmorū nu
merus non minoretur; Ergo ideo aut singulos aut ter
nos diximus debere dici. quia sic unitas in trinitate. & trinitas
in unitate agnoscitur. ita aut singulos aut pro
necessitate ternos credamus tamen cū gloriis suis
dici debere. Nā si aliqua grauior necessitas
quā uis hora psallentes pur gueat. dicendorū
omniū psalmorū. singula capita cū una glā conpleant

(c) 2006 Ministerio de Cultura

& sic exeant oratorio ut quauis necessitate. tamen oparis
di non uideantur preter mitti; EX REGL. SCI YSIDR.
IN psallendi offitio ista discretio erit: CAP. VIII.
dato namque legitimis tēporib: signo adorationes ca
nonicas festinabunt frs. cū pperatione pmis adchorū
occurrant; Nullūq ante explet ū offitiū licebit egre
di preter eū quē necessitas nature conpulerit. Reci
tantibus aūt monachis. p consummatione singulorū psal
morū prostrati omis humo pariter celeriterq surgen
tes psalmos sequentes incipient; eodemq modo psin
gula offitia facient. quando caelebrant psalmorū spi
ritalia sacramenta. refugiat monachus risus. ut fabulas
sed hoc meditetur corde qd psallitur ore; Tertia. sexta
Nona. tres psalmi dicendi sunt. Responsorius unus; lec
tiones ex utroq testamento duae; Dehinc laus ymnus
adq oratio; In uespertinis aūt offitiis primo lucer
narū. deinde psalmi tres; responsoriū unū. & laudes
ymnus oratioq dicendae; Post uesperū aūt con
gregatis frib: oportet ut aliquid meditari ut aliquib:
diuine lectionis diuine lectionis questionib: disputare
conferendo ... pie atq salubriter tantoq: medi
tando distinctando ... immorari quo adusq
tēpus conpletorii ... possit occurrere; Ante
somnū aūt sic ... more pacto cōpletorio
uale dictis inui... te frib: cū omi cautē
la & silentio ... quiescendū usquequo
ad uigilias consur... gantur; In cotidianis
uero ... uigiliarū offitiis primū tres psalmi

(c) 2006 Ministerio de Cultura

canonici recitandi sunt; Deinde tres missae psalmorum
quarta uero canticorum. Quinta matutinorum officiorum.
In dominicis uero diebus ut festiuitatibus martyrum sollemp
nitatis causae singulae adiciendae sunt missae. Ue
rum in uigiliis recitandi adeunt usus. In matutinis
psallendi canendique consuetudo utroque modo ser
uorum dei inter diuersitates oblectamento exerceantur,
et ad laudem dei sine fastidio ardentius excitemur; post
uigilias autem usque ad matutinos requiescendum est; post matuti
num autem operandum aliquid aut legendum; Lectiones autem
ex ueteri et nouo testamento tempore officii cotidianis
diebus recitantur; sabbato uero die atque dominico ex no
uo tantum testamento pronuntientur; Monachus autem
corporis sanitatem consistens, si uigiliis ut cotidianis of
ficiis defuerit priuatur communione. EX REGL. SCI
AURELIANI. CAPT. XXVIIII.

Ad uigilias dum lectio legitur aut de pastu aut de
canape aut aliud huius modi manibus operamini
ut non somnus obrepat; Si uero dominicus aut fes
tus dies. cui somnus uenerit aliis sedentibus iubeatur
stare. ut possit a se somni marcorem repellere ne in ope
re dei aut tepidus inueniatur aut neglegens. EX REGUL.
SCI COLUMBANI. CAP. VII.

De sinaxi uero id est de cursu psalmorum et orationum
modo canonico. quaedam sunt distinguenda. quia
uarie a diuersis memoriae de eo traditum est. Ideo
iuxta uitae qualitatem ac temporum successionem uariae quoque
a me litteris hoc idem insinuetur; Non enim uniformis
est

(c) 2006 Ministerio de Cultura

debet pro reciproca tẽporũ alternatione. longior enĩ
p longas noctes. breuiorq· p breues ẽẽ conuenit; Inde
et apud seniores nr̃os ab uiii kl iul cũ noctis augmentũ
sensim incipit crescere. cũ choris breuissimi modi.
in nocte sabbati siue dominicae usq· initiũ ad hiemis
idẽ kl nouẽbris in quib; xxv canunt antiphonis psalmo
rũ eidẽ numeri qui semp tres loco duob; succedunt
psallitur. Ita ut totius psalterii int duas sup dictas noc
tes numerũ cantent duodecim choris. ceteras tẽpe
rantes. tota hieme noctes qua finita uer. sensim p singu
las ebdomadas terni semp decedunt psalmi. ut xii
in sctis noctib; tantũ antiphone remaneant. id cotidi
ani hiemales xxv psalmi cursus xxiiii autp totũ uer
et aestatẽ. et usq; ad autũnale aequinoctiũ. id viii kl
octobris in quo similitudo sinaxeos ẽ. sic in uernali aeq
noctio. id in viii kl aprl. dũ p reciprocas uices pau
latim crescit et decrescit. Igit iuxta uires consie
randa uigilae maxime. cũ auctore salutis nr̃e iubemr uigi
lare et orare omni tẽpr̃; et paulus precipit sine inter
missione orare. Sed quia orationũ canonicarũ nos
[illegible]cendus ẽ modus. in quo omẽs simul orantes horis
conueniunt statutis quib; absolutis unusquisq· in cubili
suo orare debet p diurnas horas. terni psalmi pope
rũ impositione statuti sunt a senioib; nr̃is. cũ uersicu
lorũ augmento intuemen tiũ primũ nr̃is; Deinde pro
omni populo xristiano; Deinde p sacedotibus et reli
quis dõ consecratis sacre plebis gaudib;. Post tre
mo p helemosinas facientib;. Postea p pace regum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Nouissime pro inimicis ut ne illis deus statuat in peccatum.
quod persecuntur et detrahunt nobis quia nesciunt quid faciunt;
Ad initium uero xii psalmi ad medium que noctis xii similiter
psallantur; Ad matutinum uero hisdem bisque bini pro tem-
pora breuium ut dictum est. nocturis sunt disposita pluribus;
iam dixi semper nocte dominica sabbati uigiliae depu
tatur. in quibus sub uno uersu lxxv. singillatim cantantur;
Haec iuxta comunem dicta sunt in maxi; Ceterum uero ut
dixi orandi traditio ut possibilitas ad hoc destinati.
sine fastidio uoti preualeat siue perfectio possibilita
tis permittat. ut capacitas mentis illiurem cum neces
sitatum consideratione. ut utraque qualitas possit admit
tere, Et quantum unius cuiusque feruor exierit si liber
ac solus sit. aut eruditionis ei quantitas postulauerit.
aut status tos otium. aut magnitudine studii. aut ope
rum qualitas. aut aetatis diuersitas permiserit. Ita ua
riae licet unius rei perfecte aestimanda est; Quia cum
labore adorationis partitur. et idem licet longitudo
standi aut cantandi sit uaria. unus tamen perfecti
onis erit aequalitas orandi in corde ac mentis cum deo
iugis intentio. Sunt autem quidam catholici quibus
idem est canonicus dudenarius psalmorum numerus
siue per breues siue per longas noctes. sed per quaternas
in nocte uices hunc canonem redunt; Ad initium
scilicet noctis ad medium que noctis siue pullorum
quoque cantus. ac matutinum cursus sic in hieme
paruus esse uidetur. Ita de estate satis laboriosus et
grauis inuenitur. Dum crebris in nocte breuitate

(c) 2006 Ministerio de Cultura

& expeditionib; non tã lassitudinẽ fac quã fugationẽ;
Noctib; uero reuerentissimis dominicis scilic&
ut sabbatis ad matutinũ. ter. idem uoluitur numerus id
ter denis. & sex psalmis quorũ pluralitas ad scam
conuersationẽ. hunc numer canonicũ multas dulci
indixit suauitatẽ tãquã & reliquã & disciplinã sub
quorũ nimirũ regula. Nullus inuenitur lassus. & cũ tan
ta pluralitas monachorũ sit. ita ut mille abbates sub
uno archymandrita eẽ referantur; Nulla ibi con
ditione coenobii int duos monachos rixe fuisse fert
uis. Qd nisi dñi ibi eẽt habitatio diceretur; Ego in eis h a
habito & in illos ambulo. & ipse erunt mihi populus
eẽ non posse manifestũ ẽ; Merito itaq; creuerunt &
quotidiae dõ gratias egere crescunt. in quorũ merito
dñs habitat. quorũ meritis mereamur saluari a salua
tore nrõ QUALITER DIUINA OPERA P DIE AGANTUR

XXIIII. Vt ait propheta. Septies in die laudem dixi tibi;
Qui septenarius sacratus numerus a nobis sic implebitur;
Si matutini. primae. tertie. sexte. none. uespere.
completoriiq; tempore nrãe seruitutis officia psoluamus;
Quia de his diurnis horis dixit. Septies in die laudem
dixi tibi. Nam de nocturnis uigiliis idem ipse pro
pheta ait. Media nocte surgebã ad confitendũ tibi;
Ergo his temporib; referam laudes creatori nrõ.
sup iudicia iustitiae suae. Idẽ matutinis prima
tertia sexta nona uespera cõpletorios. & noc
te surgam ad confitendum ei. EXRG MAGIS
In exercendo maxime diuino. TRI. CP XXXIIII.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

offitio. precomnib: scae deb& militiae ordo con
titui ut quib: uicib; tramis recti obseruationis oc
curratur inasacatis mos e. & patrum instituta sanxerunt;
Id e matutinos. prima. tertia. sexta. nona. uespera.
& copl&oriu. ut copl& r prophetica ordinatio dicens
dno; Septies indie laude dixi tibi. Sed prima sic
deb& dici pungentib: ia radiis solis. & uespera ad
huc declinantib: radiis eius. Quia quomodo in
choatur dies initio in opere di. in tali deb& explere
& fine. Ut copleat scriptura dicens; A solis ortu usq:
ad occasu: Non enim dixit post occasu laudate nomen
dni. quia exit matutini & uespere delectabit dns;
In quib: temporib: ab angelis nris diurnis internuntia
tis iustoru beneficiis delectabit dns; Sic scs paulus in
reuelatione sua dicit. filii hominu benedicite dnm
incessabilit magis aut cu occiderit sol. Na initiu
& fine diei sol nob iustae ostendit; Quia ubi scesu
noctis tenebras introducit. In aestiuo uo tepore
adhuc altius stante sole lucernaria inchoentur ppt
breues noctes. ut plixo aestus labore. lassis frm &
ieiunio mbris in augmento breuiu noctiu delucen
tis. adhuc diei spatio fessae repausationis somnus
addatur; EX RG SCI CASSIAN. CAPT. XV.

Apud palestinae. ut sopotamiae. ut totius orientis
monasteria exceptis matutinis ut uespertinis diur
naru orationu modus trine confessionis exemplo. sta
tutis. trinis psalmis cotidiae terminatur. orationu assidui
tas. statutis cto [tepörib:] offeratur. & necessaria operationis

% quomodo x que dicitur uespera. H ma sicalicia

(c) 2006 Ministerio de Cultura

offitia consūmatis iusto moderamine· spiritalib; obsequii r
nullatenus ualeant inpediri: Horarū autē ipsarū inquib;
dō ptotū diei spatiū obsequia reddim· oratio haec est:
- de horis diei. Prima pinchoatione diei; Tertia quia sps scs ineadē
hora sup aptos descendisse primitus conprobatur; Sexta
peo qđ inmaculata hostia dns nr ihs xps· eadē hora
incruce suspensus obnoxio deaeternis peccatorū uincul
liberauit· Nona· peo qđ eadē hora dns nr descendens
adinferos· scōrū animas quae clausę tenebris tenebantur
exinde liberauit· &secū transuexit adcaelos; Duodeci
ma uero ppt terminationē diei· sic prima inchoatione
cantatur; Prima· &duodecima pinchoatione &terminatio
nē diei· postea apatrib; sunt adiunctę· Tertiā autē &sextā
&nonā· etiā abaptis legimus fuisse celebratas; Nā tertia
hora· sup aptos inorationū offitio constitutis sps scs
descendit; Sexta autē legim petrū dū incaenaculo ora
ret· subito inexcessum mentis· uas illud qđ quattuor initiis
quasi linteū decaelo submissū uidisse; De nona autē legi
m: Petrus autē &iohannes ascendebant intemplū adorā ora
tionis nonā: Uespertinas autē utmatutinas orationes· n
solū abaptis· sed etiā inueteri testamento legim eas intē
plo dni semp fuisse oblatas: unde &dd dicit deuesp
tinis; Dirigatur oratio mea sicut incensū inconspec
tu tuo; eleuatio manuū mearū sacrificiū uespertinū;
De matutinis autē dic̄· ds ds ms adte deluce uigilo· &
inmatutinis meditabor inte quia factus es adiutor
meus; EXREGL· SCI FRUCTUOSI· CAP· II·
Primae horę obseruandę mensura sancita est dion

(c) 2006 Ministerio de Cultura

teppho&a; Mane adstabo tibi & uidebo te· quia tu es
ds nolens iniquitatē· Et iter̄· Ad te orabo dn̄e· mane
exaudies uocē meā· Secunda quoq; inter primā
& tertiā constituta· quasi quidē limes ponitur· Unde
& a monachis necesse ē· ne otiosa dicatur; Ideo const
ituē ut trino psalmorū obsequio frequent&ur quę
& primae cōsūm& offitiū· & subsequenti tertiae
incipiat scandere gradū· Ita quoq· in reliquis minu
tiūē· hunc seruandū ēe ordinē horis· Tertia· Sexta
Nona· duodecima uidelic& adq uespera· ita ut &
& post trinas has legitimas horas· peculiares oratio
nes prosequātur obsequia: Nocturno igitur tēpr̄·
primo noctis hora sex orationib; caelebranda ē· hac
deinde decē psalmorū concentu cū laude ac bene
dictionib; consūmanda in nocte ē· Deinde ualefa
cientes inuicē & reconliationi ac satisfactioni alte
rutrū insistentes· laxant mutuo debita & pi&a
te paternā qui segregati a co&u fraterno ob negle
gentiā suā fuerant merent̄ indulgentiā·
Tunc demū pgentes ad cubilia adq· in unū coniunc
ti· coeuntes ob pfectionis pacis· & reorū absoluti
onē cantatis trib; psalmis· iuxta morē cū laude
& benedictione simbolū· Xpianae fidei cōmuni
omīs recitent uoce· ut fidē suā purā corā dn̄o
ostendentes· siqd dubiū non est fieri ut accedere
ut nocturno quisquā tempr̄ uoc&ur a corpore·
cōmendatā iam fidem suā & expiatā ab omni
scandalo conscientiam pferat ante deum;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Post deinde ad eunctes cubilia. somnio consilentio
·ii· & habitatio gressusq; quieto. Nec ullus se ut ultra
cubiti spatiu iungentes ad alterutru. ut saltim
aliu respicere audens. pgat ad lectulu suu;
ubi tacite orationi insistens. psalmosq; recitens.
& ultimo oratione sua quinquagesimi psalmi
recitatione atq; oratione consumet. Nec est ei per
ulmuicem causus aut excreare cu gratia noctur
ni somni capit & silentium. DE DISCIPLINA PSAL
CP·XXV· Ubiq; credim diuina ee psentia LENDI·
& oculos dni in omni loco speculari bonos &
malos. Maxime aut tamen sine aliqua dubitatio
ne credam cu ad opus diuinu adsistim. Ideo se
p memores simus qd ait ppheta; Seruite dno in ti
more. Et iter; psallite sapienter; Et in conspectu
angtoru psallam tibi; Ergo consideremus qualit
oporteat in conspectu diuinitatis & angtor ei ee.
& sic stem ad psallendu. ut mens nra concordet
uoci nre. CASSIODORI DE PSALMO CI·

Hunc modu scae orationis seruandu deuotis
sim xpianus intellegat. ut id ipsu cogitet
qd orat ipsu respiciat mente. cui supplicat; Omis
superfluas cogitationes excludat. aliud non ad
mittat extraneu ne ita quida. purissimis soni
bus. apros immittere uideatur impudius;
Hinc etia sci ambrosii scdm aptm. hora exte ro
seus ymnus ille redoluit; Ait enim. Orabo men
te dnm. orabo simul & spu. Ne uox sola do canat

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sensus nr̄ alibi ductus aberret fluctuans uanis oste
uentus casib: ; Tunc enim accepta est · oratio canen
tiū si pura mens idem gerat qd̄ explicat uox cantici
EX R̄ · SCI BASILII · CP · CX · INTERROGT ·
Quid est psallite sapienter RSP Quod ē in omnib;
cibis gustu unū quēq: dinoscere [illegible] cuius
saporis sit · hoc ē & in uerbis sacre scripture pruden
tiae sensus, fauces enim gustabunt · sensus aut̄ uerba
discernit · Siquis aut̄ ita animā suā intendat in sin
gula uerba psalmorū · sic gustatus inuenit ē ad dis
cretionē saporis ciborū · iste est qui cōplet hoc qd
dicitur psallite sapienter · EX R̄ · SCI BASILII ·
Unde ergo uagat̄ mens nrā CAP · XXXIIII ·
& cogitationes diuerse ascendunt in corde nr̄o
& quomodo possum emendare · RSP Uagat̄
quidē mens interdū etiā otio · cum non occupat̄
in necessaria sollicitudine · sed in remissione posita
& securitate non credit psentē eē dm̄ scrutantem
renes & corda · Si enim hoc crederet faceret
hoc qd superius dictū ē, Prouidebā dnm̄ in cons
pectu meo semp̄ · quia a dextris ē mihi ne cōmouear ·
Qui enim hoc agit ut horū similia · Neq; uagabit ūquā
neq: habebit otiū uanis cogitationib; indulgere ut
aliquid cogitare qd ad edificationē fidei pertineat &
ad aliquā animae utilitatē pertinet ; Quanto
magis nihil audebit qd aduersus sit dō & non ei pla
ceat cogitare · ITEM EIUSDEM
CAP · CVIII · INTERROGATIONES ·

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Quomodo obtinebit quis ut in oratio sensus ei non uagetur. RS Si ce stuis sit adsistere se ante oculos di; Si enim quis iudice suu uidens ut principe & loquens cu eo. Non sibi credit licitu ee. uagari oculis & aliorū aspicere. du ipse loquitur. Quanto magis qui accedit ad dnm nusquā deb& mouere oculu cordis. Sed intentus ee in eu qui scrutatur renes & corda. ut impleat illud qd scriptu ē; Leuantes sanctas manus absq. ira & disceptatione; IT IPSE INTERROGT.

CP. CVIII. Si possibile ē. obtinere hominē ut in omi tempr & loco non uaget mens sua. ut quomodo id fieri potest. RS Quia possibile ē ostendit ille qui dix: Oculi mei sep ad dnm; & itē. Prouidebam dnm in conspectu meo sep. quia a dextris ē mihi ut non cōmouear; Quomodo aut possibile sit pre dixim. idē si non demus animę nrę otiū. sed in omi tempr de dō & de operib; ac beneficiis ei. & de dono cogitem; & haec cū confessione & gratiarū actione semp uoluam in mte. sicut scriptu ē. Oculi mei semp ad dnm EXRG SCORU PAULI ET STEPHANI

CP. VIII. Somnus cū op; di dicitur. cū di adiutorio fugandus omnino a nob ē. Timentes illud pph&ę: Maledictus qui facit opus di neglegenter. & illud Dormierunt somnū suū & nihil inuener omnes uiri diuitiarū in manib; suis ITEM EIUSDE CPL. VIIII.

Nulli liceat tempr quo opus di canitur. quali b& occasione sermonē contra aliū fratrē proferre. Nisi seniori tantū cui sine dubio solent

(c) 2006 Ministerio de Cultura

causę cuiuscumque rei aut ordinandę aut corrigendae nonnumquam emergere; EX R(E)G(ULA) S(AN)C(T)I AURELIANI

Ad uigilias nullus dormiat. Si uero CAP(ITULUM) XXIIII.
ad omnine: aut festis diebus fuerit cui somnus uenerit. aliis sedentibus: ille stet. ut possit a se somni marcorem repellere. Nemo in opere dei aut tepidus aut neglegens inueniatur.

ITEM EIUSDEM CAPITULO XXV.

Dum psallitur. studeant s(an)c(t)ae animę ut sic non uagari animo. uerum etiam nec operari aut loqui presumant sed psallite sapienter sicut dixit propheta; psallam et intellegam; et illud: psallam spiritu psallam et mente. Metuentes illud: Maledictus homo qui facit opus dei neglegenter; TRACTATUS BEATI AUGUSTINI DE EO Q(UO)D SCRIPTUM EST IN EU(AN)G(ELIO). UBI II UT TRES CONGREGATI FUERINT IN NOMINE MEO IBI SUM:

Magnam nobis fratres dilectissimi securitatem in euangelio d(omi)n(u)s donare dignatus est. dicens; Ubi fuerint duo ut tres congregati in nomine meo ibi sum in medio eorum. Si duobus ut tribus congregatis inter esse dignatur. quanto magis quando tote populus in ecclesia fideli deuotio colligitur. et concurrentium sotiaetate membrorum capiti suo xp(ist)o ecclesiae corpus unitur. Ubi sunt inquid duo ut tres congregati. Cum ergo congregatio ad multos pertineat. uidendum est. quomodo sermo diuinus de duobus ut tribus dicendum esse iudicauerit; Ego puto quod et de uno possit dici qui in domo d(e)i debeat congregare. id est ut ad exorandum d(omi)n(u)m non solum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

exteriore. sed etiam interiore sensibus et desideri
is fide et operibus totus introeat; Nam intra eccle
siam solo corpore quisquis esse teneatur et toto
extra ecclesiam corde uersetur. et exterior ab ipsa uisio
ne diuisus ac separatus ingreditur. et quidem in ho
mine pretiosius hoc adiuinis obsequiis peregri
natur; Dum sola in presenti terra retinetur. et ani
ma uero plas[c]iua ludibria in multiplices cur
sus captiua distrahitur. Et ideo quando quis nostrum
ante iudicem suum aeternam causam commendatu
rus adsistit. non aliud appareat intus et aliud
foris sit. Nihil ab omnine de parte hominis ob
tineat. Nam qui dixit. ubi sunt duo uel tres congre
gati. Quomodo probatur congregatus quia semet
ipso cogitatio et uagatione dispersus est. et quo
modo erit in medio tui si tecum tu ipse non fueris
idem ille qui poscit quomodo aderit ille qui postu
latur. Quomodo suscitabitur iudex si dormitaue
rit aduocatus. Opus est namque ut quod postulat uocis
sonus obtineat sedulitatis affectus. Reuocanda
sollicita mente est per quam omne sacrificium offerre te
conuenit. De templo dicitur. cessare non expedit
sacerdotem; Haec ergo considerantes fratres karissimi
quotiescumque psallimus aut in orationem procumbimus
iugiter illud apostoli cogitemus quod ait. Oratio
ni instantes et uigilantes in ea. Et iterum. psallam spiritu
psallam et mente; Si enim aut dum psallimus aut dum
orationi insistimus seculares cogitationes in men

(c) 2006 Ministerio de Cultura

tione animi nostri a sensu diuine contemplationis
auerterint. faciunt nos captiuis sensib; sine ullo
anime fructu huc illucq; discurrere; Quarem xpo
auxiliante. cito poterim euadere. si similitudine pec
catorum nrorum uoluerim adtentius cogitare. Si enim
pro peccatis nris. id est que cumq; male cogitauimus.
que cumq; iniuste diximus. quae cumq; impie fecimus
cum ingenti rugitu & gemitu sic ut expedit supplica
mus. cogitationes superflue. aut non ueniunt. aut
si se ingresserint. dum eis non prebemus adsensum. cito erubescunt. atq; discedunt; Quid enim homo cogita
re debet quando cum dno loquitur. Nisi tota intentione
mentis ad illius misericordiam intentus aspirat.
& quia difficile est. ut nobis non subripiant aliq; cogita
tiones. ut moras habere in nobis non permittantur; .II.
Cogitatio enim aut de cupiditate. aut de luxuria .II.
ueniens. sic est quomodo si aliquis carbones accessos
in suis manib; apprehendat. Si eos statim sine mora
proicerit. nocere eos ignis ille non poterit; Si uero qualem
cumq; moram habuerint. sine uulnere iactari non po
terunt. Et quia de multis neglegentiis non solum nos
minuta peccata. uelud circum uolantes muscae iugit
inquietant. sed etiam nos crimina capitalia ad aliquod
malum perpetrandum frequenter instigant. sicut iam supra
subiessi toto corde & toto animo die noctuq;
contra insidias inimici. De quo scriptum est: qui ei sint
nomina mille. & mille nocendi artes. Pugnare
fortiter studeamus. Si enim diligenter adtendimus

(c) 2006 Ministerio de Cultura

conscientias nras. spiritales ibi pugnas fieri. & secdm
pauli apli sententiã. spectaculũ dõ & angtis ei cog
noscimꝰ & in arena mundi. unus contra omnia pecca
ta uel crimina ut ut contra crudelissimas bestias nos
iugiter pugnare sentimus. Haec enim qui diligenter
adtenderit. ipse suus aspector assistit. & quedã
deuersa
animę suę contentiones inter ualer & contrarias uolũ
tates anxius pungas nutantes inspiciet. & quid eũ deceat
oculo interiorae considerat; Diligent quaeso frs adten
dite & agnoscite. quia in nob metipsis habemꝰ amphithe
atrũ spiritalẽ. & illã quã silua babara in spectaculis fin
gunt. cotidie patimr in ambitu cordis nri; Ego enim

· n̄ ·
[...]e ɔdicōnib;
personaꝝ
humanaꝝ .

frs nolo quib; cũq; iniuriã facere. neminẽ pfero. Non cu
pati. uideat quid unꝰ quisq; in conscientiã suã repperiat;
Nã ideo interdũ in moribus nris iras leonũ in affecti
onib; seuitias ursorũ. In mente uariaetates pardorũ. In a
uaritia rapacitatẽ luporũ. In concupiscentia sitim
onagrorũ; In sensib; stultitia uulturũ. In memoria
obliuione coruorũ; In mendaciis fallaciã uulpium;
In inuidia uenenũ uiperarũ. In ingenio tarditatẽ boum;
In corde insipientiã uitulorũ; In supbia ceruices taurorũ;
In impudentia frontẽ arietũ; In leuitate mobilitatẽ
lea
capreorũ. In uiscerib; calliũ uerriũ; In cogitationib;
uolutabra porcorũ; In lingua dentes aprorũ; In con
scientia maculas tigriũ; In ira … cundia tumen
tia colla draconũ; In peccatis moles elefandorũ; Unde
deprecor ut agnoscentes nos tantis periculis circũda
tos. ad tentius p nob inuicẽ dño supplicemus; Fiat obe

(c) 2006 Ministerio de Cultura

reducti frs & adiutores ut conserui in dno fiant manus
nrae · idē scae orationes · simul cū operibus bonis ad dnm
ut introductu in tā periculoso agone · & in theatro mun
di huius in quo nemo coronatur · Nisi qui legitime certa
uerit; Leti dno & angtis specta culū prebeam & ip
so auxiliante deuictus & prostratis aduersariis cū
triū pho ad aeternā patriā remeantes · illā felicem
& desiderabilē uocē audire me re amur; Uenite bene
dicti p̄cipite regnū qd uob paratū est ab horigine mundi;
Quā rem ut obtinere cū di gratia adiutorio meream · sicut
sup̄ suggessim quando in oratione · aut capud inclina
mus · aut genua flectim · tota intentione animi · &
totis uiribus laboremus · Ne nob cogitatio aut sup̄flua
aut iniqua subripiens mentē nrām · a perfecta & con
puncta possit oratione subtrahere · Et quia quando
pro peccatis nris humiliter supplicamus · ad dnm nos
loqui cognoscimus; timere debemus · ne forte
si aliud quā id qd p̄ ... cogitare pote rimus · diuine
maiestati · antequā stare uidem iniuriā faciam;
Certi enim eē & tota deuotione confidere debemus · qd
si quando aut psallim · aut oram · Hoc qd proferimus
ore teneam in corde · & tunc oratio nrā omnis & audit a dno;
Quod ipse prestare dignetur qui cū patre & spu scō
uiuit & regnat in secta sclorum amen; EX R SCI CASSIANI ABBTIS
CP · V · Praedicte aut hoc modo incipiuntur atq; finiuntur ·
Ut finito psalmo non continuo adorationem inflexis
genibus corruatur; Sed antequā flectant genua ·
maiorem temporis partem stantes in supplicatione
expendant.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

et post haec puncto breuissimo prudenter in terra ueluti adorantes tanta diuinam clementiam summa cum uelocitate consurgant; et iterum erecti et expansis manibus sicut prius stantes orauerant modicum suis precibus inmorentur; Ideo autem sic orari preceptum est quia cum diutius orantes in terra procumbimus non solum cogitationibus uerum etiam somno grauius inpugnamur, Nam multi qui nesciunt necdum bene finito psalmo in oratione procumbere festinant et dum lassi corporis refectione potius quam de orationis utilitate cogitant optant incuruatione genuum diutius incuruari. Cum autem his qui psallit de oratione surrexerit omnes pariter erigantur; Similiter nec ante quam ille adorationem inclinet aliquis se inclinare non presumat. Nec non etiam prioris conclusione qui precem colligit quam sua celebrasse uideatur

EX RG SCI CAESARII CP XX

Cum uero psalmis et hymnis oratis deum id uersetur in corde quod profertur in uoce; Quodcumque operis feceritis quando lectio non legitur de diuinis scripturis aliquid ruminate. Aegrotantes uero sic tractandi sunt ut cicius conualescant Sed cum uires pristinas reparauerint redeant ad feliciorem abstinentiae consuetudinem; Non sit notabilis habitus uester Nec affectetis uestibus placere sed moribus quod uestrum decet propositum DICTA CAESARII

Beatus inquid caesarius non desuper fluae labiorum est aliquid scripturae meditare sed psalmum ipsum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quę recitauit; Sicut unus sermo eū p̄terit. ubi sensū
intellegentię non adcōmodass&. non ei laboriosū
fuit totum ib; eū rep&ere. donec nec un̄ sermo eū sub
ter fuger&. implens illud. Psallā sp̄u. psallā & mt;
et illud; Psallā & intellegū; Item eiusdem

Sicut laudabilis ignis p lectionis asiduitatem adc
quiritur & nutritur. ita iste p cogitationes ma
las & sordidas. seu adom̄ p tinentes sicuenenū ser
pentis. & sic grauius occidit quisicut fieri non potest
ut non ueniat. ita si non inuitantur tarde ueniunt;
Inuitatio tunc fi&. quando meditatio scā defuerit;
Dn̄s dicit; Inuenit mentē uacuā. scopis mundatā
& assūmit secū septē alios sp̄s nequiores se. & fiunt
hominis illius peiora prioribus. Qui conuenerint
si non teneant̄ cito discedunt. Si non ruminantur
non urent non delectent̄ tur. & non maculant. cito
excutiantur & puluera sua non relinquunt non
non illis consentiatur. & non uulnerant. Non audi
ant̄. ut id in linguā procedant. & uenenū ipsorū
non serpit Item eiusdem

Puritas cordis. omīa uitia excludit. omīs uirtutes
obtin&. L&etur cor querentiū dnm̄. quia ibi ē
habitaculū sp̄s scī ubi fuerit puritas cordis; Quā
uirtutē qui uoluerit obtinere. nihil p̄ter qđ deo
cogitauit aut loquitur; & uidenter scim̄ qđ ut si ut
punctū horę meditatio di discesrit. statim inimici
aderit; Quae ualde deuitandū ē. & scriptū ē:
Abominatio ē dn̄o cogitatio iniqua; Ideoque

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quia omnino mens humana occisare non potest
talis sit meditatio quae non foedet ore faciat sed
sit bonus odor xpi · EX REGULA MAGISTRI CAP

Tanta debet esse reuerentiae grauitas XLIIII
ut disciplina psallendi · ut amabilius a dno quam
a nob dicitur audiat; Sic dicit scriptura; Exitus
matutini et uespere delectabis; Et item; Exulta
te ei cum tremore · Et item; psallite dno sapienter ·
ergo si sapienter et cum timore iubet psalli · oportet
psallentem inmobili corpore inclinato capite stare · et
laudes dno moderate canere; Quippe · qui ministe
rium suum ante diuinitatem implet docente hoc ppheta cum
dicat; In conspectu angelorum psallam tibi; Nam considera
re debet qui psallit semp · ne alibi sensus ei demigret · Ne
cum aliam cogitationem sensus ur migrauerit · de nob
dicat ds; Populus hic labiis me honorat cor aut eorum lon
ge est a me · Et item de nob dicat · Ore suo benedicebant ·
et corde suo maledicebant; Et ne cum in sola lingua dm lau
damus · in sola regia oris nri dm admittam · et intus in domum
cordis introductum diabolum collocem; Fortior enim ab in
troducente iudicatur qui intus ingreditur · quam qui foris ex
pectat; Ergo ad tantum · et ad tale officium corporaliter
cum lingua conueniat · cum timore dm cotidianum debitum
redibere; Et notet sibi in corde qui psallit · ad singula omnia
testimonia quae dicit · Quia singuli uersus si notentur
proficiunt animae ad salutem · et in eis totum inuenitur
quod quaeritur · quia omnia ad edificationem loquuntur
psalmi · Dicente propheta; psallam et intellegam ·

(c) 2006 Ministerio de Cultura

&exaltate ei cū tremore; Tunc ergo creatori nīm
do seruitur si op; bonū uoci laudis iungitur; Sic
alibi per psal mistā dicitur; Psallite sapienter;
Sapienter &enim quisq· psallit· quo uoci laudanti
noxius operib; non contradicit; Equaliter oporte
at diuinę potentiae famulari· sollicita cura omi
q· studio p̄sequit̄; Sic ergo mens nrā intenta ad psal
lendū incedat· qualiter nullo p̄dita secularis desi
derii obsta· nullo tēporis fuscata uitio· sed sēp in
tenta in celestib; humilitatae ac puritate· promtis
simaq· deuotione ornata ad aeterna premia pue
nire contendat; Sic cordis conpunctionis flag...
qualiter ipse creatoris misericordia excitet; Nec se
in multiloquio quisquā· sed potius in puritate cor
dis & lacrimarū ubertate exaudiri credat; Non
enim longe orationis p̄lixitas· sed promte mentis
intentio pietatē clementis iudicis excitat· Oran
dus ergo sempē· ut largiatur delinquentib; ueni
am qui larguenti mundo per crucis passionē infudit
medicinā; Salus mundi aeterna xp̄s ih̄us qui cū pa
tre & sp̄ū scō· EXRG· SCI· CASSIANI CPL VI·

Tantū: aut ab omnib; qui ad orandū conueniunt silen
tiū p̄bere debet· ut in ea hora p̄cipue quando curua
tis genib; fit oratio; Non spiritus· aut excreatio obs
trepat non tussis intsonet· Non oscitatio somnu
lenta dissutis & aptis trahat maxillis· Nulla sus
piria quae aliū inpediunt emittant· nulla uox
absq: sac̄dotis qui p̄ precē concludit audiatur;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Nisi quae p̄ excessū mentis intolerabili feruore
.ñ. conpunctionis emittit̄; Siquis autē intepore men
tis constitutus cū clamore orat. aut aliquas
excreationes & spumenta. ut alia que predixi
m̄ ac precipitatione sic e faucib; emittuntur · dupli
citer peccat. Primū quia orationis suae reus ē.
qd ea neglegenter offerendo; Secundū qd alteri
us quis forsitan intentius orare potuit. indisci
plinato strepitu obstrepat sensū. ITEM
Ideoq; ergo utiliter patres nri · EIUSDĒ CP VII
ipsā orationē celeri fine concludi iusserunt.
Ne forte inmorantib; nobis in ea quedā tussis aut flegma
tis aliarūq; rerū interrūpat strepitus; et dū
adhuc feruet oratio. ut ita ex faucib; diaboli uelo
citer rapiat̄. Qui cū nob semp sit infestus tunc
quā maxime adsistit infestior. cū nos contra se
preces dño uiderit · festinans mentē nrām abin
tentione orationis aut cogitationib; aut excrea
tis humorib; reuocare. Propterea ergo breues
quidē orationes. sed frequenter fieri patres nri
iusserunt; Breues ideo. ut insidias diaboli insis
tentis. tunc precipuae cū oram̄. in ipsa breuitate
uitare possim̄. Frequentes autē ideo. ut per ipsā fre
quentiā dm̄ precantes iugiter ei coherere possim̄.
Propter hanc frequentiā orationis. & illud utile ē.
ut longiores psalmos non usq; ad finē continuata
pronuntiatione. sed equali numero uersus diuisos.
duabus uel trib; incisionib; cū orationis intentione

(c) 2006 Ministerio de Cultura

simam; Quia non in multitudine uersuu. sed mentis
intellegentiā delectare debem; Illud uis tante sectan
ter; psallā spū psallā & mente; Ideoq. utiliu ē. de
cē uersus cū rationabili adsignatione cantare quā
totū psalmū cū confusione mentis effundere; Con
fusio aut mentis pro hoc generatur. quia dū residuū
psalmorū numerū modūq. consideramus. non inten
tigne ntiā mentis aut distintione sensuū requirim sed
ad finē festinare tepiditatis fastidio purgemur

DE PRAEPOSITO MONASTERII. XXVIII

Saepius quidem contigit ut p ordinatione prepo
siti. scandala grauia in monasteriis oriantur; Dum
sint aliqui maligno spū supbiae inflati & aestiman
tes se secundos eē abbates. asumentes sibi tirannidē scan
dala nutriunt. & dissensiones in congregatione faci
unt. Et maxime in illis locis. ubi ab eo dem sacerdote
ut ab eis abbatib; qui abbatē ordinant ab ipsis etiā
& prepositus ordinatur. Quod quā sit absurdū fa
cile aduertitur. quia ab ipso initio ordinationis ma
teria ei dat supbiendi; Dū ei suggeritur a cogitati
onib; suis exutū eū eē a potestate abbatis sui. quia
ab ipsis est ordinatus a quib; & abba. Hinc sus
citantur inuidiae. rixe. detractiones. aemulatio
nes. dissensiones. & ordinationes. & dū contraria
sibi abbas prepositusq. sentiunt. & ipsorū
necesse ē sub hanc dissensionē animas periclitari
et hi qui sub ipsis sunt dū adulant partib; eunt in p
ditionē. Cuius periculi mali illis respicit in capite. qui

(c) 2006 Ministerio de Cultura

talis se inordinatione sefecerunt auctores· Ideo nos
preuidim(us) expedire propter pacis caritatisq(ue) custo
dia(m)· in abbatis pendere arbitriu(m) ordinatione(m) mo
nasterii suI· & si potest fieri p(er) decanos ordinet(ur) ut ante
disposuimus omis utilitas monasterii p(ro)ut abbas dis
posuerit ut du(m) pluribus co(m)mittitur un(us) non sup(er)biat;
Quod si aut locus expetit aut congregatio petierit.
rationabiliter cu(m) humilitate & abbas iudicauerit ex
pedire; Que cu(m)q(ue) elegerit abbas cu(m) consilio fr(atru)m ti
mentiu(m) d(eu)m ordinet ipse sibi prepositu(m); qui tamen p(re)posit(us)
illa agat cu(m) reuerentia quae ab abbate suo ei iniunc
ta fuerint· Nihil contra abbatis uolu(n)tate(m) & ordina
tione(m) faciens quia quantu(m) prelatus e(st)· ceteris· tantu(m)
eu(m) oportet sollicitius e(st) obseruare precepta regule
Qui prepositus si rep(er)t(us) fuerit uitiosus· aut elatione de
ceptus sup(er)biae aut contemtor s(an)c(t)ae regule fuerit
conp(ro)batus· ammoneatur uerbis usq(ue) quater; Si non
emendauerit adhibeatur ei correctio disciplinę
regularis; Quod si nec sic correxerit· tunc deiciat(ur)
de ordine prepositure· & alius qui dignus e(st) in loco ei(us)
subroget(ur); quod si & postea in congregatione qui
etus & oboediens non fuerit· etia(m) de monasterio ex
pellatur; Cogitet tam(en) abbas se de omnib(us) iudiciis
suis d(e)o reddere ratione(m)· Ne forte inuidiae· aut
zeli flam(m)a urat animam suam; EX REG. SCI FRUCTUO
SI· CAPT· XI·

IN potestate(m) habeant prepositi
omne regula(m) monasterii; et tales prepositi eli
gant(ur)· quales & ipsi abbates dinoscuntur ut abbati

(c) 2006 Ministerio de Cultura

curarū onera p eos subleuentur. & hoc sibi uin
dicent. propriū abbates cibi aut uestimenti. qd ab
ipsis ministratū acceperint; & excepto in aduentu
fratrū & largioris neces sitate delicatiores cibos.
n on audeant edere abbates. nisi tales quales & frs;
Omnē uero monasterii substātiā prepositi accipiant
di spensandā; & si quispiā captiuorū aliquid
ali menti petierit abbatē. aut p quacūque causa
ipse ppositus hoc puideat. ut abba nullū laborē habe
at. exceptis que supra diximus omni sollicitudine ge
rat; Excōmunicandi tam causa sicut abba sic ppo
sit habeat & qd p singulos menses expensū fuerit.
p omniū capita mīsiū rationē suo abbati faciat; Et hoc
cū tremore & simplicitate & uera cordis humilitate.
tāquā redditurus dño rationē; & qd feceri t sēp
in arbitrio pendeat abbatis. Nihil de sua temeritate psu
mat; Neque absit in morbū uane gtae cadat.
& non prodigus sed discretus intra xpi familiam dis
pensator; priusq; gubnator ac obtimus semp accedat
& euangelicū domū cui obseruans dnm dicentē quiat;
Quis putas est fidelis seruus & prudens quē constituit dns
super familia suam ut det illis cibū in tpr; beatus ille
seruus quē cū uenerit dns inuenerit sic facientē; Amen
dico uobis. qm super omā bona sua constituet eum

ITEM EIUS DEM. CAPITULO III

PRe positus sane in medio consistens ... dormi
torii quo adusq; cuncti quiescant omnibus iacentibus
circūeat silenter lecta singulorū. Nequis autem de se

(c) 2006 Ministerio de Cultura

iacet aut extra regulā occultis mussitationib; uacet.
et ut plenius perscrutans gesta singulorum et merita
intellegat quē comodo ueniret atq; suscipiat;
Similiter et aut decanus alius. aut quis quā esse sib;
bene probatus adsistat in ipso secessu cominus. quousq;
quiet se tradant cuncti. ne aut fabulas inter se uel ioculares
uarias. aut ridiculis studeant. aut quolibet noxia
leuitatū consuescant. quia institutū est regulariter;
Nullū omnino monachū in secessu loqui debere. sed
aut psalmos recensere si plures sunt. aut tacite aliqd
meditari uoce si solus est; Ita ante mediā surgentes
noctē. duodenos per choros recitent psalmos.
secundum consuetudinē. Prius tamen quā surgant aut ceteri
uigilarius. fratrib; preposit excitetur. ut eū benedicti
one sua et signū moueat. et cunctorū lectula abeo
prius quā consurgant strenue uisitent; Hoc
quoq; in omnib; nocturnis orationib; gerat. ut semper
prior surgat prepositus. quā ad consurgendum
reliqui moneantur. ut ipse uideat quis. quomodo
iaceat. ne aliquā lasciuiā per incuriā quietionis sive
dormiens incurrat; Post pausantes paululū mediam
noctis persoluunt officiū ubi quattuor responsoria
sub ternorū psalmorū diuisione concinuntur. Sic post
mediā noctē sic hiemis tempus est. sedentib; cunctis unus
in medio residens. legat librū et abbate uel apposito
disserente ceteris sim plicioribus quod legitur pate
fiat. quod con quidē et aestate post uesperā inseritur. ut prius quā copleant liber legatur. Ita de

niq; duodenis iterũ cantantes psalmis adeant cubi
lia; Paululũq; quiescentes gallicinio resonante
recitatis trib; psalmis cũ laude & benedictione
sua matutinũ caelebrent sacrificiũ; Quo pacto
quia meditationi incũbendũ ē. mox ad locũ
consuetę meditationis puenerint. ternos reci
tent psalmos. & orationē. & integro simentes
meditentur usq; ad ortũ solis sane in omnib; ora
rũ singularũ ora tionib; nocturno ac diurno
tempore ad omnē psalmorũ finē gratias cantantes
dõ. prosternent' in terrã. eo scilic& ordine ut ne
mo prius semore. aut incuru& ur aut iterũ surgat
sed om̃s sũma aequalitate consurgant & tensis
que ad caelũ psalmis orando psistant. sic& ę
qualit' mergunt'. Sabbatorũ uero & dominicar̃
noctiũ curriculis senominar̃ sup abiecto offi
uo senis & iã missis uigilie cũ senis responsoriis
celebrent' in resurrectionis dominicę sollemni
tas ampliori officiorũ psalmodię magis honor&'.
Quod & pcipuarũ festiuitate missarũ. pcedenti
nocte compe&enter officiorũ genere dequali
ba sollempnitate sempē caelebrandũ;

EX REGULA SCI FERREOLI. CAP. XIIII.

Sub abbate psonã strenuã & disciplinã ual
de amantē quidignã curã prepositi nomi
que suscipiat decreuimus presolatio abbatis
institui ut honor illi minor sit honerosus dũ labore
diuiso a duob;

:dia
cotina sollicitudo suscipiatur; Et adeo aequum erit ut cũ iussione
abbatis ei ueneratio & oboedientia exibeatur; Nam & post
ipsũ quẽ supra dixim̃ prepositũ qui in bonis sit forma & statu
m̃ regulare reformare · formariũ ut facilius adiutoria ista
subiuncta abbas cũ nomẽ patẽ · uberes fructus me&at
de pfectione dulciũ filiozũ · Ambo tamen · sub potestate
abbatis cũ reliquis atq; inter reliquos sẽẽ · cognoscant;

EX REGULA TARNATENSI · CAPITULO · XI ·

Prouisores monasterii tales oportet elegi ut ordinari
qui aliós aedificare uitae suae probentur exemplo;
Quique aelemosinã monasterio deputan tã ut ea quae
a fratrib: laborantib: colligunt · summa cura, p dñi timore
conseruent Quia si creditã sibi famulozũ di neglegit seruare
substantiã · Sic ait quidã patrũ ledit dñi & dispgens ea
rationẽ ẽ dño redditurus · Quae uero ipsis fuerint pro di
amore donata in oblatione monasterii adiuncta omi
congregatione pstiant · qui apostolicã uitã ob tam elige
re · cur quasi p propria uindicem̃ quae nouim̃ continuo
peritura

ITEM EIUSDEM · CAPITULO · XXIII ·

Praeposito specialiter obediat multo magis abba
ti qui curã omniũ curã gerit · quia qui illos spernit ·
spernit eũ qui dix; Qui uos audit me audit · & qui uos
spernit me spernit · Ut ergo cuncta ista seruentur; &
si quid seruatũ non fuerit · non neglegentẽ praetereatur
sed emendandũ corrigendũq; cur&ur; A pposito
p ppue puniebit · ut ad abbatẽ cuiũẽ · apud uos maioz auc
toritas referat · qualiter modũ ut uires ei sccedit · Ipse uõ qui
uos bis praeẽ · non se extim& potestate dominandi sed

(c) 2006 Ministerio de Cultura

caritate seruiende te felici honore coram uobis preclarus sit
coram deo. subditus sit pedibus uestris. circa omnes seipsum bonorum pre
beat exemplum; Corripiat inquietos. consoletur pusilla
nimes. Suscipiat infirmos. paciens sit ad omnes. Disciplina
libens chabeat metum inponat & quamuis utrumque sit neces
sarium tamen plus amari appetat quam timeri. Semper cogitans
deo se pro uobis redditurum rationem; Unde uos magis oboedi
endo non solum uestri. sed etiam miseremini qui inter uos quantum
in loco superiori tantum in maiori periculo uersatur; EX R. ORIENTALI

Illi qui secundum ordinem disciplinae ordinatione abbatis
& consilio & uoluntate omnium fratrum fratribus prepositus est.
omnem ad se curam de disciplina fratrum & diligentiam
monasterii retinebit. Abens potestatem ab abbate ab
sente faciendi omnia quae abbas praesens facit; Ille
autem pacientiam. mansuetudinem. humilitatem. caritatem
aequitatem. sine personarum acceptione; Ita agens ut
nec ab abbate tedium generet. Nec fratres intemperan
tia illius laborent; Haec obseruabit senior
monasterii qui fratribus prepositus est. referens ad
ad abbatem omnia ut precipue. illa que ipse non ua
luerit explicare; Commendatum aliquid etiam a ger
mano fratre nullus accipiat. Nihil in cellula sua absque
ulla prepositi [illegible] iussione quispiam habeat;
Nec poma quidem uilissima. & cetera huius modi;
Operantes uero fratres nihil loquantur seculare. sed aut
meditentur ea quae sancta sunt aut certe silebunt; ITEM

Praepositus uero non inebrietur EIUSDEM.
non sedeat in humilioribus locis nec rumpat un cula

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quae ds in caelo condidit ut obseruetur in iis ne lugeat
in die festo dni saluatoris; Dominetur carnis iuxta
mensuram sctorum. Non inueniat in excelsis cubilibus imi
tans morem gentilium; Non sit duplicis fidei. non se
quatur cordis sui cogitationes sed legem di. non
resistat sublimioribus timenti animo; Potestatibus
ne fremat neque hinniat iratus super humiliores neque
transferat terminos regule. Non sit fraudulentus
neque in cogitationibus suis uertet dolos. Non neglegat
peccatum anime suae. Non uincatur carnis luxuria
non ambulet neglegenter. Non loquatur uerbum otiosum.
Non ponat scandalum ante caeci. Non doceat
uoluntatem animae suae. Non resoluatur risus stultorum
acioco. Non capiatur eorum ab his qui inepta lo
cuntur et dulcia. Non uincatur moribus. non paruu
lorum sermone ducatur. Non desinat in tribulati
one. Non timeat mortem sed dnm. Non praeuaricator
sit propter inmitem amorem. Non relin
quat uerum lumen propter modicos cibos. Non nutet hac
fluctu et in operibus suis. Non mutet sententiam sed
firmus sit solidique decreti. Iustus cuncta consi
derans inueniatur absque appetitu gtae mani
festus do et hominibus et a fraude periculi ne ignoret
conuersationem sctorum nec ad eorum scientiam careus
existat; Nulli noceat per superbiam nec sequatur concupis
centia oculorum; Ueritatem numquam praetereat. Ode
rit iniustitiam sed non personam. Numquam iudicet per munera
ribus; Nec condempnet animam innocentem per superbiam;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Non rideat inter pueros; Non deserat ... ueri
tate. timore superatus. Non despiciat qui ... indigent
misericordiā. Ne deserat iustitiā ppt ... lassitudi
nem; Ne perdat animā suā ppt uere ... cdiā;
Non respiciat dapes lautiores mense; Nec pulchra
uestimenta desiderāt; Nec se neglegat. sed semper
diiudicet cogitationes suas; Non inebrietur uino
sed humilitati iunctā habeat ueritatē; Quando iu
dicat sequatur praecepta maiorū et legē dī quae
in toto orbe praedicata est; ITEM EIUS DE M

Hi itaq; quib; disciplina uel utilitas. uel opinio. ut
obsequiū monasterii credit̄ officia sibi iuncta fide
lit̄ custodiant uel impleant; Hos enim errare non decet.
quia omīs errores emendandos p̄positi sunt. Qui si uel psu
pbia uel neglegentia. uel desidia aliqua ex his ptermise
rint que in regula continentur. p ipsos destructio erit eo
rum quos debet aedificatio crescere omib; condepna
tionib; quas regula continet subiacebunt; EX REG. SCI

Si omīs frs qui in una domo sunt PACHOMII CP. XVI.
uiderint p̄positū nimiū neglegentē aut durae
increpantem frs. et mensurā monasterii excedentē
referant ad patrē. et ab eo increpabitur; Ipse autē
p̄posit̄. nihil faciet nisi qd ppat̄ iusserit maxime in re
nouā. Nā quae ex more descendit. seruabit regulas
regulas monasterii; Praepositus non inebrietur nec
sedeat in humilioribus locis iuxta uasa monasterii. Nec
pat uincula quae dī in caelo condidit ut obseruentur
in t̄ris. ne lugeat in die festo dnī saluatoris; Dominetur

(c) 2006 Ministerio de Cultura

carnis suae iuxta monita sanctorum & caeteraque superius
commemo rauimus. Manifestus deo & hominibus & a fratri
de sepul. Ne ignoret conuersationem sanctorum nec adeo ut
scientiam caecus existat; Nulli noceat per superbiam nec
sequatur concupiscentias oculorum suorum; Non eum su
perent incentiua uitiorum. ueritatem numquam praetereat
Oderit iustitiam secundum personam numquam iudicet per muneribus;
Nec condempnet animam innocentem superbiam; Non deserat
ueritatem amore superatus; Non comedat panem de
fraudulentia; Non deserat alienam terram; Non op
primat hominem propter aliorum spolia; ne despiciat qui
indigent misericordia; Ne falsum dicat testimonium
seductus lucro; Ne mentiatur propter superbiam. Ne contendat
contra ueritatem ob timorem animi. Ne deserat iustitiam
propter lassitudinem; ne perdat animam suam propter uerecundiam;
Ne respiciat dapes lautioris mense; Ne pulchra uestimenta
desideret; nnese neglegat. ut semper diiudicet cogitati
ones suas; Ne inebrietur uino. sed humilitatem iunc
tam habeat ueritati; Quando iudicat sequatur precep
ta maiorum. & legem dei quae in lege toto orbe predicata est;
Siquis quam de his praeterierit. reddet ei mensuram iuxta quam
mensus est & recipiet secundum opera sua. quia meditatus est
in ligna & lapides. & propter fulgorem auri & splendorem
argenti dimisit iudicium. & desideria temporalis lucri la
queis se induit & hinc eorum ut eueniat ei contrictio heli &
ramorum ei; Maledictio dat quam imprecatur deo hec; Signum
quo denotatum est cam. sepultura asini de qua loquitur hiere
mias per dictio qua peccatores terre hiatu absorbuit. & in

(c) 2006 Ministerio de Cultura

terrę cananeorum & contritio hydriae ad fontem & are
narum comminutio in litoribus quae saxis fluctibus uerberantur
& confractio uirge gloriose. De Isaia ut sit quasi caecus
manu palpans parietem. haec omnia ei euenient qui a non ser
uauit ueritatem in iudicio & inique egit in omnibus quae ei
credita sunt. Item eius dem

Qui iudex est omnium peccatorum & puersitatem suos ut negle
gentia reliquerit ueritatem ... ...
& tim... ... siue decem & usque ad qu... ...mque de quibus omnis
dept testimonium sedebunt & iudicabunt eum & regradabunt
in ultimum donec corrigatur. Item eius dem

Qui uiderit de maioribus & praepositus fratrem suum in tribula
tione sit & noluerit causam tribulationis eius inquirere
quae contempserit quaeretur causa cum supradictis iudicibus
in fratrem atque praepositum; Et si dephenderit neglegentia praepo
siti ut supra coangustatum fratrem & iudicasse eum non secundum
ueritatem sed secundum personam regradabitur de solio suo donec
corrigatur. et ab iniustitiae sordibus emundetur; Quia
non considerauit ueritatem sed personam. & seruiuit prauita
ti animi sui & non dei iudicio. Ex reg(ula) Sci Ysidori cap. XX.

Ad praepositum pertinet sollicitudo monachorum actio cau
sarum cura possessionum ratio agrorum plantatio
cultararumque uinearum diligentia gregum constructio
difitiorum opus carpentariorum siue fabrorum;

Ex regula Sci Augustini cap. XXXVIIII.

Quando necessitas disciplinę minoribus cohercendis
dicere uos uerba dura compellit si etiam in ipsis modum
uos excessisse sentitis. Non a uobis exigitur ut eis ue

niā postulatis. ne apud eos quos oportet esse subiectos dū
nimia seruatur humilitas. regendi frangatur auctoritas;
Sed tamen petenda uenia ē ab omnium dno. qui nouit etiā
eos quos plus iusto forte corripitis. quanta beniuolen
tia diligatis. Non autē carnalis sed spiritalis int
uos debet esse dilectio. EX RG SCI HORSIESII
Vos qui secundū estis singularū domorū humili
tatē sectamini & modestiā. & singula p̄cepta
maiorū uitae comunis normā putate. ut in illis con
seruandis animas & similes eis sitis qui dix; Anima
mea in manib; meis semp; Filius glorificat patrē;
Et ditamini in fructib; uris. quia absq; operib; & fruc
tib; nullus dni societatē letabitur; Ut cū habueritis
fructū a dno. ipso herede & quo herede potiamini;
Sed et uos frs omnis qui subiecti estis. p ordinē libere
seruituti habetote. Accinctos lubos urōs & arden
tes lucernas in manibus uris. similes seruorū qui expec
tant dominū suū quando reuertatur a nuptiis; Et cū
uenerint & pulsauerit cūfesti aperiant ei. Beati ser
ui quos ueniens dns inuenerit uigilantes. EX RG
Praepositus monasterii aetate senili. CUIUSDAM
sed morib; constituendus ē. Multos etenim p̄lixi
tas annorū attollit. sed decus torpentis uitae ad in
fantiae inmaturitatē repetendo reducit. Cons
tituendus ē ergo prepositus morib; grauis. sermone
solers ingenio fortis. consideratione uigil. cursu
impiger. correctione pius. disciplina moderat̄.
actu castus. morib; sobrius. dispensatione aequus

(c) 2006 Ministerio de Cultura

humilitate ornatus. paciens. mitis. non turbulen
tus. non iracundus. non superbiae uel arrogantiae uitio macu
latus. non prodicus. non garrulus. sed omni actu religi
onis ornatus; Qui sciat languentium moribus subue
nire. et tepescentium ignauiam excitare. super quem abbas
requiescat. ut in nullo ab eius preceptis deuiet. sed omni
nibus subditus. et iniussis senioris decernit. Nihilque ab
batis uoluntati sit contrarius. aut faciat. aut ordi
net faciendum. sed omnia per eius interrogationem. Iuxta il
lud quod scriptum est; Interroga patrem tuum et annun
tiabit tibi maiores tibi et dicent tibi; Interro
gan[illegible]dum semper est. ut in nullo a seniorum consi
lio animae subditae discreperit; In nullo ouis absque
pastoris uoluntatem declinet; Spreuit namque seniorum
consilia roboam iuuenum usus consilioque regi
qualis dispendio fuerit ocasio scripturae ueritas
adtestatur; Qui omissa dominationem undecim tri
buum. uix comuna tribu inter tot pressurarum dispen
dia absque moestus crudelitatem reliquam uitae peregit;
Debet namque esse omnium necessitatum tam corporis quam
animae prouidus. ut et praesentis necessitatis subsidia porrigat.
et corda subditorum ad laudem creatoris intonandam
sedula admonitione excitanda erigat humiles.
propter christum subiectos honorando in sublime prouehat.
sese uero adtollentes. castigationis flagello ad
gradus humilitatis retrahat. Curam in rebus monas
terii. seu uasis. seu supellectilibus. ita habeat inten
tam. ut in nullo neglegentiae tenebris reperiatur.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

fuscatur; Ut totū sacri laboris omnē curā ac adibex· ab om
nipotente fructū laboris recipiat; Omnib; sabbatis post
horā orationis nonā tā seniores quā iuniores prepositi lec
tos omniū fratrū uisitent· & faciant ppt eorū neglegenti
as inquirendas· aut si aliqd inueniat̄ in lecte & sine com
·atū retentu; Itēq; post cōpletā lectos omniū cū luminari
b; uisitent· ut omniū & expergescentem seniū ut tepescentem &
oratione cognoscant; Similit̄ ad omīs cursus nocturnos hoc
ē faciendū· ut sciant qui cum feruore ut qui cū tepiditate
ad cursū adsurgunt· ut eos quos tarditate ut segnitia
culpabiles repererint, pro culpa ut aetas fuerit aut incre
patione aut flagello corripiant DE DECANIS MO

XXVIII Si maior fuerit congregatio· eligantur NASTERII
de ipsis fratrib; boni testimonii & scāe conuersationis.
& constituantur decani qui sollicitudinē gerant sup de
canias suas in omib; sc̄dm mandata dī & pcepta abbati
sui Qui decani tales eligantur· in qb; abbas securus parti
at onerū sua; Et non eligantur sc̄dm ordinē· sed sc̄dm
uitae meritū & sapientiae doctrinā; Quiq; decani si ex
eis aliqua forte quis inflat̄ supbia repertus fuerit rep
hensibilis· correctus semel & iterū atq; tertio; Si emen
dare noluerit· deiciat̄ & alt̄ in loco ei qui dignus ē subro
getur; Et de psito eadē constituimus EX REGULA

Superiorib; huius regulae paginib; MAGISTRI CP XI
frs actus iustitiae nobis dns ordinauit· in quib; pfec
tis & uita adquirat̄ aeterna & gehenne aestus & in
cendia fugiantur; Sed ille hostis bonorū actuū diabol̄·
ideo ē humano generi inimicus cū non patitur ibi ascen

(c) 2006 Ministerio de Cultura

dere hominē bene agendo· unde ipse p superbiā suā pie ctus
ē· ne fieret nobis assiduis bene uiuentiū mores instruat· & diū
sit ocasionib: suis pollutionē nrōs forte occup& sensus· ut
a dō faciat alienos; Ideoq: adiutorio dñi peuratur & cons
tituit ut duo electi frs quorū grauitas· sapientia· modera
tio· uigilantia· seu humilitas ut actuū p fectorū fuerit &
erercitatio ad pprobata· decē frm cure p positi ordinentur;
Nā sic scriptū ē; Doceant uos terrena quae sunt caelestia·
quia sic in omnibus domo ut securus sit de omnib:· preparan
dis dñs rei ordinat maiores ex familiae quos uice dñi mi
nores timeant; Idē uice dominū uillicū salutariū & ma
iorē domus· sic & in domibus diuinis. Idē in ecclesiis &
monasteriis ds minorib: maiores p posuit ignaris· peri
tos· astutos simplicib:· & diuine astis discipulos ordi
nauit magistros· idē in ecclesiis epōs· prbōs· diacones
ut clerū quos uice di imperia audiat & timeat plebs
& nouā salutifere legis ab eis abdiscant; In monas
teriis uero abbates & p positos quo pro salute anime
suae audiant maiores· & uice di p positi militiā timeant;
quia siue sacerdotib: in ecclesia· siue abbatib; ut p positos
in monasterio hoc dixit dñs; Qui uos audit· me audit·
Et qui uos spernit me spnit; Et ite dic nob p esaiā pph& ā
dñs; Dabo uobis pastores & doctores secdm cor meū·
& pascent uos pascentes cū disciplina; Ergo secdm illā
figurā humane domus quanto magis in diuina domo
p causa di grat doctrinae ut timoris debet seruari
ut ad purganda uitia ut peccata frm cū p positi fue
rint ordinati ut quantum abbas de animarū inse

(c) 2006 Ministerio de Cultura

frm̄ susceptarũ custodiendis rationimis reddatur securus· Cuius ergo honoris ordinatio haec sit; Con uocatis isdē decē frīb: ab abbate p̄senti omī congre gatione in oratorio susceptione uirgę decē illis p̄po nant̄ uoce ab abbatis testimonio scripturę dicentis; Rege eos in uirga hoc est in timore et uigore; Ite di cente apto: Qui uultis in uirgā ueniā aduos an in caritate? Nā & moyses diuinę uirga uirtutis cōmisso sibi populo p profundũ maris salutis uiā os tendit; Quo indicio uirgę causā dī ante pharaonē egisse monstratur ut p iecta de manib: in t̄ra & mu tata in bestiā rē de bestiare adsumpta sacris uirga ma nibus redderetur. Ergo sc̄dm constitutionē si gran dis fuerit congregatio denis fratrib; binos debere. Huius scilicet meriti ordinari cuius sup̄ taxauimus; & ideo decē non amplius ordinaturm duorũ cura p̄po sitorũ debere suscepere ut sequestrati p laboris loca frīs singulos p̄positos ad custodienda uitia p̄sentes habeant secũ & in paucis creditis idoneos sit diligentia custodientis· Nā in multis q̄d non occurrit p̄termitt̄· neglegenter quia in paucis frīb; cōmissis alterna duorũ p̄positorũ & tat diligentior cura· & apud abbatē facilis fit ratio de paucis exacta; Cuius de pau citatis idoneũ designat dn̄s seruatorē & ei diligenti curę ampliat creditũ dicens; Euge serue bone & fide lis quia in pauca fuisti fidelis sup multa te constituā in tra in gaudiũ dn̄i tui· Ergo hi p̄positi cũ decē numero frīs sub sua cura suscipiunt· hanc meis debent sollici

(c) 2006 Ministerio de Cultura

tudinē exercere. siue in die siue in nocte. siue in quouis
opere. ut cū eis ut sint primo p̄sentes & cū eis operan
tes in quouis opere ut cū sedent ābulant ut stant
diligentia sua obseruantia ut curioso intuitu dia
boli ab eis debeat actus conpescere siue uitia ut pec
cata horis cū uoluerint exercere mox in eis monitis
omib; emdare & omne in eis qđ contra p̄ceptū diuinū ē
remouere. Agens illud qđ scā eugenia quae ita suis
minorib; p̄fuit dicente scriptura ipsius. ita circa os
omniū aurib; erat sollicita ut nullū putaret inin
tamen ūba p̄rūpere ut de sermone aliquo otiosa gar
rire. sed monebat scā eugenia susceptos suos & di
cebat: quanta reuerentia debeant dño seruire. ex p̄
ceptis ei ostendit. S; talē nob ante oculos p̄sonā cons
tituam quae non debeat in nullo p̄cepto contempni:
Ideo enim duo diximꝰ in deca de p̄positos ordinari
ut si forte aliqui frs ex eadē decada ab abbate in alio
sequestrato laboris opere deputentur. uno cū mit
tentur p̄posito sequestratis a se suis frib; aliorū
relinquentes. si uero in uia unꝰ mittendus sit frs
cū p̄ceptione diuersae uitiorū custodiae a p̄po
sito suo monitis itinere dirigat. sed talis mittat
de eadē decada de quo certus sit p̄positus suus sua
uitia posse diligenter cauere & absentia p̄positi
sui dī magis p̄sentiā deputare & aplius debere ti
mere a fratre pro anima sua. sollicito p̄sentia dī
qui discussor nr̄ erit & iudex quā hominis; Qui ·ii·
ergo p̄positi, p̄p̄t qđ omni hora frib; p̄sentes sunt

(c) 2006 Ministerio de Cultura

os eorū ut gustū a peccato custodiat & diuersa meis uitia
ut praua conpescat· Idē si audierit ꝑpositus frm̄ non in
terrogatū loqui moueat eū dicens· Quid agis frat̄ q̄d
regula p̄ib& hab&o taciturnitatē· usq; ad interrogationē;
Dic cū ꝓph&a dn̄o· Pone dn̄e custodiā ori meo· & ostiū circū
adstantiū labiis meis· Esto prompt̄ ad audiendū· tardꝰ ad
loquēdū; quod si dat̄ fuerit fratri loquendi locē custodiat eū
ꝑposit̄ ē satis clamosa uoce loquat̄ q̄d sapienter non dec&·
& mox moueat eū ꝑposit̄ dicens· Cessa frat̄ ne sit sic hu
militas loqui· quia scriptū ē; Uir lingosus non dirig&ur
sup t̄rā· Quod si etiā silentefuerit alio forte locut· custodiat
eū ꝑposit̄· Ne uerbū aliq̄d uanū aut risu aptū ut q̄d ad edi
ficationē & s̄c̄itatē n̄ ptin& de ore suo emittat· Q̄d cū audi
erit moueat eū ꝑpposit̄ dicens; quid loqueris frat̄ q̄d regu
la u&at· quia scriptū ē de uerbo uano redd&is rationē & ute
apl̄s dic̄; Omis sermo malus de ore uṙo non procedat· Sed
si quidē ad aedificationē ut d& gratiā audientib; Nam
ipsa aedificatio ab abbate ꝑbenda ē ut magistri minis
trate doctrina ē taciti auditus discipuli factis respon
deat· Ergo moneat praua loquentē discipulū ꝑposit̄ dicens·
Claude os tuū frat̄ a malo loquio bonū aliq̄d inde deb& &c
ire unde ꝑferr malū· ut bonū oris tui eloquiū audientes
admirent̄· quā malū tecū pariter potius rideamus; Non
enim utilis ē· de quo rid&ur· Sedeat enim sup os tuū sapi
entia· cū claue iustitiae & timoris di· & ipsa bonis elo
quiis eperiat· & malis eloquiis claudat labia tua; Nā
cū uerbū uanū frater de ore suo exierit· quā uis prisū tam
in rō perit auditui quia exiens post redire non potest

sed ratio ei seruatur usq; ad psentiā discussoris. & cū
non aedificat actū. adgrauat causā & uulnerat
animā; & ne de eloquiis nris in diem iudicii dicatur.
uana locuti sunt unusquisq; ad proximū suū. Nā & orige
nis sapiens dicit. Melius ē lapidē in uanū iactare
quā uerbū; Si uero audierit fratrē mentientē. moneat
ueritatē dicens; Quid mentiris frat cū scias scriptū. per
des omīs qui locuntur mdaciū. & itē cū scias quia uniuer
se uię dni misericordia & ueritas. Si uero audierit mul
tū fratrē iurasse moneat eū psens ppositꝰ dicens; Re
tine frater linguā tuā quid tantum iuras cū scriptura
ꝓhicipiat. Non iurare omnino ne piurare nascatur
causa piurii. sed sit sermo tuus. ē ē non. non. crede.
crede. & mox credim tibi qdcūq; dixeris; Si uero au
dierit irascentē frm. moneat cū praesens ppositꝰ dicens.
Quid agis frat. in mansuetudinē. & taciturnitatē & ca
ritate operatua pfice; Quia scriptū ē; Desine ab ira
& delinque furorē. Et itē; Qui fratrē suū odit
omicida ē. & itē. qui fratri suo dixerit racha. reus
erit iudicio. Et quia homo iracundꝰ. iustitiā di non
operatur; & non licet unicuiq;. nisi ante solis ocasū
cū inimico redire in gratiam; Dicente dno p aptm;
Sol non occidat sup iracundiā urām. Si aut uiderit fra
trē satis promptū in risū. moneat psens ppositꝰ dicens
Quid agis frater. cū grauitate fac qd facis. quia con
uersionis nrae tēpus non ē laetitiae ad ridendū. sed
poenitentiae. tēp; ē ad lugenda peccata. Sicut scrip
tū ē; Procidamus ante dnm. premus ante dnm

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quifecit nos. & itē. qui seminant in lacrimis. in gaudio
metent; Et ītē scriptura dicit; Beati qui tēporaliter
fletis. quia ipsi ridebitis in eternū; Nam stultus in risu
exaltat uocē suā; Si uero uiderit fratrē aliū maledi
centem. moneat eū p̄sens prepositus dicens. Conpesce
os tuū frater a maledictione. memorare dm̄ qui dixit
p apostolm; Benedicite & nolite maledicere; Et sicut non po
test fons ex uno foramine aquā proferre simul amarā
& dulcē. sic nec nos cum de lingua nrā benedicimus
dm̄. quomodo possumus pe de linguā maledicere ho
mines qui ad imaginē & similitudinē di plasmati sunt.
Itē. Si uiderit frs fluxus corporib; ut resolutos sensu.
se aliqua leuitate extollere. moneat eos p̄sens p̄positus
dicens; Cū grauitate sedete ambulate. & state frs.
quia oculi dnī respiciunt nos de caelo omī hora in quo
uis loco bonos & malos. Sic dicit dauid. Dns de caelo
respexit sup filios hominū ut uideat si ē sic intellegens
aut requirens dm̄. Timeam ergo frs ne qua nos hora
declinantes in malū & inutiles factos aspiciat. & non
qui faciat bonū. non sit usq; ad unū. Et quia dic propheta.
Odisti obseruantem uanitatē sup uacuae; Quia quic
quid non ē ex dō & peccatū ē. & quod non aedificat destruit;
Quia preposita dū hec custodiat die noctuq; omī hora
sollicita in cōmissib; frib; scrutatur & ipsi profitiunt &
alios custodiendo cū a malis euacuasse. omī hora occu
pant de bonis. quia beatū os p quod redundant bona in
alienū. auditū intrantia; Ergo dū in frib; diligent
custodit prepositus ina dsignatū sibi aliqd laboris

(c) 2006 Ministerio de Cultura

operē abbabbate hac acceperis frib; remissius exigatur;
Quod quanto minus corporaliter in manib; plus sollicitu
do sensu spiritaliter ad correptionē p causa dī laborat.
& quanto minus laborat manib; plus mentib; la operat; Ideo &
enim op; cuius lib& laboris remissius exigit prepositor
dixim. Ne urgens eos cū signanda carnalit opera
in spiritalib; custodiendis occupati ppositi neglegen
tia operetur. & causa p ualescentib; uitiis abolescat
quando plus carnis sumptu curritur. quā causa spi la
boratur. Sed fidē spe sum ter dnm dm credamus usi
b; nris omīa necessaria ministrare. quanto minus nob potu
uerint manus nrae perficere. Confortat nos de his
omib; scriptura sci euangli dicentis. Nolite cogita
re quid manducetis aut quid bibatis aut quid indu
amini. quia haec omīs gentes cogitant que dm non
cognouerunt. Sed querite regnū dī & iustitia ei;
& haec omīa adponentur uob; Scit enim pat ur
caelestis quia his omib; indigetis. Considera
te uolatilia caeli quia neq; arant neq; seminant.
& pat ur caelestis pascit ea. Quanto magis uos
Uestiariaria frm sub sua cura ppositi contine
ant. lectis ex lecta pposita habeant propter ppositi
aliquā mens uitiorū culpā in nocte emendandā

EX REGL SCI FRUCTUOSI EPISCOPI CAP. XI.

Decani qui sup decanias sunt constituti tan
tā sollicitudinē gerant sup quos delega
tos habent frs. ut nullus pprias faciat uolūta
tes. Non loquantur nisi interrogati. suo arbitrio

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nihil faciant nisi mandati. Alibi non pergant inordina
ti. Seniores timeant ut dominos. ament ut parentes;
Faciant quicquid ab eis imperatū acceperint. credant
sibi salutare quicquid illi p̄ceperint. si hoc sine murmura
tione. cū ilaritate & taciturnitate fecerint; Dicente
moyse; Audi isrl & tace; Un̄ alterius honera por
tate & nemo nemine iudice&. Nemo neminē detra
hat. quia scriptū ē. Omis detractor eradicabitur.
·n̄· Un̄ ab alio qđ non habe& accipiat. Un̄ ab alio discat
humilitatē. Un̄ ab alio caritatē. Un̄ ab alio paci
entiā. Un̄ ab alio silentiū. Un̄ ab alio mansuetudi
nē ; nē; Comedant sine querela. quicquid eis aposi
tū fuerit; Vestiant qđ acceperint. Non celant frs
decanis suis. quicquid p singulos cogitauerint. De
cani enim sint eis quasi rectores & custodes. tamquā
pro ipsis rationē dño reddituri. Neglegentes cunctorū
ipsi p uideant. & emendandi potestatē habeant. &
qđ ipsi non ualuerint emendare. p̄posito non moretur
accusare; Qui & ipsi p̄positi sic hoc districte & rationa
biliter. ita ab abbates suos nullo modo p̄sumant inq
&are. exceptis qđ ipsi non ualuerint accelerare;
Et in hoc un̄ alteri tantā humilitatē habeat. ut nū
ullus ullū offendat. sed un̄ in altero tamquā in pen
so p̄sistat; Id ē iuniores in decanis. Decanis in p̄posi
tis. Prepositi in abbatib. Un̄ aliū portans tamquā
in muro lapides quadrati apto adtestante sic sup
unius alteri honera portantes sic adimplebitur
legem xpi; ITEM EIUS DE EO. XIII.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Omnis decani a suis praepositis admoneantur ut cuncti fratres a minimo usque ad maximum diebus dominicis in monasterio uno loco congregentur. Ita ut ante missarum sollempnia sollicite ab abbate percunctentur. Ne forsitan si aliquis aduersus aliquem odio liuoris stimuletur. aut malitiae iaculo uulneretur; ne in testimonium uirtus quaelibet aperte in superstitiem cuius proruptur. ut ne inter palmarum fructus myrre amaritudo demonstretur; Primum ergo ipse abbates cum suis praepositis adque decanis semetipsos discutiant. et ad inuicem suos iuniores subditos arguant. et omne malitiae fermentum praedictis diebus radicitus a suo corde euellant; Solent nonnulli pro suis uxoribus adque filiis aut etiam quibusque propinquis. curam habere more peccatis; Plerique uero qui non sunt in talibus inplicati. pro alimento sunt solliciti; Alii uero tristitiae morbo interius consumuntur. et tamquam uestimentum a tinea. intrinsecus mestissime auiditate deuorantur. et cum ipso langore et anchoris dilabuntur in desperatione; Alii namque spiritu fornicationis acrius inflammantur. et sepe tali stimulo carnis incitati interiore oculo caecati. captiui ducuntur uinculo perditionis ligati. Alii acidiae spiritu inflati. otio et somno uacare cupiunt. et curiosis fabulis sollicitantur. et quod peius est a proprio monasterio se auferre disponunt. Alii uane gloriae et elationis zelo in diuersis partibus confodiuntur. et alii aliis defendentes. et suas magnificantes dum nolunt christi pauperibus similes esse ·II·

(c) 2006 Ministerio de Cultura

unus quisq· inuanis istis cogitationibus elabunt̄·
& quasi nihil adō acceperint depropriis uiribus
extolluntur· & cū laudatores noninueniunt·
ipsi sibi insuis laudib: psiliunt· Alius degenea
logia & desua gente fatetur ēē principes· alius de
parentibus· alius degermanis· alius decognatis·
alius defratrib· & consanguineis & idoneis· alius de
diuitiis· alius despeciae iuuentutis· alius debel
lo fortitudinis· alius deplustratione t̄rarum·
alius deastitio· alius desapientia· alius deas
sertionis eloquentia· alius de&aciturnitate· alius
dehumilitate· alius decaritate· alius delargi
tate munerū· alius decastitate· alius deuir
ginitate· alius depaupertate· alius deabstinen
tia· alius deoratione frequentia· alius deuigi
lantia· alius deoboedientia· alius deabre
nuntiatione [illegible] alius delegendo· alius de
scribendo· alius de uoce modulatione· Haec omīa
quę supra prestrinximus· unusquisq; dū aliquod
es noniussit· immoderate locuntur· toties ine
lationis uanę glę delabuntur· & ex ipso
morbo dū q̄d dicunt iudicare contendunt· in
supbiā precipitantur; Propt̄ hoc ergo iugiter
iubem· incollecta sit adeī· & nonplus quā
septē dies interponere· & poms dies domini
cos [illegible] mores pristinos & uitia emendare·
& quis inqua dephensus fuerit· contra ipsum
uitiū deb& pugnare inquo se cognouit esse tamen

(c) 2006 Ministerio de Cultura

habere. & q̄d forsitasse ab aliis dep̄hendit̄ abs[con]-suere
cum dia deb& manifestare qui hoc patitur; Quod si
minime fecerit. ne pu[se]t & effugere diabolū & non se
aestim& uictore seductū; Quod si manifestauerit.
& se p̄ paenitentiā aut flagella emendauerit. con
tinuo hoste in foueā p̄cipitabit. & impell&.

EX REGULA SCI CASSIANI. CAPITULA XXVIII.

Decani aut̄ sollicitudo & eruditio haec erit erga
eū quē sibi ab abbate traditū susceperit. ut
doceat eū primitus suas uincere uoluntates.
in quib; eū diligenter exercens. illa ei semp de industria imper&. quae senserit animo suo ēē contraria;
Quia multis hoc experimentis doctū ē. nūquā posse monachum suas concupiscentias refrenare. nisi
prius p obboedientiā mortificare suas didicerit uoluntates; Nec poterit irā aut tristitiā aut [spm] fornicationis extinguere. Nec cum fratrib; humilitatē firmā perpetuamq; retinere. Nec in congregatione diutius p̄manere. qui prius uolūtates suas non didicerit superare;

EX REGULA ORIENTALI.

In monasterio seniores sint duo ad quos ut praesente abbate ut absente omniū frm disciplina & omnis cura monasterii ptineat. dantes sibi uices p dies. & diuidentib; sibi unus inter se pondus ac necessitatē monasterii. & quib; tēpore suo p̄sens in monasterio semp erit ad praestandū abbati solatiū. ut obsequiū aduenientib; fratrib;. & ad pceden dū ubi necessitas communis exigerit. adq; diligentiā

(c) 2006 Ministerio de Cultura

circa omnia que ad cotidianam custodiam & conuersationem monasterii pertinent adhibendam ut quaecumque ad obsequium usumque monasterii facienda sunt sine neglegentia & querela faciant; Alius cum fratribus erit tempore suo exiturus cum ipsis ad omnia opera & omnem necessitatem prouidens ne quid contra disciplinam faciant; Qui considerans omnes actus singulorum si contra rationem facta uiderit ut preemendet ut abbati indicet. QUOMODO DORMIANT MONACHI. XXVIIII.

Singuli per singula lecta dormiant lecti sternia pro modo conuersationis secundum dispensationem abbatis sui accipiant; Si potest fieri omnes in uno loco dormiant. Si autem multitudo non sinit deni aut uiceni cum senioribus qui super eos solliciti sint pausent; Candela in eadem cella ardeat usque mane; Uestiti dormiant & cincti cingulis aut funibus; & cultellos ad latus suum non habeant dum dormiunt ne forte per somnium uulnerentur dormientes. Et ut parati sint monachi semper & facto signo absque mora surgentes festinent inuicem se preuenire ad opus dei cum omni tamen grauitate & modestia; Adolescentiores fratres iuxta se non habeant lecta sed mixti cum senioribus; Surgentes uero ad opus dei inuicem se moderate cohortentur; DICTA SCI AUGUSTINI EX LIBRO DE CIUITATE DEI. III.

P. N. Populus diu multumque fatigatus lecti sternia quod numquam antea fecerat scribenda arbitratus est; Lecti autem sternebantur in honorem deorum. Unde hoc sacrum ut sacrilegum nomen accepit EX REGULA MAGISTRI. CAPITULO. XI.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Singulos percipimus non binos per lecta dormire. Eleuans
se frater si lectum suum bene non cooperuerit poene
nomine in sequenti refectione merum non accipiat;
Cum dormiunt uestiti dormiant & cincti. id est aut cingu
lis aut restibus; aut corrigia; Bracile fratrum in nocte uti
ideo prohibemus ne dum se regirat per somnum oppressus etiam
propterea mucro cultelli carni ei figatur. In die uero cingan
tur bracilibus. Docente de sancto iohanne baptista scriptura.
& circa lumbos erat cinctus zona pellitia; Et ideo uestitos
accinctos dormire dicimus fratres ut cum hora operis dei adue
nerit. & oratorii index sonauerit noctu mox parati
consurgant. Dicente de hoc scriptura. Et index meus
in matutinis. si dicebam narrabo sic; Nam ideo index
nomen accepit ab eo quod sono suo psallendi horam
indicet aduenisse; Ideo de eo propheta dicit; Si dicebam
narrabo sic; Hoc est cum indicat aduenisse horam psallen
di sic narrabo laudes domini; Inde ergo uestiti & cincti .VI.
debent fratres dormire quia non licet fratri nuda membra sua
contangere; Nam et inde inmunditiae libidinum in ani
mo ingeruntur. cum membrorum nuditas tactus contin
git feminarum illico cordis desideria titillantur;
Unde per somnum coinquinantur membra sordidate &
maxime cincti ideo uestiti & cincti debent fratres dor
mire; Nequerentes res suas in obscuro ut cingula
ab ingredientibus oratorium sollicitas ut paratis fratribus;
cum adhuc illi lectos suos per neglegentiam in obscuro
in subuertendo & dissipanda reuoluunt aliquid ora
tionis perdant aut psalmos; Lectis eorum lectos abean

(c) 2006 Ministerio de Cultura

prepositi prope propt aliquā ut dix̄imus uitiorū culpā in eis emendandā & ut reuerentius p̄sente maiore dormiant; Mense eorū p̄sentes sint ut taciti cū eis & moderate manducent; Huic denumero in quouis loco si sine p̄cepto tā abbati quā p̄positi frt̄ foris gerent absens requiratur; EX REGULA MAGISTRI CAPPITULO XXVIIII.

Aestiuo tempore dicta sexta aut in ieiunio aut post in refectionē omīs repausent ut noctibus ipsis breuibus sobrii a somno frs̄ diuino operi & orationi leues consurgant; Nam in uno atrio uelut triclinio lecta in ordine in circuitu ordinentur; In quo circuitur lectū abbas in medio habeat ut omniū taciturnitatē treuē... remiā in circuitu considerans omniū ouiū suarū gregē intra uniū ouile collectū Quasi diligens ut sollicitus pastor adtendat in quo atrio pendeat cicendelus qui cotidie ad cellario factus ab ebdomadariis ad serā ante conpletorios incendatur; Ut uideant diuersi quomodo se collocent; & postquā se omīs p collocauerint a supradicti studeatur si forte indigentia olei in monasterio sentiatur; EX RGL SCI YSIDORI CAPL XV.

Abbatē cū frīb; pariter in congregatione commorari oportet ut cōmunis conuersatio & testimoniū bone uite & reuerentiā p̄beat disciplinę; FRS Quoque omīs si possibile ē in una conclaui cōmemorari debet; Quod si difficile

(c) 2006 Ministerio de Cultura

fuerit ce(te)r(a) ut dece(m) quib(us) unus e(st) p(re)ponendus e(st) decanus
quasi rector & custos nocte dein dormiendu(m) ita ut seu
pos(t)qua(m) quiescitur alteri nemo loquat(ur). Duob(us) in
lecto uno iacere non liceat. In noctis tenebris nemo
loquatur fratri que(m) obuiat. Lux aut(em) nocte dormi
entium locu(m) inlustret. Unde pulsis tenebris. testi
moniu(m) pateat singularis quietis. Monachi stratus · n̄ ·
in nulla turpi cogitatione uersetur. sed in sola con
templatione dei decubans & rectorporis & quiete
habeat cordis. Cogitationes(que) a se repellat bonis(que)
obiectis. turpes a se retinat. Nam animi motus ima
ginib(us) agitur. & qualis uigilanti cogitatio fuerit
talis & imago p(ro)sopore occurrit. EX REGULA
SCI FRUCTUOSI EPI. CAP. XVII.

Duo in uno lecto non iaceant nec dormire & · n̄ ·
tra cubile propriu(m) cui quia licentia pateat.
Intuallum singuloru(m) lectoru(m) singulis cubitis
intercedat. Ne dum ad inuicem proximant corpo
ra nutriunt libidinis incentiua. In tenebris nemo
loquatur alteri. nec accedat ullo modo iunior qui
lib& ad lectu(m) alterius post conpl&am.
EX RGL. SCI FERREOLI CAPITULO XXXIII.

Vel duo qualib&, p(ro)ximi ut amici non iaceant
simul propter secretam oratione(m) quae me
lius ad d(eu)m nullo teste dirigitur. ut animo & uno
lectulo commine astur. ut maiorem licentiam
occurrandi credat sibi mens conpuncta
concessa(m). dum nemine(m) uigiliae suae. aut teste(m)

(c) 2006 Ministerio de Cultura

p timescit · aut iudicem · Uigilando ergo · & orando
adq; psallendo cui & unusquisque minimam noctis som
no celebret postionem ut non decipiatur ab inimico quem
liber otioso · quia omnino non potest cubile pprium
nisi uigilans uindicare; Imitandum ergo etenim uidetur
quod ppheta nob sub quadam amonitione decantat;
Lauabo psingulas noctes lectum meum · lacrimis meis
stratum meum rigabo; & iterum; In noctib; extolli
te manus urās in scā & benedicite dnm; Et illud;
Memor fui in nocte nominis tui dne · & custodiui le
gem tuam; Hoc ergo ut deuotius quisq; uacatione
concessa utilius posit implere · stratosum ut supra
diximus erit solus ipse possessor habens secum
meliorem commutatione pro dormitorio fratrem
dnm uigilantem EX REGULA
CUIUSDAM · CAPITULO · III ·

Omis si fieri potest una domus ad dormiendum
capiat: pter si infirmitas aut senilis aetas
poposcerit · aut culpa damnauerit · aut nouitas
probata non fuerit ut cella separentur; Omis
uestiti dormiant · & cincti · In domo qua dormitur
per totam noctem lucerna ardeat · Ad cursum
uero cum festinatione surgentes signum crucis fron
ti inferuntur · simulq; sub silentio dicatur; Ds in ad
iutorium meum intende · dne ad adiuuandum me festi
na; DE EXCOMMUNI
CATIONE CULPA
RUM · XXX ·

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Siquis frater contumax aut inoboediens
aut sup(er)bus. aut murmurans. ut in alico
contrarius existens s(an)c(t)e regule & pre
ceptis seniorum suorum. contemptorte
pertus fuerit: hic secundum d(omi)ni n(ost)ri
preceptum. ammoneatur semel &
secundo secret&e a senioribus suis;
Si non emendauerit. obiurg&ur pub
lelice coram omnibus; Si uero neq: sic
correx: si intelligit qualis poena sit excom
municationis sub iaceat;

BIBLIOTECA PÚBLICA TARRAGONA

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

emendatus: corripiatur ordine monasterii donec corrigatur;

XXI: EX REGULA BASILII INTERROGATIO

Peccantes quomodo corripiemus ut emendabimus: RESP

Sicut preceptum e. a dno dicente; Si peccaverit in te frater tuus. uade et argue eum inter te et ipsum solum; Si audierit te lucratus es fratrem tuum; Si uero non te audierit. assume aliu unu ut duos. ut in ore duorum ut triu testiu. stet omne uerbum; Quod si etiam ipsos non audierit. dic ecclae; Si autem nec ecclam audierit. sit tibi sicut gentilis et publicanus; Si forte increpatio haec que a pluribus fit. eueniat ei in salutem; et sicut dixit apls arguae increpa consolare in omni pacientia et doctrina. et rursum; Si quis non obaudit uerbo nro per eplam hunc notate et non commisceamini cum eo sine dubio. ad mensam;

XXII ITEM EIUSDEM INTERR

Qui penituerit pro aliquo peccato et rursum in hoc ipsum peccatum inciderit quid faciet. RESP; Is qui semel deliquit et iterum in eiusdem peccatum incurrit. indicare se uidetur hoc primum quod ab illo peccato priori non fuerit expurgatus; Ex quo uelut a radice quidam pessima. eadem que antea pullularunt; Sic e enim in quis arborum ramos excidens. si radicem relinquat; Ubi radix fixa permanet. uirgulta denuo eiusdem seminis germinabit; Ita etiam peccatum quoniam non omnes qui delinquunt ex ipsis peccatis initium sumunt. sed ex aliis interdum delicti occasio nascitur; necessarium ergo est qui uult omnimodo se purgare peccatis. primas ipsius causas culpae succidere; Uerbi gratia; Si ex contentionibus ut inuidia fuerit. non a se sumit exordium. sed radicem habet ex arrogantia et cupiditate humanae gloriae ueniente; Dum enim gloriam querit unusquisque ab hominibus; aut contentionibus studet. aut

recte agentib; inuidet. hunc scilicet. p quem uidetur ipse minui in lau de
ut in admiratione haberi; Si quis ergo semel notatus fuerit. inuidiae
uel contentionis uitio. et rursum in hoc ipsum inciderit. sciat se
primã illã causam de qua supius diximus ex qua inuidia uel conten
tio nascitur. in interiorib; medullis habere con dita. Oportet enim
eum ex contrario atq; aduersa curari. id est p humilitatis exerci
tium;

ITEM EIUSDEM INTERROG; CAPL. XLIII;

Si quis aut in paruis delictis affligere uoluerit fratrem dicens quia
debeat penitere p singula. ne forte et ipse inmisericors uidea
tur. et dissoluere caritatem. R P; Cum adfirmauerit dns. qa iota
unum aut unus apex n transiet a lege. usquequo omnia fiant. et rur
sum definierit. quia de omni sermone otioso quem quemq; locuti fuerint
homines. reddent p eo rationem in die iudicii. Nihil oportet tamquam
paruum sperni; Quoniam qui spernit minima. paulatim defluit; Sed
et quomodo quis audebit breue dicere aut paruum delictum. cum
apls dicat. manifesteq; definiat. quia p preuaricationem legis dm
exhonorat. sed et aculeus mortis peccatum e dicitur. et n dixit tale
·n· uel tale peccatum sed omne peccatum; Magis ergo inmisericors e qui
intermittit et neglegit. quam ille qui arguit. sicut is qui in morsu
serpentis pmittit delitescere uenenum. quam ille qui educit et attra
hit; sic caritatem destruit ille. qui secundum qd scriptum e parcens baculo
odit filium; Qui aut diligit. diligenter corripit;

SCI YSIDORI.

Si quis malus leui delicto titubans oberrauerit. semel et iterum
ammonendus e. qui si post secundam admonitionem audito nequaquam
fuerit emendatus. congrua facti sui animaduersione corripiatur. Pecca
tum nullus occultet criminis e enim consensio post secundam ammo
nitionem celare quempiam peccantem; Si quis sepius peccante uiderit
prius hoc uel duob; demonstret fratrib; quorum testimonio possit

(c) 2006 Ministerio de Cultura

conuinci si negauerit quid deliquid; Peccatum palam commissum
palam est arguendum ut dum manifeste peccans emendatur
hi qui eum in malo imitati sunt corrigantur; Sicut enim unius
delicto sepe multi pereunt. Ita unius emendacione plerumque
multi saluantur; Qui uerbo in fratrem peccauerit si statim reminiscens
ad ueniam poscendam fuerit inclinatus percipiat ab eo indulgenciam
cui cognoscitur intulisse iniuriam; Qui autem aut petit aut non
ex animo postulat. In conlacione deductus iuxta excessum iniurie
congrue subiaceat discipline; Qui sibimet inuicem conuicia
obiciunt. si iterum inuicem sibi celeriter laxando cognoscunt. hi iam
ab alio iudicandi non sunt. quia parati sibi dare ueniam festinauerunt.
Si tamen excedere in semet ipsis frequencius non presumunt;
Qui sponte culpam confitetur quam gessit. ueniam promereri debet. quam
expetit; Oretur igitur pro eo qui confessus est; Silens culpa et
postulata indulgencia prebeatur; REG. SCI FRUCTUOSI

Mendacem furem percussorem quoque et periurum quod deterius esse
non decet; corripi primum a senioribus uerbis oportet ut recedat
a uicio. Post hec si nec sic emendare distulerit tercio coram fratribus conueniatur
ut desistat tantisper errare. Si nec sic se emendauerit flagelletur
acerrime et trium mensium spacio excomunicacionis uindictam suscipiens
sub penitencie districtione solus recludatur in cella. de uespere
in uesperi ex ordea cum panis VI uncias et aque mensura paruula susten-
tandus. Ebriosus quis si repertus in coenobio fuerit superiori
sentencie subiacebit. siue his qui extra permissum abbatis siue prepositi
alicubi litteras destinauerit aut ab alio destinatas acceperit;

EX REGULA ORIENTALI. CAP. XXXVIII;

Cum uero inuenta fuerit culpa ille qui culpabilis inuenitur
corripiatur ab abbate secretius; Quod si non sufficit ad emendacionem

(c) 2006 Ministerio de Cultura

corripiatur a paucis senioribus. Quod si nec sic emendauerit castigetur
in conspectu omnium. Quod si nec sic emendauerit excommunicetur et non man
ducet quicquam. Cui si nec hoc quidem profuerit in quolibet loco fuerit,
postremus sit omnibus in psallendi ordine ponatur. Quod si ut ... hec
confusio non commouerit abstineatur a conuentu fratrum. Ita ut nec in sae
pe dicte misse intersit. Neque cum eo ullus frater de iunioribus conloquatur.
Abstinebitur autem tamdiu quamdiu uel qualitas culpe poposcerit secundum
arbitrium abbatis ac seniorum arbitrium. ut se ex corde pro culpa paenitens humiliauerit
et ueniam erroris sui omnibus presentibus petierit. Quod si unus frater in peccauit
XVIIII et iam ab eo fratre ueniam petat cui iniuriam fecit. EX REGL. CUIUSDAM
Si quis uero frater instigante diabolo contumax uel superbus seu inobediens
uel murmurans apparuerit uel etiam quocumque casu la[p]sus seniorum
precepta uel sacre regule normam uiolare temptauerit. hic secundum domini preceptum
secrete a senioribus semel ... abbatis corripiatur. Si emendare noluerit tunc
simul ab omni congregatione obiurgetur. Et si sic emendare noluerit tunc
ut pro culpe magnitudine poposcerit secundum regulam iudicetur.
Id est. uel excommunicationi subiaceat. Si etiam ante intellectus uiguit
aut si obstinate et dure in tistenacitas culpe et improbitas perseueret.
XXXI tunc corporali disciplinae subiacebit. EX RG SCI CAESARII
Lites nullas habeatis. Secundum illud apostoli. Seruum domini non oportet litigare.
Et illud. Abstinete a lite. et minues peccata. Aut si fuerint quam
celerius minuantur. ne ira crescat in odium et festucam trabem
et efficiatur anima homicida. Sic enim legitis. Qui odit fratrem suum homicida est.
Et leuantes sacras manus sine ira et disceptatione. Quicumque conuicio uel maledicto
uel etiam criminis obiectu lederit fratrem suum meminerit culpam satisfactione
purgare. Quod si uicium iteraret ei suspiserit districtione seuerissima feriatur.
usque quo per satisfactionem recipi mereatur. Iuniores per ipsus senioribus deferant.
Qui peccatum pudendum alicubi explorati

prius quã int se m& ipsũ solũ sicut dns dicit · corripiat donec expbrato
satis faciat & trib; dieb; in pane & aqua peniteat · CAP XXIIII

EX REGULA SCI BASILII INTER ROG

Si oport& peccantib; silere & adquiescere · RSP · Quia ñ oportet ·
manifestũ ÷ ex ipsis dni p ceptis · quib; & in ueteri quide testam̃to dicit ·
Argue pximũ tuũ · & ñ adsumes ex eo peccatũ · In euglo aut dicit ·
Si peccauerit in te fr tuus uade & argue eũ int te & ipsũ solũ · Si te audi
erit · lucratus es frem tuũ · Si ũ ñ audierit te · adsume adhuc tecũ aliũ
unũ aut duos · ut in ore duoy ut triũ testiũ st& omẽ ubũ · Si aut & ipsos
ñ audierit · dic ecclę · Si ũ nec ecctam audierit · sit tibi sicut gentilis &
publican · Quantũ aut sit crim huiꝰ peccati dinoscit · Primũ quidem
ex sententia dni quę dic · Qui incredulus fuerit filio ñ habebit uitã a&nã
sed ira di man& in eo · Tunc deinde & historiisq; in ueteri testam̃to siue
nouo reperit · Na acchã ille qui cũ furat e& regulã aurea · sup
omne populũ facta e ira di · & quide populus qd comiserat ignorabat ·
usq; quo manifestũ e& · & ptulit cũ omni domo sua horrendũ illũ · ac
famosissimũ interitũ · Sed & heli sacerdos cũ silui ss& peccantib; filiis
qui erant filii pestilencię immo & frequent comonens & castigans dixit ·
Nolite filii ñ bona ego audio de uob; & cęt̃a · Qui cũ peccata uarguer&
& di iudiciũ comoner& · tam qd ñ uindicauit neq; digno zelo adusus e or
mote · itantũ iracundiã di puocau · ut & ia uniũsis ppłs pariť cũ filiis
suis extinguer& · & archa testam̃ti ab alienigenis raper& · & ipse insup
omib; subũsis miseranda morte corruer& · Qd si ut in populo ignoranda
de uniũs peccato ut in patre · qui corripuerat & comouerat filios p peccato
tanta di iracundia incensa e& · quid sperandũ e& de his qui cognoscunt alioy
delicta & reticent nec qualẽcũq; adhibent correpcionẽ · Quos utiq
cũuenerat obseruare illud qd apłs dic ad corinthios · Quare ñ potius
luctũ habuistis ut toller& e medio qui hoc opus fec · & rlq · uel ut illud

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Ecce enim & hoc ipsū sc̄dm dm̄ c̄tristari· Quantā opat̃ ÷ in nob sollici
tudinē s& excusacionē· s& indignacionē· s& timore· s& desideriū
s& emulacionē· sed uindictā· Unde & m&uere debent· ne forte & iā
nunc similē ueterib; interitū sumant hi qui similit neglegunt· Immo
& tanto grauiū quanto spernere legē xp̄i p̄ciosiū ē qua legē moysi·
& his c̄petit illud aptari qd dix· Septies uindicatū ē de cain·
De lamech uero septuagies septies· **[cap xx iiij· Ex reg(u)l(a) sc̄i**
augustini· fr̄ sub duob; t trib; ē uincendus;

S i post admonicionē iterū ut alio quocūq; die idipsū eū facere uideritis·
iā uelud uulneratū sanandū p̄dat quicūq; potuerit hoc inuenire·
Prius tamē & alteri ut tercio· hanc petulantiā oc(u)li demonstratā ut duor
ut triū possit ore cuncti & c̄p&enti seueritate coherceri· Nec uos iu
dicetis ee maliuolos quando hoc indicatis· Magis quippe innocentes
nestis· si fr̄s uros quos iudicando corrigere potestis tacendo perire
p̄mittitis· Si enim fr̄ tuus uuln habere& in corpore qd uell& occul
tare cū timet sanari· nonne crudelit abs te silere& & misericordit
indicare&? Quanto ergo potius debes manifestare ne p̄niciosius
putrescat in corde· & ante quā aliis demonstre& p quos ē uincend ÷
si negauerit· prius p̄posito deb& ostendi· Si admonitus neglexerit cor
rigi· ne forte possit secretum correptus innotescere ceteris· Si aut
negauerit tunc nescienti adhibendi st alii ut iā corā omnib; possit
n ab uno teste argui· sed a duob; & trib; cuinci· Conuictus u° sc̄dm p̄positi
ut & iā p̄rbi ad cuius dispensacionē ptin& arbitriū deb& emdatoriā
sustinere uindictā· Quā si ferre n̄ curauerit· & iā si ipse n abces
serit de ura societate p̄iciat· Non enim & hoc fit crudelit s& mi
sericordit ne contagione pestifera plurimos p̄dat; **[cap xx vi·**
Ex reg· Pauli & stephani· de non occultando

S i quis alterū in quacūq; parte uiderit inlicitum· **[fratre;**

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quicquā ut sermone ut opere facientē & prior ē distulerit
publicare. cognoscat se ē enutritorē peccati. & p̄ omnes qualē
peccanti: quia & animę suę & illi e que tegit durissim inimic'.
Ex hoc apud dm̄ qui malā n̄ hodit & apud cunctā fr̄itatē. & exse
crabilis & infidelis habebit. quia p habundanciā malicię. noluit
pdere ut corrigere potuisset errante. & odio disciplinę dilexit
malitia & adstitit omnibus n̄ bone. [Qualis debet ee modus excōmunicationis;

[.III. r. Secdm modū culpę & excōmunicacionis ut disciplinę mensura debet extendi.
Quia id parū mod in abbis pendeat iudicio. Si qs frm in
leuioribꝫ culpis inuenit amense participacione priuet. Priuati
aut amense consortio. ista erit ratio. ut in oratoriu psalmū aut antiphona
n imponat. neq; lectionem recitat & usq; ad satisfactione. Refectione
cibi post frm refectione solus accipiat. Ut si u bigra frs refici
unt. VIta hora. ille fr nona. Si frs nona ille uespera usq; dū satis
factione cgrua uenia csequat. [V. EX RGL PATRUM;

Si quis autem murmurauerit ut ctenciosus extiterit aut opponens
in aliquo ctraria uoluntate pceptis digne correptus tadiu absti
neat. quā diu ut culpę qualitas poposcerit ut sepenitendo.
humiliauerit atq; emdauerit. Correct aut n̄ audeat usqua
recedere [VIII. ex pceptis & institutis sci Pachomii;

Si quis tulerit rensua ponet sup humeros ei & aget penitentia
publice in collecta stabitq; in uescendi loco. [VIIII. Itē eiusdem;

Si inuentus fuerit un ex frib; aliqid pcetione agens. ut ctra dicens
maioris iperio. icrepabit iuxta mensura peccati sui. [Ex libro institutionum;

Si qs igit gillone fictile que illi baucalē nūcupant casu aliquo fregerit
n alit neglegentia sua quā publica dilu et penitentia cunctis in sinaxin
frib; cgregatis tādiu prostat intra uenia postulabit donec oraci
onū csumet. sollepnitas ipetratur uenia. Cui iussus fuerit abbas

(c) 2006 Ministerio de Cultura

iudicio de solo surgere· eodem modo satis faciat· Quisquis ad opus
aliquid accersitus ut ad congregatione solita tardius occurrerit
aut si decantans psalmum ut modicum titubauerit· Similiter si superfluo
si durius· si contumatius responderit· si leuiter murmurauerit· si neglegen
tius obsequia iuncta compleuerit· si lectione operi ut obedientie preferens
officia statuta segnius fuerit et secutus· si dimissa sinaxi preter adcella
recurrere festinauerit· Si cum aliquo et ad modicum substiterit· ut si ad punc
tum temporis suspicia secesserit· si alterius tenuerit manum· si cum illo qui cellę eius
cohabitator non est confabulari quantulumcumque presumpserit· si orauerit cum
illo qui est ab oratione suspensus· Si parentum quempiam ut amicorum secularium uiderit
ut cum locutus est sine suo [illegible] seniore fuerit· Si epistolam cuiuscumque suscipere sine suo et scri
bere sine suo abbate temptauerit· Hucusque et huiusmodi ac similibus admissis procedit
animaduersio spiritalis· Residua uero que apud nos indifferenter admissa a nobis quoque reprehensibi
lius sustinentur Id est apta cum ira manifesta increpatio· Contradictiones tumide· libera et ef
frenata processio(?)· Familiaritas apud feminas· Ire rixe· simulationes et iurgia
operis secularis presumptio· filargirię contagio· affectus atque possessiones superfluarum
quarumcumque rerum fratribus non habentur· Extraordinaria ac furtiua cibi refectio· Hęc et similia
nulla increpatione qua supra diximus spiritali sed ut plagis emendantur ut expulsione purgantur·

EX REGULA SCI BASILII INTERR LXX

Si iniunctum fuerit aliquid fratri et contradixerit postea adiecerit postea aut sua sponte habierit·
quid est ei· RSP· Ineo quod contradixit quasi non obreperans iudicandus et uelud ceteros ad simile
contra cantandum(?) [illegible] obnoxius qui dixit· Contradictiones suscitat omnis malus·
Dominus autem angelum inmisericordem inmittet ei· Certum certus sit quia non homini obreperat sed
domino dicenti· Qui uos audit me audit· et qui spernit uos me spernit· Si quis penitet recor
datione mandati prius satis faciat et tali sponte mitteret impleat quod iniunctum est· INTERR
Si autem obediens quis murmurat [illegible] Apostolo dicente· Omnia facite sine LXX
murmuratione et hesitationibus· Alienus sit a fraternitate qui murmurat et opera eius [illegible]
Manifestum est enim iste qualis est qui in infidelitate egrotat et certam futuri spei fiduciam

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ngerit. CXC IIII ITEM EIUSDEM:

Quaelib; correptionib; uti oporteat fr̄s int̄ fr̄s ad emendationē eoꝝ q̄ delinquunt
Hoc sit iudicio positū eoꝝ q̄ pr̄ sunt quanto tempore ut q̄ modo corripi debeant. quia
aetas & eruditio multa haberi facit differentia penę. RG SCI YSIDORI

Delicta aūt aut leuia aut grauia. Leuioris culpę reus ē. q̄ otiosus ēē dilexerit. Q̄ ad of
ficiū ut ad collatione ut ad mensā tardius uenerit. Q̄ in choro riserit fabulis uacauerit.
Q̄ relicto offitio ut opere extra necessitatis causā foris discesserit. Q̄ tempore & somnū
amauerit. q̄ saepius iurauerit. q̄ multiloquus fuerit. Q̄ ministerium cuiuslibet operis mutuo
sibi sine benedictione susceperit. Ac peracto opere benedictionē minime postulauerit. Q̄ in
iunctū opus neglegent ut tardius expleuerit. q̄ uasa aliquid fregerit. q̄ damnū rei parue
intulerit. q̄ codice neglegent usus fuerit. q̄ alicubi admonitus cessserit. q̄ occulte
ab aliquo litteras ut q̄ libet munus acceperit ut ep̄lam suscipiens occultauerit. aut
sine abbatis cēsura rescripserit ut qualib& parentū seu secularium sine iussu senioris
aut uiderit aut cū eo locutus fuerit. q̄ seniori inoboediens fuerit. q̄ contumaciter seni
ori responderit. q̄ erga seniore lingua increpuerit. q̄ lasciuus lingua fuerit.
q̄ inoneste incesserit. q̄ iocauerit. q̄ satis riserit. q̄ cū excommunicato locutus fuerit
orauerit comederit. q̄ inlusionē nocturnā patri nō patefecerit. Haec igitur & his similia
triduana excommunicatione emendanda sunt. Grauioris aūt culpę obnoxius ē. si temu
lentus quisq. sit. si discors sit p̄ locum. si seminarius famulę. si seminans discordias
si iracundus. si alte & erecte ceruicis. si intumuerit. ut iactantia icessu immoderatus.
si detractor. si susurro. ut inuid. si p̄sumptor rei peculiaris. si peccunie contagio implicat̄.
si aliquid preter regulare dispensatione superfluū possidens. si fraudator rei accepte
aut commisse sibi aut mīnı commisse. In hec si de rel. secūda ullā sexculerit. ut de his
p̄ inoboedientiā murmurauerit. si rei maiori scandalum intulerit. si furatus fuerit.
si piurauerit. si falsum dixerit. si contentiones ut rixas amauerit. si manifeste iniuriā
fr̄i intulerit. si p̄sona innocentis falso crimine maculauerit. si contumaciā inmo
seniore dispexerit. si rancore adiusus fr̄em tenuerit. si p̄ corruptionē se & postea
supplicanti ueniā n̄ cesserit. si cū paruulis iocauerit. si riserit. ut eos

(c) 2006 Ministerio de Cultura

osculat fuerit · si cu altero in uno lecto iacuerit · si extra comunem sa priuatim
ut furti quippia sumpserit · si alicubi extra consultu prepositi ut abbatis discedens
medio die ut a plus comorauerit · si uotiosus sit falsa i firmitate pretenderit ·
Hec & his similia iuxta arbitriu patris diuturna excommunicatione purgan
das · Ceteraque grauium peccare noscuntur · acriori seueritate cohercea ntur ·

EX RGL · SCI FRUCTUOSI CAP XVI

Clamosu i locutione monachu
aut iracundu ridiculosu subsannatore siue detractore ee n decet · Q ei modi e ·
& sepe castigat n fuerit emendat flagellis uberib q curande & acriter
emendand · crebraque curiositate auctior educet · Lasciuus petulans & supb ·
sepiu suspedat a cibo & biduanis & triduanis macere & inedius operisq adiec
tione efficiat · sermone & eloquio castiget · Sustappens sepe · minime fuerit cor
rept · on de plagis instantiu reclusionisq diutine coartet angustiis · Breuis
sime panis & aque usu sustendand · donec se sponderet auctiore cessaturu · Inobedientie
immuratore · contradictore siue furtiuis comessationib atq bibitionib uacante
sup scripta sententia cohercebit · & i omib omnino monachor excessionib congrua
animaduersio adhibenda e scdm abbatis & seniorum iudiciu · cuenens neglegeus
& actis siue psone · Erit q summa discretione pudendu ne grauia plectub ise
rat · aut e contrario p maximis leuis & parua ultio erogetur · Misericordia q & pondere
equo iustitia q pia & miseratione e ti mua · par ut ppositi debet excellere · ut
sic uuln cur & egroti queri salute · L n debilitate i ferat membri · Quia sicut

RG cuida subditor uitia a ppositos · ita a ppositor neglegentias p semet ipsu dns iudicabit ·
Excomunicationis mensura qualis ee debeat iustu sicientib; liberare iudicium
culpe modo ostendit · Leuiorib; enim culpis leuior est adhibenda correptio ·
Grauiorib; u seruentiore · exhibenda dapnatio · pinde abbatis studio
pensandu e · ut si aliqs frater in leuiorib inueniat obnoxius culpis · usque
ad i dictam sibi ora misse priuet · De grauiorib; u · scilicet · ut ebdomadari
ut mensiu definitio i longiu pfacta correptione firmat · Etiam regula ut
si a plus qua septe dieru spatiu excomunicationis p currerit · quadiu

(c) 2006 Ministerio de Cultura

penitentie sibi statuto tempore ordo retentus fuerit. sic a mensa loco suo priuat(us)
ita et ab ecclesia segregetur. ut in loco quo ante fuit. nec psalmum cantet. nec ullum ordi
nem teneat usque dum satisfactione humili. et concordi correctione ab abbate uel a senio
ribus ueniam mereatur. Excommunicatus uero si pro culpis grauioribus extiterit. aut in cel
lula retruditur. aut a consortio congregationis separatur. a nullo penitus aut colloquia aut
uisitationis munus fruatur. nisi tantummodo cui preceptum ab abbate fuerit. Si quis trans
gressus hanc regulam fuerit. regulari penitentie subiacebit. R(egula) Aureliani

Superbis inoboedientibus quoque et iracundiam pertrahentibus numquam parcendum. XXII
donec corrigantur.

EX REGULA SCI FERREOLI

Et Iurgium siue maledictum ex ore monachi non procedat neque lingua impatientie exci
tationis soluta. effrenatum quod ministri et hostium labiorum. Set cum mota ira. ut est
uinanitatis dicat. Pone domine custodiam ori meo. et hostium circumstantie labiis meis.
Adiungat et illud. Dixi custodiam uias meas ut non delinquam in lingua mea.
Habens illud apostoli ante oculos suos. Quia neque maledici regnum dei possidebunt.
Si quis ergo his indomitus inter prruperit. xxx^ta diebus ab omnibus fratribus in eloquio separatus
habeatur alienus donec cognoscens se tantummodo in congregatione solitudinem
incurrisse ueniam postulare. XXXVIII.

ITEM EIUSDEM

Ad illos quoque qui pro correctione inpugnantes iudicia seniorum intumescunt excusare peccatum
et non ad penitentiam recordationemque delicti sed ad adiutum indignationis
inmnium ingrauerunt. Respicere ista sententia tenetur. ut quamdiu appositam intenti
one non reuocant et tumorem mentis manifesta emendatione non deponunt. secundum
arbitrium abbatis arduę omnino subiaceant disciplinę. Quia dixeram peccatum
meum ego cognosco. sed dixero quod Esaia propheta de rebellibus legitur. Nullus
est qui agat penitentiam super peccato suo dicens quid feci. Illi namque qui se prioribus
anteponunt et aliorum loca non erubescunt elationis uitio inuadere. ac preceptis
dominicis contradicunt quibus ita iubetur. Quicumque uoluerit inter uos primus esse sit uester minister.
et qui uoluerit inter uos maior fieri erit uester seruus. Abbatis iudicio et a reliquorum increpa
tione confusi ad locum proprium quem reliquerant reuocentur. et ad maiorem gradum tardius

(c) 2006 Ministerio de Cultura

detenim in p̄m ouerit ne ad dicta dignitate . ꝑ adicata mei ꝑsumptio conualescat .

Illos monachos qui ut uniū dierum fines) **ITEM EIUSDEM XXX**

discordes inuenerit . quisq. aduesperū litis trahunt & a ptenē . excludi dūt odiū qua.
sol cognoscat occasū . q dicente apto . sol n̄ occidat sup iracundiā urām . pro obe
dientiā ꝯtradicunt . statuimꝰ tādiu abstinentia macerandos . quā diu aduerā
se ꝯcordiā ultrone a satisfactione ꝯuertant . Q̄b; post longū scandalū paci
ficare in occulto n̄ liceat . Ne aliqd sicut puritas caritatis admittat . Sed eorū
recōciliatio sit publica . qui fuit discordia manifesta . Frib; ergo cunctis coram
adstantib; ueniā inuice postulent . & utq reus diuturna simultate notat . duau
uni indulgentia petere destitit . aut alt rogari desiderans n̄ dimisit . & ideo
iste impius . Ille remansit inpenitens . Hic damnandus posterū ille post
culpam . Propterea offensus iste . iram in contemptu euangelii n̄ retineat .
sed cito ad illud recurrat exemplū . Dimittite & dimittet uobis ; & illud
apti . Induite uos sicut electi dī & dilecti . uiscera misericordię . Benignitatē .
Humilitatē . Modestiā . Patientiā sub portantes inuicē & donantes uob . ita &
uos . Ille eū q iniuriā intulit . huius cemodi exeplo uelociter terreat . Est &
dn̄r iniuriā patientib; iudiciū . & alibi . Quę seminauerit homo . hęc & metet .

Qui iniuste iudicauerit .) **EX PRECEPTIS BEATI PACHOMII**

iniuste ab aliis ꝯdēpnabit . Siui est frib; aut duo ut tres scandalizati ab alico
recesserint de domo & postea uenerint uentilabitur int eos & scandalizante
iudiciū & si reus inuent fuerit monasterii regulis emdabit

Siqs detraxerit abbti suū VII dies unū paximatiū .
Si fr̄em suū XXIIII psalmos . Si secularem XII psalmos

Siqs iracundiā ut tristitiā ut inuidiam tenet contra fratrē suū ut tempus
tenuerit ita erit paenitentia ei . in pane & aqua . Si uero prima die
confessus fuerit XXIIII psalmos .) **EX RG SCI COLUMBANI .**

Qui autem rixam commiserit . VII dies peniteat . Qui uero sui inpre
positū despexerit . aut regulā blasphemauerit . foras repellen

(c) 2006 Ministerio de Cultura

dus est. Nisi ipse dicat penitet me quod dixi. Si autem non se humili-
auerit xl diebus peniteat quasi superbie morbo detinetur. ITEM

Si cum illo qui celle sue cohabitator non est confabulari EIUSDEM
quantulum cumque presumpserit superpositio. EX RG CUIUSDAM;

Si quis seniori suo detraxerit non seniori detrahit sed deo cuius opus
facit senior. Si uero hoc frequenter faciat abscidatur a fraternitate
ac sollicitudine fraterni corporis. Si uero peniteat remitten
da sunt peccata. Detrahentem inquid propheta secreto proximo
suo hunc persequebar. Si quis iuuenis fuerit in aliquo seniorem
suum spernere non hominem spernit sed deum et rq; Si quis hoc fece
rit peniteat et reconciliabitur seniori suo et omnia quecumque
senior preceperit secundum mandatum eius explenda sunt.

EX REGULA SCI BASILII: CAP XXX V;

Unde et nocturne fantasie inhoneste et turpes ascendunt in nos? R.
Ueniunt quidem hec maxime ex diurnis anime motibus
et actibus indignis et incongruis. Si enim uacet in iudiciis dei ex
purget animam per meditationem legis diuine et studium ubi dei
ibique indesinentem curam gerat se perquirens et scrutans quid sit
quod placeat deo talia habebit et iam somnia. RGL SCI YSIDORI

Qui nocturno delusus fantasmate fuerit tempore officii in sacrario stabit
nec audebit eadem die ecclesiam introire antequam sit lotus aquis et lacrimis
In lege quippe qui somno nocturno polluebatur egredi iubebatur e castris
nec regredi priusquam aduesperaret. Et si ille in carnali populo ita quid spi
ritalis seruus xpi facere debeat qui magis contaminatione sua debet re
spicere et longe ab altario positus mente et corpore pertremescere atque
in figura atque penitentem lacrimas adhibere ut non solis aquis sed et iam
fletibus studeat abluere quicquid forte per occultam culpam inmunda
contaminatione polluit. EX RGL TARNATENSI

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Ad conuiuium nuptiale. frm nullus accedat. ne p lasciuiam sectariam
q̄ r̄ scire cognoscat qd obsit. & ad mundi huius usum trā & sin corpore
tam animo reuocat. Sic dix beatissim cyprian. Adulterium du
uid& & discit. Qui ioculare aliqd ut risum aptum in conuentu
frm proferre p̄sumpserit. ut quicumque motib; uerba otiosa narrare
uoluerit. aut ad liberę amicitias aetatis infirmę increpati
onem ut dign subiacebit. Siqs quilib& inuenerit inuenta n̄
cel& & cognoscenda n̄ occult&. Qd si repta unius diei spatio
conuincit retentasse. furti contagio se maculatum ee cognoscat
Siqs eum qd districtione monasterii n̄ ferens. fugam meditari agnoue
rit. sin statim p̄dici derit. p̄ditionis illius participem ee n̄ dubi
tet. & tam diu ē a conuentu frm sequestrand. quam diu ille ualeat re
uocari. Siqs hec n̄ omnium tute studuerit dn̄o placitura seruare
& semel ac secdo correpti n̄ emendauerit rep̄hensa iuxta actatis formā con
uenit uindicari. EX REGULA AURELIANI EPISCOPI:
Superbis u inobedientib; & iracundia ptrahentibus p nuquam parcendū
donec corrigantur. DE GRAUIORIBUS CULPIS:
PRO qualib& culpa si necesse fuerit flagelli accipere disciplinā nūquā
legitim excedat numer. id ē. xxx & noue. & qualib& iuste dis
ciplinę teneat. tam secundū illud bonitatē & disciplinā patrum
affectū scs abbas circa omīs teneat secdm apłm tamquā si nutrix
foueat paruulos suos. IT DE GRAUIORIBUS CULPIS ·
IS autem frater qui grauioris culpae noxa tenetur. suspendatur
a mensa simul & ab oratorio. Nullus ei frm in nullo iungatur
consortio. neq. in colloquio. Solus sit ad op̄s sibi iniunctū p̄sistens
in paenitentiae luctu. Sciens illā terribilem apli sententiā dicen
tis. Traditū huiusmodi hominem in interitu carnis ut sps saluus
sit in diem dm̄i. Cibi autem refectione solus p̄cipiat. in sura ut

(c) 2006 Ministerio de Cultura

hora qua iusserit eum corripere abbas; nec a quoquam benedicatur transeuntem, nec cibus ei datur.

Si quis uero monachus furtum fecerit, quod potius sacrilegium dici potest, id est communi rei subtrahendo, ut in numero clericorum talis criminis reus numquam officium clericatus excipiat; si uero iam clericus in id factum fuerit deprehensus, nominis ipsius dignitate priuetur; cui sufficere potest pro acti sui leuitate impleta paenitentia satisfactione communio. CAP XXXVIII

EX REGLA SCI FERREOLI

Furti conscium si adhuc uocare monachum possumus, quasi adulterum secundum flagellis subdi et magna conteri afflictione iubemus; damnari illi una cum fornicante sententia, quia et ipse luxuriae cum fure est. Similes enim eos non incongrue dicimus quos in sacra lectione pariter positos inuenimus. Dicit ergo dominus per prophetam: non est scientia dei super terram; et paulo post: furtum et adulterium inundauerunt; et iterum in psalmo: si uidebas furem currebas cum eo, et cum adulteris portionem tuam ponebas. Legimus etiam in euangelio dominum dixisse: fornicationes et furta et necem; moxque addidit: haec sunt quae coinquinant hominem. Ex his profecto intellegere possumus horum scelerum separi qua sicut aequaliter his dominantur uitia, aequaliter et poena debetur.

EX REGLA FRUCTUOSI EPI CAP XXII

Monachus paruulorum aut adolescentium consectator uel qui osculo uel qualibet occasione turpi repertus fuerit inhaerere, comprobata patenter per accusatores ueracissimos siue testes causa, publice uerberetur; coronam capitis quam gestabat amittat; decaluatusque turpiter obprobrio pateat; omniumque sputaminibus oblinitus in facie probra aeque suscipiat; uinculisque constrictus ferreis carcerali sex mensibus angustia maceretur; et triduana per ebdomadas singulas refectione panis exigui ordeacei uespertino tempore subleuetur. Post deinde expletis his mensibus aliis sex mensibus succedentibus sub seniori spiritalis custodia segregatus in curticula degens operi manuum et orationi continua sit contentus; uigiliis et fletibus et humilitati subiectus et paenitentiae lamenta ueniam percipiat; et sub custodia semper et sollicitudine duorum spiritalium fratrum in monasterio ambulet, nulla priuata locutione uel consilio deinceps iunioribus coniungendus.

EX REGL CUIDA CAP VI

Hi uero fratres qui grauioribus culpis in paenitentia detinentur in ecclesia cum ceteris non communicant, consistunt in ecclesia secrete cursum canentes. Expleto cursu egredientes ante fores ecclesiae in qua communicantes cursum expleuerint strati pariter iaceant, et egredientes conuenientes fratres humili prostratione rogent pro se dominum exorari ut in gratiam communionis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

contritione debeant credis. Meminerit illud: cor contritum et humiliatum deus non spernit. et in humilitate nostra memor fuit nostri dominus. In oratione post semper paenitens dicat. averte faciem tuam a peccatis meis et omnes iniquitates meas dele. ut iram arguentis iudicis et in proximo vindictam reddentis per paenitentis affectum ac humili oratione sedaverit;

EX REGULA MAGISTRI CP. XVIIII.

Cum suggestum fuerit a praepositis abbati meritum inobedientis iam non dicendum fratris. sed hereticus legis iam non dicendus filius dei sed operarius demonis. qui dissipando sanctum factum velud quedam scabies et peccata ingrigit. Convocet eum abbas praesentibus suis praepositis et cetera congregatione circumstante. et interrogatus ab abbate praepositi eius quid peccaverit vel quotiens monitus de ipso vitio non emendaverit. Respondeant qui eum accusant; quo audito vitio. talem abbatis contra se audiat vocem; O misera anima; quid responsum daturus es deo qui per inobedientiam cotidie irritas cum accesseris ad cartem? quare sub dominio dei servus potius mamonae. quid inter is xpo ab te iudas? ille iudas iniquitati pretio iustitiam vendidit. Tu christianum nomen laceras malefactis; ille iudas per pacem falsam domino scandalum generavit. tu sub nomine sancti servitii domino magis rebellis existis; ille iudas falsis tradidit magistrum discipulus. tu sub nomine sancto magis diabolum factis requiris christianus. adstare enim tibi habet in inauditionis admonitio. ut tamen spiritus cum carne propria voluntate repugnas. deo ante tribunal tremendi iudicis dicens; Domine noluit intellegere ut bene ageret. Iniquitatem meditatus est; adstitit omni vie non bone. malitiam autem non odivit. sed magis gloriatur in ea potens fuit iniquitate; Cum haec accusatus fueris in iudicio. post meam simul et ipsius tremendi iudicis audies vocem dicentis tibi; Tu vero qui odisti disciplinam et proiecisti sermones meos post te; Si videbas furem currebas simul cum eo. et cum adulteris portionem tuam ponebas; Os tuum abundavit malitia et lingua tua concinnabat dolum; Sedens adversus fratrem tuum loquebaris et ponebas scandalum; Dilexisti malitiam super benignitatem, iniquitatem magis quam loqui aequitatem; Dilexisti omnia verba praecipitationis lingua dolosa. Haec fecisti et tacui; Existimasti iniquitatem. quod eram tibi similis; arguam te et statuam illam contra faciem tuam. Ut destruat te deus in finem evellet te et emigrabit te de tabernaculo tuo. et radicem tuam de terra viventium; Tunc et iam et omnis iusti deriva gloria in iudicio videbuntur. cum ab eis fueris sequestratus ad sinistram inter haedos et super te ridebunt ius

[Margin note: sedebit inter [illegible]]

(c) 2006 Ministerio de Cultura

dicentes; Ecce homo qui non posuit deum adiutorem suum sed prevaluit in vanitate sua. Et non fuit
timor dei ante oculos eius; Quoniam dolose egit in conspectu eius; avertit faciem suam ne vi-
deat usque in finem. Et ignoravit quia inimici domini mentiuntur ei. Et erit tempus eorum in secula
aeternum; Quid ad haec dicturus es deo. quas afferre ei habes miser excusationes
in peccatis tuis. cum tua te primo inpugnaverint mala. et gehenna expectaverit ut in-
cendat; Post hanc increpantis voce ante congregationem abbatis statim erigi iubeatur
ab oratorio et communione separatus. et ut extraneus deputetur; et cum inimicus designatur.
non debet ex illa hora iam fratribus esse amicus. Ideoque ab hac excommunicationis hora. solo
posito et sequestrato ei aliqua laboris opera propter otiositatem a preposito suo con-
signetur. In quo labore nullus frater ei coniungatur solatio. nullius alloquio consoletur.
tacito omnium pertranseat aspectu; petenti benedictionem nullus respondeat deus.
Quicquid ei porrigitur a nullo signetur; quicquid ei extra opus adsignatum peculiariter
vel ultro offertur. dispergatur vel dissipetur; sit ubique solus et ei sola culpa solatium. Quod si
forte propter levitatem culpae non ei voluerit abbas duplicare ieiunia. si fratres extra refectum
ille ad nonam horam de uno pulmento et panis cibario. fragmentum et aqua a preposito
suo pro misericordia porrigatur. Si inculpabiles fratres nona hora reficiunt. illius supra
dicta refectio protrahatur in vesperum; ut sentiat quid ei malo in culpa contulit quod
per neglegentiam bonorum amisit;

ITEM EIUSDEM. CAP. XIIII

Cum hora divini officii in oratorio exercetur. idem cum expleto psalmo ab omnibus orationi
incubit. tunc excommunicationis reus prostratus ante limen oratorii. haec cum lacri-
mis clamet; peccavi et peccatum meum ego agnosco; fratres emendare polliceor iam non
peccabo decetero; Rogate pro me sancte congregationes a quibus quondam per mea neg-
legentia et diaboli suasione separari merui; Rogate pro me mei quondam prepositi
Ignosce mihi pastor bone et pie pastor abbas. Relinque nonaginta novem per de-
serta; et me recollige et porta humeris tuis me perditam ovem sicut dominus noster in indicio
passionis suae tibi monstravit. quia non propter iustos sed propter peccatores venit; et mortuus
est et cum ipso pro iustitia eius resurgamus qui fueramus per peccata allisi; Dic in medio
non veni nisi propter oves perditas israel. et non est opus sanis medicus sed male agentibus
imitare pium magistrum apostolorum cuius vices per doctrinam magis in monasterio
[illegible] et apostolos posuit vos pastores et disciplinae doctores;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quia et per beatum petrum apostolum demonstrauit uobis dicens: Inuenit nos peccata fratrum nostrorum
corrigere; Subleua ergo illum qui allisus est salutari tuo consilio. solue intercessione tua
apud dominum quod in me neglegentia obligauit; Quod peccaui agnosco quod emendem credo;
quia per tuam monitionem inuenio; Post hanc uocem cessantibus a psalmis post omnes
orationes seu iacente anselmi. exeunti abbati omnium fratrum congregatio humili
et ut ei pro eo adueniat simul et praepositi eius Quod cum fuerit factum si tamen propter leuita
tem culpae eadem hora uoluerit abbas ueniae consentire. Statim erigi eum a praepo
sitis suis praecipiat. et re properata ei culpa sua cum ille responderit se deinceps ero emen
dare. statim abbas dicat omni congregationi. Venite fratres et unanimiter cum lacrimis
pro hac oue gregis uestri quae peccatum suum agnoscens promittit se deinceps emendare.
euntes in oratorio reconciliemus eum ante dominum quem per inobedientiam irritauit;
et mox ingressus abbas cum fratribus in oratorium antequam ueniant teneant ei manum dex
tram leuamque suis praepositi et introducant eum in oratorium dicentes ambo hunc uersum:
Confitemini domino quoniam bonus est. et subsequatur cetera congregatio respondens quoniam in
saeculum misericordia eius. Itaque praepositi fratris paenitentis per hunc uersum confessionem in
gerunt in eius deuotatio per os respondentium fratrum mox pius deus misericordiam repro
mittat; Cum eum in oratorio introduxerint praepositi eius prosternant eum pedibus altaris;
statim omnes una cum abbate se in oratione pro eo prosternant. Tunce ille pro culpa
prostratus cum lacrimis his uocibus precetur ad dominum dicens: Peccaui domine peccaui et iniqui
tatem meam ego agnosco: Rogo et precor a te domine remitte mihi domine dimitte mihi; Ne
simul tradas me cum peccatis meis neque condempnes me in inferioribus terrae;
Nec qui in aeternum inputes mihi mala; quoniam tu es deus paenitentiae et in me ostendas
bonitatem tuam secundum magnam misericordiam tuam quia tu dixisti domine nolo mortem
peccatoris sed conuertatur et uiuat quia maluisti nostram ad emendationem uitam magis
largiris cotidie. Monstrat autem nobis scriptura quae de pietate tua ita dicit numquid
irascetur per singulos dies nisi conuertamini; et apostolus tuus paulus dicit; An nescis
quia patientia dei ad paenitentiam te adducit. Gladium ergo suum dominus uibrauit
arcum suum tetendit et parauit illum; et in eo parauit uasa mortis; Quae uasa domine
[illegible] emendare permittimus et quia dictum est in multitudine peccatorum

(c) 2006 Ministero della Cultura

l. fecisti et tacui; numquid semper tacebo. quia statues iniquitatem
nostram contra faciem tuam. ut recognoscentes ea in tribulationibus iuste
nos ipsi condempnemus; Tu enim domine mortificas et uiuificas tu deducis ad 102
inferos et reducis; tu eleuas allisos tu soluis in caelo conpeditos in terra.
tu ad emendandum oculos cordis nostri inluminas; tua gratia ut adiutorio tuo iustorum dirigis
gressus sicut ait scriptura; a domino gressus hominis diriget et nisi custodieris nos pro salute si-
bi et is domum in uanum laborant qui aedificant uel custodiunt eam; Quia uelle adiacet nobis
perficere autem in tuum est; et non uolentis neque currentis sed miserentis dei; sed tamen
das fiduciam sperandi dicens: petite et accipietis quaerite et inuenietis pulsate
et aperietur uobis; quia qui petit accipit et qui quaerit inuenit et pulsanti aperietur.
Et quia dixisti: conuertimini ad me et ego reuertar ad uos; et cum clamaueritis dicam:
ecce adsum; et item: Quasi pius et misericors in factura tua uocas nos ad gratiam tuam
hoc est indignos seruos tuos dicens: Uenite ad me qui laboratis et onerati estis et ego uos
reficiam; Unde non despicias domine seruum tuum agnoscentem peccatum suum; Sicut dis-
persa etiam promittit reatum nostrum propheta dicens: cor contritum et humiliatum deus non spernit.
quia potens es de lapidibus istis suscitare filios abrahae; quia quod in nobis desperatio inpos-
sibile putat. tua gratia possibile indicat; Post hanc uocem cum lacrimis adimpletam statim
eum manu sua abbas erigat dicens ei: Uide frater iam decetero uide ne pecces et secundam
agas de hoc uitio paenitentiam exercere; quae cum secundo fuerit acta in haeretico eum
incidat sectam; Statim hunc uersum quondam reus imponat; Erraui sicut ouis quae
perierat recollige seruum tuum domine; Respondentibus reciti cunctis. Post hunc uersum
uocatis ei praepositus recom signet ab abbate eis in manu dicens: Recipite ouem uestram et in-
tegrate numerum restituite menis. mortuus enim fuerat et reuixit perierat et in-
uentus est. Eadem namque die pro humilitatis reparatae indicio aquam manibus fratrum
intrantibus ad communionem ipse ministret; et cum dat osculum primo abbati deinde
singulorum fratrum manibus et pacat singulos cum ministrat praedebere orare. Qui et ipse
mox ut ingressus oratorium fuerit omnes clara uoce se admoneat pro se debere
orare. et sic exiens cum fratribus consuetam accedat ad mensam. CAP XXIIII.

EX REGL. SCI CESARII

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Quamvis non solum cogitari sed omnino nec credi debeat quod servi Christi aliqui in sermonibus ut conviciis mordeant, tamen si sunt lites, habet humana fragilitas in tantum nefas aliqui de fratribus ausi fuerint diabolo instigante prorumpere ut aut furtum faciant aut alicui iniuriam contumelia mittant, iustum est ut legitimam disciplinam accipiant a quibus regula instituta violatur. Necesse est enim ut in eis impleatur illud quod de indisciplinatis filiis per Salomonem qui dixit Spiritus Sanctus: Qui diligit filium suum assiduat illi flagella. Et iterum: Tu virga eum caedis et animam eius de inferno liberabis. Disciplinam tamen ipsam in presentiam congregationis accipiant secundum illud apostoli: Peccantes coram omnibus argue, ut et ceteri corrigantur.

XXXIII. ITEM EIUSDEM

Siquis vero pro qualicumque re excommunicatus fuerit, remotus a congregatione quousque humiliter paenitendo indulgentiam accipiat. Si autem ut fieri solet stimulante diabolo invicem se leserint, invicem sibi veniam petere et debita relaxare debebunt propter orationes quas utique quanto crebriores tanto puriores habere debent. Quod si ille cui venia petitur indulgere fratri suo noluerit, a communione removeatur, et timeat quia si non dimittat non dimittetur ei. Qui autem numquam vult petere veniam aut non ex animo petit, aut a quo petitur si non dimittat, sine causa in monasterio esse videtur. Proinde vobis a verbis durioribus parcite; quae si emissa fuerint ex ore vestro, non pigeat ex ipso ore proferre medicamenta unde facta sunt vulnera.

XIIII EX REGULA SANCTI CAESARII

Siquis contra regulae disciplinam inventus fuerit aliquid ex his quae superius dicta sunt facere, quasi contumax ac praevaricator mandatorum nec levis culpae reus efficitur, suspitionem pravi consilii carere non poterit. Qui nullatenus cum fratribus orare permittatur nisi prius pro culpa sua in congregatione nunc omnibus fratribus publica satisfecerit paenitentia; aut certe si publicare contempserit, dignam suae praevaricationis vindictam suscipiat.

EX REGULA SANCTI FERREOLI XXV

Turpiloquium amator pudicitiae si monacho turpe est ferre, vitando.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

uerba luxuriae quae et mentem excitant. et corpus inflamant. ait enim beatus apostolus Deponite malitiam blasphemiam et turpem sermonem de ore uestro. Interrogo ego uos fratres quid ille minus facit adulterio. cuius communicat lingua peccato. quid luxuriae minus exercuit. qui hos castum sermonis corruptione foedauit. et hanc spurcitiam cunctis et iam cauere monitus damnationis imponat. Statuimus huius culpae reum communionem dominicam ut osculum fratrum in sex anni mensibus non habere.

DE HIS QUI EXCOMMUNICANTUR XXXIII

Qui pro grauioribus culpis ab oratorio et a mensa excommunicantur. Hora qua opus dei in oratorio percelebratur. ante fores oratorii prostratus iaceat nihil dicens. nisi tantum posito in terra capite stratus pronus omnium de oratorio pedibus exeuntium; et hoc tamdiu faciat. usque dum abbas iudicauerit satis factum esse. qui dum iussus ab abbate uenerit. uoluat se ipsius abbatis pedibus deinde omnium uestigiis fratrum. ut orent pro ipso; et tunc si iusserit abbas. recipiatur in choro; uel ordine quo abbas decreuerit; Ita sane. ut psalmum uel lectionem uel aliud quid non praesumat in oratorio imponere. nisi iterum abbas iubeat; et omnibus horis dum completur opus dei. proiciat se in terra in loco in quo stat. et sic satis faciat usque dum ei iubeat iterum abbas. ut quiescat iam ab hac satisfactione; Qui uero pro leuibus culpis excommunicantur tantum a mensa. in oratorio satis faciant. usque ad iussionem abbatis hoc perficiant. usque dum benedicat et dicat. sufficit. CAP XLIIII

EX REGULA SANCTI YSIDORI

Satisfactio delinquentium haec est. fratribus in acta constitutis post actam paenitentiae tempore excommunicatus uocatus. soluatur statim e cingulum extra chorum humo prostratus. quousque caelebritas expleatur. cumque iussus fuerit ab abbate de terra consurgat. ingrediensque chorum rursum oret; Post haec data oratione per abbatem et respondentibus cunctis AMEN surgat atque omnibus praesentibus ueniam poscat adepturus indulgentiam. Post cuius emendationem satis factionis censura in minori aetate constituti non sunt choercendi sententia excommunicationis sed pro qualitate neglegentiae congruis emendandi plagis ut quos aetatis infirmitas a culpa non reuocat. flagelli disciplina compescat. Excommunicatis autem ab his locis quibus fuerint constituti. ante paenitentiae tempus expletum pergredi prohibeantur. Ad excommunicatum nulli liceat ingredi citra imperium senioris cum excommunicato neque orare neque loqui cuique licebit

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Cu excōmunicato nulli pænis· ut scilicet· nec ipsi quidē qui alimentū uictui
prebet· Cuius biduana· ut triduana fuerit excomunicio· nihil illi alimenti
prebendū est; Certe si plurimorū dierū fuerit inlata communionis suspen
sio· sola panis & aquæ mensis primis erit adhibenda refectio; Excōmunica
tus pro hiemis uiolentia cubile humus erit siue storia· amict⁹ aut tegmen
erit rasti aut forte cilicium; calciamentu uero spartias aut qdlibet genus so
learū; Excōmunicandi potestatem habeat pater monasterii siue ppositus·
Reliqui aut excessus monachorū in collecta abbati uel pposito deferent
ut his quē deliquisse cognoscit cōpetenti seueritate coherceatur· XIII

EX REGULA SCI FRUCTUOSI EPISCOPI:

Cum excomunicat ut arguitur quisquā pro neglegentia sua· exerce
bit humilitatē· quousq; pcipiat orationē; nec se audebit int alios cō
miscere uel cuiquā occulte coniungere· sed omnib; ad orationis studia
conuenientibus· ille pstratus humo cingulo simul opertorio que abiec
to· poscet ueniā neglegentiæ suæ· hoc etiam his ab officio regredientib;
exhibebit· Similit quoq; & refectionis tpore coram refectorio adstabit
uultu deposito & habitu· quousq; frm in compassione solutus ueniam
pcipiat quā deposcit; XIIII·

EX REGULA MAGISTRI:

Frat qui leuem culpam habuerit & post primā secundā & tertiam
monitionē de uno quocūq; uitio nō emendauerit· a mensa excomunicet
nō ab oratorio; quia excomunicatio tamdiu in mensa pmaneat quamdiu a reo
maioris humilitatis satis factio humiliato ad genua capite fr̄i & reo
promiserit emendari· Qui uero frat grauem culpam admiserit p̄ic ab u
troq· excomunicet· id est ab oratorio & a mensa· & non ipse ad indulgen
tiā maioris pueniat nisi ante limen oratorii prostratus lacrimabili uoce
inter uallo cessantiū a psalmis orantiū deo & omnib; emendacione satis
fecerit repromissa· Si tamen ppt immanitatem ponderis culpæ etiam si uo
luerit abbas ueniæ consentire; Quod dicta ante dnō sequens pagina de
monstrabit· Ille uero frat qui excomunicat a mensa non ab oratorio fu
erit tamdiu antiphona aut leccionem non imponat quamdiu de culpa
illa emendatione pmissa satis fecerit aut abbati pñti aut preposito sui
ad genua incuruatus· Excomunicati uero frs si ita superbi extiterint·

(c) 2008

aut in superbia cordis perseuerantes integra die hora nona satis facere abbati noluerint custodiantur usque ad necem caedant uirgis; et si placuerit abbati de monasterio expellantur. quia talis uita necessarios non habet corporales ut sotietas fratrum quos in anima superba possidet mors. Namque merito ergo tales debent plagis mactati expelli qui esse cum Christo humilitatis domino non meruerint. sed sint apparentes promissi dei cum auctore suo diabolo separati qui de caelorum regnis propter superbiam suam proiectus est; Ergo ad superiorem excommunicationum uel satisfactionum sensum incepimus prosequamur. Ergo huius paenitentiae modum ac satisfactionem domini et abbatis credimus acceptare.

DE HIS QUI IUNGUNT EXCOMMUNICATIS.

Si quis frater presumpserit sine iussione abbatis fratri excommunicato quolibet modo se iungere aut loqui cum eo uel mandatum ei dirigere similem sortiatur excommunicationis uindictam. XXIIII

EX REGULA SCI YSIDORI EPISCOPI.

Ad excommunicatum nulli liceat ingredi citra imperium senioris. Cum excommunicato neque orare neque loqui cuique licebit. cum excommunicato nulli penitus ue scilicet nec ipsi quidem custodimenti uictum prebet. XIIII

EX REGULA SCI FRUCTUOSI EPI

Cum excommunicato nullus loquatur neque qualibet cum compassione uel miseratione refoueat neque ad contradictionem uel superbiam confortare presumat. Qualibet causa in conuentu communi fratrum est uentilanda et iuste ac subtiliter perscrutanda, ne forte asse dolositate et malitia senioris innocens iunior opprimatur abbati uel preposito iusta personarum acceptione non liceat iudicare neque aliquem fraudulenter uel iniuste damnare sed uti dictum est spiritalium et uere dicatorum fratrum huiusce modi rebus est retinenda sententia qui sibi dei iudicium ponentes pre oculis non permittant perversitate opprimere animam innocentis.

EX REGULA SCI AURELIANI.

Nulli liceat loqui cum illo qui fuerit excommunicatus praeter illum quem ei est abbas custodem dederit.

EX REGULA SCI CASSIANI

Si quis autem pro qualibet culpa sua fuerit ab oratione suspensus; nullus cum eo orandi habeat licentiam antequam submissa in terra paenitentiae cum coram omnibus fratribus supplicanti ei uenia ab abbate tribuatur. Namque

(c) 2006 Ministerio de

oratione uel confabulatione uel antequam a priore recipiatur inconsiderata pietate sociare presumpserit · similis damnationis eius efficitur · tradens semet ipsum uoluntarie satanae · cui ille secundum apostoli sententiam pro suo reatu emendatione fuerat deputatus; & in hoc grauius peccat qui se illi coniungit quia solatium ei tribuens cor eius amplius facit indurari & non permittit eum per hoc quod ab oratione fuerat segregatus de satisfactione sua & uenia cogitare seruat maiorem superbiae fomitem · & contumacia delinquentis nutrit in peius; EX REGULA TARNATENSI

XII Cum eo qui pro admissa culpa ab oratione uel a mensa consortio remouetur praeter eum qui uicetis fratribus amaritudinem doctrinae & caritatis possit admixtione dulcare · nullus audeat conferre sermonem;

XXIII Si quis uero frater aut in palam aut absconse cum eo fuerit allocutus · aut iunctus communicauerit statim excommunicationis contrahat poenam & ab omnibus reus sit · atque in alio laboris ipse opere sequestretur a preposito suo · & sit ipse tam ab illo reo · quam ab omnibus separatus & solus & mox ab omnium & ipse alienus alloquio; Nam non ad ueniam maioris & ipse pertineat · nisi paenitentia similis satisfactio ab eis aequaliter fuerit operata; Illius propter quod extitit inoboediens in uitio uel peccato · istius quod mercedem consolationis tribuit malorum artifici;

XIII EX REGULA SCI YSIDORI EPISCOPI;

Excommunicatus uero frater qui grauioribus culpis existentibus aut cellula reducitur · aut a consortio congregationis separetur · a nullo penitus aut conloquia aut uisitationis munus fruatur · nisi tantummodo cui praeceptum ab abbate fuerit; Si quis trangressus hanc regulam fuerit · regulari paenitentiae subiacebit;

Qualiter debeat abbas sollicitus esse circa excommunicatos

Omni sollicitudine curam gerat abbas circa delinquentes fratres · quia non est opus sanis medicus · sed male habentibus; & ideo uti debet omnimodo ut sapiens medicus inmittere senpectas id est seniores sapientes fratres qui quasi secrete consolentur fratrem fluctuantem · & prouocent eum ad humilitatis satisfactionem · & consolentur eum ne abundantiori tristitia absorbeatur · sed sicut ait idem apostolus; Confirmetur in eo caritas; & oretur pro eo ab omnibus; Magnopere enim sollicitudinem debet gerere abbas & omni sagacitate & industria curare ne aliquem de ouibus sibi creditis perdat; Nouerit enim se infirmarum curam suscepisse animarum · non super sanas tyrannidem · & metuat prophetae

(c) 2006 Ministerio de Cultura

cōminationē. p quem dicitur; Quod crassū erat. assumebatur & q̄d debile
erat. proiciebatur & pastoris boni piū imitatur exemplū. qui relictis nona
ginta nouem ouem in montib; abiit unā ouem quę errauerat. quęrere;
cui infirmitati intantū cōpassus ē. ut eā in sacris humeris suis digna
retur inponere. & sic reportare ad gregem; LXIIII. REG. FRUCTUOSI;

Cum excōmunicatur aliquis pro culpa. mittatur solitarius in cella obscu
ram in solo pane. & aqua. ut in uespera post cena frm. medium
accipiat paximaciū et ēn adsatietatem aquam & hoc ab abbate exsufla
tum ū signi ficatum absq; ullo sedeat solacio ut conloquio frm nisi quē abba
tis aut p̄positi cū eo preceperit auctoritas ut loquatur. Indutus tegmine raso
ris aut cilicio. seminudus atq; discalciatus. opus monasterii exerceat excōmu
nicatus. Si biduana ut triduana fuerit excōmunicatio eius. mittat seniorem
qui eū excōmunicauit. unū de maiorib; quē pbatum habet. qui eū uerbis
contumeliosis increpet quod non ob religionis uenerit occasionē nec
p xpi amore nec timore gehennę. set simpliciū frm facere disturbatio
nem; Si haec ille patienter ptulerit. & de ore ei nulla iracundia ut mur
muratio proruperit. simplicitas mentis & humilitas aperuerit si e incre
patore absq; inmutati neuerbo ū q̄d in eo puiderit abbati renuntiet;
Abbas uero sollicite & prudenter tractet utrum uera aut imaginariā
habeat patientiam; p qua possit se ad frm reconciliare caritatem;
secundo eiusdem meriti seniore pbatū ad exp̄brandū eū mittat eoq̄d primi
tus audiuit. non facile credat; cūq; tercio nasceretur. & pari conuitio incre
patus fuerit & in priore promissionis patientia excōmunicatus pduraue
rit. & hoc abba p tres uices ter pbauerit. post hoc eū eici debet et sic pre
sentatur ipse increpet coram conuentu frm. cūtaqua quarto fuerit temptatus
& in humilitate fuerit pbatus et fortis fuerit ut ferrū inuentus; Post
modicū aeclam ingrediatur & cingulū in manib; gestans abbatis ut
frm pedibus cū lacrimis puoluatur & cū singultu & gemitu genibus

(c) 2006 Ministerio de Cultura

humo operando· ac in ecclesia ueniam accipere mereatur & ne talia paenitenda ultra
committat admoneatur & post haec osculatus ab abbate in suo gradu recipiatur;

CAP XVI EX LIBRO GREGORII NAZANZENI

Eum qui in chorinto peccauit peccatum quale nec inter gentes· ad paenitentiam
paulus suscepit· & non solum suscepit· uerum etiam caritatem in eo confirmauit·
quem quidem emendationem uidit· & causam facti exposuit dicens· ne forte am
plioris tristicia absorbeatur· qui huiuscemodi est corruptionis scilicet nimie extra
pregrauatur;

EX LIBRO AUGUSTINI DE PASTORIBUS

Cum prepositi ad hoc sint· ut his qui subiectis consulant· nec in eo quod praesunt an
imo· utilitatem suam attendant· sed eorum quibus ministrant· Quisquis ita pre
positus est ut in eo quod praepositus est gaudeat & honorem suum quaerat & commoda sua
sola respiciat· se pascit non oues· Ad hos sermo dirigitur· audite tamquam oues dei &
uidete quemadmodum uos securos fecerit deus; Qualescumque sint qui uobis praesunt
id est qualescumque nos sumus uobis securitatem dedit· qui pascit uos· Nam si deus
non deserit oues suas & mali pastores poenas debitas luent· & oues promissa per
cipiant·

ITEM EIUSDEM:

Sanae atque crassae oues pauces id est solide in cibo ueritatis utentes pascuis bonis
de munere dei· Sed mali illi pastores non parcunt talibus· parum est quod illas
languentes et infirmas & errantes & perditas non curant· etiam istas fortes
& pingues necant· quantum in ipsis est; & illi uiuunt de misericordia dei
uiuunt· tamen quantum ad pastores malos attinet· occidunt; Quomodo inquis
occidunt· male uiuendo malum exemplum praebendo; an frustra dictum est
seruo dei eminenti in membris summi pastoris· circa omnes teipsum bonorum operum
praebens exemplum· & forma esto fidelibus· Attendendo enim ouis etiam for
tis plerumque praepositum suum male uiuentem si declinet oculos & intendat
in hominem incipit dicere in corde suo; si praepositus meus sic uiuit ego quis sum qui
non faciam quod ille facit. Ouem occidit fortem; Iam de ceteris quid faciat quod
illud quod ipse fortem mortificauerat sed fortem aut robustum inuenerat male
uiuendo interficit· Dico caritati uestrae iterum dico; & si uiuunt homines & si fortes

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sunt oves in verbo domini et tenent illud quod audierunt a domino suo. Quae dicunt
facite. quae autem faciunt. facere nolite. Tamen qui in conspectu populi male vivit
quantum in illo est. eum a quo attenditur occidit. Non sibi ergo blandiatur. quia ille non est
mortuus. et ille vivit. et ille homicida est. Quomodo cum lascivus homo intendit ii.
mulierem ad concupiscendum. etsi illa casta est et moechatus est iste. Domini vera et
apta sententia est; quisquis mulierem viderit ad concupiscendum eam iam moechatus
est in corde suo; Non pervenit ad illius cubiculum et in interiore iam suo cubiculo
volutatur; Sic omnis qui male vivit in conspectu eorum quibus praepositus est. quantum
in ipso est. occidit et fortes; Qui imitatur moritur; qui non imitatur vivit; Tamen
quantum ad illum pertinet ambos occidit; Et quod crassum est inquid interfecistis et
oves meas non pascitis; Iam audistis quid diligant. inde et quid neglegant;
Quod infirmatum est non confortastis et quod male habuit non corroborastis;
et quod contribulatum est id est quod confractum est non conligastis. et quod
errabat non revocastis; et quod periit non inquisistis. et quod forte fuit con
fregistis. interfecistis occidistis; Infirmatur ovis id est infirmum cor habet. ut
possit non cedere temptationibus incauto et inparato si non supervenerit
pastor neglegens; quando credit talis. non illi dicit fili accedens ad ser
vitutem dei sta in iudicio et iustitia et praepara animam tuam ad temptatio
nem; Qui haec enim loquitur. confortat infirmum et ex infirmo facit firmum
ut non ille cum crediderit. prospera huius seculi speret; Si enim doctus
fuerit sperare prospera seculi. ipsa prosperitate corrumpitur. supervenien
tibus adversitatibus sauciatur. aut fortassis extinguitur. Non ergo
edificat super petram qui sic edificat. sed super arenam ponit. Petra autem
erat Christus; Christi passiones imitandae. non christianis deliciae conquirendae.
Confortatur infirmus cum ei dicitur; spera quidem temptationes.
huius seculi. sed ab omnibus te eruet deus. si ab illo non recesserit vero cor tuum.
Nam ad confirmandum cor tuum venit ille pati venit ille mori venit ille
sputis inliniri. venit spinis coronari. venit obprobria audire. venit pos
tremo ligno configi. Omnia haec ille pro te. tu nihil pro illo. sed pro te; IT EIDE

Quod infirmatum est. non confortastis. Pastoribus maledicen

(c) 2009 ...

pastoribus falsis pastoribus sua quaerentibus non quae ihu xpi & commoda sua lactis et
lanae gaudentibus oues omnino non curantibus & quod male habent non corrobo
rantibus id est infirmum id est non firmum; Nam cum dicunt infirmi & iam aegrotantes
sed inter firmum & egrotum id est male habentem hoc mihi uidetur interesse.
Etenim ista fratres quae distinguere utcumque conamur fortasse & nos possumus maiore diligen
tia melius distinguere & alius peritior uel lumine cordis plenior; interim ne fraudemini
quod sentio loquor; Infirmo ne accidat temptatio & eum frangat timendum est.
Languens autem iam cupiditate aliqua aegrotat & cupiditate aliqua impeditur ab in
tranda uia di ad subeundo iugo xpi Adtendite illos homines uolentes bene uiuere
iam statuentes bene uiuere, & minus idoneos mala pati sicut paratis sunt bona
facere; Pertinet autem ad xpistianam firmitatem non solum operari quae bona sunt
sed & tolerare quae mala sunt; qui autem uidentur feruere in operibus bonis sed
imminentes passiones tolerare nolle aut non posse; infirmi sunt; qui uero
cupiditate aliqua mala amatores mundi ab ipsis bonis operibus reuocantur
languidi & aegroti iacent. Quippe qui ipso languore tamquam sine ullis uiribus
nihil boni possunt operari; ITEM EIUSDEM;

Non frustra ergo cum iam dixisset superius quod aegrotum non interfecistis. Hinc
iterum in nouissimo posuit & quod forte fuit confregistis. Ipsa enim peruersa
sententia iniqua ex his quae supra dixit nata est; Quod errabat non reuocastis
& quod perierat non quaesistis; Hoc faciendo quod forte est interfecistis; Proinde
audi quid sequatur de ista neglegentia malorum uel falsorum pastorum & dispersae
sunt oues meae. eo quod non sit pastor & factae sunt in comestura omnibus bestiis
agri furantur lupi insidiantes rapiunt leones frementes cum oues adherent
pastori Nam praesens est pastor sed male agentibus non est pastor & inherent pas
toribus non pastoribus se ipsos non oues pascentibus & ea talis error consequitur,
fiunt in bestias depraedantes se & de illorum morte se satiare cupientes Tales enim
sunt omnes qui gaudent de erroribus alienis bestiae sunt. pascentibus IDE
HIS QUI IN ALIIS QUIBUSLIBET REBUS DELINQUUNT;

Siquidem in labore quouis in quo quisque in ancellario in ministerio in pistri
no in arte [illegible] aliqua dum laborat ut in quocumque loco aliquid deliquerit

(c) 2006 Ministerio de Cultura

aut fregerit quippiam aut p(er)diderit uel aliud quid excesserit · ubi ubi & non
ueniens continuo ante abbatem l congregationem ipse ultro satis fecerit · &
prodiderit delictum suum · dum p(er) alium cognitum fuerit · maiori subiaceat ·/.
& emendationi; Si animae uero peccati causa fuerit latens · tantum abbati aut
spiritalibus senioribus patefaciat · qui sciant curare & sua et aliena uulnera non
detegere & publicare; **EX REGULA SCI CASSIANI · XXXVIIII**

Si quis autem aliquid fregerit aut p(er)diderit · non aliter neglegentiam suam de
lebit nisi coram omnibus fratribus tamdiu supplicauerit d(e)o in terra prostrat(us)
donec oratione soluatur abbatis; Similiter etiam qui tardius ad orationem
uenerit & qui seniori suo superflua aut durius aut contumeliosa responderit
aut si neglegentius aut tardius obsequia iniuncta compleuerit · si uel leuiter
murmurauerit aut lectionem operi uel oboedientiae praetulerit; Similiter
etiam qui completis uigiliis aut quamuis aliqua ratione cum aliquo uel mo
dicum steterit uel ad punctum temporis alicubi secesserit · si alterius tenuerit
manum si orauerit cum illo qui est ab oratione suspensus · si aliquem parentum
uel amicorum secularium aut uiderit aut conlocutus eis fuerit · sine suo seniore ·
Si epistolam cuiusque susceperit aut rescribere sine suo abbate temptauerit ·
In his omnibus & in his [illegible] similibus paenitentiae coram omnibus supplicanti
non denegetur, Contempti uero & haec omnia p(ro) nihilo ducen
ti spiritalis uindicta omnimodis imponatur; **EX REG CUIUSDAM;**

Neglegentiae culpa qua p(er) multos casus in multis delinquitur abbatis iudicio
pensanda est · id est in refectorio in coquina in dormitorio uel in qualibet uti
litate aut fregerit · aut p(er)diderit · aut neglegenter dimiserit · omnia secundum modu
lum sint pensanda & iuxta aetatem uel teneram uel senilem uel iuuenilem sint
corrigenda; Quia si minimum minimis neglegentia uitiorum non corrigitur mentis acies ta
in minoribus culpis in maiora dilabitur delicta; Si frater qui in his casibus fuerit dilap .n.
sus statim abbati uel praeposito suo puram dederit confessionem & cognitum
fuerit non suae uoluntatis fuisse · quod casu accidit · hoc tantummodo sufficiat in
hoc quod deliquid p(er)p(er)rauit · si possibilis fuerit non denegetur emendet cum uenia ac
satisfactione; Si uero non sua confessione sed alterius proditione cognitu

(c) 2006 Ministerio de Cultura

fuerit pro ut culpae magnitudo poposcerit paenitentiae subiacebit. quia culpam per propriam confessionem non manifestauit; Si uero ex maioribus culpis uel animi maiorem pertineat damnationem hoc secretius per propriam confessionem uolens manifestet abbati; Sed dum tempore animi culpam uerecundatur cum reatu culpae faciem diaboli interius recondat.

CXRCL ADONATO COLLECTA: XX

Quicumque de fratribus cui sollicitudo quoquinandi uel ministrandi commissa est. quantulum quid effuderit oratione in ecclesia post expletum cursum ite. uti fratres proco aerent emendare studuerint. Similiter peniteat qui humiliatione in sinaxi id est in cursu oblitus fuerit; Haec est humiliatio in ecclesia post finem unius cuiusque psalmi; Simili modo qui perdiderit in ecclesia oratione in ecclesia emendari cogatur. Ita tamen haec parua penitentia iudicatur. si paruum quid effuderit quando si ex neglegentia uel obliuione seu trangressione securitatis tam in liquidis quam in aridis amplius solito perdiderint. longa uenia in ecclesia dum duodecim psalmos ad duodecimam canunt prostratus nullum membrum mouens paeniteat. Ergo qui non custodierit ordinem a sacrissimis ut percussionibus emendetur.

CXRGL TARNATENSI CAP VIII

Qui cogitationum inpugnationes consolationis suae causa secretius confitetur. non oportet eum despici nec aliis publicari sed quantum inte est. blanda exoratione foueri. Qui aliis [illegible] secreta meditatione psallentibus inconueniens fuerit locutus. regulariter arguatur. In quantu que ergo opere aut meditabuntur quae secreta sunt. aut certe silebunt

DICTA UEL INSTITUTA SANCTI BEDAE:

Cap. II. Si in peccatis sit. dimittuntur ei. Multi propter peccata in anima facta infirmitate aut etiam morte plectuntur corporis. Unde apostolus chorinthiis. quia corpus domini indigni percipere erant soliti. ait; Ideo inter uos multi infirmi et inbecilles sunt et dormiunt multi; Si ergo infirmi in peccatis sint et haec presbyteris in ecclesia confessi fuerint. ac perfecto corde ea relinquere atque emendare satagerint. dimittentur eis; Neque enim sine confessione emendationis peccata queunt dimitti; Confitemini ergo alterutrum peccata uestra. et orate pro inuicem ut saluemini; In hac autem sententia.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

illa debet esse discretio ut cotidiana leviaque peccata alterutrum coequalibus confiteamur et vicissim cotidiana credamus oratione salvari; Porro graviores lepre inmunditiam iuxta legem sacerdoti pandamus atque ad eius arbitrium qualiter et quanto tempore iusserit purificari curemus;

DE HIS QUI SEPIUS CORRIPIUNTUR

Si quis frater correptus frequenter pro qualibet culpa si etiam excommunicatus non emendaverit, acrior ei accedat correptio; id est ut verberum vindicta in eum procedat; Quod si nec ita correxerit aut forte quod absit in superbiam elatus etiam defendere voluerit opera sua, tunc abbas faciat quod sapiens medicus; si exhibuit fomenta, si unguenta adhortationum, si medicamina divinarum scripturarum, si ad ultimum ustionem excommunicationis vel plagas virgarum, et iam si viderit nihil suam prevalere industriam, adhibeat etiam quod maius est, suam et omnium fratrum pro eo orationem, ut dominus qui omnia potest operetur salutem circa infirmum fratrem: quod si nec isto modo sanatus fuerit, tunc iam abbas utatur ferro abscisionis, ut ait apostolus: Auferte malum ex vobis; Et iterum: Infidelis si discedit discedat, ne una ovis morbida totum gregem contaminet; CPLXXX

De his qui sepius correpti non emendaverint

Qui sepius correptus et nec sic emendaverit, novissimus in ordine stare iubeatur, sicut dixit dominus: Sit vobis sicut ethnicus et publicanus; DICTA SCI BEDAE:

Ex qualibet causa quis peccaverit iste ab oratione suspendatur et ieiuniis distringatur, quousque coram omnibus fratribus prostratus veniam postulaverit, dimittatur illi;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

pertinacissima uoluntate perseuerare uoluerit cum nequitia et superbia et dicat. Hic ego durare non possum, sed accipiam casulam meam et eam ubi uoluerit dominus; quis de fratribus hoc eum dixisse prius audierit, referat preposito et prepositus abbati. Abbas coram omnibus fratribus resideat et eum exhiberi iubeat et uirgis purgetur et orationi fiat et sic ad communionem recipiatur. Ut si quis sane non emendatur doctrina, uirgis purgetur. Quod si sic factum quis de monasterio exire uoluerit, nihil penitus accipiat nisi in notatissimo uestimento et extra commu-

·n· nione infidelis discedat. Nam qui sancti et pacifici ex illius diripiunt regnum et filii computantur Altissimi et praetiosas splendidasque accipient coronas; filii autem tenebrarum in exteriora ibunt tormenta. Super quem requiescit, dicit dominus, nisi super humilem et quietum et trementem sermones meos. XIIII.

EX REGULA SANCTI FRUCTUOSI EPISCOPI

Si aliquis excommunicatus in prima interrogatione querelosus uel murmurans aparuerit et suas sententias superbe uel inportune uindicauerit et hoc senior manifestum cognouerit, usque in diem tertium maneat excommunicatus, ita ut nullus cum eo loquatur. Cum tertio uero die ita sciscitatus et a superbia qua diximus fuerit deprehensus, quousque ergastulo coartatus perseueret donec omnem arrogantiam superbiae denegetur. Quod si in malo perseuerans perdurauerit et prona uoluntate penitentiam agere noluerit et sepe ac sepe contumax et murmurator patule contra seniorem uel fratres insaciae perstiterit et cum propinquis se uindicari maluerit, in colationem deductus exuatur monasterii uestibus et induatur quibus olim adduxerat secularibus et cum confusionis notha

(c) 2006 Ministerio de Cultura

e monasterio expellatur. ut ceteri emendentur. Dum fortasse
solus tali correptione ille delinquens corrigitur. XXVII

EX REGULA SCI BASILII EPISCOPI:

Erga eum qui pro peccato n̄ penitet. quales ee̅ debemus?
Sicut dn̄s p̄cepit dicens: sit tibi sicut gentilis et publicanus
et sicut apls docuit dicens: Subtrahite uos ab omni fr̄e inqui
ete ambulante et n̄ secd̄m traditionem quā tradidi uobis;

ITEM EIUSDEM INTERROGACIO: LXXVII;

Quod si contristatur ille qui exceptatur aut etiam si irascit̄
quid dignus est. interim excomunicari debet et n̄
manducare si forte conpunctus agnoscat quantis et qua
libus bonis semet ipsū insipiens defraudet. et ita con
uersus recipiat gratiam eius qui dixit. Memor fui di et
delectatus sū. quod si permanserit in stultitia n̄ intelle
gens gratiā abscidatur tamquā putrefactū membrū
a corpore. Scriptū ē enim quia expedit ut pereat unum
membrorum tuorū et n̄ omne corpus tuum mittatur in geh
ennam; ITEM EIUSDEM CAPL. XXV;

Si quis habet aliquod uitium quod corrigere n̄ potest.
et frequenter notatur et in peius pficit sicuti expedit in
termitti. RSP: Et hoc alibi iam diximus quia oportet
peccantes corripere patienter secd̄m eū qui supra ostendim̄
modū a dn̄o positū. Quod si n̄ sufficit ei ad emendationem
sicut illi chorintio obiurgatio haec quae fit a pluribus sicut
gentilis de reliquo et publicanus haberi debet. qui eius modi
ē. quia ei parare quem dn̄s condempnauit uelle tuum n̄
est. cum dn̄s maxime dicat; Quia expedit unicuique ut unū
oculum aut unam manū t unū pedem pdat et ita intret

(c) 2006 Ministerio de Cultura

in regnum quam diu parcit uni ex his membris. totu corp
tuu mittet in gehenna ignis ibi erit fletus & stridor
dentium; Sed & apls de his ipsis testat dicens. quia modicu fer
mentu tota massa corrumpit. [Ex reg. sci Isidori ;

LXVI Qui grauiori uitio saepe excomunicat neglexerit emdare. tā
diu damnationi subiaceat. quousq; uitia in olim deponat.
Ut quem semel inlata animaduersio n choercuit. frequens
seueritas censeat emendandum. quatinus frequentiu grauissi
moruq; uitioru uoragine sit. quisq: inmersus. n e tam a mona
terio piciendus: sed iuxta qualitatem delicti cohercendus est
ne forte qui poterat p diuturna paenitudine emdari dum picitur
hoste diaboli deuoret. [Ex reg. sci fructuosi epi

LXV. Clamosum in locutione monachu aut iracundum ridiculo
subsannatorem ut detractorem et n delectet quieti modi e. & sepe
castigat n fuerit emdatus flagellis uerberibusq: curan
dus est; & acrit emdandus crebraq: curiositate industria cauti
reducendus: Lasciuus petulans & supb. sepius suspendat a cibo
& biduanis siue triduanis macret inediis. operisq: adiectione
constringatur. sermone & conloquio castiget. si iste ppessus sep
minima fuerit correptus. plagis emdet instantius. Reclusioni
diutine coartet angustiis breuissime panis & aquae esu sus
tendandus donec se spondeat uitio reuersurum. Inobedien
tem murmuratorem contradictorem siue furtiuis comestionib:
atq: bibitionib: uacantem suprascriptam cohercebit senten
tia. EX REGULA ORIENTALI

Si fuerit aliquis tā durus & tam alien a timore dni ut totas
tigationib: et tot remissionib: n emdet. picit de monaste
rio et uelut extraneus habeatur. ne uitio ipsius alii picliten

(c) 2006 Ministerio de Cultura

EX REGULA MAGISTRI.

In his omnibus supradictis siquis frater contumax aut superbus
aut murmurans aut inoboediens prepositis suis frequenter
extiterit et secundum diuinam preceptionem semel et secundo uel
tertio de quouis uitio monitus et correptus non aemendauerit. refe
ratur hoc a prepositis abbati et quippe secundum qualitatem uel
meritum culpae perpendat. et tali eum excomunicatione con
demnet. ut sciat quid domini contempsit quomodo dignus est
iudicari per contemptum maiori exhibitum dicente ipso domino docto
ribus nostris: Qui uos audit me audit; et qui uos spernit. me
spernit;

EX REGL. CUIUSDAM.

Siquis a senioribus suis et abbatibus iracundus inuentus fuerit.
notatur. eisque quo corrigatur. Si uero ab hoc uitio immana
bilis fuerit ab imperio fratrum destruendus est. quia siue iuste
siue iniuste irasci non oportet;

ITEM EIUSDEM.

Frater si saepius correptus aemendare noluerit. excomuni
catione pro modo culpae corrigatur. Si nec sic aliquid pro
ficiat increpantis correptio. tunc uerbum uindicta sub
iacebit; quod si sic aemendare noluerit sed magis in tumore
superbiae elata opera uel actus unde corrigitur defenderit tunc
abbatis sententiae regimine corrigatur. quia scriptum est;
qui abicit disciplinam infelix est. Moderante ergo scientia
sanie medendi cura adhibeatur. Si uero tale uulnus per
fomenta castigationum et lenitatis atque pietatis unguenta
sospitati non redditur. saltim incisionibus amputetur; et si sic
sanies defecta timorem non amiserit. tunc excomunicationis
sententia uel disciplinae corporalis penam incurrat; et si nec
sic excomunicationis metu nec flagelli pena frangitur augeat

(c) 2006 Ministerio de Cultura

adhuc pietatis fomes ita ut ab omni congregatione pro eo communis dn̄s orationum officia deficiat quia laqueo diaboli irretitus teneatur. dn̄i misericordia ac pietate curetur; Quod si nec corripi uoluerit. intra septa monasterii sub penitentiae tenore. ab omnibus praeter custodibus segregatus tam diu castigetur diuersis correptionibus. usque dum eius humilitas omnibus uera credulitate patefiat. Et quia et mutus saepe salus prestatur; pariter ideo separandus est a congregatione ut suo uitio non maculet innocentes; tenera uero aetas quae excōmunicata uim nescit. non excōmunicatione sed flagello corrigenda est; **XXXVII**

SI DEBEANT ITERUM RECIPI EXEUNTES DE MONASTERIO;

Frater qui proprio uitio egreditur de monasterio ut pereat. si reuerti uoluerit. spondeat prius omnem emendationem uitii pro quo egressus est. et sic in ultimo gradu recipiatur. ut ex hoc eius humilitas conprobetur; quod si denuo exierit. usque tertio ita recipiatur; iam postea sciens omnem sibi reuersionis aditum denegari: **INSTITUTA SCI PACHOMII;**

Si quis promiserit obseruare se regulas monasterii et fugere coeperit easque dimiserit. Postea autem reuersus egerit penitentiam obtendens infirmitatem corpusculi per quam non possit implere quod dixerat. faciant eum inter languentes cōmorari et pascatur inter otiosos donec accepta penitentia impleat quod promisit; **EX RG SCI FRUCTUOSI**

Cum aliquis puerorum elapsus fuerit a monasterio. in aliud non recipiatur coenobium neque in humanitatis caritatem neque in pacis osculum. sed continuo uinctis manibus post tergum. abbati reducatur proprio; Quod si

(c) 2006 Ministerio de Cultura

reuersus ad secta(m) fuerit & adpropinquis fretus cuius in sup
biam surrexerit & monasterio minas intulerit pariter &
ipsi cum eo sint a laicorum concilio publice expulsi & ab omni
cristianorum conuentu maneant anathematizati; quodsi &
ipsi laici suo eum receperint consortio & pariter cum eo contra
monasterium exarserint. in contumeliam cuncti a nostra ecclesia
expellantur & nullo nobiscum caritatis federe copulentur.
quousque ueritatem cognoscant & nobiscum stantes iniurias ecclesiae
uindicantes pari deuotione consurgant; Si uero ipsi a poster
tate ab omnibus fuerint expulsi & adhuc illucque uagantes.
diuersis locis instabiles atque uacillantes suo monasterio reuer
ti se uoluerint necessitate conpulsi. in conuentu maiorum dedu
cantur & uelut uasa figuli in fornace probentur. & cum probati
fuerint. suo monasterio reformentur. & in prima sede ultima
cathedra recipiatur.

EX REGULA MAGISTRI;

Frater si exierit frequenter de monasterio. usque in tertium reuersus
recipiatur. Amplius non iam quia talis apud dominum ei agnoscitur .n.
dubium seruitii fides. qualis apud homines pedes instabilitas
constat & ut qui in monasterio iam opus sit quaerere non possideat.
Ideoque post tertiam correptionem iuste monasterio sit ut ethnicus
& publicanus.

EX REGULA CUIUSDAM. CAP XXI;

Si nullo tempore quod absit a cristiana religione frater a septa mo
nasterii discesserit & foras fugiens postea recordatus pristinae
religionis & aeterni iudicii perculsus timore reuersus fuerit
prius omnium morum emendationem polliceatur. tunc demum intra
septa monasterii recipiatur & si bis aut tertio hoc fecerit. simili
pietate foueatur. Sic tamen in extremo loco inter penitentes recipiatur
tamdiu examinetur. usque dum probabilis ei uita inueniatur.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Si uero post tria post tertiam receptionem in sulgre culpa maculatus fuerit. sciat omnem reuersionis aditum aditum esse in postmodum.

EX REGULA SCI PACHOMII: C XXX VI

Qui absque communione fratrum recesserit et postea acta penitentia uenerit reuertatur in ordine suo absque maioris imperio; XX

EX REGULA SCI FERREOLI:

·n̄· Vagari per loca monachum sicut non decet, ita non conuenit. ne in quorum uitio captus sed delectatione et labitur ut redeat ad uomitum suum. dum recidiua animi uoluntate mundi uanitas contemptor; Nouus quidam amator adsurgens; a via salutis distortus exorbitet; quapropter id definimus obseruandum. ut preter illos qui pro utilitate monasterii ab abbate huc illucque abire iubentur excursus; Nullus egredi monasterium loco alio moratur absque uoluntate abbatis pro qualibet re ut necessitate presumat: Per ad eum respiciat ad eum quod apostolus de adolescentioribus uiduis scribens dicit. Simul autem et otiose discunt circuire domos: Non solum otiose sed et iam uerbose et curiose

·n̄· loquentes quae non oportet; et ideo qui preter missa sententia aliud contrarie ut dixerit in tantum ut eius inueniatur fuisse transgressor. illo temporis quo monasterium defuit computato dierum numero retrusus et condempnatione: Multa et ut cibi motum uino cotidie abnegato quale abbas imposuerit abitur. Fugitiuum uero monachum deserentem disciplinam et perdentem se uelut contemptorem placuit reuocare.

De pueris minori aetate qualiter corripiantur; rar

Omnis aetas uel intellectus proprias debet habere mensuram Ideoque quotiens pueri uel adolescentes aetate aut qui minus intellegere possunt quanta poena sit excommunicationis.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

hicales dum delinquunt aut ieiuniis nimiis affligantur aut
acris uerberibus choerceantur ut sanentur; XXIII

EX REGULA SCI YSIDORI;

IN minori aetate constituti non sunt choercendi sententia
excomunicationis sed pro qualitate neglegentiae con
gruis aemendandi sunt plagis; ut quos aetatis infirmitas
a culpa non reuocat flagellis disciplina conpescat;

LX EX REGULA SCI AURELIANI;

Super uero inobedientib; et iracundiam protrahentibus
numquam parcendum donec corrigantur; IT EIUSDEM;
Pro qualitate qualibet culpa sine aetas sue fuerit flagelli acci
pere disciplinam nusquam legitimus excedatur numerus id est
xxx et nouem et qualibet iuste disciplina teneatur tam
secundum illud bonitatem et disciplinam patrum affectum
scs abbas circa omnes teneat secundum apostolum tamquam si nutrix
foueat paruulos suos et omnia omnib; factus sum ut omnes
lucrifacerem; XIIII; EX REGULA MAGISTRI;

IN fantulos usq; ad xv annorum non excomunicari sed per ci
pimus uapulari pro culpis; Post quindecim uero annorum iam
non uapulari sed excomunicari condecet quia iam intel
legunt quomodo paenitere et aemendare debeant; De ma
tura uero aetate qui carnale committunt quia merito corda
debet paenitere qui peccat et non pro corpus uapulari quia animi
imperio corporis seruitio magis utimur; Ergo cum anima im
perat et corpus seruit agnoscitur amplior esse culpa imperan
tis quam seruientis; Ideo propter intellectum aemendationis ra
dix cordis de spinis peccatorum ex comunicatione debet
purgari; quam rami corporis quibus adiuncto iussione

(c) 2006 Ministerio de Cultura

cordis peccatū inpositū ē ut cius de p aliena culpa alt̄
debet sentire. Illi uero fratres post XV annos aeta
tis uapulent qui satis grauem aut furti fugacis aut
criminale aliquā culpam cōmiserint. CAP XL.

DE CELLARARIO MONASTERII QUALIS DEBEAT ESSE.

Cellararius monasterii eligatur de congregatione
sapiens maturis moribus sobrius. non multum edax. non
turbolentus. non elatus non iniuriosus non tardus non
prodigus sed timens dm̄ qui omni congregationi sit
sicut pater. curam gerat de omnibus. sine iussione abba
tis nihil faciat. que iubentur custodiat. fratres non contristet.
si quis frater ab eo forte aliqua inrationabiliter postulat
non spernendo eum contristet. sed rationabiliter cū humilita
te male petenti deneget. animam suam custodiat. Memor
semper illud apostolicum quia qui bene ministrauerit gra
dum bonum sibi adquirit. Infirmorum infantum hospitum
pauperumque cū omni sollicitudine curam gerat. sciens sine
dubio quia pro his omnibus in die iudicii rationem redditurus
est. Omnia uasa monasterii cunctamque substantiam quasi
altaris uasa sacrata conspiciat. nihil ducat neglegendum.
neque auaritiam studeat neque prodigus sit aut stirpator
substantiae monasterii. sed omnia mensurate faciat et
secundum iussionem abbatis. Humilitatem ante omnia hab
eat et cui substantia non est quod tribuatur sermo respon
sionis porrigatur bonus. Ut scriptum est. Sermo bonus
super datum optimum. Omnia que ei iniunxerit abbas
ipsa habeat sub cura sua. a quibus prohibuerit non presu
mat. Fratribus constitutam annonam sine aliquo typho

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ut mora offerat. ut non scandalizentur. Memor diuini eloquii quid mereatur qui scandalizauerit unum de pusillis. Si maior congregatio fuerit. solatia ei dentur a quibus adiutus et ipse aequo animo impleat officium sibi commissum. Horis competentibus et dentur que danda sunt. et petantur que petenda sunt. ut nemo perturbetur neque contristetur in domo dei. CAPITULO XII

EXCERPTA PATRUM

Si congregatio multa est debet his qui preest pater disponere ebdomadarios et ordine officii quo sibi in uicem succedant administrandum. et decernere debet ille qui debeat esse quicellarius fratrum continetat. debet tantummodo talis eligi qui possit in omnibus euangelico ordine fratribus suis uictum gubernare. Qui timeat iudicii sententiam quia ab initio fur fuit. Studere debet qui huic officio deputatur ut audiat quia qui bene ministrauerint gradum bonum sibi adquirunt. et anime sue lucrum facit. Nosse debent et etiam fratres quia quicquid in monasterio tractatur siue in uasis siue in ferramentis ut cetera omnia esse sanctificata. Si quis de fratribus aliquid neglegenter tractauerit partem se habere nouerit cum illo rege qui in uasis domini dei sanctificatis cum suis bibebat concubinis et qualem meruit uindictam. Custodienda sunt ista precepta et per singulos dies maiores fratrum recitanda sunt ut non condempnentur in peccatis suis. CAPITULO XX

EXCERPTA SANCTI ISIDORI

Ad eum qui cellario preponitur. pertinebit sollicitudo eorum qui in promptuarios. Iste preberit ebdo-

(c) 2006 Ministerio de Cultura

madarius quicquid necessarium est uictui monachorum
hospitum infirmorum: isto presente dispensatur ea quae mittis
deferenda sunt. his aetiam quicquid residuum sumptui
fuerit pro pauperibus usib; reseruauit. Huic quoq; ebdo
madarius expleta ebdomada uasa sibi tradita exhiberi
ad prospiciendum utiq; si neglegenter habita non sunt.
ac denuo succedenti ebdomadario coram isto tradunt.
Adhuc quoq; pertinent horrea greges ouium et porcorum
lana et linum auiarii solitudo cibaria administrandum
pistorib; iumentis bubus et auibus industria quoq;
calciamentorum cura pastorum seu piscatorum;) CAPL C.XI

EX REGULA SCI BASILII INTERROGATIO

Qua mensura debet temperare potestatem dispen
sationis suae is cui cellarii cura commissa e. R P Er
ga eu quidem qui ei credidit huiusmodi dispensationem
meminisse debet dicendo. Non possum ego a me ipso facere
quicquam: Ad ceteros uero sollicite scire debet quid unus
opus habeat ut compleat illud quod scriptum est; Diuidebat autem
unicuiq; prout opus erat: Eadem uero ratio obseruari debet
ab omnib; cuiq; aliqua ministerii uel dispensationis sollici
tudo commissa est;) CAPL C.XII;

ITEM EIUS DEM;

Quae sententia obseruare debet erga dispensantem
si aliquid secundum personae acceptionem uel contemptio
nem faciat; Aliquando quidem ne quid facias secundum
fauorem ut in alteram partem declinando. aliquando
autem apto dicente. quia si quis uidetur contentiosus esse
nos talem consuetudinem non habemus neq; eccla dei;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Si quis hoc fecit. notetur. usquequo corrigatur. Verumtamen
oportet. cum summa diligentia et probatione discute-
re et considerare ad quam partem unusquisque aptus sit
ut oportunius et tacite iniungi quodcumque illud est operis uel
officii. ut neque illi qui iniungunt ex hoc ipso condempnen-
tur quod non aptum alicui officium iniunxerint. et inueniantur
mali esse dispensatores siue animarum. siue mandatorum
domini; Neque ipsi quibus iniungitur uero occasionem peccati
ex hoc habere uideantur ut uoluntatem aliquid agere.
sed eius cuius est iudicio committendum est. atque unicuique ut res
ut necessitas expedit. consulat. primo omnium in his que
anime prosunt. deinde secundo loco. etiam in corporali-
bus usibus secundum uoluntatem dei moderetur. C XII

ITEM EIUSDEM INTERROGACIONE

SI autem neglexerit dare fratri quod oportet. de hoc senten-
tia ex ipsius uerbis dicentis; Discedite a me maledicti
in ignem aeternum qui preparatus est diabolo et an-
gelis eius. Esuriui enim et non dedistis mihi manduca-
re. sitiui. et non dedistis mihi bibere; et ea que secuntur.
quia maledictus omnis. qui facit opera domini neglegenter; .ii.

EX REGULA PAULI ET STEPHANI XX V;

HI quoque quibus in singulis rebus custodia commissa est.
conuenit deuotione et carissima humilitate que
necessaria sunt. sine mora et fastidio iubente seniore
ministrent; Nec superbie inflationem differendo oc-
casiones faciant querelarum. per quas murmuratio con-
tra eorum laborem qui nobis in adsignatis rebus cari-
tate deseruiunt non debet excitari;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

CAPITL X. EX REGULA TARNATENSI

Ad cellarium talis ordinetur abbatis iudicio ut consilio seniorum non qui voluntate aliquorum sed necessitate omnium cum timore dei et fratrum in dilectione consideret; Cui etiam absente preposito concors obedientia praebeatur et ubi ualitas poposcerit solatium non negetur;

EX REGULA ORIENTALI CAPL XII

Cellararii curae erit ut abstinentiam et sobrietatem studens vigeat in monasterio ad tempus fratrum diligenter et fideliter seruet. Nihil suscipiens nec quicquam tradens sine auctoritate uel seniorum consilio; Quia et etiam omnia utensilia quae in monasterio sunt id est uestes uasa ferramentum et quicquid usibus cotidianis necessarium est custodiat. et unaquaeque tempore referens cum fuerit necessarium ab eo iterum ad reponendum cui tradendo consignauerit recepturus. Adductum uero fratrum praeferat ac tradat; Semper paratus ad condendos cibos et necessaria secundum cotidianae
· ii · expensae consuetudinem; neque profuse neque auare ne uitio ipsius ut monasterii substantia grauetur ut fratres patiantur iniuriam; sed et necessitatem infirmorum fratrum ac laborem considerans. nihil aegrotantium desideriis neget ex his quae habuerit quantum illis necesse fuerit; Aduenientibus diuersis fratribus escas parabit; Haec erit cura custodis cellararii recurrens semper ad seniorum consilium et requirens de omnibus ut percipiat de his quae pro proprio suo intellectu non potuerit adimplere;

CAPL XVII EX REGULA MAGISTRI

Fratres omni operi pretium habet quadigno mercennario mercedes debentur et boui triturantii non alligabitur os; Nam et labores fructuum suorum beatum faciunt man

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ducantem; quia dominus homine creato omnia subiecit sub pedibus ei;
propter quem creauit cuncta; Ergo si iniustis et inimicis dei n
id est non credentibus paganis et hereticis ut diuersis peccatoris
diuersa uictualis creatura famulatur subiecta. ut unum
sui mundus diuersis deseruit. quanto magis credentes in deo
et bene seruientibus iuste et digne dominus adiuta diuersam cre
turam tradidit quam creauit; et quasi pignus future re
missionis in presenti hoc tempore omnia uite necessaria mi
nistrando non derelinquet dominus querentes se. quia diuites
eguerunt et esurierunt. Inquirentes uero dominum non mi
nuentur omni bono; et esurientes implet bonis dominus et diui
tes dimisit inanes; Et tamquam nihil abentes et omnia pos
sidentes; Ergo cellararius monasterii non claude. quia
dispensator diuinarum rerum; et in quantum diuina
rum. ut dominus in euangelio promittat fidelibus seruis suis di
cens; nolite cogitare quid manducetis aut quid bibatis aut
quid induamini; Simul et decretis uno monet non debere quem
quam esse sollicitum. sed hoc ammonet dicens; querite regnum
et iustitiam dei et hec omnia indigetis; Ergo si deo seruientibus
uite necessaria a domino adponuntur. et scit pater celestis dominus noster
quia indigemus et preparat. Uides ergo quia et uictualia nos
tra cum ab ipso nobis parantur dominica dona sunt. Nam sicut
carnalis domini seruus dicitur tamen homo de prebendo seruitio suo
solummodo est sollicitus; quia de preparandis a domino suo annone
uestiarii calciarii usibus est securus; quanto magis creden
tibus et seruientibus deo qui creauit ipsa omnia et cuncta omnia
potens est adimplere omnia poterunt famulari; quia iuni
or fui et senui et non uidi iustum derelictum nec semen eius

(c) 2006 Ministerio de Cultura

egens panae sed magis tota die miseretur et commodat ergo
cum de solo seruitio nostro in inquirendo regno et iustitiam
ei fuerimus solliciti, dominum credamus nobis omnia ministrare qui
ultro se nobis necessaria omnia promittit adponere;
Ergo omnia uictualia monasterii quae in spe benda o
perariis suis dominus annonam distribuit si male et
fraudulenter a cellarario distribuantur et pereant sciat ii
se supradictus cellararius in die iudicii diuinis ante tri
bunal ratiociniis discuti cum annonam seruorum suorum
dominus per neglegentiam uiderit stricari, quia quod iusta e
dominus dignis tradidit indigne ab euersoribus non patitur
stricari; qui cellararius sine praecepto abbatis nihil
tribuat aut erogat ut expendat; Nec infirmo in
praesentia ei extra iussum ei aliquid porrigat;
cellararius helemosinam faciat cum iussu abbatis
in praesentia ei. In absentia uero eius liceat eum pe
tenti pauperi helemosinam exhibere propter prae
ceptum domini quod dicit; Omni petenti te tribue. Et item;
Da ne cui dederis ipse sit xps; Cotidie cellararius cum
septimanariis coram abbate in oratorio cum congrega
tione communicet; Intrantibus in ebdomada septimana
riis uasa coquinae ipsa consignet; completa ebdomada
ab exeuntibus munda ipsa recipiat, aliis intrantibus con
signanda; quae uasa monasterii sub aliquo per negle
gentiam fracta fuerint, non prius qui fregit accedat ad
mensam nisi paenitens abbati satisfecerit per humilitatem
ad genua incuruatus; Fratres uero de cellario omnibus
necessariis cum congregatione ad mensam cellararius.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sedeat tacit et manducet· qui cellararius si se leuaue-
rit aliquid adportare· usq: dum redeat omnis de mensa
in qua sedebant ad manducandū expectent eum:
op̄ aliqđ laboris faciendū his horis cellararius sus-
cipiat· quando aliqua cura & diligentia ut dispensio
cellararii minime exercetur ut otiosi nullis horis nisi
in oratorio abiens p occupationem: dicente abbate,
pro frib: ut habeatur immite· simul & ipse cellararius
si prope oratorium cellariū fuerit· sua uoce petat se deberi
in orationib: memorari: & tam lente sic occupatur in facto
op̄ dī sibi dicat & ipse sequendo uocem ut uersū ora-
tur; & merito intus in oratorio debet ab omnibus
memorari quia p omniū sollicitudine occupatur· &
quomodo a buno cōmunis p omnib: utilitas procuratur
sic omnium cū uno partiatur oratio: uicia uero horis & cor-
poris ei· custodienda ab ipso abbate custodiantur: quia··
cellararius sub nullius decade numero sub p̄posito conti-
netur; Ne forte quomodo caro amat que sua sunt p pter
aliquem ap&itum ut subministratione gulae causa dei
p̄termittatur et p cibo ut potu n̄ exacta excōmunicatione
carnalit puendatur· utensilia omnia monasterii ipse
recipiat· ad numerū & diuersis consignet: De omnib:,
que s in monasterio extra abbatē nullus sibi aliquid
uel ud suum siue qđ adtulit siue qđ inuenit siue quod
laborauit uel adquisiuit· Nullus aliqđ peculiare·
uindicet aut defendat· quia regulae sententia··
hec est: Res monasterii omniū est· & nullius est·

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Cellararius et ipse fratrum ordine est. qui probatus fuerit ab abbate fidelis et abstinens esse. quem nunquam uicit aliquando aliqua desideriorum gula. et qui non multum amat et manducare aut bibere. ne magis det locum diabolo. sicut dicit scriptura. nolite dare occasionem querentibus eam. et uideatur castrimargiae gule uoracibus per glutonibus fratribus puderi magis quam refirmari. III

EX REGULA CUIUSDAM

Monasterii cellararius sapiens et religiosus ex omni congregatione eligendus est. qui non sibi nec suis uoluntatibus sed toti congregationi aequanimiter et competenter placeat dispensando. nec inde placere studeat unde et se in ruinam peccati et alios per transgressionis noxam consentiendo introducat. id est ut nihil extra debitam mensuram per qualibet familiaritatem ut per gratiam meritum dispensando distribuat. sciens quia iustus dominus iustitiam a seculo dilexit. aequitatem uidit uultus eius. Sit ergo omnibus iusta dispensatione gratus. Sit moribus maturus. sit sobrius non multum edax non elatus non turbulentus non iniuriosus non tardus non piger. sed in omnibus actibus bene compositus. qui congregationi omni id est tam senioribus quam etiam iunioribus pro affectu et paterno more debeat ministrare. curam de omnibus sibi commissis rebus habeat. nihil tamen sine commeatu abbatis facere praesumat. Iram semoueat a se. quia in moribus nullatenus conturbet. Et si aliquis frater ab eo inrationabiliter aliquid postulauerit. leni responsione cum uoce humilitatis et cum ratione perenniter deneget. In infirmitate positis fratribus diligenti cura et propriissimo affectu ministret. Similiter pauperum curam gerat in omnibus timorem domini proponens et sciens se illi ex inde rationem redditurum. si in praeceptis ei implendis haec omnia faciat. Memor sit illius quod dixit. qui mihi ministrat me sequatur. Omni ergo operi bono quod facimus domini timorem iungamus. Sic in omnibus curam agat ut in omnibus nulla neg-

(c) 2006 Ministerio de Cultura

legentiae damna incurrat. Auaritiae et cupiditatis peste omnino
fugiat. Similiter sic non auarus. sic non sit prodigus. Id est sic dona omni
potentis dei sub auaritiae uitio occultando subtrahere non debet.
sic sine iustitia dispensatione nimis fenerando commune substan
tia non debet diripere. sed omnia per discretionem temperando pen
sare. et sic in habeat quod ab eo quaerentibus quod tribuat. sermonem lenem
sine ulla asperitate in sermone proferat. ut dulcedo cordis et
uocis responsionis patefaciat. Iuxta quod scriptum est. Fauum
mellis sermones boni. et illud. Sermo bonus super datum optimum.
Ita sibi commissum bonum opus ad mercedem nouerit pertinere. Si
omnia cum humilitate ac pietate studuerit agere. et quam
uis quod petitur non sit unde tribuatur nullatenus respondeat se non
habere. sed dicat fideli uoce. Dominus dabit; Ea uero quae danda
sunt sine mora tribuantur ne scandali occasio aut offensio
nis casus ex ipsa tarditate generetur. Memor semper praecepto
rum domini qui ne minimum suorum patitur scandalizari; CAP XL.

DE FERRAMENTIS UEL REBUS MONASTERII.

Substantia monasterii in ferramentis ut uestibus seu quibuslibet
rebus prouideat abbas fratres de quorum uita et moribus securus sit.
et eis singula ut utile iudicauerit consignet custodienda
atque recolligenda. Ex quibus abbas breuem teneat. ut dum sibi in
ipsa adsignata fratres inuicem succedunt. sciat quid dat aut quid
recipit. Si quis autem sordide aut neglegenter res monasterii
tractauerit. corripiatur. Si non emendauerit disciplinae regulari
subiaceat. XII. EX REGULA PATRUM

Nosse debent fratres. quia quicquid in monasterio tractatur
siue in uasis siue in ferramentis. uel extra omnia sanctificata est

.n. Siquis de frib; aliquid neglegent tractauerit. partē se habere
nouerit cū ollo rege. qui in uasis domi dī scificatis cū suis bibe
XLVI bat concubinis. & qualē meruit uindictā;) Scī Pachomii
Quando reuertunt in monasteriū. nemo ex ordine re
manebit: cū ad domos suas puenerint ferramenta quib;
opus fecerant & gallicas tradent ei. qui secundꝰ ē ppositū
domꝰ. & ille inferet ea uespere in cellulā separatā. ibiq; con
cludet; XLVII ITEM EIUSDEM:
Omnia ferramenta ebdomade cōpletā reportabuntur
in unam domū. et rursū qui succedunt ebdomad.
singulis domib; nouerint quid distribuant) C.III.
EX REGLĀ SCĪ BASILII INTERROGACIONĒ
Quomodo debent hi qui operant curā gerere ferra
mentorū utensiliū eorū de quib; operant. RP. Primū
quidē sicut uasis dei t his que iam dō cōsecrata sū uti de
bent. Deinde tanquā qui ñ possint sine ipsis deuotionis
& studii sui emolumenta cōsequi; ITEM EIUSDEM
Quod si p neglegentiā pereat aliquid ex his. aut p con
.n. temptū dissipet. RP. Is quidem qui ea pdidit. uelut
sacrilegꝰ iudicandus ē; & qui p dedit p neglegen
tiam & ipse similit crim̄ incurrit. pro quod omā que ad
usus seruorū dī deputata s. dō sine dubio cōsecrata s;
C.IIII. ITEM EIUSDEM INTERR
.n. Quod si a se ipso cōmodare uoluerit alicui. aut accī
pere ab abbatio RP. Tamquā uiolens & temera
rius habendus ē. haec enī eorū qui psumit & cu
ram dispensationis gerunt. offitia pprie sunt

(c) 2006 Ministerio de Cultura

CVI. ITEM EIUSDEM INTERROGATIO

Quod si necessitas poscat ut is qui preest requirat
ab aliquo eorum vas vel ferramentum et contradixerit.
RESPONSIO. Qui se ipsum et membra sua tradidit in alterius potesta-
tem propter mandatum domini quomodo licebit ei de istis minimis
contradicere huic per quem ei cura commissa est. LXX

EX REGULA SANCTI YSIDORI

Strumentorum custodia ferramentorum ad unum quem pater mona-
sterio elegerit pertinebit, qui ea operantibus distribuat
receptaque custodiat. Et licet hec cuncta specialiter singulis
maneant distributa: omnia tamen a patre monasterio or-
dinata ad curam prepositi pertinebunt. EX REGULA VIII

SANCTI FRUCTUOSI

Ferramenta ut utensilia qualibet artificio
stib uno recondenda sunt conclavi et custodia unius fratris
industrii et prudentis: qui ea segregata illa idonea collocans et
loco ponens ex quo operantibus ad operandum fratribus tribu-
atque ad vesperum iterum colligens locet. Cura habebit ne
quid de his aut pereat aut per neglegentiam rubiginet. vel
qualibet occasione vilescat. EX REGULA MAGISTRI

Ferramenta monasterii in uno contineantur cubiculo et uni
fratri cuius diligentiam abbas agnoverit eorum conservan-
dorum curam committat. cotidie ad fratribus facienda opera consignet
ad numerum et ad disiungentibus simul munda ipse recipiat
et reponat. breve de omnibus teneat abbas. qui vero frater non
mundum ferramentum a terra de agro revocaverit accusatus
a custode ferramentorum pro nomine refectionis impor-
tune panis sui una quadra minus accipiat usque ad satis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

factione uel aemendationem permissam. quia exinde eruginat ferramentum cum
mundum non fuerit positum. Simul etiam et ipsa fratrum consignatas habeat
cotes et spungias calciariorum. facitergia mappas uel sauana. Simul etiam
et arcam cum rebus fratrum conductiuis praepositorum. Simul etiam arcam cum cor
tinis et uestibus uel ornatus monasterii. Simul etiam arcam cum diuersis
codicibus membranis et cartis monasterii. Simul namque et arcam cum his
rebus fratrum qui nouiter ingressi monasterium. quae propter quod absit repeda
tionem sancti iubentur seruare. Simul et uniuersa expensa artificum
quae ad diem debuerint artibus laborantes consignauerint facta;
ipse fratrum perfecta recipiat et reponat inperfecta. Alia die ipsa laborantibus
singula reconsignet. Simul et uniuersorum artium ferramenta ipsa
a diuersis artibus sero recipiat et mane consignet. Nam et arcam
cum rebus fratrum intrantium nouiter in monasterio per donationem collatis
simul sub clusura abbatis in cubiculo conseruet. rationes omnes
in uno monasterii expensarum ipse abbati sub gestu erogati
onis exsoluat. Unde ipsum fratrem fidelem oportet ut diuina compungi
tur timore uel testimonio dei fidelis possit commissa implere.

XII. EX REGULA CUIUSDAM :·

Utensilia monasterii et quaeque sunt ad commune opus necessaria
abbatis cura disponantur et tales in congregatione quae
rantur quorum et sollicitudo animi uigeat et conscientiae fir
mitas sit probata. et ipsis cura committatur ut quaeque necessaria fuerint
opportunitate exigente tribuantur et sic ipsa utensilia seu quae
cumque ab abbate commissa fuerint cum sollicito timoris studio guber
nent ut mercedem commissae curae recipiat et non iudicium dam
nationis incurrant; anteponentes illud ante oculis. Male
dictus qui opus dei facit neglegenter.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

SI QUID DEBEANT MONACHI PROPRIUM habere. XL.I.

Precipue hoc vitium radicitus amputandum est de monasterio ne quis presumat aliquid dare aut accipere sine iussione abbatis neque aliquid habere proprium nullam omnino rem neque codicem neque tabulas neque graphium sed nihil omnino quippe quibus nec corpora sua nec voluntates licet habere in propria potestate. Omnia vero necessaria sperare a patre monasterii. Nec quicquam liceat habere quod abbas non dederit aut permiserit. Omniaque omnibus sint communia ut scriptum est. Nec quisquam suum aliquid dicat vel presumat. Quod si quisquam huic nequissimo vitio deprehensus fuerit delectari amoneatur semel et iterum. Si non emendaverit correptioni subiaceat.

EX DOCTRINA ORSIESII: CAP. XL.II:

Quae nobis occasio relicta est ut habeamus quippiam proprium a funiculo usque ad corrigiam calciamenti cum habemus prepositos qui pro nobis cum timore et tremore sollicitii sint tam in cibo quam vestitu et languore corporis si forte obvenerit ut in nullo timeamus et per occasionem carnis animae emolumenta perdamus liberi sumus iugum de cervicibus nostris mundanae servitutis abiecimus cur rursum volumus reverti ad vomitum nostrum et aliquid habere unde simus et quod perdere metuamus aliquid usus superflui palliolum aut capulae lautiores aut meliores lectos cum omnia in commune sint preparata et cruce Christi nihil durius sit quia iuxta quauuenter patres nostri aedificaverunt nos super fundamentum apostolorum et prophetarum et evangeliorum disciplinaque angulari lapide continente domino Iesu Christo quae sequentes de mortifera altitudine ad vitalem descendimus humilitatem divitias paupertate mutantes

(c) 2006 Ministerio de Cultura

& delitias simplici cibo; EX REGL SCI PACHOMI

Nemo ab altero accipiat quippiā. nisi
p̄positus iusserit; EX REGL SCI BASILII;

Si debeat habere aliquid proprium qui int fr̄s est.
Huic contrariū ē. illud testimoniū. q̄d in actib;
apl̄orū de illis qui credebant primit̄ scriptum est.
ibi enī [illegible] ita dicit; Quia nemo quicquā ex bonis su
is proprium dicebat ēē. sed erant illis omā comunia.
Siquis uero ēē sibi propriū dicit aliq̄d. sine dubio
alienū se facit ab electis dī. & a caritate dn̄i. qui do
cuit uerbo. & opere cōpleuit; Et qui animā suā
p amicis dedit. quomodo nos & iā̄m ea que extra
animā sunt. propria uindicamus. ITEM EIDEM.

Pauperes uenientes ad hostiū & petentes quom
do dimittem̄. & si debe& unusquisq; porrigere
panem uł q̄dcumq; aliud aut oporte& hoc ad eum qui
prae est ptinere. RP. Cū dn̄s dixerit. n̄ ē bonū tolle
re panem filiorū & mittere canib; sed & canes man
ducare de micis quae cadent de mēsa puerorū liben
ter accipiunt. is cui dispensatio iniuncta ē. cū con
sideratione debet hoc facere. siquis aut̄ p̄ter illi
us uoluntate facere hoc p̄sumit. tamquā inquiet̄
& indisciplinatus confundatur. usq; q̄d discat loci
sui ordinem custodire. secdm q̄d apl̄s dix̄. Unus
quisq; in quo uocatus est. in eo p maneat; XCVIII
ITEM EIUSDEM .tum

Si lice& uni cuiq; uestem tunicā suam aut calciam

dare cui uoluerit misericordiae causa propter mandatum.
R(espondit). Dare aliquid mandati gratia non omnium sed eorum
quibus istud officium creditum est; Si ergo ad quem pertinet dis
pensatio siue nouum siue uetus uestimentum, ipse uideat cui
dare debeat, et ipse suscipit a quo suscipi debeat.

CAP. LXXXVII ITEM EIUSDEM

Quod si frater nihil habens proprium petat ab aliquo
hoc ipsum quod uestitus est quod debet facere maxime si
nudus sit ille qui petit. R(espondit). Si uere nudus siue malus id est
siue re necessitatem patiatur siue fallit ut si quid aliud
est semel dictum est quia dare nec accipere non omnium
sed illius solius cui commissum est istud officium. Qui utique
cum omni prouidentia et cautela huiuscemodi dispen
sationem debet implere. ut possit in eo unusquisque in quo
uocatus est permanere; EX REGULA SCI AUGUSTINI .II.

Haec sunt quae obseruetis praecipimus in monasterio
constituti. Primum propter quod in unum estis congregati
ut unanimes in domo et non dicatis aliquid proprium. sed sint
uobis omnia communia et distribuatur unicuique uestrum a praepo
sito uestro; EX REGL SCORUM PAULI ET STEPHANI;

Nulli liceat uestimentum uel calciamentum aut tabulas uel
cuicumque rei paruissimae tam nouum quam uetus quic
quam quod alio fratri datum fuerit praua praesumptione con
gerere edicendum; Nec inter se fratribus liceat ut id de communi
quisquam acciperet nisi permisso prioris cum alio fratre quod
peculiari amore mutuare. ne occasione nascatur amor
inlicitus. sed unusquisque quod ei caritatis distributione datur,

(c) 2006 Ministerio de Cultura

hoc libens & bona uoluntate accipiat. & ad utendū delectet͂ habere ·· EX REGULA SCI YSIDORI XI

Monachi in cōmune uiuentes nihil peculiare sibi audeant facere. neq; in suis cellulis quicquā q̄d adūctū ē. ad quālibet rem aliam ptineat. sine regulari dispensatione habere uel possidere p̄sumat; In penitecosten autē qui ē dies remissionis omīs frs̄ subdiuina p̄fessione se alligent. nihil peculiare apud conscientia sua habere;

ITEM EIUSDEM:

Non ē p̄sumendū sine conscientia abbatis egenis ul quib; libē conferre de eo q̄d regulari dispensatione nouerit monachus possidere. cu alio quoq; fratre quippiā comutare nisi abbas ul p̄posit̄ iusserit. nulli licebit nec habebit quippiā p̄ter illā quā incōmuni monasterio lege concesā ē.

EX RGL SCI FRUCTUOSI;

Nec quicquā ex monachis suum asserere dicat codex nisi ul tabule nec ul reliqua. q̄d uerbū si dicere ē effugerit penitentiā subiacebit. ne uel ud p̄pria quaelibet in monasterio habere audeant. sed sint illis sic scriptū ē. omīa cōmunia.

CAP XII ITEM SCI FRUCTUOSI;

Peculiare opus institutum ē. ut nullus ex his exerceat monachus quasi sibi p̄prie uindicandū. aut cui libet cui uoluerit sua p̄sumptione distribuendū. neq; q̄d libet op̄ sine p̄scriptione & cohibentia senioris suscipiendū. inchoandū. siue faciendū est. sed in omīre quicquit abba ul p̄posit̄ praeceperit hoc agendum: XIII ITEM EIUSDEM

Peculiaritas aut in utensilib; aut in uestimentis. aut in quib; libet reb; uilissimis saltim & abiectis omnimodo uitetur quia abominatio monachi ē. & infamia quicquā possidere.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

si superfluum aut aurum servare proprium ut occultum quid ut longe-
a banania et saphyre exemplo segregatur. Munus denique quo
libet sive epistolas nemo monachus accipiat. neque uspiam sine bene
dictione sui senioris progrediatur. nec cum laico loquatur. Nec cum
monacho non iussus stet. sive fabuletur. ut alium aliquem proximum
videat vel extraneum regulari sententia praefixum est; X

EX REGULA SCI FERREOLI:

·rum

Illud etiam statui debere praespeximus. ut nullus monacho-
aliquid sibi proprium absque societate fratrum aliquid vindicare
ita ut etiam in his quae suas nihil amplius credat sibi iuris esse
quam ceteris. quia cum se ipsum alterius subdidit potestati omnia
secum in alienam potestatem transmisit. quicquid ergo rerum secum
detulerit. ex pacto consortio monachorum. atubi corpori con
gregationis membrum factus adheserit. statim cognoscat omnia
in communione transisse; et hoc tantum iudicet proprium quic
quid cum fratribus possederit indivisum. Nam et lectio actuum
apostolorum tempore surgentis ecclesiae. taliter fideles xpi vixisse
commemorat; Nullus inquid ex bonis suis dicebat aliquid
suum esse. sed erant illis omnia communia. **RG AURELIANI**

Nullus praesumat quicquam suum dicere aut suum proprium
vindicare. sed secundum actus apostolorum. sint vobis omnia commu
nia. sit vobis cor unum et anima una in domino; **SCI CASSIANI:**

Nec quicquam peculiare licet monacho possidere
similiter et illud qui convertitur. prae omnibus erudiri debet
ut nihil ei peculiare liceat possidere. sed ita se nudatum
ex omni parte cognoscat. ut praeter tunicam pallium calciarium
et mappulam suam nihil amplius habeat. et nec verbum qui

(c) 2006 Ministerio de Cultura

dem audeat dicere suū. q̄d magnū discrimen ex hoc monachi
perisse: tunicā meā codicē meū tabulas meas graphiū
meū. et cetera his similia. Nam si hui modi uerbū dixe
rit p subreptione uel ignorantiā effuderit. digna p hoc pe
nitentia satis faciens. ueniā petat interrā p stratus. XXXII

Summa et illud deb& uerecundia: ITEM EIUSDEM

Si praecauere neut p ullib; aliquid reb; reponendi pe
culiarem clauē monachus sub priore posit. port& : mul
tis infirm& inutilis est. qui quas cūq; res uilis simas. ita uel
p prias uindicat ut nec digito eas tangi ab alio patiat sed
tanta contra eū iracundia inflāmat ut furore cordis sui
a conuitiis & iniuriis reuocare uix possit: EXR QUINXII

Inte omiā frs hoc obseruabit ut obedienter senioib; defe
rentes sibi inuicē. habeant patientiā. Moderationē humi
litatē caritatem pacem sine figmto & indatio & maledic
tione & uerbositate & iurandi consue&udine. ita ut ne
mo suum quicquā uindic&: Neq; ullus aliquid peculia
rit usurp&. sed habeant omiā communia. Sine seniorū
uerbo & auctoritate. nullus frat quicquā agat. neque
accipiat aliquid peculiarit neq; d&. neq; usquā prorsus
procedat: EXR REGULA MAGISTRI

II. Omīs homo in ista sc̄li hui trib; reb; exercitat; Laborat
& studi& peregrin in uia miles inpugna imperator
in palatio agricola in agro mercennarius in negotio.
Omīs exercitant et laborant ut habeant dum uiuant unde
uestiant calcient & uiuant. Sed quib; dn̄s seruiti sui con
tulit donū & ostendit eis n̄s atis de p̄senti seculo cogitare

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quia haec omnia p(er)transeunt. & omnia ista que uidemus
& uiuim(us) paucorum in nob(is) dierum sunt usus. & momen
tanea cum uita n(ost)re t(em)pore transeunt. & p(er) corporis mor
tem cecata in nobis s(ecu)li luce. clausis uite oculis omnia q(ue)
habemus s(ecu)lo relinquant(ur). sed ad illa semp(er) aeterna que
cum uenerint ultra iuis transire n(on) norunt. sed in bonis
uite aeterne iustis. aut penis gehenne peccatorib(us)
p(er)seuerant. De quib(us) ergo desideriis bonorum uel timore
malorum quasi iam ibi uideam(ur) accersiti. m(od)o enim iam
in hac uita de supernis s(em)p(er) cogitationib(us) occupemur.
Unde d(omi)n(u)s praecipit seruis suis de necessariis uite hui(us)
n(on) debere quemquam e(ss)e sollicitum. etiam fideles suos am
monet; de crastino n(on) cogitandum. sed regnum & iustitiam
ei(us) solummodo desiderare. dicens in s(an)c(t)o euangelio.
Nolite cogitare quid manducetis aut q(ui)d bibatis. aut
quid induatis. sed quaerite regnum & iustitiam d(e)i. et haec
omnia apponent(ur) uob(is). ergo cum haec omnia necessaria
nob(is) a d(omi)no praeparant(ur). & de omnib(us) administrandis cum d(e)o
solus e(st) abbas sollicit(us). quare discipulus sibi peculiariter
aliquid audeat facere. aut habere. aut uindicare. nam
ideo aliquid peculiariter habere denegat(ur). quia nemo ser ·ii·
uiens d(e)o implicat se negotiis secularib(us). ut ei placeat cui
se probauit. uel cum omnib(us) reb(us) suis alieno imperio se sub
diderit. ut n(on) sit res ubi p(ro)pria ei(us) uoluntas extollatur
quae uoluntas d(e)i e(st) inimica. Nam de peculiari Anania &
Saffira fidem ab apostolis n(on) meruerunt accipere. quia
omnia sua ante pedes ap(osto)lorum adsignauerint. de pecu

(c) 2006 Ministerio de Cultura

liaribus fraudulenter subtractis iudicio subitae mortis dampnatis. quia fratres deo fieri non potest. cum nihil est occultum quod habeo non revelabitur. ergo cum victum vestitum corpori calciamenta pedibus unicuique fratri abbas precogitaverit. ut nec alicui sit aliquid peculiare opus habere. aut rem aliquam aut aurum aut nummos aut quoduis necessarium cum omnia emenda ut habenda eidem per abbatem monasterii adparat. Si quid ergo peculiare est aut aliquid cum inventum fuerit in aliquo grandaevum abbas et diutina excommunicatione condempnet. ut exemplo illius vindicta nullus hoc audeat imitari. hoc enim ne sit in aliquo frequenter omnes scrutentur a prepositis suis. et si mali qua re usus fuerit sibi frater gavisci aut plaudere tollat ei et alio det. et alterius illi quod ius fuerit. ut propria in eo non extollatur voluntas. EX R SCI CESARII

Nemo sibi iudicet proprium sive in vestimentis sive in quacumque alia re. Nemo cum murmuratione aliquid faciat. ne simili iudicio murmuratorum pereat secundum illud apostoli omnia facite sine murmurationibus. EX RGLA CUIUSDAM CAPL XVIII

Proprii aliquid in monasterio nihil habendum sed potius propter nomen domini omnia contempnenda. Quid enim proprium aliquid suum fidelis anima de rebus mundi vindicet cui mundus crucifixus est. et ipse mundo. Qui semel mundo mortuus est cur per aliquam tempora aliorum rerum cupiditate ut desiderium aerumnosum denuo incipiat vivere mundo qui contempto mundo iam coeperat vivere deo. Amputandum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ergo est hoc uitium radicitus ab omni monacho. ut nullam rem uel in uestimentis seu in calciamentis uel in quibuslibet rebus sibi uindicet uel suum esse dicat. nisi quantum ex abbatis iussione permissus est percepit retinere. ac sicut custos alterius non proprie rei domini. et ea que ab abbate sibi fuerint commendata idem ad necessitatem presentem aut in uestimento aut in qualibet re nihil exinde aut dare aut commodare cuiquam presumat. nisi tantum si ab abbate fuerit illi ordinatum. Quid enim de rebus mundi alteri sibi conferat. qui suam omnibus uoluntatem propter christum in abbatis tradidit potestatem. Omnia ergo que in monasterio habentur. sint omnibus communia iuxta quod in actibus apostolorum legimus et erant illis omnia communia. sic tamen communitas habenda. ut nullum dare aut accipere nisi abbate ordinante presumat ne cupiditatis aut temeritatis malum incurrens in laqueum proditoris consortio mereatur. qui solus in numero apostolorum loculos habuisse refertur. ubi committentium ac uendentium commertia ponebantur. quod huic ne uitio aliquis frater delectari fuerit deprehensus et post primam secundam uel tertiam correctionem aemendare noluerit. disciplinae regulari subiacebit.

SI OMNES DEBEANT EQUALITER ACCIPERE.

Sicut scriptum est. diuidebatur singulis prout cuique opus erat. ubi non dicimus quod absit ut personarum acceptio sit. sed infirmitatum consideratio. ubi qui minus indiget agat deo gratias et non contristetur. Qui uero plus indiget humilietur pro infirmitate. non extollatur pro misericordia. et ita omnia membra erunt in pace. Ante omnia ne murmur

(c) 2006 Ministerio de Cultura

incitationis malum per qualemcumque causam· vel aliquo qualicumque
verbo vel significatione apparuerit· quod si deprehensus fuerit
districtiori disciplinae subdatur· **EX REG SCI BASILII**
Si oportet eum qui plus laborat requirere et plus aliquid
a consuetudine· R(esponsio)· Si propter retributionem dei laborem
suscipit· Non hic requirere debet laboris sui mercedem
vel requiem· sed plus ad promissa domini festinare· Sciens
quia sicut per mercedem cedet laboribus parata tribuentis· Ita etiam pro
angustiis consolationes· Verumtamen hi qui praesunt
observabunt regulam illam· quae dicit· Dividebatur unicui-
que prout opus erat; Debet enim unumquemque provenire et
et secundum laborem· etiam solatia refectionis invenire·
Victum et tegumentum non ex· **EX REG SCI AUGUSTINI**
aequo regula· aequaliter omnibus· distribuat· quia non aequa-
liter valetis omnes· sed potius unicuique sicut cuique opus fue-
rit· Sic enim legitis in actibus apostolorum· quia erant illis omnia
communia· et distribuebatur unicuique prout cuique opus erat·
Si eis qui venerunt ex moribus delicatioribus
ad monasterium· aliquid alimentorum· **ITEM EIUSDEM**
stramentorum· operimentorum datur· quod aliis fortioribus et
felicioribus non datur· cogitare debent· quibus non datur· quan-
tum de sua seculari vita illi ad istam descenderint·
quamvis usque ad aliorum qui sunt corpore firmiores fru-
galitatem pervenire nequiverint; Nec debent velle
omnes· quod paucos vident amplius; non quia honorantur
sed quia tolerantur accipere· ne contingat detestanda per-
versitas· ut in monasterio ubi quantum possunt· fiant delicati;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

CAP VI EX REGULA SCI FERREOLI

Ut nullus in congregatione murmur seu detractor sit quod familiarius mu
habent monachi contra abbatem aut quod libet aliud de fratribus; audiatur
uera di quae saepe hanc culpam miserabilem populum condempnabat in
perditione. simulque murmurantium turba exciderit et terram repromissionis
quam nos recte accipimus locum futurae beatitudinis perdat murmuratio
propria quae debetur sponsione diuina. Sic enim damnandos huius uitii
sectatores psalmus adnuntiat; detrahentem aduersum proximum suum
occulte hunc persequebar et iterum arguens apostolus dicit. Susurrones De
tractores deo odibiles et iterum. Hi sunt murmuratores querelosi
secundum desideria sua ambulantes et os illorum loquitur superbiam,
Ebdomadarius cibos solus degustet. nequid alius audeat ne sub
occasione degustandi siue regulae ut gutturi satis faciat

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ne sub occasione degustandi. sue regule ut gutturi satis
faciat : XX. Itē eiusdem. Ad ebdomadarū ptin& cu
ram. ferculoꝝ. aut ministratio mensarū.
XXXIII. Exrgt cassiani. Siquis aūt de opere aut su
dore. plus ab aliis redditus confert monasterio. in nul
lo infl&ur. nec sibi de tanto operis sui adquisitione
blandiatur. Nec amplius sibi aut delicatius aliquid solita
cotidiani uictus parcitate psumat. sed tamquā peregri
num se huiusmodi reputans. arrepte nuditatis uirtute
ad finem usq; pducat : XXXVII. Item eiusdem.
Cotidiana aūt fratrū obsequia. in quoquina seu in diuer
sis officiis. ita redduntur singulis ebdomadib;. Alterna
tamen fratrū sc̄dm ordinem ad hec officia reddenda suc
cedant. ita ut sc̄dm multitudinem c̄gregationis. minis
troꝝ quoq; numerus aut minoꝝ aut amplioꝝ deput&ur.
Suscipientes quoꝝ ordo ē septimanā die dominico minis
traturi obseruent ut pacta cena cuenientib; in unū
frib; ad hymnos c̄om̄dationis qd dormituri decantant.
omnib; in ordine frib; pedes lauent. Hanc ab eis
benedictionem. & retributionis mercedem p labore
totius septimane fideliter exp&entes. ut c̄oplentib;
eis xp̄i mandatū. generaliter ab omnib; frib; emissa
psequatur oratio. que & eoꝝ c̄sumata obsequia. uelut piū
sacrificiū dō com̄d&. & quicquid p ignorantiā aut
p humane fragilitate peccauerint. supplicit int
cedant. XXXVIII. Itē eidē. Acto aūt dominico
ingredientes sc̄da feria aliis iterū succedentib; hii
qui egrediuntur utensilia in quib; ministrauerint. ac

(c) 2006 Ministerio de Cultura

uasa consignet. Que tanta sollicitudine curaq; custodiant.
ne aliquid ex eis imminuatur aut pereat. Credant se etiam
pro minimis quibusq; uasculis. tamquam pro scis & magnis reb; rationem
non solum homini sed etiam dno reddituros. si forte aliquid ex his ne
glegenter fuerit fractum aut perditum. Ita enim septimanarius
obsequium suum fideliter pagat. ne unum quidem granum leguminis
neglegenter perire de suis manib; patiatur. Quia omnia
que in monasterio fuerint semel ingressa. tamquam sacro
sca. & quasi iam dno consecrata. cum summa reuerentia patres
nri tractare iusserunt. Tanta ergo fide. uniuersa debet
monachus agere. ut etiam pro despectis reb; ac paruis. id est
si aliquid quod recte positum est. competentius collocauerit
aut tenuem est festucam de cella submouerit. mercedem se
a dno recipere tota credulitate confidat. Ex reg sci ce

Qui coquunt. singuli illis meri pro labore addantur. sarii epi

In omni ministerio corporali. tam in quoquinæ ut quicquid
cotidianus exigit usus. uicib; sibi excepto patre ut propo
sito. succedere debent.

XLV. DE INFIRMIS FRIB;

Infirmorum cura. ante omnia & super omnia adhibenda est.
Ut sicut re uera xpo. ita eis seruiatur. Quia ipse dixit.
Infirmus fui. & uisitastis me. Et quod fecistis uni de his
minimis meis. mihi fecistis. Et ipsi infirmi considerent
in honorem di sibi seruiri. & non superfluitate sua contristent
fratres suos seruientes sibi. Qui tamen patienter por
tandi sunt. quia de talib; copiosior merces adquiritur.
Ergo cura maxima sit abbati. ne aliquam neglegen
tiam patiantur. Quib; frib; infirmis sit cella super
se deputata. & seruitor timens dm. & diligens ac

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sollicitur · Balnearū usus. infirmis quotiens expedit
offerat[ur] · Sanis aut̄ & maxime iuuenib; tardius ↄce-
datur · Sed & carniū esus. infirmis omnino debilib;q;
p reparatione ↄcedat[ur] · At ubi meliorati fuerint. a car-
nib; more solito om̄s abstineant · Curā aut̄ maximā
habeat abbas. ne a cellarariis aut seruitorib; negle-
gant[ur] infirmi. quia ad illū respicit. quic quid a disci-
pulis delinquitur · XL · EXRGT SCI PACHOMII ·
Quod si obtendit[ur] infirmitas. p̄positus domus pgat
administros ęgrotantiū. & ab his quę necessarias
accipiat · XLI · ITē EIDEM · Si de ipsis ministris aliqs
languerit. n̄ habebit licentiā introeundi quoquinā.
ut cellariū. & sibi aliquid auferendi. sed ceteri ministri
id qđ ei necessariū uiderint dabunt · Nec pmittetur
coquere sibi. qđ desiderauerit. sed p̄positi domorū. quę
necessaria uiderint ei ab aliis ministris accipient.
xlvi · Itē eiudem; Nec poterit languidus ingredi cellā uescentiū. & come-
dere qđ desiderat. nisi a ministro qui huic rei p̄posi-
tus ÷ ducat[ur] ad uescendū · Non ei licebit de his quę acce-
perit in loco ęgrotantiū. ferre ad cellā suā. nec pomū
quidem · ITē EIDEM · Si aliquis qui peregre mit-
tunt[ur]. in itinere ut in naui ęgrotauerit. & habuerit
necessitatē siue desideriū comedendi liquamē de piscib;
ut aliarū rerū quę in monasterio comedere ↄsueuer[unt].
n̄ manducabit cū frib; ceteris. sed separatī ei dabit[ur] a mi-
nistris ad omne habundantiā. ne in nullo frat[er] languid[us]
ↄtristet[ur] · XLVII · ITē EIDEM · Aegrotantem: absq;
ↄcessione maioris. nullus audeat uisitare · Nec

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ppincus quidem atq; germanus: sine imperio ppositi
domus. ministrandi habebunt potestatē : CXXVIIII. Itē.
Qui infirmus. in funere habebit ministrū ut eum
sustentet. Hec omnino adquecūq; locū missi fuerint frs
habebunt de ebdomadarius eos qui egrotantib; seruiant. si foste
in itinere ut in agro. languor oppresserit. : LX. Exrgl.
Aegroti. omni miseratione & cōpassione fouendis;
Atq; eorū languores. cōgruo releuandis ministerio.
Tales tamen sint eis ministri delegandi. qui & pulmenta stre-
nue pparent. & deuoti eis ministerio obsecundent. & de
his que illis residuas neq; fraude faciant. neq; occulta
cōmestione se inlicita polluant. Lib. sci fructuosi.
Quali affectu debemus infirmis :XXXVI. Exrgl sci basilii. Interrog.
frib; ministrare. RSP. Sicut ipsi dño offerentes obsequiū.
qui dix. Quandiu fecistis uni ex minimis istis frib; meis.
mihi fecistis. Expedit autē ad cōseruandū huiuscemodi
affectū. in obsequiis. ut & hii qui obsequia a nob suscipiunt.
tales sint quib; merito deferri obsequiū debeat. Et ideo oportet
eos qui prs curā gerere. & ne hii quib; ministratur tales sint
qui carni indulgeant & uentri. sed potius in amore dī &
xpi eius pbabiles inueniantur. & p patientiā suā acutē
meritū. fratrū mereantur obsequia. ut habeantur ad gliam
xpi. & obpbriū diaboli sicut fuit & scs iob :XXXVII.
Item ex eadē regula. Interrog.
Cū quali humilitate debet quis suscipere a frib;
obsequiū. Rp. Sicut seruus a domino. Et sicut ostendit
petrus apls. cū ei dns ministraret ; In quo simul & iā
periculū eorū ostendit. qui nolunt recipe obsequia fratrū.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ura infirmorum . sanoque

conuersationis uiro . committenda est . qui pensi sollicitudinem ferre possit . Magnaque cum industria . pro sto faciat quicquid inbecillitas eorum exposstulat . Ipse autem sic aegrotis deseruiat . ut de sumptibus eorum uesci non praesumat . Aegrotis . delicatiora praebendas alimenta . quo adusque ad incolumitatem perueniant . Postquam autem salutem recipiunt . ad usum pristinum reuertantur . Infirmi pro quo delicatius aluntur . fortiores inde nequaquam scandalizentur . Qui enim sani sunt . infirmos tolerare debent . Qui autem infirmis . sanos & laborantes . ante ponendos sibi non dubitent . Nullum oportet ut ueram corporis infirmitatem tacere . ut falsam praetendere . sed qui possunt gratias deo agant & operentur . Qui uero non possunt . manifestent suos languores . & leuius humaniusque tractentur ; Sub praetextu infirmitatis . nihil peculiare habendum . ne lateat libido cupiditatis sub languoris specie . Lauacra monacho adeunda . studio lauandi corporis . nisi tantummodo pro necessitate languoris . Nec differendum est propter medelam si expedit . nec murmurandum est . quia non sit pro appetitu uoluptatis . sed pro remedio tantum salutis .

Lxiiii . ex regula sci Agustini epi ;

QVI infirmis ex pristina consuetudine . sic aliter tractantur . in uictu . non debet aliis molestum esse . nec iniustum uideri . quod facit alia consuetudo fortiores . Nec illos feliciores putent quia sumunt quod non sumunt ipsi . sed sibi potius gratulentur . quia ualent quod non ualent illi : Lxvi . Item eiusdem .

Sane . quemadmodum egrotantes necesse

habeant minus accipe. ne grauent᷑. ita exposita egritudine sic tractandi sunt ut cicius recreent᷑. &etiā hii q̄ de humillima scti paupertate uener̄. tāquā hoc illis ɔtulerit rcentior egritudo. qđ diuitib; anterior ɔsuetudo. [CXXVII. ITEM.]

Sed cum uires pristinas reparauerint. redeant ad feliciorem ɔsuetudinem suā. que famulos dī tanto amplius decet quanto minus indiget. Nec ibi eos uoluptas teneat iā uegetos. quo necessitas leuauerat infirmos. Illi autē se existiment diciores. qui in sufferenda parsitate fuerint fortiores. Melius enī minus agere. quā plus habere. [CXXVIII. ITē.]

Lauacrū &etiā corpor. cuius infirmitatis necessitas cogit. minime deneget᷑ur. sed fiat sine murmure de ɔsilio medicine. ita ut &etiā si nolit. iubente p̄posito faciat qđ faciendū ē p salute. Si autē ipse uelit. & forte ñ expedit. sue cupiditati ñ obaudiat. Aliquando enī &etiā si noceat. pdesse credit᷑ qđ delectat. Denique si latens ē dolor in corpore. famulo dī dicenti qđ doleat sine dubitatione credat᷑. sed tamē utrū sanandi illū dolorem qđ delectat expediat. si ñ ē certū. medicus ɔsulat᷑. [CXXX. Item eidē.] Neque eant ad balneas. siue quocūq; necesse ire fuerit. minus quā duo ut tres. Nec ille q̄ habeat aliquo eundi necessitatē. cū q̄b; ipse uoluerit. sed cū q̄b; p̄positus iusserit ire debebit. [CXXXII. Item.] Aegrotantiū cura siue post egritudinem reficiendor. siue aliqua inbecillitate &etiā sine febrib; laborantiū. uni alicui debet iniungi. ut ipse de cellario petat qđ cuique cui

(c) 2006 Ministerio de Cultura

128

opus ee pspexerit · .L.II. Ex rgt sci Aureliani ·
Infirmis u. ita obtemperandu e. ut si sco abbati iustu uisu
fuerit. etia cellariolu suu incomune. et quoquina
sequestrata habeant. et cura illis ut studiu inpen
dat donec c ualescant. .XXI. Ex rgt Tarnatensi ·
Infirmantib; qq; ut aliqua inequalitate laborant
tib; satis fidelis et strenua deb& psona pponi.
que et egrotis cu pietate seruiat. et monasterialem
disciplina regularit custodiat. et que cueniunt
infirmis rationabilit expendat. .XXIII. Ex rg sci
Quia sol& fieri ut cella monasterii n sep bonu uinu habeat. ad sci abbatis cura ptin&. ut tale uinu puideat. unde aut infirmi aut illi qi delicatius nutriti palpent. · Cesarii epi ·
.XXVIIII. ITEM ·
Lauacra etia cuius infirmitas exposcit. mi
nime denegent. sed fiat sine mmuratione decsi
lio medicine. ita ut etia si lauari nolit ille q infirme.
iubente seniore fiat qd opus fuerit psalute. Si aut
nulla infirmitate copellit. cupiditatis sue n pbeat
assensus. .XXX. Ite; Aegrotantiu cura. siue aliqua
inbecillitate laborantiu. uni satis fideli et cpuncto
deb& iniungi. q de cellario p&at. qd cuiq; op ee pspexe
rit. Et talis elegi deb&. q et monasterialem rigorem
custodiat. et infirmis cu pietate deseruiat. Et si hoc
necessitas infirmoru exigerit. et patri monasterii
iustu uisu fuerit. etia cellariolu suu et quoquinam
sua. infirmi incomune habeant. .XXXVII. Ex rg
Infirmis u. ita obtepandu e. ut si sco abbati Aureli epi ·

(c) 2006 Ministerio de Cultura

iustu uisu fuerit. Etia cellariolu suu inco mune & quo qua sequestrata habeant. & cura illis ut stu diu inpendatur. donec cualescant. VII. Ex regula Infirmi. quolibet morbo deferri. sci fructuosi epi in una iaceant domo. & uni qui aptus est diligantur & tanto ministerio foueantur. ut nec ppinquorum af fectus. nec urbium delicias requirant. sed quod necesse habuerint. cellararius & ppositus puideant. Ipsi u in firmi. tanta sollicitudine admoneantur. ut de ore eorum nec quantulumcumque leuis sermo murmurantis pcedat. Sed in sua infirmitate. cu hilari mte sine intermissione & uita murmurationis occasione. & uera cordis cpunc tione. semp do gras agant. Et frat qui eis ministrat. nullo pacto offendere audeat. Qd si. aliqs ut diximus eorum murmurationis pcesserit scrupulus. ab abbate increpet. Et ne talia sup dicta facere psumant. ad moneantur. ita ut ille eos accuset. qui hoc ministeriu iniunctu habet. XV. Ex regula cuiusdam.

Horu cura qui in infirmitatib; detinentur. qualis debet esse. piectatis auctoritas declarat cu dic. Quecumq; uultis ut faciant uob homines. & uos facite eis simit Licet hoc in omnib; sit agendu. pcipue tam in in firmantium cura. hec pceptio est exhibenda. quia dns dix. Infirmus fui. & uenistis ad me. Ita ergo cura infirmis querenda e. ac si psente xpo ministrare putet. Re uera & eni quicumq; p xpo infirmis cura inpendit. xpo in infirmis ministrat Sic tam cura abbati sit. ut separati cella habeant

(c) 2006 Ministerio de Cultura

cū omnib; opportunitatib; ut nullū exteriorem
laborem sentiat. q̄ in infirma carne penā portat.
Qđ si tēpus poposcerit. sicut tempus quadragesime
ut ceteri uitā mutent. infirmis sēp cedendū ē. ut eā
potius quā cibaria. uberius ministrent. Balnea
rū usus. t cura medendi. sūmo adhibeat studio. Sanis ū.
p̄cipue iuuenculis. tardius ccedat. Abba. talem
curā de infirmis habeat. qualem se recipe a dn̄o
spat. ut nec a cellarario nec a ministro. aliquā
neglegentiā infirmi sentiant. In decrepita uero
ætate fessis. talis sit cura. quatinus in eis nulla
neglegentia. sed iuxta arbitriū abbatis. put cuiq;
necessariū ēē uiderit. cōsideratione pia eoꝝ in
becillitati ccedat. Non enī hec poss regulae
teneri subiacere. sed potius pietatis in eis inpen
dendus ē affectus: XXVIIII. ex rg magistri;
Infirmis certa ieiunia resoluant. Et quando
frs ad sextā reficiunt. infirmi tertia recreent.
absq; illis q̄ grauit p̄ defessis. quia illis nulla hora
decernit. in qb; tm & mortis euent. Ideoq; quomodo
necessitas uisa. & pcerto pbata. quorūdā pmiserit
ne creent. siū sani frs. nona. infirmi sexta refi
ciant. Sed hoc diligenti curiositate pbare qb; dā
signis. t agnoscere abbas. neqs se fingat ppt re
fectionis edacitatē infirmū. Nā ideo infirmis
resolui ieiunia diximus ppt fragilitatē corporis.
p quā non poss adimplere qđ cupiunt. dicente
scriptura. Sps pmptus. caro infirma.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

xlxvii ii Item

Frs egrotos q se dixerint ee. & ad op di se n leua
rint. & continuo iacuerint. ad cuppa n uocent
sed solu modo in refectione. sucus t oua. aut cali
dam aqua accipiant. qd uix possunt uiri tediosi accipe.
Vt si se fingunt. t fame copellant leuari.
Si u post dieri dictu surrexerint. excomunicent.
& ad mensa carnalem n accedant. qui ad spitale
oratorii n adfuerunt. ut qui laborem fuger.
& op di cotepser. Na inhis talib; agnoscit diabolus
ppt excusatione tedii. somniq; pigritia ministrare.
Ideoq; mercede tale recipiant. Qui u fr. sine fe
brib; mebrorq; dolore lassat. si pena sup dicte
lassitudinis excomunicatione sustinere n uult.
intret in oratorio c sua & a cu frib; hora. Et si stare
n potest. iacens in matta uelut in oratione psallat;
Cui a uicino fratre insidet. ne dormiat; Si u pos
tea ex toto nihil laborauerit. una quadra panis
min in annona sua accipiat. & potiones duas subduc
tas. Et hoc tantu. qui ad op di surrex. Quia nec
iustu e. ut otiosus fr. contra laborantem fratrem
cui digni laboris merces debet. equaliter iudicet. Et qui
boui triturant n alligabit os; Sic & q n laborat
sppt iustitia ia si ex toto n manducat. sed pro
tedii qualitate tantu manducet. quantu labo
rans aut sanus; Quia inpotens q ad laborem p
clamat se n posse. ita ad manducandu iudicet n posse.
Quia utruq; n posse iustitie cue nit. ut uera necessi
tate ostendat; Si u ad laborandu n possumus. & ad
manducandu iuste debere n posse; p pigritia eni

(c) 2006 Ministerio de Cultura

otiosi gluttonis. talis agnoscitur egritudo. ut cum ad la
borandum suo ore proclamat se non posse. et ad manducan
dum tacet. ipsud non posse si sua non vult. aliena mox inci
piat lingua audire se ad manducandum non uelle nolle
non posse. quae iustitia hoc ostendit. ut si in uno homine
anima. uenter. membra equaliter conueniunt. sic et una neces
sitas in his tribus communiter debet sentiri. Ut quod in sani
tate tres iste res supradicte communiter possunt. in neces
sitate agnoscatur simul non posse. Nam quare uni rei
posse permittat necessitas et alie non posse permittat.
cum in uno hominis corpore. anima. uenter. et membra.
separatim ipsam necessitatem sentire. et sufferre non possunt.
quae adhuc anima in nobis omnis sentit dolores; Qua
abscedente. quod pars sua fuerit mortuum corpus nescit sentire;
O iniustitie nefas. Caput torquetur doloribus propter la
borem. et uenter non torquetur propter dilectionem cibi.
quasi in alieno corpore ipse uenter sit positus;

XI. ex regula patrum

Si quis ex tribus pretumio topibus manuum suarum quae
apostolus precepit operare operantes manibus nostris ne quem uestrum
grauaremus. his qui talis est monachus. et dignus in omnibus;
Is si fuerit infirmitate obsessus. prouidendus est ab eo
qui preest. qualiter ipsa infirmitas sustentetur; Qui autem sanus
firmusque est animo huiuscemodi frater. oportet eum frequen
tius operari. considerans apostolum qualiter corpus suum seruitu
ti redigit. Hoc autem obseruandum est. ut in nul
lo uoluntatem suam faciat ille; XII. Item alia.

Id etiam pro custodienda fama. specialiter statuimus.
ut nullus monachus

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ininfirmitate posit⁹. relicto monasterio. pa
rentu͞ suoꝝ studio com̄d&. Qui magis eu͞ secula
riu͞ spectaculoꝝ. uisu. aut auditu. pollui censem⁹.
qua͞ egritudine posse purgari. XLVI. De senib; ut infantib;

Lic& ipsa natura humana trahat ad misericordiam in his &atib; senu͞ uidelic&
& infantu͞. tam& regule auctoritas eis p̄spiciat.
Consider& sep̄ in his inbecillitas. & nullatenus
in his districtio regule teneat in alimtis. sed
sit in eis pia c̄sideratio. & p̄ueniant horas canonicas.

XXVIII. ex rg̃ magistri

Infantuli. quarta sexta & sabbato. in dieb; tam minorib; hoc ÷ in hiemis
tēpore ieiunent. Aliis u͞ dieb; ad sexta͞ reficiant
horam. In aestatis u͞ dieb; quarta. sexta. & sabbto.
infantuli sexta hora reficiant. Aliis u͞ dieb; tertia
recreehentur. Quia in maiorib; dieb; minor ÷ &as
in uiribus. sicut & sustinendi sensu discr&a. Sed in
fantes. ad hanc relaxationem tales p̄mittimus.
qui intra duodeci͞ annis degunt &tatis. Amplior i
uero q̄fuerit. ad forma͞ teneant maioꝝ. Nam
iusto iudicio. infantuli. & senio p̄uecti. & infirmi.
equali debent refectionu͞ iudicio relaxari.

V. ex rg̃ sci cesarii;

Seruu͞ p̄priu͞ nulli. nec abbati liceat in suo serui
tio habere; Sed si opus habuerit. de iunioribus;
in solatiu͞ suu͞ accipiat. Et si potest fieri. aut difficile.
aut nullus umqua͞ in monasteriu͞ infantulus par
uulus. nisi ab annis sex aut septem. qui iam & lit
teras discere. & obedientia͞ possit obtēperare.
suscipiat. VIII

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Nobilium filii siue ignobilium adnutriendum aut addocendum
penitus n accipiantur. VIII. ex reg. sci fructuosi. qualiter
debeant senes gubernari in monasterio.
Solent plerique nouitii senes uenire ad monasterium; & mul
tos ex his cognoscimus necessitatis inbecillitate pollicere
pactum. non ob religionis obtentu. Cum tales reperti fuerint. acri
us necesse est ut arguantur. Et inter cetera instrumenta. nisi
ad interrogata n loquantur. Habent enim & ipsi consuetudinem.
mores pristinos numquam ab errore. & ut olim fuerunt docti
uanis fabulis euagari. Et cum forte ab aliquo fratre spiritali
corriguntur. continuo in iracundia prosiliunt. Et per diurnum
tempus tristitie morbo stimulantur. & a rancore militie
penitus n desistunt. Et cum frequenter & inmoderate
in tali uitio dilabuntur. tristitia cum deserit solita consuetudine
in fabulis & risu frena laxantur. Proinde cum tali cautione
in cenobio introducantur. ut die noctuque n fabulis eua
gentur. sed singultu & lacrimis. cinere & cilicio uer
sentur. & retro acta peccata cum gemitu cordis peniteant.
& penitendo ulterius n committant. Et quantum habuerunt
in peccando prauę suę mentis intentionem. duplum habeant
in lamentando plenam deuotionem. qui per LXX & eo amplius
annos arrupte peccauerunt. Et ideo congruum est. ut arta peni
tentia coherceantur. quia & medicus tanto profundius uulnera
abscidit. quanto putridas carnes uidet. Tales ergo
per penitentiam ueram corrigantur. ut si noluerint ex comu
nicatione continuo emendentur. Quod si bis sexies ammoniti.
ab hoc uitio n fuerint emendati. deducantur in conuentu maiorum.
& ibidem denuo discutiantur. Et si se corripere non permiserint.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

forās piciant᷑. Eos ū senes quos quieⱶos. simplices. humiles. ⁊ obedientes. in oratione frequentes. ⁊ tā ppria quā aliena peccata deplorantes. ⁊ cotidie di uita periclitantes. ⁊ xpm̄ sēp in ore habentes. ⁊ si sedm̄ uires otio ñ uacantes. ⁊ ñ suo sed maioꝝ arbitrio pendentes. ⁊ ppinq̄tatis affectū pfecte deserentes. ⁊ cuncta que possident ī ñ sui sed xpi pauperib; erogantes. ⁊ nihil sibimet seruantes. ⁊ dilectione dī ⁊ pximi tota mte ⁊ fortitudine tenentes. ⁊ die noctuque in lege dn̄i meditantes esse cognoscim᷒. pia miseratione sicut infantulos foueri. sicut patres honorare mandamus. ita ut a pristino ⁊ q̄q̄narū uice excusent᷑. ⁊ ab agro ⁊ duro labore quieⱶi uacent᷑. excepto q̄d aliqua leuiora opa eis iniungant᷑. ne s̄era ꝑtas ante tēpus frangatur.. Cibi aūt q̄b; reficiunt᷑ teneri ⁊ molles. ex industria ab ebdomadariis quoquinant᷑ ⁊ carnes ⁊ uinū ppt̄ inbecillitatē moderatē eis pbeant᷑. ⁊ om̄s ad edendū in una mensa copulent᷑. equalit̄ cibo ⁊ potu uno reficiant᷑. Vestimtū ū ⁊ calciamtū sic eis pbeat᷑. ut absq; foco frigoris ab eis aspertas arceat᷑.

;XVI. Itē ex eidē rgt. Eligat᷑ cellararius. bone patientię pbatus. quē cōmunis elegerit c̄ḡatio. Et ab omni excus& monasterii seruitio. ⁊ quoq̄ne officio. ita ut sēp cellariū teneat. ppt̄ ipsos paruulos. senes. infirmos. ⁊ hospites. Et si maior fuerit c̄gregatio. iunior det᷑ ei p ipso seruitio discurrendo. qualit̄ ipsi infantes ab ipsius impio ad horas c̄gruas copulent᷑ ⁊ accipiant alimtū. A scō pascha usq; ad kt̄s octobris. manducent p singulos dies quattuor uices. Ab octauo kt̄s octobris usq; ad kt̄s decebris. tres uices. A kt̄s decebrib; usq; ad scm̄ pascha. in potestate sit ipsius cellararii. Cęterum ū

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sic instruantur ut absque benedictione et impio nihil
in ore suo mittere debeant. Qui et ipsi infantes suum
habeant decanum. ut plus de eis intellegit ut regulam super eos
observet. Et ab eo sepe ammoneantur. ne aliquid absque regula
faciant aut loquantur. ne in mendatio. furto. periurio. deprehen
dantur. Quod si in aliquo que diximus deprehensi fuerint. continuo ab ipso
suo decano uirga emendentur. Et ipse cellararius. eis pedes
et uestimenta lauet. Et qualiter in sanctitate proficiant. cum omni intenti
one edoceat. ut a domino plenam remunerationem accipiat.
et ueritatis precepta dicentis audiat qui ait. Sinite paruulos
uenire ad me. Ne prohibeatis eos. Talium est enim regnum celorum.

Hi autem qui uel etate corporis **XIII. EX REGULA SANCTI YSIDORI.**
consumpti. aut tenere etatis fragilitate debiles. non sunt coti
dianis exercendi ieiuniis. ne aut senescens etas ante quam
moriatur deficiat. aut crescens prius quam proficiat cadat.
et ante intereat quam bonum facere discat. **EX REGULA MAGISTRI.**

Infantuli uero infra duodecim annos. non solum nullo tempore ieiunent.
sed etiam nullo die ieiunii de monasterio egrediantur. dum
taxat si in proximo non mittuntur. Unde ante tertiam in
aestate. aut ante sextam in hieme expectent in quibus horis consti
tutum est eis debere reficere. **XIIII. EX REGULA CUIUSDAM.**

Infantes in monasterio. quanta cura et disciplina sint nu
triendi. multis didicimus documentis. Debent enim nu
triri cum omni pietatis affectu. et discipline ministerio. ut
ne desidie uel lasciuie uitio sub tenera etate maculati.
aut uix aut nullatenus possint postea corripi. Sit ergo
in eis tanta cura. ut numquam sine seniore huc atque illuc liceat
deuiare. sed semper ab eis discipline rigentis et timoris dei ac

(c) 2006 Ministerio de Cultura

&morif doctri-na imbuti. adcultũ instruant̄ religionis. Habeant lectionis usũ. ut puerili ętate discant qđ ad pfectã deductã pficiant. In refectorio pre mensã habeant. iuxta senioꝝ mensã positã. Senioꝝ est tam̄ ut duo. seu amplius. de quoꝝ religione n̄ dubitatur. cũ eis sedeant. ut semp timorem ante positũ. sub metu senioꝝ nutriant̄. Quib; u horis reficiant. t somnũ capiant. abbatis arbitrio pensandũ ē ut in omnib; iustitiã discretio c̄scia repperiat̄; XLVI. De ebdomadario

Mensis fratrũ edentiũ. lectio de esse n̄ debet. Nec fortuitu casu q̇ arripuerit codicẽ. legere audeat ibi. sed lecturus tota ebdomada. dominica ingrediat̄. Qui ingrediens. post missas & cõmunionem petat ab omnib; p̄ se orari. ut auferat ab ipso d̄s sp̄m elationis. Et dicat̄ hic uersus in oratorio tertio ab omnib; ipso tam̄ incipiente. Dn̄e. labia mea aperies. & os meũ annuntiabit laudẽ tuã. Et sic accepta bene dictione. ingrediat̄ ad legendum. Summũq; fiat silentiũ ad mensã. ut nullius musitatio ut uox. nisi solius legentis ibi audiat̄. Quę u necessaria sũ comedentib; & bibentib; sic sibi uicissim ministrent fr̄s. ut nullus indigeat petere aliquid. Si q̇d tam̄ op̄ fuerit. sonitu cuius cuiq; signi potiũ petat̄ quã uoce. Nec p̄sumat ibi aliq̇s de ipsa lectione aut aliunde quicquã reqrere. ne detur occasio. nisi forte prioꝝ p edificatione uoluerit aliq̇d breuit̄ dicere. Fr̄ aut̄ ebdomadarius accipiat mixtũ prius quã incipiat legere.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ppt cõmunione scam. & ne foste graue sit ei ieiunium sus
tinere. Postea aut. cumq; ne ebdomadarius & seruitoribus
reficiat. frs aut nporzdine legant aut cantent. sedq; edi
ficent audientes: VII. Exergt patrũ: Ad mensam autẽ
spetialit nullus loquatur. nisi q prior: ut q introgat fuerit.
Cũ aut aduescendũ uenerint. sedebunt pordine instatutis XXVIIII. Itẽ sci pachomii;
locis & opient capita; XXX. Item eiusdem;
Statimq; cũ tibi a maiore fuerit impatũ. ut de alia mensa
ad alia transire debeam. in nullo penit cõtradicas.
Nec audeas ante ppositũ domus tue. manũ in mensã exten
dere. nec circũspicias uescentes alios. XXXI. Itẽ eidẽ;
Unusquisq; ppositorum docebit in domo sua quomodo
debeant cũ disciplina & mansuetudine cõmedere.
Qd si aliqs locutus fuerit t riserit inuescendo. agat pe
nitentiã. & in eodem loco ptinus increpabitur. Stabitq;
donec alius surgat de uescentibus: Item eiusdem.
Si aliqd necessariũ fuerit in msa. nemo audebit
loqui. sed ministrantib; signũ sonitu dabit: Exerg sci ysidori.
Refectoriũ pariter cunctis frib; unũ erit. Ad singulas
mensas deni cuescentes resideant. Requa turba
paruulorum adstent. Tepore cuescentiũ fratrũ omis disci
pline generant silentiũ. Obtẽpantes apti pceptis q dicit.
Cũ silentio opantes suũ panẽ manducent. Unus tam in
medio residens. benedictione accepta de scripturis
aliqd legat. Ceteri uescentes tacebunt. lectionem
intentissime audientes. ut sicut corporalis cib; refectio
nem corpori pstat. ita mẽte spũtalis sermo reficiat;
Nullus ad mensas clamorib; excitet. Solo tantũ ppsito.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sollicitudo maneat in his que reficientib; necessaria. Abbas citra languoris necessitatem cibos in conspectu pariter cum frib; sumat. Neq; aliud quam ceteri. neq; cultius quam ea que in comune constituunt. preparari sibi quippiam expectat. Sicq; fiat ut dum presens est. omia diligentius administrentur. Et dum comunias salubritatem & cum karitate sumant. Equalia quippe erunt mensarum omia fercula. Simillimisq; alimentis cuncti reficiendi sunt fratres. Quicquid presens refectio dedit. omis sine murmuratione percipiant. Neq; id desiderent quod edendi voluptas appetit. sed quod nature necessitas querit. Scriptum est enim. Carnis curam ne feceritis in desideriis. XV. ex rg. sci fructuosi epi;

Cum hora nona aduescendum cuenerit. dicto psalmo. residentib; aliis unus legat in medio ne in cibo sit strepitus. Nemo comedens loquatur. Si quid deest in mensa. his qui preest signo dato. t nutib; silenti precat & indicet ministranti. quid inferre t quid auferre sit a mensa necesse. Prius quam ad mensam cueniant. precedat oratio. Et postquam a mensa surrexerint. sequatur oratio. Nec antequam quam alicubi presumat pgredi. quam coram altario xpo gratiarum resoluat actiones.

Sedentes ad mensam taceant. XLVIIII. ex rg. sci aureliani epi;
& lectio cotidie omi tempore dum cibus sumitur legatur. Utriusq; homo. exterior cibo. & interior uerbo di reficiatur. Quia scriptum est. Non in solo pane uiuit homo. sed in omi uerbo di; XXXVI. ex regula cassiani

Reficientib; autem frib; sce lectiones ad mensam legantur. propter superfluas & otiosas fabulas. & maxime contentiones que frequenter solent ad mensam generari. Et nullus t mutare sit ausus. preter illum qui decanie pe. Decanus autem. si quid in mensa

offerri. ut de mensa auferri necesse est. sonitu potius aut aliq̃ signo quã uoce significet. Quantũ aut̃ alius resi ciat. nullus inuicẽ uagantib; oculis curiosius notet. sed un̄qsq; ante se aspiciat; XVIII. ex reg̃l. Tarnatensis.

Ad mensã loq̃ specialit̃. nisi q̃ interrogatus fuerit. n̄ psumat. Qd̃ u̇ necessariũ uictui fuerit. ppósito decet agnoscere. Et q̃d secdm̄ cõsuetudinẽ deest. secretius iubeat ministrari. ut sedentes ad mensã. lectionẽ quę legit̃ cũ summo audire possint silentio. Si u̇ defuerit psona lectoris. ad instar cibi scõrũ scripturarũ meditatio ruminet̃. Ne escam tantũ corp̃ accipiat. sed & uerbo dĩ anima pascat̃ esu riens. Orationib; uacate. horis & tẽporib; institutis. Psalmis & hymnis. cũ dñs exorat̃. ea plaslent̃ in corde quę pferunt̃ in uoce; XXXVIIII. ex rg̃ orientaliũ;

Quod si aliq̃s locut̃ fuerit t̃ riserit in uescendo. incre pet̃ & agat penitentiã. Si q̃s ad manducandũ uene rit tardius. absq; maioris impio. similit̃ agat peniten tiam. aut cellã suã ieiun̄ reuertat̃. Si aliq̃d necessa riũ fuerit in mensã. nemo audebit loqui. sed ministran tib; sonũ signi dabit. Ministri u̇. absq; his quę in com mune frĩb; pparatas. nihil aliud comedant nec muta tos cibos sibi audeant pparare. Nemo plus alteri dabit. quã alt̃ accepit. Qd̃ si obtendit̃ infirmitas. ppósit dom̄ pgat ad ministros ęgrotantiũ. & his quę necessaria sunt accipiat. Carnes. in cibo nũq̃ L. ex rg̃ Aureliani. sumant̃. Pulli u̇. t̃ alalia cuncta in cõgregatione minis trent̃. Infirmis u̇ tantũ praebeantur. & accipe liceat. Pisces. certis festiuitatib; aut quando scs̄ abbas indulgentias facere uoluerit. tunc pcurentur;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Cibaria cotidie ad refectionē tria. Ad prandiū duo. ad cenā duo bibere. ad refectionem id est in estate merū & tres caldellos. Ad prandiū tres tantū. Ad cenā in estate. mensib; iunio. iulio. & agusto. ternas. Reliquis dieb; ad cenam binas bibant. In festiuitatib; uero. & quando abba indulgentias uoluerit facere. & cibaria quantū ipse uoluerit. & recent addantur. Cotidiana uero olera. caseo & oleo sep condiantur. Iuniores binas ad prandiū. binas ad cenā accipiant. Si ieiunauerint ternas. XXVI. EXPLICIT MAGISTRI.

Sufficere namq; credimus ad refectionē cotidianā statā sexte quam none. omnib; mensib; cocta duo pulmentaria. & tertium quodcumq; fuerit crudū cum pomis. Medius panis. pensans librā. singulis frib; in die sufficiat. Secundum forma diuine dispensationis. cū mediū panē celestis coruus paulo seruo dī cotidie uescendū parauerit. Quando ergo ad sextā horā tempore estiuo uel aliis tempo rib; reficiunt. tertia quadra ipsius dominii panis a cellario pomnium ani[ma] nonas in cellario subtracto. sero ante illū crudū pulmentariū inferendū mensis ponantur. Et ideo in cellario diximus eas quadras de omniū ante censuis subtrahi. ne forte cū integre annonæ in mensis fuerint posite. & forte adueniens frater nouicius nesciens adhuc mensurā regule. putet sibi iterato ad cenā reponi. ad prandiū explic& totū. & sero cū pomis habeat nihil. Aut frater multū

ędere amans. quãuis mensurã nouerit regulę. cũ p&eli
gulę uult satis facere. ad horã totũ eligat manducare.
& ad serã putet se esse cteptũ. Quę omis quadrę quę fuerint
in cellario reseruatę. sero eiectę & in mensa abbatis
positę & ab eo signatę. sicut c̃s lado ostendit. prius sibi
t mensę suę tollat. & residuę in capistro a cellarario
leuatę. p singulas mensas ponant. tollentibus ut ipsę
solę pastes cũ crudo q̃d cũq; pulmtario mixto cũ pomis
t si q̃d de pulmtariis prandii remanserit. fratrũ cenę
sufficiat. Nã dominico die t aliis diebus festis. sed & ppt .ii.
extraneas aduenientes psonas. quo uis die q̃c q̃d abbas
in cibo uoluerit tpore maiori concedat. t dulcioz aliq̃ .
scdm testimoniũ q̃d legit̃ in uitas patrũ. ubi p dieb; festis
petiert ad dño cibũ. & apparuit eis cũ fauo angls. Tantũ ẽ.
ut c̃sideret equalitatẽ. & fugiat corrupabilem nimietatẽ.
Minorib; ũ duodecĩ annis minus a libra panis in die
sufficiat. EX RG. CUJDÃ. Mensę administratio
t obseruatio. qua ita equalitate ut sobrietate pcur
rere debet. abbatis scientia ẽ trutinandũ. ut in omnibus
sicut decet di ministris. religionis uigeat somes. Minis
trandũ ẽ namq; omnib; equa libratione. tam potus q̃ cib;
p ut tẽp siue sollẽpnitates. siue abstinentię. siue cotidiani
usus poposcerint. Cotidianis & enim dieb; sufficere decernimus .ii.
nimus duo fercula. exceptis pomoz donis. leguminib;
ut de oleribus c̃fecta. siue farinę qualib& c̃sparsione;
Omnib; & enim aequa mensura ministrandũ. preter
si & ãs infirmioz quę sustinere ñ ualeat. aut egritudo
corporis. aut nouellę c̃uersionis nouitas inprobata suf

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ferre n̄ queat: qđ abbatis iudicio pensandū ē. Potus ů si sicere liquoris id est ceruise mensura solita tribuatur. siuoluntas fuerit. si labor. ł festus dies. ł hospitus aduentus pia p̄catio exagitauerit. uino potio augenda est. Et si duab; uicib; reficiendū sit. p̄t uini potione similis regula seruet. Festis ů dieb; preueniente sacre solēpnitatis. plurioses cibi. id est. t̄nis & quat̄nis ferculis. sunt corpora reficienda. Sic tam̄. ut si pluriora sicibaria numero sunt minora. ut corpora necessario cibo reficiant. ñ nimia saturitate dāpnent. Sedentes ů ad mensam fr̄s. nullus alterū comedentē sublimatione oculos respiciat. nec alterius mensura cibi ł potus. iniquā c̄siderationē intueat. Quando in mensā cib; administrat. nullus prius cibū comedat. quā signū ad benedicendū insonet. Abbas ů ... cui cib; ministrat fuerit. c̄festī signū tangere p̄curet. Et om̄s cū signū audierint. una uoce benedictionē rogent. Quoz uocē abbas subsequat dicens. Dn̄s dignet benedicere. Haec ad om̄a fercula. ł pomor. ac pot. administrationem obseruandū ē. Illud p̄cipue decernim̄. ut nullus alteri dare ex mensura sua. ł accipe ab alt̄o p̄sumat. p̄t abbatē. ł p̄positū. cui ab abbate c̄missū ē. Siů aut nouitate. aut temeritate. aliq̄s hec que sup̄ diximus fuerit transgressus. disciplina regulae coerceat. p̄ p̄sumpte temeritatis audatia. V. cxr̄g̃ sci fructuosi.

Carnē cuiq; nec gustandi nec sumēdi ē c̄cessa licentia. Ñ q̄d creatura dī iudicem indignā. sed quod carnis abstinentia. utilis & apta monachis estimet;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Seruato tam̄ moderamine piscatus. ergo egrotorũ necessitu
dines. ł longe pficiscentiũ qualitates. ut & uolatiliũ esib;
infirmi sustentr̄. & longinq̄ itenere destinati sicut a prin
cipe ł epo sperantr̄. pbenedictione & obedientia degustare
n̄ metuant. seruantes apud se derelią continentiã. Qđ siqs ·n·
monachus uiolauerit. & contra sanctionẽ regule. usuq; u&nu
uesci carnib; psupserit. sex mnsũ spatio r&rusioni & pe
nitentię subiacebit. Viuant enĩ solẽs olerib; & legu
minib; raroq; pisciculis fluuialib; ł marinis. Et hoc
ipsũ quoties se opoztunitas fratrũ. ł festiuitas sollemp
nitatis dederit alicuius seruata inhis & similibus causis
discretione maioris. XCI· exrḡ sci basilii. Interrogatiũ;

Qui nuult ipsis cibis uesci exqb; frs reficiunt.
sed alios reqrit. si recte facit. RP. Specialit hoc ipsũ
querere cibũ· contra mandatũ ẽ dni dicentis. Nolite que
rere quid manducetis. ł quid bibatis. Et ut magis nos adten
tos faceret. & ea quę dicebat. addidit. Hec enĩ gentes in
qrunt. Sane deb& sollicitudo ee eius qpẽ. ut impleat illud
qđ scriptũ ẽ. Diuidebat aũt unicuiq; scđm qđ opus erat.

Qui dicit quia lędit me & hoc contristat si ei alius cibus II· XCV. Item ex eadẽ intrḡ;
non fuerit datus. RP. Apparet qz hic n̄ ẽ fixus inspe
illa. quã eleazarus habuit. nec de karitate eius qpręest
& sollicitudine tam sui quã omniũ gerit certus est. Verũ
tam absolutę. neq; dehis quę ledunt. neque dehis quę pr ·n·
pmittit unicuiq; suo iudicio ł uoluntate aliquid agere.
sed eius qpẽ iudicio comittendũ ẽ. ut unicuiq; prout res
ut necessitas exp&at. consulat. Primũ omniũ. inhis quę
anime sr̄. Tunc deinde scđo loco & iam ut incorpo

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ralib; usib; sedm di uoluntate moder& XCIIII. Ite ex eade. Interrog
Si opostea eu q plu laborat reqrere plus aliqd / tionis;
a consuetudine. RSP; Si ppt retributione di laborem susce
pit. n hic reqrere deb& laboris sui mercedem frequem.
·n· sed p his ad pmissa dni festinare. Sciens q sicut p laborib;
mercedes parauit dns. ita & ia p angustiis csolationes;
Verutam hii q ps obseruabunt regula illa q dic. Diuid
·n· bat unicuiq; put op erat. Deb& eni unuqueq; puenire.
ut sedm laborem. & ia solatia refectionis inueniat;
Ex rgt cuida; Caro & uinu. siue pot inq fit ebri&as. refutanda s
monachis. ^ nec suscipienda. q b; p xpo crucifixus;
mund. & ipsi mundo. Et feriat monacho n ee
sup tra. nisi modicu in aduentu fratru. taqua
xpi l&ior fuerit cib; gra karitatis. Verutam. absti
nentia tegenda; / ne iactantie uitio decidam
in lapsu. qd p omnibus uitiis grauissimu e / XLVIIII. Ex
Rgt sci Benedicti. De mensura potus;
Unusqsq; ppriu hab& donu ex do. Alius sic. alius
uero sic. Et ideo cu aliq scrupolositate. a nob
mensura uictus alior cstituit. Tam infirmor ctu
entes inbecillitate. credim emina uini p singulos
sufficere p diem. Quib; aut donat ds tolerantiam
abstinentie. ppria se hab&uros mercedem sciant;
Qd si aut loci necessitas. t labor. aut ardor estatis ampli
us poposcerit. in arbitrio prioris cstat. csiderans
in omnib; ne subrepat satie&as aut ebri&as. Lic&
legam uinu monachor omnino n ee. sed quia nris
tepozib; d monachis psuaderi n potest. Saltē t hoc

(c) 2006 Ministerio de Cultura

c̄sentiam ut nusq; ad satietatē bibam sed parcius
qcumq̄ apostatare fac. & iā sapientes. Ubi autē neces
sitas loci exposcit. ut nec sup̄ scripta mensura in
ueniri possit. sed multo min⁹. aut ex toto nihil. be
nedicant dm̄ q̄ ibi habitant & n̄ murmurent. Hoc autē
ante omia ammonentes. ut absq; murmurationib; sint.

V. lxxiii sci fructuosi

Neqd absit murmurando
ne ea sententia pereant qua perierunt hi q̄ in deserto murmu
rauerunt. Illi perierunt manna manducando. & isti in monas
terio murmurantes scripturas recitando. Illi mandu
cando manna. mortui sunt. & isti scripturas legendo
& audiendo. spiritali fame cotidie morientes. Illi m̄
murando. trā repromissionis n̄ intrauerunt. & isti m̄murari
do. paradisi promissionis terra n̄ ingrediuntur. Grande
malū. de egypto exire. mare transuadasse. timpa
num cū moyse & maria. pharaone submerso tenu
isse. manna manducasse. & trā repromissionis n̄ intrasse.
Malū peius. de egyp[illegible]to istius seculi exire. mare
baptismi cū percip[illegible] terre amari
tudine cotidie pergere. [illegible] Tympa
num idest carnem. cum [illegible] xpo cru
cifigere. & manna qd̄ [illegible] celestis gra
manducare. & celestis [illegible] regionis
trā n̄ intrare.

V. lxxiii alterius fructuosi

Per dies singulos. uini potionibus sustenentur.
Iuxta tam prouidentia abbatis t ppositi. hec ipsa
potionis parsimonia reperiatur. Ita dumtaxat. ut
in quatuor fratrib; sextarius diuidatur. Sabbato uero

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ut dominicis diebus. ad uesperũ una potio adiciatur;

lxxxviii. Ex reg. sci ferreoli. De ebrietate u. superfluũ puto monachũ cõmoneri. cũ ut si parũ uini accipiat. apposita corporis ẽtitutione declinat. attam̃ celatere monachis ñ poterit qd apts timotheo scribit dicens. uino modicũ utere ppt stomacũ tuũ & frequentes tuas infirmitates. quantũ ergo sedm monasteriũ p singulos dies iussu & dispensatione abbatis uini offerat accipiat. & amplius penitus ñ accipiat. Hoc & iã dereliquis stipendiis statuimus obseruandũ. Nã ebrietatẽ. illis & iam q̃ secto uacant. pphetę testimoniis adprobam'. scribente aptõ ephesiis. Nolite inquid inebriari uino. in quo est luxuria; Nec ñ & ppheta. Ve q̃ fortes estis ad bibendũ uinũ. & potentes ad miscendũ siceram. Et iterũ. Ve q̃ consurgunt mane. & secuntur siceram. q̃ expectant uesperã ut uino estuent. Et ideo si monachũ ebriũ qd dici nefas; uideri aliquando contigerit. zelans illi plenius ira p̃cipio ut ... triginta diebus a uini potatione ... suspendatur. quatinus ... anima infusione c̃cessã ... digestione hoc spatio ... uacuetur.

xlviii. quib; horis oportet reficere fratres;

A sco pascha usq; ad pentecosten. ad sextã reficiant frs & ad seram cenent. A pentecosten aut tota estate si labores agroz ñ habent monachi. aut nimietas estatis ñ perturbat. quarta & sexta feria ieiunent usq; ad nona. Reliquis u dieb; ad sextã prandeant;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Quę prandiū sexta. Si opera in agris habuerint. aut estatis
feruor nimius fuerit. cenanda erit. Et in abbatis
sit prudentia. Et sic omnia temperet atq; disponat. qualit'
& animę saluentur. & qd faciunt frs absq; iusta murmu
ratione faciant. A idib; aut septembrib; usq; ad caput
quadragesime. ad nonā se reficiant. A quadrage
sima u' usq; in pascha. ad uesperū reficiant. Ipsa tamē
uespera sic agat'. ut lumī lucernę n̄ indigeant reficientes.
sed luce adhuc diei omnia cōsumant'. Sed & omni tempore.
siue cenę. siue refectionis hora. sic temperet ut cum luce
fiant omnia. Lxi. Exergt. sci ysidori. In refectione mo
nachorū. a dieb; pentecosten usq; ad autumni principium.
tota estas in mediana prandia mutat. Reliquū tempus
suspendit prandia. cenam tantū adponit. Lxii. Itē eidē.

Hę dies ferię monachorū. in qb; ieiunia cōquiescunt
In qb; uenerabilis dies dominicus. nominis xpi
dicatus. qui sicut ppt mysterium resurrectionis eius
sollempnis est. ita & apud omis seruos eius celebritate
cum in uotiuo gaudio retinebit. Itē a primo die
paschę usq; ad pentecosten. quinquaginta scilic& cōti
nuis dieb;. ieiuniū a sctis patrib; dissolutū ē. ppt
resurrectionē uidelic& xpi. & aduentum sps sci. ut hii
dies n̄ in figura laboris qd quadragesimę tempus
significat. sed in quiete letitię. laxatis ieiuniis
celebrentur. Placuit & iā patrib; a die natalis dni
usq; ad circumcisionē sollempne temp efficere. licentiāq;
uescendi habere. Non alit & dies epyphanię &
u&eri regula. reficiendi indulgentiā cōsecutus est.

·II· de dieb; ieiuniād.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Siquidem & dum quisque fratrum conuertitur. aut ex aliis mo
nasteriis fratres uisitandi gratia concurrunt. pro karitate
adimplenda interrumpuntur ieiunia; si tamen non fuerint
generalia. Praeter haec. alia tempora libere
licentique; cultui ieiuniorum inseruiunt; Siqui autem
monachorum praedictis temporibus ieiunare
disponunt. nequaquam prohibendi sunt. Nam
& multi sanctorum patrum his diebus in heremo abstinuisse.
nec aliquando ieiunia soluisse leguntur. nisi
tantum diebus dominicis. propter resurrectionis Christi laetitiam.

LXVII. ITEM EX EIUSDEM.

Tit. II. De diebus ieiuniandis.

Ieiuniorum autem hos dies potissimum ueteres elegerunt;
Primum ieiunium quadragesime cotidianum.
in qua maior abstinentie obseruantia manebit
in monachis. quando non solum a prandiis. sed etiam
& a uino & ab oleo abstinetur. Secundum ieiunium coti
dianum post pentecosten alia die incoatum. usque ad
aequinoctium autumnale pretenditur. Ternis scilicet
diebus per singulas ebdomadas. propter estiuum
solis ardorem. Tertium sequitur cotidianum
ieiunium. ab xviii. kalendas octobris. usque ad natale
dominicum. In cotidiana ieiunia nequaquam soluuntur;
Quartum item ieiunium cotidianum. post diem circumci
sionis exoritur. & peragitur usque ad sollempnem
paschae.

LXVIII. EX REGULA SANCTI FRUCTUOSI;

Ieiunia ista oportet tempore obseruare. A pascha
usque ad pentecosten. reficiendum ad sextam est; Et
monofagia id est conseruanda. post diem a pentecosten
usque ad xviii. kalendas octobris. in cotidiana ieiunia reci

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nendas. excepto una quadragesima que festiui
te scorum iusti & pastoris precedit conseruanda est
sollicite. In qua usque ad nonam cotidie ieiunan
dum est. & a uino penitus abstinendum. Seruan
da tamen abbatis discretio est. ut cum hos graui
laboris perspexerit onerari. ad refectionem
singulas potiones tribuat. Ab xviii. kls octobris
usque ad pascha. sollicite ieiunandum est. & in
quadragesima. uino & oleo penitus abstinendum.

VI. ex regula aureliani; Ieiunium uero a kls septembris usque kls nouembris. secunda.
quarta. & sexta feria. ieiunium est. A kls nouembris
usque domini natale. cotidie ieiunandum est. absque
sabbato & dominica. Ab epyphania uero usque
pascha. cotidie ieiunandum est. absque maiores fes
tiuitates. sabbato & dominica. Post pascha uero
usque pentecosten. sexta feria tantum ieiunan
dum est. Post pentecosten. mense iunii. iulii. &
agusto. in potestate sit abbatis. de ieiunio aut
prandio. Sicut uiderit possibilitatem fratrum.
ita studeat temperare. VIIII. ex regula cassiani.

Similiter etiam a uespera sabbati que lucescit
in die dominico. usque in uesperam ipsius domi
nici. & totis quinquagesime diebus. nec ge
nua curuari. nec ieiuniorum regule custodiri.
patrum constituta sanxerunt. XXVIIII. ex regula magistri.

Omni tempore. in septimana duobus diebus ad sex
tam reficere debent. hoc est quinta feria &
dominica. Ceteris aliis in septimana diebus.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ad nonā horā refi cere oportet · Nā erubescamus nos qui sumus spiritales · fugere hora nona ieiuniū · cū uetusta consuetudo antiquit' cognoscit' prandia ignorasse · sed semp uesperā hoc ē · cene · suis refectionib; ordinauit · Inta ntū ut annona que erogabat' aut laborantib; aut militib; ideo annona usq; hodie dicit' · quia ad horā nonā diei erogabat' · quando & sumebat' · Et ideo usq; hodie annona nom̄ remansit · Nā ipsius dn̄i

sanctius testimonium pferā · quē cenasse cognouimus · Non legimus prandisse · cū dicit scī euglii scriptura · Uespere aut facto · recubit ihs cū · xii · aptis · Et cenantib; illis · dix · Nam ideo ad nonam horam · uniuersis diebus constitutā' solui ieiunia · ut si aliquid plixius qūā quadragesime dieb; addatur · id ē · usq; ad uesperā hoc ē · post lucernariā · A sexagesima u · quarta & sexta · & sabbato · post lucernaria se reficiant · Aliis u dieb; usq; ad quinquagesimā · ad nonam reficiant · Ut q̄d dominice quadragesime · de quadraginta subtrahunt · quarta · sexta · & sabbato · & sexagesima · ieiuniis usq; ad uesperam cōtinuatā restituant · ut · xl · ta in numero ieiunia impleantur · Ꝉ · Ut post cōpl & oziū sermo

Omni tēpore · loquat' · Ex r'g scī Benedicti · silentiū debent studere monachi · Maxime tamen · nocturnis horis · Et ideo omi tēpore siue ieiunii · siue prandii · si tēp fuerit prandii ·

(margin) c. de annona ·

(c) 2006 Ministerio de Cultura

mox ut surrexerint a cena sedeant in unũ locũ. & le
gat unus collationes t uitas patrũ. aut certe aliquid
qđ ędificet audientes. Ñ autẽ eptaticũ. aut regum.
quia infirmis intellectib; ñ erit utile illa hora hanc
scripturã audire. Aliis uero horis. legantur. Si autẽ ie
iunii dies fuerit. dicta uespera paruo int(er)uallo. mox
accedant ad lectionẽ collationũ ut diximus. Et lectis
quattuor aut quinq; foliis. ut quartũ hora p(er)mittit
omnib; in unũ occurrentib; p(er) hanc morã lectionis.
Siq(ui)s forte in adsignato sibi cõmisso fuit occupatus
occurrat. Omnis ergo in unũ positi cõpleant. Et exeun
tes a cõpletoriis. nulla sit licentia denuo cuiquã loqui aliquid.
Qđ si inuentus fuerit quisquã p(re)uaricari hanc taciturnitatis ·N·
regulã. grauiori uindicte subiaceat. Excepto si ne
cessitas hospitũ superuenerit. aut forte abbas alicui
aliquid iusserit. Qđ tamẽ & ipsũ cũ summa grauitate &
moderatione honestissime fiat. VIII. ex reg. sci Pachomii.
Haec enim p(re)cepta uitalia nob a maioribus s(un)t tradita.
Si acciderit quispiã ut psallendi tẽpore t orandi
in medio lectionis aliquis loquatur aut rideat. ilico soluat
cingulũ. Et inclinata ceruice. manib;q; ad inferiora
depressis. stabit ante altare. & a principe monasterii
increpabitur. Hoc idem faciet & in conuentu fratrũ.
cũ ad uescendũ pariter conuenerint. XV. ex reg. sci Ysidori.
Nocte dũ ad dormiendũ itur. seu postquã quiescitur. alteri
nemo loquatur. Duob; in lecto uno iacere nõ li
ceat. In noctis tenebris nemo loquatur fratri quẽ ob
uiat. Lux autẽ. nocte dormiendũ locũ illustret.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ut depulsis tenebris testimoniu pateat singularis
Monachi stratus. in nulla tpi cogitatione uersetur.
sed in sola cteplatione accubans. & regem corporis
& q&e habeat cordis. Cogitationesq; puas. a se repellat.
bonisq; obiectis. turpes a se reiciat. Na animi mot.
imaginib; suis agitur. Et qualis uigilanti cogitatio
fuerit. talis & imago p soporem occurrit;

[XVIII. Exrg scisfructuosi;

In tenebris nemo loquatur alteri. nec accedat
ullo modo iunior qlib& ad lectu alterius post co
pl&a. [Exrgt ORIENTALIUM.

Nemo alteri loqtur in tenebris. nec in psiatho cu
altero dormiat. Manu alterius. nemo teneat.
Sed siue st&erit. siue ambulauerit. siue sederit.
uno cubito dist& ab alteris. [Item ex eade;

Ad collecta. & ad psallendu. nullus sibi occasione
agbus qsi ire n possit. & sibi in monasterio ut in agro.
aut in itinere. aut in qlib& ministerio fuerit. gistri.
orandi & psallendi non pmittat; [XXX. Exrg. ma

Ubi omnia cu adhuc loquendi & aliqd imperandi.
licentia adtributa fuerint adimpl&a. factis com
pl&oriis in ultimo dicant hunc uersu. Pone dne
custodia ori meo. & ostiu circustantie labiis meis.
Mox ingrediantur silentiu. & suis se collocent
lectis. Et tanto silentio redigantur usq; ad nocturnos.
ut putetur nullus ibi ee de fribus. Ideo eni post
coplet&orios tacere debemus. ut merito in noc
turnis primo dicamus dno. Dne. labia mea apies.
& os meu adnuntiabit laudem tuam;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Hoc est post completam deo debere aperire in nocturnis labia nostra que
sua custodia in completoriis clauserat. Vides ergo quia quicquid aperitur.
agnoscitur prius fuisse clausum. Sed ne forte cum silentium custoditur
aliqua necessitas utilitatis adloquendum fratrem purgeat. &
frater fratri uult loqui. si lum cicendeli aut lucerne fuerit de manu
ut nutu capitis. ut nutu oculorum. aut certe si deest lumen. frater
cum fratre ad necessarium uadat. & quod opus fuerit tam ad auscultandum
lente loquatur. ut alter tertius eum non audiat. Simul & si frater
aliqua necessitate post sonum ad nocturnos compellatur loqui aliquid.
prius uersum constitutum nocturnum dicat sibi lente. Ps. Domine labia
mea aperies. & os meum adnuntiabit laudem tuam. & loquatur
quod opus est. Non manducandi aliquid. aut bibendi. ut aliqui nullam
fratri post completorios perfecti monasterium aduenerint. ad domes
ticis fratribus tacito monasterio recreentur. & lente eis res
ponsum reddatur propter regule constitutum; & lotis eorum pedibus
complentes postmodum sibi lente & ipsi peregrinorum lectus
diligenter dormire mox clausis ab hostiariis regiis. insuis
& ipsi iacentes stratis. pro horarum silentium & nocturis ad post completam
sonum. Siquis uero frater post completorios aut manducare. aut aliquid
bibere deprehensus fuerit. hanc excommunicationis penam
suscipiat. Alia die accusatur. in ieiunio continuata tertia die
reficiat quia presumpsit inlicita. Que excommunicationis pena.
tam diu in continuatione permaneat. quam diu per humilitatis satis
factione de emendatione promissa ab eo. abbate presente aut a pre
positis uenia fuerit postulata. **VIII. ex regula cuiusdam.**

Regulam silentii omni tempore seruandam. sanctarum scripturarum
series declarauit. dum per prophetam dicitur. Cultus iustitie
silentium. & pax; tacendum namque est ab otiosis & friuolis. &

(c) 2006 Ministerio de Cultura

scurilib; & prauis & maliciosis fabulis. De quib; propheta orabat dicens. Pone domine custodiam ori meo. & hostium circumstantiae labiis meis. Non declines cor meum in uerba malitiae. Cessandum quippe est a fabulis superfluis. ne dampnationis prae infrenatae mentis ignauiam anima fructum capiat. Quae non solum de scurili & iniurioso sermone. sed etiam de otioso iuxta domini praeceptum rationem sumus reddituri. Quid aliud deb& monachus studere quam soli deo in quo semel desiderium fixit. & oris sermone & animae desiderio uacare. Omnib; ergo horis diurnis post ad mensam. ab hora secunda usq; ad completam. quaecumque utilitas sacrae regulae scripturae poposcerit. per abbatis comeatum loquendum est. Ab hora autem completionis. cum oratio ad somnum capiendum datur. nullus omnino loqui praesumat. nisi grandis necessitas monasterii poposcerit. Cui ab abbate fuerit ordinatum. loqui studeat. ut a proposito quicquam aliorum postat.

XXV. Ex regula sancti Aureliani episcopi.

Hoc specialius coram deo monemus custodiri. ut nulli liceat secretius loqui aut sedere. Praecipue uespertinis & nocturnis horis. si secrete inuenti fuerint. tamquam si crimen admiserint seuerissime distringantur. absq; illis qui probatus & aetate & sanctitate. L I.

AD. DE HIS. QUI AD OPUS DEI. UT AD MENSAM. TARDE OCCURRUNT

ex regula sancti benedicti.

Ad horam diuini officii. mox ut auditum fuerit signum relictis quaelib& fuerint in manib; summa cum festinatione curratur. Cum grauitate tamen. ut non scurrilitas inueniat fomitem. Ergo. nihil operi dei praeponatur. Quod si quis in nocturnis uigiliis post gloriam psalmi nonagesimi quarti. quem propter hoc omnino subtrahendo & morose uolumus dici. occurrerit. non st& in hordine suo in choro. sed ultimus st&. aut in loco quem talib; neglegentib; seorsum constituerit abbas. ut uideatur

(c) 2006 Ministerio de Cultura

abipso ut abomnib; usq; dū cōpl&o opere dī. publica satis
factione peniteat. Ideo aut eos inultimo aut seorsū iudi
cauim' debere stare. ut uisi abomnib; ut pipsa uerecun
dia sua emdent. Nā sifozis ozatorio remaneant. Erit
forte talis qse aut colloc& &dozmiet. aut certe sedeat
sibi fozis t fabulis uac&. &dat occasio maligno. Sed ingre
diat int. ut nec totu pdat. &de reliq emd&. Diurnis aut
horis. q adop' dī post uersū &glam primi psalmi q post
uersū dicit occurrerit. lege q sup dixim' inultimo st&.
Nec psumat sociari chozo psallentiū. usq; adsatis factione.
nisi forte abbas licentiā dederit pmissione sua. Ita tam. ut
satis faciat reus exhoc. Admensā aut q ante uersū n̄ oc
currerit. ut simul omīs dicant uersū &ozent. &sub uno
omīs accedant admēsā. q pneglegentiā suā aut uitium
n̄ occurrerit. usq; adsecūdam uicē pboc uitio corripiat. Si de
nuo n̄ emdauerit. n̄ pmittat admensę cōmunionis par
ticipatione. sed sequestrat a cōsortio omniū. reficiat solus.
sublata ei portione sua deuino. usq; adsatis factionē &em
datione. Similit aut patiat q &adillū uersū n̄ fuerit psens
q post cibū dicit. Nec qsquā psumat ante statutā horam
t postea quicq cibi aut potus psumere. Sed &cui offertur
apriore aliqd. &accipere renuerit. hora q desidera
uerit. hoc qd prius recusauit aut aliud omnino n̄ acci
piat. usq; ademdationē cōgruā. VI. Ex regl [...] patrū.
Ad horā u ozationis dato signo siqs n̄ statī [...] pmisso
opere qd agit qr nihil ozationi pponendū e[st ...]
parat fuerit. foras excludat ē fundendus. Opera u
dabunt singuli frīs. ut tempore quo misse fiunt. siue die

(c) 2006 Ministerio de Cultura

siue nocte. quando diutiu⁹ ad orationē standū ē. n̄ deficiant
ut superfluo recedant. q̄ scriptū ē in euglo. Oportet aut̄ semp
orare. & n̄ deficere. Et alio loco. N impediaris orare semp.
Si q̄s aut̄ n̄ necessitate sed magis uitio p̄decendū putauerit.
sciat se cū dep̄hensu⁹ fuerit culpabilem iudicandū. q̄ p̄ sua
neglegentia & alios inuitū mittit. In uigiliis obseruan
dum. quando om̄s cuenimus quicūq; grauat' somno & exiit
foras n̄ se fabulis occupet. sed stati redeat ad op⁹ ad quod
cuenit'. In cgregatione aut̄ ipsa ubi legit'. aurem semp
ad scripturas habeant. & silentiū obseruent om̄s. T VI

Ad horā orationis dato signo Itē ex rglt patrū.
qui n̄ stati p̄t misso omi opere qd agit. q̄ nihil orationi
p̄ponendū. ab abbate t p̄posito corripiat'. Et nisi pro
stratus ueniā p̄stiterit. excōmunicet'. T V. Ex rg. scī pachomii.

Sin aut̄ nocte signū insonuerit. ne sederis
ad focū qd p̄pt calefacienda corpora & repellendū
frigu⁹. ex more succendit'. Nec otiosus in collecta
sedebis. sed funiculos in mattarū stamina manu celeri
p̄parabis. Absq; infirmitate dumtaxat corporali.
cui cessandi tribuit' uenia. T VIIII. Item ex eadem.

Quando ad collectā clangor tube increpuerit
p̄ diem. qui ad unā orationē tardius uenerit.
superioris increpationis ordine corripiet'. & stabit
in loco ... ē uiuii Nocte u̇ q corporis T XI. It̄ & ex eadē.
infir...mitati plus aliqd ccedit' qui post tres
orationes uenerit. eodem & in collecta & in uescendo
ordine corripiet'. Quando in collecta T XII. Itē ex eadē.
orant frs̄. nemo egrediat' absq; iussione maiorū.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nisi introgauerit concessumq; ei fuerit exire pro nature neces
T xxi · Item ex eadem; sitate · Qui una oratione de sex orationib; uespertinis
tardius uene rit · uel qui musitauerit & locutus fuerit
ad alterum uel subriserit · in reliquis orationib; constituto or
dine agat penitentiam · Si quis ad comedendum T xxx vi ·
tardius uenerit · excepto maioris imperio · Item ex eadem ·
similiter agat penitentiam · aut ad domum ieiunus reuertatur ·
T xxx; Ex reg sci Aureliani · Signo tacto omne opus pretermittatur · Et sicut apes pru
dentissime ad aluearium · ita ueloci festinatione properare
contendite · Si quis tardius uenerit · districtioni sub
T l · Item ex eadem; iaceat · Extra mensam comunem · nec quicquam sibi potus siue
gustare liceat · absq; infirmis & illis & etatib; que adhuc per
enutriri indigent · T xviii · Ex reg sci fructuosi;
Ad mensam qui tardius uenerit · prohibeatur a cibo · Ad orati
ones diurnas · qui ad primum psalmum non occurrerit · introire
in oratorium cum ceteris non audeat · sed penitentie delegabitur;
Hoc idem sustinebit · qui nocturnis orationib; usq; ad ter
tium psalmum tardius uenerit · aut post tres psalmos
dictos in choro se miscere conatus fuerit · T xviiii ·
Item eiusdem; Ministri · siue prepositus · cum fratrib; reficiant · & muta
tos sibi cibos preparare non audeant · nec extra comunem
refectionem quippiam edant · Hoc etiam abbas studeat
agere · quotiens aduenientes ut filii ecclesie occursione
sibi non aspexerit obuiare abbas uel prepositus · fratres in sua
passim prout uoluerint comestione non inquirant · nisi for
tasse parule unumquemq; aut egritudo · aut defectionis
instantia defatigat · Cui quidem apte cum consensu
reliquorum · congruam ordinabit annonam & etati siue uali

(c) 2006 Ministerio de Cultura

.n̄. V. Item eius dem; tudini cp̄leḹtem Quilib& ex monachis. ieiuniū sol
uere n̄ p̄sumatl. nec prius quā in cōmune reficiant
accesserit. Ut postq; refecerint. q̄cquā q̄d ad potan
dū t ad edendū ptin& gustare t ētingere audeat.
t occulte q̄d lib& peculiarit̄ habere t recōdere
p̄sumat. In p̄cipuis sollēpnitatib; tria pulmenta
ria. & totidem potiones frib; p̄beant. IIIJ.

Ex regula pauli & stephani.

.n̄. Nulli liceat absq; prioris p̄missu ab opere dī discedere;
Sed que causa manifesta cōpulerit. oratione
a priore sperata & c cessa discedat. V. Itē eidem.
Nec bini aut trini. sed singillatī exeuntes. oratione
sperent Ita ut qui sanis. p̄un reuestant. Quiū
infirmi. ex p̄missu redeant ad cubile. XVII. Itē eidem.
.n̄. Nulli liceat sup̄ statutā ēsuetudinē. siue in potu.
siue in cibo p̄sumere. nisi prioris cui ordinandi
& ēsiderandi facultas ē. Ita ut si graui operatione
fatigatis frib; sup̄ ēsuetudinē opost& quicq; adiungi
annuente & p̄mittente patre. & n̄ quolib& p̄sumente. hoc
ipsū fieri liceat. XI. Ex rḡt sci ysidori.
.n̄. Tempore quo refectionis debitū soluit. claustra monas
terii obserent. Nec ullus extraneus inter esse p̄sumat.
ne q̄lem fratnā p̄sentia alteriū impediat. Refecti
onis hora (tempore) dato signo. pariť omīs ēcurrant. Qui aut ad
mensam tardius uenerit. aut penitentiā agat. aut
ieiunus ad suū op̄ t cubile recurrat. Nemo currens
ad uescendū ibit. ante quā aduocandū omīs uox signi
Itē eidē; insonuerit. Nullū esus fustiue ētaminationis polluat.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

aut inpudens. t priuat' extra mensa comune appellitur;
Excomunicationis eni sententia subibit. q ut occulte. t extra .n.
ordinaria mensa aliqd degustauerit. Ante refectionis tep
nullu' comedere audeat. pt eu q egrotat. Quieni edendi
tep' antecesserit. subsequentib; penis abstinentie subiacebit.
Sicienti quippia. t defectu patienti. ante edendi tep' csulendu.
abbate t ppsito ordinante. Non tam pala. ne forte sitire ut
esurire. uidentes alios cogat. Ebdomadarius. cibos sootus
degustet. neque id alius audeat. ne sub occasione degustandi
sue gule t gutturi satis faciat. XCVII. Exergt sci basilii.
Si necesse e omis cuenire ad hora prandii. & eu q remanet
& post prandiu uenit. quomodo transigimus. RSP. Siquidem
necessitate. t loci. t operis remansit. a comuni ordine q pe
pbabit & ignoscit. Si u cu posset. n satis egit occurrere. fa
teat culpa neglegentie sue. & maneat sine cibo usq; ad illa
hora qua conuenit ad cibu in posteru diem. Ite eide
Quali affectu oportet accipere Interrogationes;
aut uestimntu t calciamntu. qualecuq; fuerit. RSP;
Siquidem breue aut grande e. ad mensura stature sue.
hoc indicare debet. sed cu omi uerecundia & mansuetudine.
Si u p abiectiori t uiliori mouet. aut qc n e nouu. memi
nerit mandata dni dicentis. qc dign' e. n qcuq; sed opera
rius mercede sua. Discutiatq; seipsu si digne operatus e .n.
operadi. & adimpleuit oma quecuq; pceptas. & tunc
n aliud requirat. sed de eo ipso qd ei dat adhuc erit solli
citus. qc sup meritu suu accipit. Hoc & ia qd de esca
dictu e. & ia de omi re. que ad usus corporis ptinet
eadem forma seruari. XCVIII. Interrogations.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

·n· Siquis iratus fuerit nolit suscipere aliquid eorum que
ad usum prebentur· RSP· Iste talis dignus est ut etiam si que
rat non accipiat· usque quo probet hic quod pene· Et cum uiderit
uitium animi curatum· tunc etiam quod corporis usibus ne
cessarium fuerit prebebit· XVI· Verba cassiani·
Adhas ergo orationes cum fuerit signi sonitus auditus·
tanta celeritate debet monachus exilire· ut non dicam alia
artificia· sed hic qui opus scripture exercet· in eo de puncto
·n· quod aures eius sonus pulsantis aduenerit· ceptam litteram
non audeat consummare· Si quis autem antequam XVII· Item
finitur psalmus inceptus non occurrerit· ulterius in orato
rium inter psallentes fratres introire non audeat· sed stans
foris ad ianuam sustineat donec finitus psalmus congre
gatio relaxetur· Et tunc submissa intra penitentiam
neglegentie sue uel tarditatis coram omnibus ab abbate
impetret uenia· Quod si contempserit satis facere· nul
lo modo inter fratres societatem orandi habebit·
In nocturnis autem orationibus usque ad secundum psalmum
datur tardandi dilatio· Attamen· antequam finito
eodem psalmo fratres in oratione procubant· congrega
tioni se inserere atque inmiscere festinet·
Quod si amplius uel modicum retardauerit· finitis uigiliis uera
humilitate submissus ueniam neglegentie sicut superius diximus
I XVIII· Item eidem; expetere non omittat· Dominico autem uel sabbato· seu feri
atis diebus· puigiarum lassitudine· et prandium et cena fratribus
exhibeatur· Sed cum ad cenam accedit psalmus non dicitur sicut
ad prandium solet fieri· aut post cum ieiunium sero reficitur·
sed tantummodo simplici oratione facta acceditur ad cenam·

(c) 2006 Ministerio de Cultura

& iterū simplicitū ipsa cōsurgit sine psalmis· sed simplex
tantū cōpl& oratio· Pro hac ratione q̄ int̄ monachos
extra ordinaria ÷ ista refectio· & n̄ omīs ad eā uenire
coguntur· nisi peregrini fr̄s q̄ superuenerint· aut hii quos infirmi
tas corporis aut quos ppriā uoluntas inuitat XXXV· Itē eidē;
Omni modis aūt & hoc caueri deb&· ne ante illā t post illā ·n·
horā qua omīs fr̄s incōmune reficiunt· extra mensā qdcūq;
t modicū aliqs manducare psumat· ut etiā poma que tēpore suo
sub arborib; iacent· n̄ tantū degustare sed etiā tangere· absq; his
que incōmune comedunt· sacrilegiū sit· V· Ex rḡ tarnatensi;
Qui signo dato· ad op̄ di ut ad quacūq; opera tardius uene
rit· exclusus p reatu tanti facinoris cōfundatur·
Ex regula cuiusdā patris;
In abstinentia ciborū· unā regulā obseruari opost& ab omnib;
frib; pt senes & infirmos siue infantes· Et una mensura sit
ab omnib; id ÷ ab horā nonā usq; ad alterā· a cibis tēperandū ē·
ne ante siue post mensā que cōmunit ad cenā frib; adponit· aliqd
ori indulgendū ē· nisi infirmitas siue differentia aetatis siue
corporis aliqd cogerit· Sed neq; ad saturitatē edendum est·
Qui signo tracto· tardius ad op̄ di Ex rḡ sci cesarii;
ut ad opera uenerit· increpationi ut dignū ÷ subiacebit·
Qd si scdo aut tertio āmonit· emdare noluerit· a cōmun
ut a conuiuio separ&· XXXVI· Ex rḡ aureliani epi·
Extra mensā cōmunē· nihil cibi potusue· gustare liceat·
absq; infirmis· & illis q̄ minoris aetatis· VIIII· ex rḡ cuiusdā;
Quandocūq; t diurnis t nocturnis horis· ad op̄ diuinū
signū insonuerit· mox cū sūma festinatione surgen
dum ē· ac si pco regis insond&· Omni opere qd in ma

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nibus abebat post posito. ut nihil operi di pponat. sed mens ad
sonitu pconis intenta & operi di innixa cu omi grauitate
& mansuetudine adintonanda glam maiestatis eius & pietatis
eius gras referendas festina... currat. Qd si morose & seg
nit ueniens post primi psalmi q incursu canit fine. noue
rit se asuo ordine du cursus explet reuocari. ut in loco
ultimo posit idest in eo loco qui ... talib; neglegentibus
fuerit deputat adstare. & ibi cu uerecundie metu expec
tare. & post impletu cursu plixa uenia ante cetu fratru
egredientiu satis facere. Nam foris omnino n segregent.
ne a somno detenti dormiat. aut in aliq maligno hosti
adeundi det occasio. Int & eni posit. nec totu
pdit qd ceperat. & uere cundia ac metu frangit
du ab omnib; uidet; Et quando ceteri expleto officio
foras egrediunt. ille in recta pipsa tarditate positus. xii
psalmos sup cursus seriem cantet. Si u ex toto cursu suu
pdiderit pcipue nocturnis horis in quib; nullu aliud opus
impedit. supposititione dampnet. L ... II. De his q fal

lunt in oratorio.

Siqs du pnuntiat psalmu. responsoriu
antiphona t lectione fallit. nisi satis factione ibi cora
omnib; humiliat fuerit maiori uindicte subiaceat. Quippe
qui noluit humilitate corrigere qd neglegentia deliquid.
Infantes aut. p tali culpa uapulent; VII. ex rg pauli

& stephani.

Iuniores & maxime q adhuc psalmos
discere meditant pchoros ex ordine neglegentia dicten.
ita ut abeo loco aquo minores ignorant. hi iuniores q iam
psalteriu finier pordine sibi indictando succedant.
ut omni tepore pnuntiandi usus n desit. Psallendi quoq;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

si possibile est omni tempore cum temperamento nobis tenendum ÷
ut nimium protracte nec supra modum correpte. sed ut dic
tum est. temperata semper modulatione dicatur. Servetur tamen ·II·
ut secundum voluntatem et arbitrium prioris cui semper conside
randi et perpendendi tempus. horam. causam. personam imminet.
sive protrahi sive accelerare iusto considerationis iudi
cio iusserit. ad eius nutu sive etiam elevatius sive humi
lius voluerit. consona tamen quasi ex uno ore voce dicatur.
Nec quisquam presumat absque prioris permissu. ut elevata
vocis extollentia que sepius inflationis iactantiam
et arrogantiam elationis minus cautis generat. aut turbu
lenta festinatione. temperantis modum excedere vel mutare.
Nec prior contra certam considerationis licentiam. in usu absque
certa necessitate audeat usurpare. sciens se domino redditurum
rationem qui dixit. Psallite sapienter: L III. De significanda hora operis divini;
Nuntianda hora operandi die noctuque;
sit sub cura abbatis. aut ipse nuntiare. aut tali
sollicito fratri iniungat hanc curam ut omnibus horis compleant
tibus compleantur. Psalmos aut antiphonas post abbatem
ordine suo quibus iussum fuerit imponant. Cantare autem
et legere non presumat. nisi qui potest ipsum officium implere.
ut edificentur audientes. Quod cum humilitate et gravitate
et tremore fiat. et cui iusserit abba. XX. Ex reg. Isidori epi;
Ad custodem sacrarii pertinet cura vel custodia templi. Signum
quoque dandi in vespertinis nocturnisque officiis. vestesque
sacre. ac vasa sacrorum. Codices quoque instrumentaque cuncta.
oleum in usus sanctuarii. cera et luminaria; X. Ex reg.
fructuosi epi. quid debeant observare abbates;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

De canonis horis

Primū horas canonicas: id ÷ primā missis opera
rius in uineā. Tertiā. spm scm descendisse in aptis;
Sextā. dnm in cruce ascendisse; Nonā. spm scm
emisisse; Uesperā. dauid cecinisse dicens; Eleuatio
manuū mearx sacrificiū uespinū. Mediū noctis.
qe ea hora clamor factus ÷ ecce sponsus uenit. exite
obuiā ei; Ut ea hora cū adiudiciū uenerit. n nos dor
mientes sed uigilantes inueniat. Gallicinium. xpm
a mortuis surrexisse. Has horas canonicas. ab ori
ente usq; in occidente catholica id est uniuersalis.
indesinenter celebrat eccla; XI. ex rg cassiani;

Is autē cui nocturnarū orationū sollicitudo cōmittitur.
nō qua hora illi [illegible] libitū fuerit frs ad uigilias
suscitare psumat. ut sedm [illegible] opostunitatem soni
aut somnolatis sue. horas noctis [illegible] teperet. Nam
quāuis eū cōsuetudo diurna hora solita uigilare cō
pellat. tam sollicite et frequent stellarū cōsti
tuta signa explorat. et sic totā cōgregationem
ad offsicium orationis inuitat. Precauens ne in
utroq; inueniatur incautus. id ÷ ne uelut oppressus
sōno. statutā noctis transeat horā. ut eandem festin
anticipet; LXXV. ex rg sci basilii. Interrogatio;

Quomodo debet qs habere eū q ad orationem susci
tat frs. RSP; Siqs cognoscit dāpnū qd de sōno
patitur cū neq; sui ipsius sensū habet. et intellegit
quantū lucrū sit uigiliarū et pcipue cū uigilatur ad glorifi
candū dnm in orationib; ita debet habere eū qui ad hoc se
inuitat et suscitat dormientē. tāq eū pquē diuina lucra

(c) 2006 Ministerio de Cultura

& celestia dona cseqt. siue his adorationē siue ad aliud qdcumq;
mandatū dī inuitat & puocat; LXXVII. It ex eadē Interrog;
Quod si ē tristat̄ ille q excitat̄. aut & iā si irascit̄. quid
dign' ē. RSP. Interim excōmunicari debet. & n̄
manducare si forte compunct' agnoscat qualis &
qualib; bonis sem& ipsū defraudet & ita euer sū reci
piat grām ei q dix. Memor fui dī. & delectatus sū;
Qđ si p manserit in stultitia. n̄ intellegens grām. absci
dat̄ tāq, putre factū mēbrū a corpore. Scriptū ē eni
q expedit ut pereat unū mēbroꝝ tuoꝝ. & n̄ omne corp'
tuū mittat̄ in gehennā; VI. Ex rḡ macharii; H
Adstantib; ergo adorationē. nullū psumat sine pcepto
q pē patris. psalmi laudem emittere. Ordo iste tene
atur. ut nullū priorem in monasterio adstandū t psal
lendi ordinē psumat pcedere. Dicente salomone fili.
primatū ne cupiscere noli. Neq; accubueris prior in cuuiuio.
ne ueniat melior te & dicat tibi. Surge. & cfusionē pa
tiaris in die illa. Et iterū dicit. Noli altū sapere. sed time.
Qđ si tardat his q pē. oportet primū in notitiā eius deferre.
& scdm imperiū ei oboedire cuenit frs; XXII. Ex rḡ. Aure lian epi;
In omni ministerio siue in ordine psallendi aut legendi
ut operandi uicib; sibi subcedant absq; sco abbate. & nimis
senib; & pparuulis infantibus. aut certe ita infirmis ut sur
gere omnino n̄ possint n̄ copellant̄ facere pro qd n̄ ualeant.
Illud quoq; obseruandū ē. ut p sente seniore quocūq; t pcedente Item ex rḡ patr. X.
in ordine psallendi sequens n̄ habeat facultatē loquendi
ut aliqd psumdi. nisi tantū his q in ordine ut dictū ē. pce
dere uidet̄ hoc usq; adimū. Ante omā in oratione seu ut

(c) 2006 Ministerio de Cultura

opere · siue in responso dando · erit seruandū · Si u̅ simplicior
fuerit t impeditior sermone. & dederit locū. ita demū
sequens loquat̄ · Om̄a tam̄ in karitate fiant. n̄ p̄ elatione
t aliq̄ p̄sumptione. XLV. Exergt pauli & stephani ;

Initiū psallentiū inchoare. priores q̄ in eis stant incipiant ·
Aut si ei aduersat̄ infirmitas. hii incipiant q̄b; iusserit
pat̄ · Quib; incipientib; mox om̄s si potest fieri · in prima
aut sc̄da syllaba parte unanimit̄ & uno ore subiungant
ut n̄ sit dissonantia cantantiū · que maxime ab inordinato
initio · & quodāmodo contentiora uariet ate sol& accidere ;

Horas u̅ adcursū p̄curare XLVIIII. Exerg cuiusdā ·
iuxta dispensatione abbatis deb& cui cuiq; ordina
tum fuerit ; Id ē q̄ m̄te sollicita & inpigra fuerit. ab hoc
opus idoneus inuenit̄. ut op̄ di n̄ tard&ur · Si u̅ qualib&
occasione a iusto ordine deuiatū fuerit. ut n̄ sc̄dm ordine
suū hore custodiant · suppositione dampn&ur ; De oper
manuū cotidiano ;

Otiositas · inimica ē anime ;
Et ideo certis tēporib; occupari debent fr̄s in la
bore manuū · certis iterū horis in lectione diuina ·
Ideoq; hac dispositione credim̄ utraq; tēpora ordinari ·
Id ē ut a pascha usq; kl̄s octbr̄s mane exeuntes a prima ·
usq; horā pene quartā. laborent q̄d necessariū fuerit ;
Ab hora aūt quarta · usq; ad horā quasi sextā · lectioni uacent ·
Post sextā aūt surgentes a mensa · pausent in lectis suis cū
om̄i silentio · Aut forte q̄ uoluerit legere · sic legat ut
aliū n̄ inquiet& · Agat̄ nona tēperius · mediante octaua
hora · & iterū q̄d faciendū ē operent̄ usq; ad uesperā ·
Si aūt necessitas loci · aut paupertas exigerit · ut ad fruges

(c) 2006 Ministerio de Cultura

collıgendas p se occupent. n contristent. q tunc uere mona
chi sunt si labore manuu suaru uiuunt. sicut & patres nri
& apli. Omia tam msurate fiant. ppt pusillanimes;
A kls aut octbrs. usq; ad caput quadragesime. usq; in hora
secdam plena lectioni uacent. Hora scda agat tertia.
& usq; nona omis in op suu laborent qd eis iniungit. Facto
aut primo signo hore none. disiungant ab opere suo singuli.
& sint parati du secdm signu pulsauerit. Post refectione
aut. uacent lectionib; suis aut psalmis. In quadragesimae u
dieb; a mane usq; ad tertia plena uacent lectionib; suis. & usq;
ad decima plena operent qd eis iniungit. In qb; dieb; qua
dragesime. accipiant omis singulos codices de biblioteca. quos
p ordine ex integro legant. Qui codices. in capite quadrage
sime dandi s. Ante omia sane. deputentur un aut duo se
niores q circumeant monasteriu horis qb; uacant frs lec
tioni. & uideant ne forte inueniat fr accidiosus q uacat
otio aut fabulis. & n e intentus lectioni. & n solu sibi inu
tilis e sed & ia alios extollit. Hic talis. si qd absit rept
fuerit. corripiat semel & scdo. Si n emdauerit. correp
tioni subiaceat. talit ut ceteri timeant. Neq; fr ad fra
trem iungat. in copetentibus. Dominico die. lectioni
uacent omis. exceptis his qui uariis officiis deputatis.
Si qs u ita neglegens & desidiosus fuerit ut n uelit aut
n possit meditari aut legere. iniungat ei op qd faciat
ut n uacet. Fratribus infirmis aut delicatis. talis
opera aut ars iniungat. ut nec otiosi sint. nec uiolen
tia laboris opprimant ut effugent. Quoz inbecillitas
ab abbate considerada est. ;x. Exrg macharii;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Debent ergo fr̄s istū ordinē tenere; A prima hora usq; ad horā tertiā. d̄o uacent; A tertia ů usq; ad horā nona. quicqd iniunctū fuerit a patre. sine aliq̄ murmuratione faciant; Meminere debent hu qb; iniungit̄. dictū apli; Omia qd facitis. sine m̄muratione facite; Timere debent illud dictū terribile; Nolite m̄murare. sicut qdā eoꝝ m̄murauer̄. & ab exterminatore perier̄; Deb& &iā qp̄ē patri opus qd faciendū ē uni iniungere. ut c&eri eius p̄cepto cui iniunctū fuerit. fr̄s obediant sine querela.

XI. Itē eid̄ s̄r.

Si qs ex frīb; p̄ ieiunio t̄porib; manuū suarū quę apls p̄cepit opa illes manib; n̄ris neque ur̄m grauarem' is qui talis ē monachus. ē dign' in omnib;. In his si fuerit aliqs infirmitate obsessus. puidend̄ ē ab eo qp̄ē qualit̄ ipsa infirmitas sustent&ur; Qd si infirm' ē animo huiuscemodi fr̄. opost& eū frequentius opari. Cōsiderans aplm q̄lit̄ corp' suū seruituti redigit. hoc aut̄ obseruandū ē. ut in nullo uoluntatē suā faciat ille.

V. ex rgl̄ p&rum.

Cursus ů orationū t psalmoꝝ. sicut dudū statutū est et t̄p' illud meditandi opandiq; seruabit̄. Ita tam̄ meditationis causā habebunt fr̄s. ut usq; ad horā scdam legant. si tam̄ nulla causa extiterit q̄ necesse sit &iā p̄termisso medietem aliqd fieri in cōmune; Post horā ů scdam. un' qsq; ad op' suū parat' sit. & usq; ad horā nonā qcqd iniunctū fuerit. sine m̄muratione t hesitatatione pficiat. sicut dicit scs apls.

VI. Itē ex rgl̄ patrū.

usq; ad horā secundā.

Matutino dicto fr̄s lectioni uacent si tam̄ nulla causa extiterit q̄ necesse sit &iā p̄termissa lectione aliqd fieri in cōmune. Post horā scdam. unus qsq;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

adopus suu parat sit. & usq; adhora nona qd iniunctu fuerit sine inmutatione pficiat. VIIII. Ex rgl patru.

Die aut dominica nihil aliud agant nisi do uacent ne pali qc occasione se uelint aut alios excusare Iam contestor frs ut nulla operatio in die illa sca coperiat. nisi tantu hymnis. & psalmis. & canticis spiritalib; dies illa transeat. LVIII. Ex rgl sci pachomii.

Si signu datu fuerit ut egrediant adopus. ppositus domus anteced& eos; Nullus in monasterio remanebit. nisi is cui pat pceperit; Et hii qui pgunt n introgabunt quo uadant. LVIIII. Item eiusdem.

Cumq; uniuerse dom in unu fuerint cgregate. prepositus omis anteced&. & pg& iuxta ordinem domoz & hominu singuloz; Nec loquent mutuo. sed unusqsq; de scripturis aliqd meditabit; Si forte eis aliqs occurrerit. & uoluerit cu aliquo eoz loqui. ianitor monasterii qui huic operi fuerit delegat occurr& & respondebit ei eoqd utentur nuntio. Si ianitor cora n fuerit. ppositus dom t aliu cui hoc iniunctu occurrentib; respondebit; LX. Item eiusdem.

Operantes nihil loquant seculare. sed aut meditabunt ea que sca aut certe silebunt. LXI. Ite.

Operans n sedebit sine maioris imperio. LXII. Ite.

Neplus operis frs copellant facere. sed moderatus labor omis adoperandu puoc&; Sitq; int eos pax atq; concordia. & libent maiorib; subiciant. sedentes & ambulantes ac stantes in ordine suo. & in inuicem de humilitate certantes; Si qd peccatu fuerit. patres

(c) 2006 Ministerio de Cultura

monasteriorum emendare poterit. & constituere quod sequi debeant.

V. XXXIIII. Ex reg. sci basilii. Interrog.

Unde ergo uagatur mens nostra. & cogitationes diuerse ascendunt in corde nostro. & quomodo hoc possumus emendare. RSP. Uagatur quidem mens in tedium & in otio cum non occupatur & in innecessaria sollicitudine. sed in remissione posita & securitate. non credit presentem esse dominum scrutantem renes & corda. Si enim hoc crederet & faceret utique quod superius dictum est. Prouidebam dominum in conspectu meo semper quoniam a dextris est mihi ne commouear. Qui enim hoc agit. uel horum similia. neque uagabitur umquam neque habebit otium uanis cogitationibus indulgere uel aliquid cogitare quod non ad edificationem fidei pertineat. & ad aliquam anime utilitatem expectet. quanto magis nihil audebit quod aduersum sit deo & non ei placeat cogitare.

T. XI. Ex reg. stephani.

Aestatis tempore nulli liceat meridie preter in suo lectulo dormire. nisi forte iubente priore ad nubila pro custodia aree. extra suum lectulum dormiat. In campo uero quando messis colligitur si meridie dormire licuerit non diuisi sed in uno loco aut duobus locis dormiant. Quia non est incognitum quantum mali ex hac occasione diabolus fecerit. Tempora uero in quibus si uacauerit meridie dormiendum nobis est. a die iduum septembrium obseruemus.

T. XXXII. Item eiusdem.

Magnopere autem ab omnibus est cauendum. ne aut in pistrino aut in quacumque manuum operatione. aliquis fratrum pigre & non inter primos occurrat.

T. XXXIII. Item eiusdem.

a II Nam cum adhortatio laborandi. que actenus cum tanto temperamento a nobis caritati uestre insinuata est. ab illa apostolica beati pauli instantia. tantum est tepida & remissa. quantum est & differentia personarum. Cum ille nos iubeat

(c) 2006 Ministerio de Cultura

actenus manib; laborare. ut habeamus unde tribuere
possimus necessitatē patientibus. Nos diximus ut l quod
nob sufficiat laboremus. Ille dicit se ipsū in fame & siti.
in frigore & nuditate. nocte & die suis manib; laborasse.
ut sibi & q cū eo erant. necessaria n̄ deessent. nos extra
duplicia habentes in nris usibus uestimta & calciamta.
& cotidiani uictus de donis dī ad saturitatē plenissimū ap
paratū. hortamur ut otiū n̄ amemus. sed p sincerū unanimitatis
cōsēsū. unusqsq; ut pualet laboret. Ille pcepit. qui n̄ laborat
n̄ manducet. Nos fragilitatē nrām in uob pensantes. nulli
urm qui actenus subdola & lubrica uoluntate laborare
feliciē distulistis. de necessariis rebus a fideliū fratrū ordine
quicquā subtraximus. Patient actenus toleramus. ut n̄
uinceremur a malo. sed uinceremus malū in bono. T. xxxiiii.
Hoc scientes frs. quia otiosus corpore monachus. Item eidē.
mite a sordidis cogitationib; nūquā poterit ēē otiosus;
& uerū; Multa mala cogitat otiositas; Abiecto ergo
a se qui huc usq; talis fuit hoc uitio. pmptus ad omne
opus occurrat; Quia scriptū ē; Non oderis laboriosā
operā. & rusticatione. ab altissimo creatā. Ut donati a
dn̄o depprius laborib; & reb; cotidianis & necessariis
habundemus. & his quos amor spiritalis ad uisitandos
nos inuitat. possimus cōuenienti mediocritate occurrere
quos gratius ut quis& necessitas. debito ministe
rio ualeamus deppro labore seruire. quia dnm
redemptorem nrm beatius ēē dare quā accipere
certū ē pcepisse. VIII. Ex rgl sci cassiani.
Illud quoq; apud patres omni obseruantia custoditur.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ut inresponsione alleluiæ nullus dicat psalmus. nisi ille qui intitulo sub alleluiæ inscriptione pnotatur·

Cū aūt fuerint VIIII· Item exeadem Regula·

orationes canonice & more finite· unusqsq; adsuum recurrens locū ubi aut solus aut cū alio p socię & ate operis t disciplinatus sedere pmittitur· Idem iterū orationū officiū uelut peculiare sacrificiū studiosius celebrare ñ cessat· X· Itē exeadem·

N ec ulterius qsquā post purificationem nocturnarū uigliarū· inrequiem somni iterū resoluat· donec supueniente die nocturnæ meditationi· operatio diurna succedat· ne forte puritatē nrām psalmis orationib; adquisitam, inuidus diabolus quadam somnii inlusione cōtaminet· quia post illā satisfactionem cōfessionis quā dō pneglegentiis siue ignorationib; nris obtulimus· in uidus nos inimicus sitēp quidis ipueuenerit maculare festinat: Et tunc fiduciam nrām pcipue deicere atq; eneruare cōtendit· cū feruentius & purius nos orare puiderit;

Nā multotiens quos ptotū noctis spatiū sauciare ñpotuit· post cōpletas uigilias sub unius hore breuissimo tēpore quiescentes dehonestare conat·

XI· Item ex eadem·

Expletis aūt uigiliis· & absoluta cōgregatione. nullus t ad modicū stare cū alterō aut sermocinare psumat· nisi forte neccessitas alicuius operis opostuni aliquid ante deliberare compellit;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Cū ů fuerint frs̄ inopere· nulla int̄ eos sermocinatio
penitus ēferat̄· sed sic unusqsq; opꝰ exsequat̄ iniunctum
ut psalmū ł scripturā qualib&· memorię recenseat ∵
Et n̄solū ēspirationi noxię ł ēsiliis prauis· sed nec otiosis
quidem fabulis aliquā unius horę parte inpciat·
sed inspiritali meditatione· &lingua &corde sit
iugit̄ occupatus; Sūma nāq; obseruantia custodiri
deb&· nequis cū alio ꝑcipue inhore· ł ad punctū
tēporis parit st&· aut alicubi inpastes sedat·
ł manus suas inuicem teneant· Ex regula
Omni tēpore· duab; horis indie / tarnatensi·
ispiritali meditatione uacabunt; Aestate
uero tēporis matutinis exmore cōpl&is· &pri
ma dicta· om̄s opera que iubent̄ assumant·
Deinde tertia celebrata· adexpediunda quae
suscepta fuerant reuestantur; Nec collucutione
quarūcūq; fabularū secularīū occupent̄· Si fortasse
hoc pferat sermo relatoris· qd animā ędific&
audientis· A sexta quoq; hora usq; adnonā·
uacent quidā t&iā lectioni· Post horā ů nonā·
aut inhorto aut ubi poscit utilitas· usq; adhorā
lucernarii om̄s inunū solatiū cōmodabunt· Hiemis
uero tēpore· matutinis ł prima transactis· omnibus
usq; adtertiā uacare ēcedit̄ lectioni· Qua ēsumata·
gratant̄ qd eis iniunctū fuerit implere festinent·
ut iā dictū ē usq; adhorā lucernarii· Hi ů qui depu
tati uident̄ ēē culturę hanc obserua
ꝑ operis assiduitate n̄poss: Sed ut tēpus exigerit

(c) 2006 Ministerio de Cultura

aut labor eorum opera iniuncta monstrauerit. sic c̄
sideratione p̄positi gubernent̄ binis & ipsis horis
lectioni. nihil hominus uagaturi. Quando mes
ses & uindemie colligunt̄. bis in die id est hora sexta
& duodecima refectionem accipiant; Quarta aū
t sexta feria ita moderari opera debet. ut si fieri po
test statuta ieiunia ñ omittant. sed uniuersa
prout utilitas aut labor exigerit ita seniorus iu
ditio disponant̄. Nemo tam̄ extra monasteriū
manducet aut bibat. Hoc enī regule ñ recipit
disciplina ut t poma ulla resumant̄. Aquā ipsā
ante refectionem legitimā bibere ñ psumant.

Cum uacant ab operatione fr̄s. Ex regl fructuosi.

nullus se pprio citra pmissionem decani t p̄positi
suo mouere audeat loco. neq; c̄serere fabulas
deambulationesq; pagere inquietas nec otiose re
sidens. sed operi manuū siue lectioni intentus aut
in orationis c̄teplatione defixus. signo uniuersali
mōnitus surgat c̄citus cōmuni oratione aut
operatione detinendus. Alias neq; respicere neq;
appellare aliū citra pmissionem sui senioris
est q̄s quā frib; pmittendus; In habitu quoq; &
gressu monachi ita definitū ē. ut nulla diuer
sitas e&. sed omis cultu uestimtorum ñ uario sed
uno & sincero manerent : XIIII. Ex reg agustini

Qui infirmis ex pristina c̄suetudine.

si aliī tractantur in uictu ñ debet aliis mo
lestum esse nec iniustū uideri qd facit alia

(c) 2006 Ministerio de Cultura

c̄suetudo forciores nec illos faciliores putent
quia sumunt qđ n̄ sumunt ipsi. sed sibi potius gra
tulentur quia ualent qđ n̄ ualent illi· L I·

DE QUADRAGESIMAE OBSERUATIONE;

Licet omi tēpore uita monachi quadragesi
mę debet obseruationem habere. tam quia
paucorum est ista uirtus. Ideo suademus istis
dieb; quadragesimę omī puritate uitā suā cus
todire· omis pariť neglegentias alior tēpor
his dieb: scis diluere· qđ tunc digne fit. si ab o
nib; uitiis tēperamus· orationi cū fletibus.
lectioni et cōpunctioni cordis atq; abstinentię
operā demus· Ergo his dieb; augeamus nob
aliquid ad solitū pēnsū seruitutis nrę· Oratio
nes peculiares. cibor et potus abstinentiā· ut
unusq; sup mensurā sibi indictā aliquid p
pria uoluntate cū gaudio sci spr offerat dō·
Id est subtrahat corpori suo de cibo· de potu·
de loquacitate. de scurrilitate· et cū spiritalis
desiderii gaudio scm̄ pascha expectet·
Hoc ipsū tam qđ unusq; offeret· abbati suo
suggerat· et cū eius fiat oratione et uoluntate;
Quia qđ sine pmissione patris spiritalis fit.
p̄sumptioni deputabit̄ et uane gloriae
n̄ mercedi· Ergo· cū uoluntate abbatis
omia agenda s̄; LXXVIII. Ex reg̃ sci basilii
Siqs supra uires uult abstinere. Lib̄;
ita ut etiam in opere mandator

impediatur p nimiam abstinentiã si opost& ei con
cedi. RSP. Interrogatio urã n michi uidetur conpe
tenter adhibita. Non enĩ continentiã incibis solum
ee diximus; Nã haec ab aplo paulo etiã culpabilis
inuenitur si n cũ fide & ratione fiat cũ dicit; Absti
nentes se acibis quos ds creauit. sed illã diximus
esse pfectam continentiã qua se quis a prioribus
suis uoluptatibus contin&. Quantũ aũt habeat
periculi qui uoluntatẽ ppriã facere uult & n dnĩ
certũ ẽ ex his quę apls dixit. faciente suolunta
tẽ carnis & cogitationũ eramus natura filii irę
sicut & cęteri. ·LXXXVIIII· hec eidẽ intrg.

Qui satis ieiunat & in refectione no potest
comunẽ cibũ cũ omibus sumere. quid ma
gis eligere deb& ieiunare cũ frib, & cũ ipsis
reficere. aut propt maiora ieiunia alios cibos
requirere. R Ieiuniũ msura n deb& ex unius
cuiusq; uoluntate pendere. sed ex usu & institu
tione eorũ qui comunitẽ do seruiunt sic & illorũ
in omnibus unanimitas & consonantia refer
tur. Quia in actibus aplorũ cor & animã unam
habuisse signatur; Si qs ergo rationabiliter & fi
deliter ieiunat actã uirtute ut sustinere possit a
dnõ consequitur; fidelis enĩ est qui repmisit

Item Bedae.

Ecce ieiuniũ quadragesimale dno auxili
ante ia plurima ex parte copleuimus
testis ẽ unicuiq; conscientia sua qua quã

(c) 2006 Ministerio de Cultura

to districtius sese his diebus d(omi)no mancipasse meminit. tanto amplius gaudens s(an)c(tu)m dominicae resurrectionis expectat.
At si quem forte adhuc conscientia minus perfectae castigationis accusat. nulli dubium quin pauidus & tremens. tantae sollempnitatis praestolatur aduentum.
Nec tamen hic talis de salute diffidat neque aliqua suorum numerositate uel enormitate scelerum confusus in barathrum desperationis incidat. iuxta illud salomonis. Impius cum uenerit in profundum malorum contemnit.

L VI. De fratrib(us) qui longe ab oratorio laborant. aut in uia sunt.

FRATRES QUI OMNINO LONGE SUNT IN LABORE ET NON possunt occurrere hora conpetenti ad oratorium & abbas hoc perpendit quia ita est. agant ibidem opus dei ubi operantur cum tremore diuino flectentes genua.
Similiter qui in itinere directi sunt non eos praetereant horae constitutae. sed ut possunt agant sibi & seruitutis pensum non neglegant reddere.

C XLII. Ex regula pachomii.

CUM SI IN NAUI FUERIT. & IN MONASTERIO & in agro & in itinere. & in quolibet ministerio orandi & psallendi tempora

(c) 2006 Ministerio de Cultura

non preter mittas

S CVII. EX REGULA BASILII. INNTERROGAT:

Si quis circa cellarium ut quoquinam uel alia huiuscemodi opera occupatus est & non occurrit ad eem ordinem psallentium uel adorationem. nihil damni patitur in anima

RESP. Unusquisque in opere suo obseruare deb& propriam regulam sicut membrum in corpore. & damnum habebit si neglexerit in eo quod iniunctum est ei & de communi fratrum utilitate neglegens amplius periclitabitur. & ideo mente & deuotione complere deb& id quod dictum est. Cantantes & psallentes in cordibus uestris domino. Si enim corporaliter non occurrerit adesse cum ceteris ad orationis locum in quo quumq; loco inuentus fuerit quod deuotionis est expleat. Oportet tamen obseruare ne forte qui possit complere in tempore suo quod complendum est & occurrere. Sed dum loquitur occasiones neclitiam quam in ministerio opere

occupatus. Quod qui facit & offendiculum
ceteris praestat. & ipse neglegentiis crimen
incurrit: **XII. EX REGULA STEPHANI;**

OPUS DEI QUOD PER DIEM IN QUOCUMQUE LOCO
OPERANTES FRATRES PER HORAS CONSTITUTAS
dicent cum disciplina cum & timore dei
consona uoce dicatur. Non prout unusquisque
operis excusatione aut occupatione uoluerit
obruitae. nec praesumendo iunior ante
seniorem prosiliat & inmatura festinatione
praecedat. & diuinum opus quod cum timore
agendum est. per inordinatum audatiam
insipienter & non sapienter psallatur. Tali
enim consuetudine iam infecte & fauces aliquorum
fratrum ad consonantiam intra oratorium. nisi cum magno co
motionis freno non queunt retineri. Ut ergo hoc
uitium usurpationis abiciatis a uobis. caritatis simpli
tatis hortamur. Tali enim deus omnium exauditor
est. ipse misit angelum suum & tulit me de ouibus
patris mei. **LVII. De fratrib; qui non longe satis proficiscuntur;**

FRATRES qui pro quouis responso diriguntur. & ea die speran
tur reuerti ad monasterium non praesumant foris manducare
etiam si a quouis rogentur. nisi forte ab abbate suo eis praecipiatur
quod si aliter fecerint excommunicentur. **LVIII. Ex reg(u)l(a) patrum;**

Si quis frater extra conscientiam abbatis uel praepositi quolibet cumque locum
egressus. gulae uel ebrietati se sotiauerit aut simplici proximo trans
missus per suialeuitate uel gulae instanti expedita necessitate redierit
ad cellulam. cum in id facinus fuerit detectus. ut canones docen

(c) 2006 Ministerio de Cultura

aut xxx^ta dieb; a comunione separetur aut uirgis cesus emendetur.

ORAtorium hoc sit. LVIII. DE ORATORIO MONASTERII;

qd dicitur. Nec ibi quicquam aliud geratur aut condatur. Expleto opere di
omnes cum summo silentio exeant. & habeatur reuerentia do. Ut frs qui forte
sibi peculiariter uult orare. non impediatur alterius inprobitate. Sed si aliter
uult sibi forte secretius orare simpliciter intret & oret. non in clamosa
uoce sed in lacrimis & intentione cordis. Ergo qui simile opus
non facit non permittatur expleto opere di remorari in oratorio sic
dictum est ne alius inpedimentum patiatur.

VIII. EX RGL AUGUSTINI;

IN oratorio nemo aliquid agat nisi ad qd factum est unde & nomen
accepit. Aut si forte & iam aliqui pt horas constitutas si eis uacat
& orare uoluerint. non eis sint inpedimento qui ibi aliquod agendum
putauerint;

VIIII. ITEM EX REGULA AUGUSTINI.

PSAlmis & hymnis cum oratis dm. hoc uersetur in corde qd pfertur
in uoce.

XV. EX RGL TARNATENSI;

IN oratorio pt orandi & psallendi cultum penitus nihil agatur. ut no
mini huic & opera augit inpensa concordent. Ut si aliqs pt constitutas
horas dno suplicatur ingreditur uotis suum occupatio aliena non tardet.
Nolite cantare nisi qd legitis esse cantandum. Carne uiram mortificare
p abstinentiam. Domare ieiuniis atq; uigiliis. anima illuram nitore
bone conuersationis ablute.

LXVIII. EX RG MAGISTRI;

EXeuntes de oratorio frs mox taceant, nec etiam psalmos meditando exeant
ne qd in tempore suo cum reuerentia dictum est. extra temp foris p excellen
tia decantetur. Ergo exeuntes de oratorio taceant statim qc psalmorum expli
catum est temp & taciturnitatis inceptum est. Sic dic scriptura. Omni rei temp.

LVIIII. DE HOSPITIBUS SUSCIPIENDIS;

OMnes superuenientes hospites tamquam xpc suscipiantur. qr
ipse dicturus est. Hospes fui & suscepistis me. & omib; congruus

(c) 2006 Ministerio de Cultura

honor exhibeatur. maxime domesticis fidei et peregrinis.
Ut ergo nunciatus fuerit hospes. occurratur ei a priore ut a fratribus
cum omni officio caritatis. et primitus orent pariter et sic sibi socientur
in pace. quod pacis osculum non prius offeratur nisi oratione premissa. propter
illusiones diabolicas. In ipsa autem salutatione omnis exhibeatur humi
litas. Omnibus uenientibus siue discedentibus hospitibus inclinato capite
uel prostrato omni corpore in terra xps in eis adoretur qui et suscipitur. Suscepti
autem hospites ducantur ad orationem et postea sedeat cum eis prior aut cui
iusserit ipse. Legatur coram hospite lex diuina ut edificetur. et post hec
omnis ei exhibeatur humanitas. Ieiunium a priore frangatur propter hospitem
nisi forte precipuus sit dies ieiunii qui non possit uiolari. fratres autem consuetudi
nes ieiuniorum prosequantur. Aquam in manibus abba hospitibus det. Pedes hos
pitibus omnibus tam abbas quam cuncta congregatio lauet. quibus lotis hunc uersum
dicant. Suscepimus deus misericordiam tuam in medio templi tui. Pau
perum et peregrinorum maxime susceptioni cura sollicite exhi
beatur quia in ipsis magis xps suscipitur. Nam diuitum terror ipse sibi
exigit honorem. Coquina abbatis et hospitum super se sit. ut incertis horis
superuenientes hospites qui numquam desunt monasterio non inquietentur fratres.
In qua coquina ad annum ingrediantur duo fratres qui ipsum officium bene impleant.
Quibus ut indigent solacia amministrentur. ut absque murmuratione seruiant.
et iterum quando occupationem minorem habent exeant ubi eis imperatur
in opera. Et non solum in ipsis sed et in omnibus officiis monasterii ista sit
consideratio ut quando indigent solatia accomodentur eis et iterum
quando uacant obediant imperanti. Item et cellam hospitum habeat adsignatam
frater cuius animam timor dei possidet. Ubi sint lecti strati sufficienter et domus dei
a sapientibus sapienter amministretur. Hospitibus autem cui non precipitur nullate
nus societur neque colloquatur. Sed si obuiauerit aut uiderit salutatis humiliter
ut diximus et petita benedictione pertranseat dicens sibi non licere colloqui

(c) 2006 Ministerio de Cultura

cũ hospite · VIII · EX REGULA MACHARII ·

Uenientib; frs nullus nisi eum cui cura circa hospitale fuerit iniunctũ responsũ det · uenientib; orare ut pace offerre n licat illi nisi primo uideatur ab eo qui praeest patre · Et oratione simul facta sequitur ordine suũ pacis officiũ · nec licebit alicui frĩ cũ superueniente sermocinari nisi solũ qui praeest patri aut quib; ipse iusserit · III · EX REGULA PATRUM

Aduenienti peregrino nihil plus exhibeatur quam pace · Reliquum sit illi cura unde uenerit · propter quod uenerit · ut quando ambulatur ut sit · ne se iungat ad fabulas cum illo; LI · EX REGULA PACHOMII

Quando ad hostium monasterii aliqui uenerint · si clerici fuerint aut monachi maiori honore suscipiantur · Lauabuntq; pedes eorũ iuxta euangelii praeceptũ · et deducent ad locũ xenodochii · praebebuntq; omnia quae apta sunt usui monachorũ · Quod si uoluerint orationis tempore atq; collectae aduentũ frm · et eiusdem fidei fuerint · ianitor ut minister xenodochii nuntiabit patri monasterii · et sic deducentur ad orandũ · IT EX RG MACHARII

cc .II. Hospitalitatẽ sectantes poma & ne uertas oculũ aut inane dimittas pauperẽ ne forte dñs in hospite aut in paupere adueniat et uideat te haesitantẽ · et contempneris sed omnib; te hilarẽ te ostende · et fideliter age · X · EX REGUL FRUCTUOSI ·

cc .II. Hospitib; t peregrinis frib; cũ summa reuerentia caritatis et ministrationis obsequia sunt praebenda · et ad uesperũ lauandi pedes · Et si extranei res confecti oleo perungendi sunt lectaria lucerna et stramina mollia exhibenda · iuxta posse cenobii uiaticũ ponendũ · Egroti omni miseratione et conpassione fouendi sunt eorũq; langores congruo releuandi sunt ministerio · Tales tam sint eis ministri delegandi · qui et pulmenta strenue praeparent et deuote eis ministerio obsecundent et de his quae illis residua sunt neq; fraudem faciant neque commestione semlicita polluant ·

XXIII · EX REGULA YSIDORI ·

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Aduenientib; ospitib; ppta adq; alacris susceptio adhi ·II·
benda e. scientes ob hoc nouissima cseq retributionem. sicut dns
dic. Quos recipit me recipit. Et q me recipit. recipit eu qui me misit.
Q recipit pphetam in nomine pphete mercede pphe accipiet.
Et q recipit iustum in nomine iusti mercede iusti accipiet. Et qui
potu dederit uni ex minimis istis calice aque frigide tantu in no
mine discipuli amen dico uob non pdet mercede sua. Et lic& omnibus
hospitalitatis bonu cu gra oporteat referendu. uberior tamen
monachis & clericis deferenda est honorificentia hospitalitatis.
Prebeant eis habitacula lauent eoru pedes ut pceptu domini cupleat.
Congruus & iam sumptib; eis de humanitatis gra prebeat. XXIII IT ·II·
Nullus ppinquu ut extraneu hospite ut monachu familiarem seu
parente uidere absq; iperio audeat senioris. VII EX REG TARNA
Aduenientib; qq; nihil prt humilitatis affectu & debitu famulatu TENSI
iunior exhibebit. Et cura habere de causa qua uenerit quandoq; reuersu
rus sit non presumat. q hoc senioru sollicitudo non iunioru psumptio
debet inquirere. LXXII EX REGL MAGISTRI
Cum frs monasterii extranei superuenerint si quarta feria uel sexta feria & sabbatu
quo ce presenti sabbatis aut cellarariu. Si absens fuerit abbas rogetur
ad refectione remorari ad nona. Si aute usq; ad tcia ad monitione
non usq; ad nona consenserint remorari sed p certe seu ur sexta tabulare.
ppt caritate aduentoru fracto ieiunio oms frs monasterii cu eis ad
sextam comunicent. Si aut ante sexta seu ur sexta tabulare quesiuit hore
fuerit festinationis inuenta. iam ne domesticis frib; ipsis soli reficiant.
& ieiunium de monasterio non pmit tam abscedere. ppt ut a q e inparis
fractione cognita e. caritas xpi. Sic & in actib; aptoru legitur.
Fracta eucharistia & sumpta use aptis discessisse andream
& iohanne. LX. SI DEBEAT MONACHUS LITTERAS T ALIQD [SUSCIPERE

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Nullatenus liceat monacho neque a parentibus suis neque a quoquam hominum nec sibi invicem litteras eulogias vel quaelibet munuscula accipere aut dare sine praecepto abbatis. Quod si etiam a parentibus suis ei quicquam directum fuerit non praesumat suscipere illud nisi prius indicatum fuerit abbati. Quod si iusserit suscipi in abbatis sit potestate cui illud iubeat dari. et non contristetur frater cui forte directum fuerat ut non detur occasio diabolo. Qui autem aliter praesumpserit. disciplinae regulari subiaceat. **EX DOCTRINA SCI ORSIESII**

Si quis in domo monasterii sub praeposito manens nullius rei indigens quam in monasterio habere permissum est. et habet fratrem sororemque et amicum carissimum. nihil penitus habeat accipiat non tunicam non palliolum non aliam qualibet rem. Si autem fuerit comprobatum quod minime his quae praeceptis. culpa omnis atque correptio ad praepositum convertetur.

XXXI. EX RGL BASILII. INTERROG.

Si debet quis a carnalibus propinquis accipere aliquid? RSP. Propinquos quidem reddere quaestus eis qui ad servitium dei accedunt necessarium est. et nihil subtrahere ut ne crimen sacrilegii incurrat. Verum tamen haec prorogare in conspectu eorum ad quos venias praesumere. et illis ipsis occasione praestet elationis ac superbiae et aliis fratribus eius id est propositi pauperioribus tristitiam generet. ita ut accidat illud in quo Chorinthii
.II. increpantur ab apostolo dicente. Et confunditis non habentes. Et ideo et his qui per loca singula ecclesiis praesunt si sunt fideles et prudentes dispensatores ipsis offerre debent secundum imitationem eorum quae in actibus apostolorum perscribuntur. De quibus dicit. Quia afferentes pretia praediorum suorum ponebant ante pedes apostolorum. Certe quia non est omnium huiuscemodi dispensationes explere fideliter illis offerri convenit qui apud omnes in hoc officio probati habentur. Verum tamen et iam deus probabit ille qui praeest per quem debeant dispensari.

XXX. EX RGL SCI AGUSTINI.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Quicūq· aūt intantū progressus fuerit malū ut occulte ab aliquo
litteras uel quaelib& munuscula accipiat si hoc ultro c̄fitetur
illi parcatur & or&ur pro eo. Si aūt dephenditur atq; conuincitur. secundum
arbitriū ppositi uel prbi grauius emendetur. XXVII. ITEM
Consequens ergo ē. ut etiam quisquis filius uel aliqua necessitudine
ad se ptinentibus in monasteriis constitutis aliquis uel aliqua con
tulerit uestimenta siue quodlib& alia inter necessaria monaste
rii deputandū ē. non occulte accipiatur. sed sit in potestate ppositi
ut in rem communem redactū cui necessariū fuerit praebeatur.
Quod si aliquis rem sibi conlatam celauerit furti iudicio c̄depn&ur.
Siquid a parentib; uel extraneis VI. EX REGL. YSIDORI.
cuilib& monacho conlatū fuerit. Non erit sub iure priuatae rei ha
bendū. sed in potestate abbatis in cōmune redactū cum necesse ē
pbeatur. Monachus enī quicquid quoquomodo adquirit. n̄ sibi sed
monasterio adquirit. Nullus peculiariter separatā sibi ad habi
tandū cellulā exp&at in qua priuatim a co&u remotus uiuat.
praeter eum qui forte fuisse morbo uel a&ate defessus hoc ex consulto
patris monasterii pmeruerit. C&eri tamē quib; nec langor nec se
nectus inē in scā soci&ate communē uitā conuersatione q̄ r&inebunt
Non ē praesumendū sine conscientia abbatis. ſ ITEM
Negens uel quib; lib& conferre de eo quod regulari dispensatione
noscitur monachus possidere. cū alio quoq; fratre quippiā commu
tare nisi abbas uel ppositus iusserit nulli licebit. Nec habebit quip
piam pter illa quae in communē monasterii lege concessa sunt.
Neque sine abbatis iussu quisque XXIIII. IT EX EADEM.
accipere epistolam uel dare cuiquam praesumat. VIIII. EX
REGL. SCI. FRUCTUOSI. EPI.
Munus denique quodlib& siue eptās nemo monachus accipiat neq;

(c) 2006 Ministerio de Cultura

us piã. sine benedictione sui senioris p grediatur. Nec cum laico lo
quatur. Nec cũ monacho non iussus stet. siue fabulet ut alium
aliquem proximum uideat. ut extraneum. regulari senten
tia prefixum ē. V. EX REGL SCI AURELIANI EPI.

Nihil occulte accipiatis. sed si quis propinquus aut amicus aliqd
in uestimento aut in auro ut aliud quod cumq; dederit. aut trans
miserit. in potestate sit abbatis. Et si illi cui transmiserit neces se
fuerit. tribuatur. Si uero nihil indiget. in commune redactum
cui est necessarium tribuatur. V. ITEM.

Epistolas precipuae nec dandas. Nec accipiendas sine scientia
aut permisso abbatis. EX REGL. TARNATENSI. XVIIII.

Qui uero l inuentus ut munuscula cuius cuique accipere presumpse
rit. si non statim a quo accepit. & quae accepit publicauerit
districtionis seuerissimã subiacebit. Illa uero que transmissa sunt
peregrinis & ignotis deputabunt. aut certe incendio cremabunt. Sane
si qs suis filiis ut ad se necessitudine ptinentib; aliqd ctulerit in
cõmune redactũ cui necessarium fuerit tribuat. Si uũ cui transmissum ē.
abbas pceperit dare. tãquã relĩq fideliũ munera cũ gratiarum
actione pcipiat. EX REGULA ORIENTALI.

Mutuare de his que ex apposito acceperit cũ altero ñ audebit. nec acci
piat melius & dabit deterius. aut e contrario dans melius &
deterius accipiens. Nec ab altero nemo accipiat quippiã nisi ppositus iusserit. S. LIII. EX REGULA DONATO.

Nulla tam licear fri a parentib; suis neq; a quoquã hominũ. nec sibi inuicē
litteras eulogias ut quelib& munuscula accipere aut dare sine pcep
to abbatis. Qd si a&iã a parentib; suis ei quicquã directũ fuerit
ñ psumat suscipere illud. nisi prius indicatũ fuerit abbati. Qd si iusse
rit suscipi. in ipsius sit potestate. aut ei si necesse ē. aut cui illud.

aliqua.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

iubeat dare. Quicumque autem quod dicitur non patiatur in tantum progres-
sus fuerit ut occulte litteras ab aliquo aut quaelibet mandata
aut munuscula accipiat si hoc ultro confessus fuerit indul-
gentia mereatur et oretur pro eo. Si autem celaris convincitur ut proditur
secundum instituta monasterii regula gravius emendetur.
Similiter et ipsi districtioni subiaceat sicut ipse cuicumque litteras aut
munuscula transmittere sacrilego usu praesumpserit. Pro af-
fectum parentum aut cuiuscumque noticia si aliquis transmittere
voluerit litteras aut eulogias panis patri suggerat et si per-
missum fuerit per posticiarios det. Et ipsi de nomine illius transmit-
tant. cui voluerit ipse sine praeposito aut posticiario per se nullus
praesumat dare nec accipere a quoquam. Quod si praesumpserit. LXI.
tribus superpositionibus peniteat. **DE VESTIARIIS ET CALCIARIIS FRUCT.**

Vestimenta fratribus secundum locorum qualitatem ubi habitant vel aerum temperie
dentur. quia in frigidis regionibus amplius indiget. in calidis vero minus.
Haec ergo consideratio penes abbatem est. Nos tamen mediocribus
locis sufficere credimus monachos per singulos sufficere. Cocullam et
tunicam. Cocullam in hieme vellosam. In estate vero puram. aut vetus-
tam et scapulare propter operam. Indumenta pedum. pedules et cal-
gas. De quarum rerum omnium colore aut grossitudine non causentur
monachi sed quales inveniri possunt in provincia qua habitant. aut quod vilius
comparari potest. Abbas autem de mensura provideat ut non sint curta ipsa ves-
timenta utentibus ea sed mensurata. Accipientes nova vetera semper reddant
in praesenti reponenda in vestiario propter pauperes. Sufficit enim monacho
duas tunicas et duas cocullas habere propter noctes et propter lavare ipsas
res. Iam quod supra fuerit superfluum est amputari debet. et pedules et quodcumque est
vetustum reddant dum accipiunt novum. Femoralia hii qui in via diriguntur de
vestiario accipiant. quae revertentes lota ibi restituant.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

& coculle & tunice sint aliquanto his quas habere solitus modice meliores. Quas exeuntes in uia accipiant de uestiario & reuertentes restituant. Stramta autem lectorum sufficiant matta sagum lena & capitiale. Que tamen lecta frequenter ab abbate scrutanda sunt propter opus peculiare ne inueniatur. & si cui inuentum fuerit quod ab abbate non accepit grauissime discipline subiaceat. Dentur ab abbate omnia que sunt necessaria id est cocula tunica pedules calige bracile cultellus graffium acus mapula tabule ut omnis auferatur necessitatis excusatio. A quo tamen abbate semper consideretur illa sententia actuum apostolorum quia dabatur singulis prout cuique opus erat. Ita ergo & abbas consideret infirmitates indigentium non mala uoluntate inuidentium. In omnibus tamen iudicii dei retributionem cogitet.

uis & ut hoc uitium peculiaris radicitus amputetur

III. EX REGULA PATRUM

Vestimenta uero fratribus necessaria ita abbas omnibus ordinare debet que monachos deceant non diuersis coloribus tincta exceptis cocullis. que comparantur si fuerint nigre ut eas debere censemus.

LXXXI. EX R. S. PACHOMII.

Nemo in domo & cellula sua habeat praeter ea que in commune monasterii lege praeceptas non tunicam laneam non pallium non pellem inconsis ariętulam lanis molliorem non paucos nummos nec pulullum quidem ad capud aut aliud uarie suppellectilis. exceptis que a patre monasterii per domorum prepositi diuiduntur id est armatura sua leuitonariis duobus & uno adtrito ex usu sabano longiore quod collo humerisque circumdatur pelliculaque pendet ex latere. galliciis duobus zona & bacillo. praeter haec quicquid inueneris absque contradictione auferes.

CXLI. EX ROL. SCI BASILII. INTERROGATIO.

Quid est perperam agere? RP. Quicquid non propter usus necessarios. sed uel ornatus causa uel decoris alicuius fit hoc est perperam agere.

CXLIIII. ITEM ALIA INTERROGATIO

Quis est qui ab apto dicitur habitu ordinatus? RSP. Si quis secundum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Ut monachus quilibet delicati corporis **XXX. EX RG. FERREOLI EPI.**
linea ad nuda corporis non utatur. quia incongruum est ut carnem que se putrio
nature superbit mollibus foveatur indumentis et quasi immites ualide blanditur
que cotidie in expugnatione anime · nouus siquidem preliator ac
fortissimus commouetur. Etenim toties reparat uires animam bellatura quo **XVII.**
ties aliquid uelud rebelle mancipium remissionis acceperit. **II. EX EADEM**

Lectulos singulorum abba uel prepositus bis in ebdomada reuoluat
atque perscrutetur. ut uideat neque superfluum aliquid illic uel occultum habeat.

XLIII. EX REGL. SCI AURELIANI.

Si quid autem superfuerit expensis aut usibus fratrum in mauro aut in uestibus. ut cel
lario seu abbas per manum prouisoris aut per qualibet fidelem personam
pauperibus peregrinis aut captiuis faciat dispensari. **XLIIII. ITEM**

Uestimenta antiqua cum noua accipiunt uetera abbati refundant. indigen
tibus aut pauperibus eroganda **L. EX RGL CASSIANI.**

PRIMUM itaque de habitu monachorum dona pre summitur exordium. Oportet
ergo primum ut talis sit uestis monachi que corpus tegens tantum uerecun
diam nuditatis repellat. & frigoris retundat iniuriam. non que occasione
uanitatis enutriat. Que uera sit uilis ut nulla coloris uel compositionis noui
tate inter ceteros fratres spiritales habeatur insignis. & ita ab studiosis superfluisque
accurationibus aliena ut nullus rursum per incuriam collectis ita adfectatis
sordibus sit deformis. Postremo sic ista uestis ab huius mundi separetur ornatu
ut in omnibus seruorum dei cultus communis sit. Nam quicquid inter famulos dei non ab
omnibus tenetur sed ab uno uel a paucis presumitur. aut superfluum aut elatum est
& propter hoc noxium iudicandum est quod magis non uirtutis speciem sed uanitatis
ostendit. Quam ob rem cilicinam quoque uestem. uelud circumspectam
omnibus atque notabilem patres nostri omnimodis refutarunt. Que nihil
nulla spiritui emolumenta conferre sed etiam elationis concipere uanitatem
& que ad necessarii operis exercitium quasi inhabilis pigrum semper

(c) 2006 Ministerio de Cultura

inpeditum monachum reddat. Quid si aliquos ac ueste aut quibusdam nouis
cultibus usos fuisse aut audiuimus aut uidimus. Non debent nobis antiquorum patrum
discreta sic relinquenda quia generali omnium constitutio paucorum debet
.II. preponi nec preiudicare sententia. Illas enim regulas indubitanter & indis
cusse pro forma seruare debemus quas non paucorum uoluntas sed quas an
tiquitus tantorum temporum & numerus sanctorum concordi institutione
definiuit. Oportet quoque monachum qui similiter est xpi in apparatione pug
ne semper positum cingulum habentem accinctos lumbis die noctuque iugiter
permanere; sic heliam & heliseum iohannemque quoque & paulum legimus zonis
semper fuisse accinctos quia lumborum accinctio castitatis indicat continen
tiam quia nihil resolutum in se habere permittit. XVIIII. EX RG. TAR

Obseruandum est & iam ne interioris animę sordes trahant. NATENSI.
uestis munde nimius appetitus. Quapropter secundum prepositi sui ordinationem
lauande. Qua etiam simplici et colore & natiuo procuranda. Nec dispa
rilitas uestium nutriat arrogantię uitium. & itas indigentibus tribuen
da. ne uitium auaritię reseruata; pudendis singulis detraudatis.
Si quis uero hiis neglegenter expetenda putauerit. prepositi securitatem inuer
sor rerum monasterialium corrigatur. Ante omnia procurantes ut lites nullas
habeatis. Si autem instigante diabolo facta fuerint celeri satisfacti
one sanentur. & inde proferant remedia unde factus est uulnera. ne occidat
sol super iracundia uestram. Cum consuetudine iurandi abiecite. Sit sermo
uester. est est. non non. Quia sicut dns ait quod his abundantius est a malo est.

LXVII. EX REGL. SCI. PACHOMII.

Lentionarium & quicquid in ueste est monachorum nemo lauet in sede domi
nica preter nautes & pristinarios. LXVIII. ITEM.

NEC uadant ad lauandum nisi omnibus signum unum sonuerit. sequantur que
prepositum suum & lauabunt taciti cum disciplina. LXVIIII. ITEM

NEMO lauet retractis in altum uestibus plus quam statutum est.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Cumq; lauerint, omš pariť reuertentes. Si quis remanserit eo tēpore
quo ibunt ad lauandū ut in p̄senti non fuerit. cōmonebit p̄positū
suū. & ille mittat cū eo alterū. & sic loto uestimento reuertat͛ ad domū
suā. N ullus lauare alterū aut ungere poterit. XCIII. IT. EIUS DE
nisi ei fuerit imperatum. XXVIIII. EX RGL. STEPHANI.
V estimenta ut lectaria nullus sibi lauare audeat. absque
oratione & permisso prioris. LXII. DE MENSA ABBATIS
M ENSA abbatis cū peregrinis & hospitib; sit sēp. quoties tam̄ mi
nus s̄ hospites s̄. quos uult de fr̄ib; uocare in ipsius sit potesta
te. Seniores tam̄ unum aut duos semper cum fratrib; dimitten
dum, pp̄ disciplinam. LXXX. IIII. EX RGL. MAGIS TRI.
A D mensā abbatis seniores extranei supuenientes t. uicib; fratres
psalterati quos uoluerit abbas p̄ter p̄positos. qui in deca dissius
ideo ad suas mīsas iubentur ee p̄sentes. ut causam dī. id ē.
taciturnitatis & grauitatis in susceptis suis custodiant. Ideo enī
ambos diximus in mensa decade sue p̄ee. ut decem fr̄s sibi com
missos. uicaria sollicitudine ab uniuersis utrisq; certati custodiant.
U enientib; ů fr̄ib; ad horā refectionis VIII. EX RG. PATRUM
n̄ licebit peregrino sī cum fr̄ib; manducare. nisi cū eo qui preē ē.
patre ut possit edificare nulli licebit cū eo loqui. X.
EX REGULA. SCĪ. FRUCTUOSI EPISCOPI.
C um fr̄ibus aduenientibus hospitibus & peregrinis in una mīsa
communi tuuant. q̄c de ipsis dispensat. Hospes eram & collegis
tis me. LXIII. DE ARTIFICIBUS MONASTERII
A RTIFICES si s̄ in monasterio. cū omi humilitate faciant ipsas artes.
si permiserit abbas. qđ si aliquis ex eis extollit͛ p scientia artis
sue eo qđ uideatur aliqđ conferre monasterio hic talis euellatur
ab ipsa arte. & denuo p eam n̄ transeat nisi forte humiliato

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ei iterum abbas iubeat · Siquid & ex operib; artificū uenundandū ē · uideant ipsi p quoꝝ manus transigendas ne aliquam fraudē psumant inferre · Memorentur sēp ananię & saphire · ne fortē mortē quam illi in corpore ptuler̄ · hanc isti uel omś q aliq; fraudē de reb; monasterii fecerint in anima patiant · In ipsis aūt ptiis ñ subripiat auaritię malū sed semper aliquantulū uilius det quā ab aliis secularis dari potest ut in omnibus glorificetur ds ·

EX REGULA · SCI · MACHARII ·

Illud etiā adtendendū fuit ut ultra monasterii artificium non faciat ullus · nisi ille cuius fides pbata fuerit qui ad utilitatem & necessitatem monasterii faciat · qd poterit facere · XXXIIII · EX RG · CASSIANI ·

Siqs aūt de opere ac sudore pprio plus ab aliis reditus conferet monasterio · in nullo infletur · Nec sibi de quantitate operis sui adquisiti blandiatur Nec amplius sibi aut delitius aliquid solita cotidiam uictus parcitate presumat · sed tāquā peregrinum sed huiꝰ modi reputans · arreptae nuditatis uirtutē ad finem usque perducat · LXXXV · EX REGULA · MAGISTRI ·

Cum unaqueq; ars aliquod pfectum sup uacuū usib; monasterii uel mittendarum eulogiarū habundauerit · interrogata qualitate ptii Quantū a secularib; distrehi potest tantū infra nummorū minori semp distrehatur ptio ut agnoscantur una ex parte spiritales a secularibus actib; separari · Cū in negotii causa quę inimica ē · animę lucrum supra iustitiā querant · sed etiā ab ipsa iustitia minꝰ accipiendi pretii humanitate consentiant · ut ñ p p̄t cupiditatē & auaritiā artes operi teneri credant · Sed ne otio possit pascenda dignis sumptib; manū uacare · & horas operosi diei gratis transire · Pretiū uero acceptum abbati debere ab ipsis artifitib; fideliṫ consignari · quam diminutionem pretii estimatione abbatis artificib; deb& constitui ut sciant item

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quanta emtib; summa respondeant & accepti ptī fraudem n̄ possit
facere de ipsa quantitate ia scienti abbati. VI. EX RGL SCI HIERONIMI.

Frs eiusdem artis in unam domū sub uno pposito
congregent. uerbi gra. ut quilinare xunt sin pariter q̄m artas inui
nā reputent familiā. Sarcinatores. carpentarii. fullones. galli
garii seorsum a suis ppositis gubernent. & p singulas ebdomadas
ratiocinia operū suorū ad patrē monasterii referuntur. CII. EX REGULA BASILII INTERROGATION.

Quō is dsi p neglegentiam pereat aliqs ex his aut p contemptū dissipetur
RSP. is quidē qui contempnit. uelut sacrilegus iudicandus ē.
& qui pdidit p neglegentiā & ipse simile crimen incurrit. proeo
qd omnia que ad usus seruorū di deputatus dō sine dubio consecrata s.

CIIII. ITE EIUSDE INTERROGATION.

Si oportet eos q nouer artificia suscipere ab aliq op absque consci
entia uel iussione ei; q p ē & operū sollicitudinē gerit. RSP. furti
reus erit ei; modi uel similis eis qui furibus concurrunt.

XLIIII. DE DISCIPLINA SUSCIPIENDORU FRATRUM

Noviter ueniens qs ad cuersionē non ei facilis tribuat ingressus.
Sed si cat aptl. pbate sps si ex dō s. Ergo si ueniens pseuerauerit
pulsans & inlatas sibi iniurias & difficultatē ingressus post quatuor
aut quinq; dies uisus fuerit patient portare. & psistere p&itionis suae
annuatr ei ingress. & sit in cella hospitū paucis dieb; Postea aut sit
in cella nouitiorū ubi meditet. & manducet & dormiat. Et senior
ei deputet q aptus sit ad lucrandas animas. q curiose omnino sup eū
intendat & sollicitus sit si reuera dm querit. si sollicit ē ad op di ad oboe
dientiā ad obpbria. Pdicent ei dura & aspera p que itur ad dm.
Et si pmiserit de stabilitatis sue pseuerantiā post duorum men
sium circulū legat ei hec regula p ordinem & dicatur ei.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Ecce lex sub qua militare uis. Si potes obseruare ingredere. si uero non potes liber discede. Si adhuc steterit tunc ducatur in supradicta cella nouitiorum & iterum probetur in omni patientia. & post sex mensuum circulum relegatur ei hec regula ut sciat ad quod ingreditur. & si adhuc stat post IIII menses iterum relegatur ei eadem regula. & si habita secum deliberatione promiserit se omnia custodire & cuncta sibi imperata seruare. Tunc suscipiatur in congregatione sciens se lege regule constitutum quod ei ex illa die non liceat egredi de monasterio nec collum excutere de sub iugo regule quam sub tam morosam deliberationem licuit ei excusare aut suscipere. Suscipiendus autem in oratorio coram omnibus promittat de stabilitate sua & conuersione morum suorum & oboedientia coram deo & sanctis eius; ut si aliquando aliter fecerit a deo se damnandum sciat quem inridet. De qua promissione sua faciat petitionem ad nomen sanctorum quorum reliquie ibi sunt & abbatis presentis. Quam petitionem manu sua scribat aut certe si non scit litteras alter ab eo rogatus scribat & ille nouitius signum faciat & manu sua eam super altare ponat. Quam dum posuerit incipiat ipse nouitius mox hunc uersum. Suscipe me domine secundum eloquium tuum & uiuam & non confundas me ab expectatione mea. Quem uersum omnis congregatio respondeat adiungentes gloria patri. Tunc ipse frater nouitius prosternatur singulorum pedibus ut orent pro eo. & iam ex illa die in congregatione reputetur. Res si quas habet aut eroget prius pauperibus aut facta sollempniter donatione conferat monasterio. Nihil sibi reseruans. quippe qui ex illa die nec proprii corporis potestatem se habiturum sciat. Mox ergo in oratorio exuatur rebus propriis quibus uestitus est & induatur rebus monasterii. Illa autem uestimenta quibus exutus est iam reponantur in uestiario conseruanda. Ut si aliquando suadente diabolo consenserit ut egrediatur de monasterio. quod absit

tunc exutus rebus monasterii.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

proiciatur· Illa tamen peticione eius que desuper altare
abstulit non recipiat· sed in monasterio reseruetur·

I EX REGULA. PATRUM. :·

QUOD si quis de seclo in monasterio conuerti uoluerit· regula
ei introeunti legatur· et omnis actus monasterii illi pate
fiant· Quod si omnia apte susceperit· sic digne a fratribus
in cellulae suscipiatur· Nam si aliquam in cellulam uoluerit
inferre substanciam· in mensa ponatur coram fratribus
uelut regula continet· Quod si susceptum fuerit non solum
de substanciae quam intulit· sed etiam nec de se ipso ab alio
iudicabit hora. VII ITEM EX REGULA ALIORUM PATRUM :·

Qualis uero examinatio erga eos qui de seclo conuertunt teneri de
beat· ostendam uobis· Amputandas primo ab huiuscemodi
diuitie seculi· Quod si habet ipse diuitias quas amputare de
beat· quas spiritus sanctus ostendit per salomonem dicens· odit anima ·II·
mea pauperem superbum et diuitem mendacem· et alio loco dicit
sic uulnera tum superbum· debet his qui per magno studio hanc
regulam tenere· Si pauper conuertitur primo exponat sarci
nam superbie· et qui ille debet ante omnia humilitate imbui·
ut magnum et deo sacrificium acceptum erit· Nam sua uolun
tate non faciat unusquisque uestrum fratres· sed ad omne opus boni
parati estote· ut quecquid acciderit· aut iustum quid
fuerit· memores esse debetis in tribulacione patientes·
in operibus honesti· Nolite uos inuicem ad iracundiam prouocare·
sed semper bona sectamini· His et tales qui cum de seculi latebris
liberari uoluerint· appropiantes monasterio pro foribus
ebdomada iungant· et semper dura et laboriosa eis proponantur·
Si uero perseuerauerint pulsantes· non negetur eis ingressus·

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sedis qui preest patri. huiuscemodi homines introire permittat.
& qualiter uitam fratrum ut regulam teneri possint ostendat·
Quod si diues est: habens multas diuicias & conuerti uoluerit. deb&
primo dei uoluntatem implere & consequi preceptum illius. procipue quod
adolescenti diuiti dicitur· Uende omnia que habes & da pau
peribus. & tolle crucem tuam & sequere me· Deinde instru
ende ab eo qui preest patre. ut nihil sibi relinquat nisi crucem
·II· xpisti quic tene&. & sequatur dominum· Crucis uero fastigia que te
nendas. primo omni obedientia non suam uoluntatem facere
sed alterius· Quod si uoluerit monasterio partem conferre.
nouerit quo ordine siue ipse siue eius oblatio suscipiatur·
Et si uoluerit de suis seruis secum in monasterio conducere.
nouerit iam non eum seruum habere sed fratrem. ut in omnibus
perfectus inueniatur homo ille· EX RGLT MACHARII

Ergo si quis uoluerit de seculo ad monasterium conuerti. regula
ei legatur introeunti & omnes actus monasterii illi pate
fiant· Quod si omnia apte susceperit. sic digne a fratribus
suscipiatur in monasterio· Nam si aliquam in cellulam
inferre uoluerit substanciam. in mensa ponatur coram
omnibus fratribus. uelud regula contin&· Quod si susceptus
fuerit. non solum de substantia quam intulit. sed & iam nec se
ipsum ab illa iudicabit hora· Nam si aliquid prius intulit
fratribus. ipsi tamen non est licitum ut aliquid habeat in sua potestate·
& si ex qualib& causa scandicli post tercium diem
inde exire uoluerit. nihil poenit accipiat nisi in
ueste qua uenit· Quod si casu transierit. nullus heredum
ei adire deb&· Quod si impulsare uoluerit. regula
ei legatur & confundatur turpiter & discedat confusus

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quia & illi a quo repetit fuerit recitata

XLVIIII. EX REGULA SANCTI PACHOMII

Si quis accesserit ad hostium monasterii uolens seclo re
nuntiare & fratrum adgregari numero. non habebit
intrandi libertatem. sed prius nuntiabitur patri monasterii.
& paucis diebus manebit foris ante ianuam. ac docebitur
orationem dominicam & psalmos quantos potuerit &
discere. Et diligenter sui experimentum dabit. ne forte
mali quippiam fecerit & turbatus ad horam timore disces
serit. aut sub aliqua potestate sit. Et utrum possit re
nuntiare parentibus suis. & propria contempnere facul
tatem. Si eum uiderit aptum ad omnia. tunc docebitur & reli
quas monasterii disciplinas que facere debeat. quibusque
seruire siue in collecta omnium fratrum. siue in domo
cui tradendus. siue in uescendi ordine. ut instructus
atque perfectus in omni opere bono fratribus copuletur.
Tunc nudabunt eum uestimentis secularibus. & induent ha
bitu monachorum. tradentque hostiario. & oratio
nis tempore adducat eum in conspectu omnium fratrum.
sedebitque in eo loco in quo ei preceptum fuerit.
Uestimenta autem que secum detulerat. accipient qui
huic rei prepositi sunt. & inferent in repositorio.
eruntque in potestate principis ms. ITEM.

Qui rudis collectam sanctorum ingreditur. & que per ordinem
ianitor ab hostio monasterii introduxerit
& sedere fecerit in conuentu fratrum. non ei licebit sedendi
locum uel ordinem commutare. donec eum
transferat ∴ [monasteriorum
ms

(c) 2006 Ministerio de Cultura

V. EX REGULA SCI BASILII. INTERROGATIONES.

Si oportet eum qui servis dei sociare vult relinquere indif-
ferenter propinquis suis portionem facultatum suarum
domino dicente: Vende omnia tua et da pauperibus et habebis
thesaurum in caelis, et veni sequere me. Et iterum:
Vendite omnia que habetis et date in elemosinam. RP
Arbitror quod de quibus quis accedit ad dei servitium non debe-
at contemnere, et ut libet relinquere ea que sibi con-
petunt, sed contemnat omnia si fieri potest cum summa
diligentia adsumta, tamquam ea que iam a domino consecratas
quantum fieri potest rationabiliter dispensare,
sciens quia non est absque periculo in opere dei agere negle-
genter. Si vero propinqui ei vel parentes contra fidem
veniant, debet rursum meminisse domini dicentis: Quia non est
qui relinquerit domum aut fratres aut patrem aut matrem
aut uxorem aut filios aut agros propter me et propter
evangelium qui non accipiet centuplum in presenti tempore et in futuro
seculo vitam aeternam. Veruntamen oportet eum his qui sibi que
suas denegant et resistunt et de fide prestari faciunt
et denuntiare quia sacrilegii crimen incurrunt. Secundum
mandatum domini dictis: Quia si peccat in te frater tuus, vade et argue eum.
et reliqua. Iudicio vero experire debis apud iudices seculi
abnuit religionis auctoritas, pro id quod dixit apostolus:
Audet aliquis vestrum negotium habens adversus alium iudicari
aput iniustos et non aput sanctos? Et rursum: Quia iam quidem omnino
delictum est vobis quod iudicia habetis inter vos. INTERROGATIONES

VI Si oportet omnes qui veniunt ad nos suscipere aut cum probatione,
et qualis ista debet esse probatio cum dei clementia omnes vocet.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

& per illam predicationem qua dicit. Venite ad me omnes qui laboratis
& honorati estis et ego reficiam uos. RP Non est
absque discrimine abicere quempiam uenientem ad nos. Verum
tamen neque inmundis ut aiunt pedibus indulgendum est
introire quempiam in sanctam doctrinae. sed sic dominus noster ihesus christus
inueniens illum qui ad se uenerat interrogauit de priore uita sua.
& cum audisset quia recta & transacta esset. quod deerat
ei precepit adimplere. & ita demum iussit eum sequi se. Ita & iam
nos oportet inquirere de preterita uita & conuersatione.
ne forte simulata quis mente & fallaci animo accedit ad
nos. Quod ita demum dinoscitur si facile omne laborem corporis
quod iniungitur ferat. & ad castigationem uitae prioris inclinatur.
ut si & iam delictum aliquod sit cui interrogatus fuerit. ne quando que
pronuntiare confundatur & medelam delicti quae adhibita fuerit
gratanter assumat. & sic edomet humilitatem absque ulla
uerecundia inclinatur ac uilioribus & abiectioribus artificiis
si ita ratio poposcerit tradi se non accipiat aspernanter.
Cum ergo ex his singulis documentis fuerit comprobatus quia fir
ma mente & stabili consilio ac promto animo sit. tunc suscipi
eum decet. Credo prius quam corpori fraternitatis inseratur. oportet
ei iniungi quedam laboriosa opera & quae uideantur obprobria
haberi a sectaribus. & obseruari oportet si libenter haec
& libere ac fiducialiter expleat. Nec confusione eorum
grauiter ferat. ut & iam sit in labore impiger inueniatur
& promtus. ITEM. INTERROGATIONES.
Quoniam scriptum est. Redemptio animae uiri propriae diuitiae eius. nobis quibus
non accidit dispergere pro animae redemptione diuitias. quid faciemus
RP Si quidem uolumus & non potuimus. memores simus respon

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sionis dñi ad petru cũ deacre sollicit eet. & diceret. Ecce dimisim
omĩa & secuti sumus te. qd ergo erit nobis? Respondit ei dicens. Omis
q reliquerit domũ. aut frs. aut sorores. aut patrẽ. aut matrẽ
aut uxorẽ. aut filios. aut agros ppt me & propt euangtium
centuplu accipi& et uitã ęternã cseqt. Qd si p neglegentiã
accidit cuiquã omisisse diuitias ut nunc adhibeat propensius
studiũ ut ex opere manuũ largiens neglectũ resarciat cen
su. Qd si n nunc qde ut tep nob sep. ut uirt ad huiuscemodi mi
nisteriũ csolat nos apls dicens. Reliquę uires sed uos.

Suę ex regula. Ysidori ;

VI Qui renuntians sclo ad monasteriũ uenerit. n statim incolatu
delegand' monachorũ. Uita eni uniuscuiusq; in hospitali
tatis seruitio trib; mensib; csiderari oportet. Quib; pactis
ad et usce cgregationis accedere. Neq; eni uult suscipi
quemque cuenit. nisi prius foris positus ei; humilitas siue pa
cientia cpbet. Q relicto sclo ad militiã xpi pia. & salubri
humilitate conuertunt. omĩa sua pmũ aut indigentibus
diuidant. aut monasterio cferant. Tunc eni serui xpi li
berũ animũ diuinę militię offerunt. quando a se spei scla
risuncula cunc ta pcidunt. Qui n rigidi ntentione cuer
tit. cito aut supbię morbo. aut uitio luxorię subditur.
Nequaquã ergo deb& a tepore ichoare q mundo re
nuntiat. ne ipsiũ tepore rurs in amorẽ sclĩ cadat.
Omis cuers n recipiend i monasterio nisi se prius ibi
scriptis siue pfessione spoponderit pmansurũ. Sicut
eni hi q ad sclare pmouent militiã i legione n transeunt
nisi antea i tabulis cferant. Ita hi q spiritalib; castris
celesti militias signandi. nisi prius pfessione uerbi

(c) 2006 Ministerio de Cultura

aut scripti teneantur. In numero societateque seruorum xpi tran
sire non possint. **V. EX REGULA FERREOLI**

Si quis uenerit religione expetens monasterium intraturus.
nisi eum sobrius anni circulo ut certe si abbatis usum fuerit
aliquantulum temperare antequam sex menses dierum numero
compleatur. Ut in tanto spatio ignorantibus qualis sit futurus osten
dat. & diuturna obseruatione carere possit si quid secum crude
litatis adtulerit. At ubi quando prius ad monasterium uenit
& recipi in numero postulat monachorum. Interrogetur ab eo
utrum liber sit. Hec abbati prima cumsatis fecerit. Subsecuta
responsio adiciat si nulli se propter deuotionis causam conpulsus monas
terium dixerit expetendum. Post hoc monasterii regulae
abbatis ei iussione legatur. Ut posterum nihil nouum ut inusitatum
aut si discesserit praetereat. aut si permanserit agnoscat. Vicina tamen
monasterio cellula dum prenotatum tempus obseruat accipiat.
Uictumque cotidianum monasterio sumat reliquos operetur expectet.
Lectioni ante omnia & orationi dans operam. ut dignetur eum
ille omnis scrutator animi cognitorque secretorum familiae
meritis sce conuersationis adnumerari. & fiat sicut scrip
XXI ture. unus grex & unus pastor. **EX REGULA SCI FRUCTUOSI**

Omnis conuersus cum ad coenobium uenerit seque suscipi postulauerit.
confestim in conspectu totius congregationis adductus sciscitabitur
ab abbate utrum liber an seruus sit. Utrum bona & spontanea uolun
tate an fortasse quilibet necessitate conpulsus conuerti uoluerit.
Cumque ei spontanea ad conuersionem prouiderit existere uoluntas.
Neque quolibet eum conditionis nexu afflictum esse perspexerit. accipiet
pactum ei omne suae professionis continente originem. In quo scilicet
ita se his de conuertens alligabit. ut omnia se instituta

(c) 2006 Ministerio de Cultura

coenobii mente deuota profiteatur implere nec ea ullo umquam tempore uiolare, neque a districtione cenobii quam ex professione pollicetur ulla tenus euagari. Cumque se ac professione adstrinxerit. subiciatur regulis superius scriptis pro bonorum operum industria quandoque domino placiturus. EX REGULA SANCTI CASSIANI

Si quis monachus disciplinam intrare desiderat, non ante monasterium permittit ingredi quam diebus decem seu amplius ante ianuas permanendo durauerit. ut indicium perseuerantie ac desiderii sui. humilitatis etiam ut patientie talem se habere demonstret. Quomodo transeuntium fratrum genibus prouolutus ab uniuersis de industria refutetur atque despiciatur tamquam non pro religione sed pro aliqua necessitate oportet monasterium introire. Insuper etiam iniuriis & exprobrationibus euadsicant. Ut experimentum constantie. ut qualem tolerantiam in temptationibus iniuria sit habiturus ostendat. VICESIMO. ITEM. IPSE.

Cumque fuerit in monasterio explorate mentis ardore susceptus, summa diligentia perquirit ne de pristinis facultatibus suis, ut unum nummi reseruauerit sibi. Nam in conscientia et quamuis exigua cumque facultas pecunie latitauerit nullomodo sub monasterii disciplina diutius poterit permanere. Nec humilitatis aut oboe-
te dientie uirtutem adprehendere ualebit. Nec monasterii paupertate aut districtione poterit esse contentus. Sed mox ut hora fuerit qualibet commotionis occasio. stipis illius quem sibi reseruauit fiducia animatus. continuo de monasterio fugitiuus egreditur. XXI XXII IPSE. ITEM.

Si quid uero ab eo de pecunie uel quarumcumque rerum offertur. nullomodo consentiunt suscipere ea in monasterii usibus adquiescant. nec fidentia huius oblationis inflatus dedignetur pauperibus

(c) 2006 Ministerio de Cultura.

se fratribus coequare; aut certe si susceperint, cautius per multum
tempus prudenti debent servare consilio. Nam multis experimen
tis experimur frequenter prohibitum quosdam per monasteria minus
caute susceptos ea que seculo detulerant, et que iam de opere fu
erant dispensata repetere factos postea in sine iniuria monasterii
XXII sacrilego spiritu cum ingenti post blasphemia repetisse. Item.
Si quis autem ex divitibus huic mundo et facultatibus eius renuntiat,
ita necesse est eum congregationis disciplinam excipere, ut in nullo
sibi ex his que reliquid aut intulit monasterio blandiatur. Quin
fortasse si antiquior fuerit aetate puer tamen sic properet omnibus obedire,
ut secundum domini sententiam ad simplicitatem pristine infantie humi
litatis gratia revertatur, et nihil sibi de consideratione etatis
ut numero annorum presumat, quia in seculo mansit et supra perdidisse
se putet, sed novitate conversationis quia in Christi militie genere
cepit, subdere se etiam iunioribus non moretur. XXIIII Item.
Cum receptus quis in monasterio fuerit, ita fidelium omni pristina
facultate nudetur, ut ne ipsum indumentum quo a seculo venit indutus
habere amplius permittatur, sed in medio productus exuatur propriis,
ac per manus abbatis induatur monasterii vestimentis, ut per hoc non
solum universis rebus suis antiquis se noverit expoliatum, verum etiam
omni superbia mundiali deposita ad Christi paupertatem et inopiam
descendisse se noverit, et nihil iam de crastino cogitans pauperibus
se fratribus non erubescat equare, quibus cognominari Christus et eorum
se fratrem non erubuit nuncupari, sed potius domesticis eius glorie
factum se esse consortem. XXV Item ipse.
Illa vero que deposuit vestimenta preposito tradantur, que tamdiu ab eo
serventur donec profectus conversationis eius diversis temptationibus
ac probationibus evidentius agnoscatur. Et si transactis multis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

tẽporib; in ipso feruore quo ingressus ẽ p̄stiterit. ipsa
XXVII S uestimenta quib; exutus ẽ pauperib; erogent(ur) · ITEM IPSE ·
i in aliqua murmuratio aut inoboedientia in eo fuerit dep̄hensa.
exuat(ur) monasterii uestib; q̄b; indutus fuerat. & reuestit(ur)
suis antiquis que apposito c̄seruant(ur) & foris expellatur.
quia n̄ fas cū uestimentis monasterii que accepit abscedere:
Nulli aut̄ de monasterio exire uult in palā discedere
n̄ cedit(ur) nisi forte sicut seruus captans densissimas tenebras
nocte defugiat. aut certe sicut superius diximus cū c̄fusione
exuat(ur) corā omnib; frib;. & deposita monasterii ueste
pellat(ur) · EX REGVLA · ORIENTALI
S iquis accesserit ad hostium monasterii uolens seclo renuntiare
& frm adgregari numero · n̄ intrandi libtatē habeat. sed p̄s
nunti& patri monasterii · Exmanebit paucis dieb; foris ante
ianuā ac docebit(ur) oratione dn̄ica & psalmos quantos potuerit
discere · & diligent(er) sui experimentū dabit · ne forte mali q̄ppiā
fecerit ut t(ur)bat(us) ad horā timore discesserit. aut sub aliqua
potestate sit. & utrū possit renuntiare parentib; suis & p̄pa c̄
tēpnere facultate · Si eū uiderint aptū ad omā tunc docebit(ur)
ad reliquas monasterii disciplinas que facere debeat q̄b; q;
seruire. siue in uescendi ordine. ut instructus atq; p̄fectus
in omni opere bono frib; copulet(ur) · Haec obseruabit custos ianue.
Referens omā sicut superius scriptū ē · adnuntians seniorib;·

I H EX REGVLA · AURELIANI · SCI ·
oc iubente dn̄o in p̄mis statuimus tenendū ut si quis ad c̄uersione
uenerit. regula ei in salutario legat(ur). Et si p̄fessus fuerit se omā
impleturū. tunc suscipiat(ur). Exceptus usq; ad mortē suā nec p̄sumat
nec p̄mittat(ur) de monasterio egredi. ppt illud p̄pheticum:

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Unā petii a dño hanc requirā. ut inhabitē i domo dñi omib; dieb; uite mee. Vestimta
ū religiosa ñ accipiat. nisi de omī facultate sua siue grandi siue parua car
tas donationis aut uenditionis cui uoluerit faciat. ꝓpt dñi mandatū ubi dic̄:
Si uis ꝑfect̄ ēē uende omā que habes. & ꝗs ñ reliquerit omā que possidet
ñ potest m̄s ēē discipul.

Si q̄s laicus tonsorat̄ ē. de capillis illius in cfessione mittat̄. ut ei in testimo
nium sit. Q̄d si tonsorat aut in habitu religioso uenerit. ñ excipiat̄ nisi ut supe
rius diximus cartas deo q̄d ꝓpriū i seclo habuerat faciat. ut nihil sibi re
seruet q̄d a se ñ ... & q̄d secū exhiberit totū i potestate abbatis
tradat. timens exeplū ananię & saphire · DE FILIIS NOBILIU. UT PAUPER Q OFFER I

LXV Si q̄s forte de nobilib; offert filiū dō in monasterio.
si ipse puer minoris ętate ē. parentes ei; faciant petitionē qua sup dixim.
& cū oblatione ipsā petitionē & manū pueri inuoluant in palla al
taris & sic eū offerant. De reb; aut̄ suis aut i psenti petitionē ꝓmit
tant sub iure iurando q̄a nūquā p se aut p suspectā psona nec quolib&
modo ei aliquando aliq̄d dent aut tribuant occasionē habendi. Vel cer
te si hoc facere noluerint. & aliq̄d offerre uoluerint in helemosina mo
nasterii ꝓ mercede sua. faciant ex reb; quas dare uolunt monasterio
donationē. reseruato sibi si ita uoluerint usufructuario. Atq; ita omīa
obstruant̄. ut nulla suspectio remaneat puero ꝑ quā deceptꝰ perire
possit. q̄d absit q̄d experimto didicim. Similit aut & pauperiores faciant.
Qui ex toto nihil habent. simplicit petitione faciant. et cū oblatione of
ferant filiū suū corā testib; · EX REGL SCI BASILII :·

Ex qua ętate oportet nos offerre deo uirginitatis pfessionē quando oportet
firmā ac stabilē iudicari. Dicente dño. sinite paruulos uenire ad me.
& paulo apto cl(a)udante eū q̄a ab infantia sacras litteras didicisset. & rursu
pcipiente. educari filios i doctrina & correctione dni. RP Omne tep
a pma etate oportunū q̄d ē ēē docem. ad suscipiendū in eruditione

(c) 2006 Ministerio de Cultura

& timore dni · firmata iam tunc erit pfessio uirginitatis ex quo adulta iã
& aetate ceperit. & ea que solent nuptiis apta deputari ac pfecta · Oport&
tam infantes uoluntate & cõsensu parentũ immo ab ipsis parentib; oblatos
sub testimonio plurimorũ suscipi. ut omis occasio maledicti gra excludat
hominũ pessimorũ · Adhiberi aut eis oport& sũma diligentia quo possint
ad omne uirtutis exercitiũ pbabilit instituta imbui quã intellectu
& opere · quicqd in tenero eui qs & paruo inseruerit. firmius & tenatius
in posterũ cõseruabit · Iniungenda ẽ ergo infantũ cura his q̃ ante omia in
uirtute pacientię documta sũt pbabilit pbuerint. q̃ possĩ p merito
delicti & etatis singulis quib;q;. & iã correptionis adhibere mensura & qui
seruent eos p mo omniũ a sermonib; otiosis & abuz candia. atq; inmementis
gulę & cunctis indecentib; atq; inordinatis morib; · Si uicũq; etatis aumento
null meis dephendi pfect industria. sed uaga mens & anim cassus
actum ens. & iã post institutã pbabilia infructuos p manserit. huiusce
modi abici oport&. & maxime cũ iuuenilis feruor rudẽ lacessit ętatẽ ·
Eos x ũq; ętate iã robusta accedũt ad seruitiũ di. oport& inquirere
ut diximq; qualitate uitę p̃teritę. & sufficere & iã hoc ipso si sanis instanti
hoc exposcunt. si fuerũ & ard desideriũ ÷ eorũ erga opus di. huiusce
modi ũo fieri cõuũia ab his oport& qui ualde prudenti debit discutere
possint & pbare · Cũ aut fuerint suscepti si forte p positũ suũ trans
gressi fuerint. nec uidere eos oport& ã plus tãquã eos q̃ in dubio
deliquerint q de cõfessionis suę pactu cũ pfessis · & si peccauerit
homo in homine orabit p ipso ad dnm · si aut in dnm peccauerit quis
exorabit p eo. EX REGULA SCI YSIDORI.
VI cũq; Q a parentib; p̃ri in monasterio fuerit delegat. nouerit se ibi ppe
tuo mansurũ · Nã anna samuhel puerũ natũ & ablactatũ do pietate
quo uefat obtulit · q̃q; & in monasterio re pli quo a matre fuerat
functus p mansit & ubi constitutus est deseruiuit ·

(c) 2006 Ministerio de Cultura

XLVI EXPLICIT SANCTI AURELIANI.

VI Cum minoris etatis aut minus parentibus in monasterio ingrediuntur,
cartas tunc facere conpellantur quando etate perfecta fuerint,
aut res parentum in potestate habuerint. ITEM.

XVII Minores etate in monasterio non excipiantur nisi ab annis decem aut
xii. qui et nutriri negeant et cauere nouerint culpas.

DE SACERDOTIBUS QUI FORTE IN MONASTERIO UOLUERINT HABITARE

LXVI Si quis de ordine sacerdotum in monasterio se suscipi rogauerit, non
quidem citius ei adsentiatur. Tamen si omnino persteterit in hac suppli
catione, sciat se omnem regule disciplinam seruaturum. Nec aliquid
ei relaxabitur. Ut sit sicut scriptum est: Amice ad quod uenisti. Con
cedatur etiam post abbatem stare, et benedicere et missas
tenere, si tamen iusserit abbas. Sin alias nullatenus presumat. Sciens
se discipline regularis subditum, et magis humilitatis exempla omnibus
det. Et si forte ordinationis aut alicuius rei causa fuerit in mo
nasterio, illum locum semper adtendat quando ingressus est in monas
terio, non illum qui ei pro reuerentia sacerdotii concessus est.
Clericorum autem si quis eo desiderio monasterio sotiari uolu
erit, loco mediocri collocetur. Et ipsi tamen si promittunt de
obseruatione regule uel propria stabilitate. EXPLICIT MAGISTRI.

XXXIII Peregrinorum loco habeantur in monasterio sacerdotes, maxime
quorum primatus et honor in ecclesiis continetur et militat. Qui se
hoc elegerint ut pro amore dei ut propter disciplinam uel mensuram sancte uite mo
nasteriis habitent. In solo enim nomine patres monasterii nun
cupentur, et nihil aliud eis liceat nisi orationes colligere conplere
et signare. Aliud uero nihil aut presumant, aut eis liceat ut aliquid ordina
tionis aut dominationis aut dispensationis uindicent. Sed omnem
formam licentie uel ordinande dominationis monasterii abbas

(c) 2006 Ministerio de Cultura

qui super gregem uniuersum est ordinatus cum regula iudicat
ut defendat. Non solo nomine honoris ideo statuimus eos patres
monasterii appellari. propter sacrationem sacerdotii. aut ordina
tione. & ne ipso obtentu honoris de ratiocinius ut dominatione
monasterii ut pote lecticos abbates excludant. Nam ipsi sacerdo
tes siue tu aut uestrum aut calnarum monasterium magis condis
eligunt & operari communi secundum preceptum apostolicum. fratribus debent
non imperatiue. sanctis coacti abbate secundum reuerentia admoniti.
Nam si spiritales sunt ipsi sibi imperent. nam & propter cautelam quod poterant
ab aliis cogi. Memores semper sancti pauli apostoli formam ostendentis
de se dicentis. Nigratis panem ur manducauimus. Item dicit
Laborauimus manibus nostris. ne quem uestrum grauaremus. & ubi dicit.
Qui non laborat non manducet. Ergo quod dum tissime ociosi. labore
manuum suarum querere uictum noluerint cum reuerentia. per
multorum religiosorum testimonia cum uenia ab abbate ecclesiis
penitant. Si uero quod absit non pacifice sed magis per scandalum exire
uoluerint. tunc libere exeunt rebus monasterii dumtaxat sine gratia
iniuria clausa regia excludant. quia magis ipsi apostolus agere debent
quod aliis predicant generaliter adeo esse preceptum otiosis debere la
borantibus panes negare.

LXVIII. DE MONACHIS PEREGRINIS. QUOMODO LIT SUSCIPIANTUR.

Siquis monachus peregrinus
de longinquis prouinciis superuenerit. si pro hospite uoluerit habita
re in monasterio. & contentus fuerit consuetudine loci quam inuenerit
& non superfluitate sua perturbat monasterium sed simpliciter contentus est
quod inuenerit. suscipiatur quanto tempore cupit. Si qua sane reprehendit
rationabiliter & cum humilitate caritatis aut ostendit. tractet
abbas prudenter ne forte pro hoc ipsum dominus direxerit. Si uero postea
uoluerit stabilitatem suam firmare. non renuatur talis uoluntas.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

& maxime q(ui) tempore hospitalitatis potuit ei dinosci q(uo)d
si sup(er)fluus aut uitiosus inuent(us) fuerit tempore hospitalitatis
n(on) deb& sociari corpori monasterii. uerum etiam dicat(ur) ei honeste
ut discedat. ne ei(us) miseria etiam alii uitient(ur). Q(uo)d si n(on) fuerit talis q(ui)
mereat(ur) proici. n(on) solum si petierit suscipiat(ur). uerum etiam suadeat(ur) ut st&
ut eius exemplo alii erudiant(ur). & q(ui)a in omni loco uni d(omi)no seruitur
uni regi militat(ur). Quem si etiam talem esse p(er)spexerit abbas. liceat eum
in superiori aliquantulum constituere loco. N(on) solum autem mona
chum. sed & etiam de supradictis gradib(us) sacerdotum uel clericorum stabi
lire potest abbas in maiore quam ingredit(ur) loco. si talem eor(um)
p(er)spexerit uitam. Caueat abbas ne aliquando de alio noto mo
nasterio monachum ad habitandum suscipiat sine consensu
abbatis eius aut litteris commendaticiis q(uia) scriptum est. quod tibi
n(on) uis fieri alii ne feceris. XIII EX REG PATRUM

Non licebit de alio monasterio sine uoluntate eius q(ui) sibi p(rae)est
patris fr(atre)s recipere. N(on) solum recipere. sed nec uideri
oport&. dicente ap(osto)lo. Quia p(ri)mam fide(m) irritam fecit. est
infideli deterior. Q(uo)d si p(re)catus ab eo fuerit q(ui) p(rae)e(st) patre ut in a
lio monasterio ingrediat(ur). Commend& ab eo ei q(ui) p(rae)est ubi
esse desiderat. & sic suscipiat(ur). Nam sine uoluntate qui p(rae)esse uid&(ur)
in monasterio. nullatenus alibi recipiat(ur) frater. Q(uo)d si p(rae)sumserit
talia facere. nouerit se in sinodo episcoporum aut in conuentu
fr(atru)m suorum in audientiam uenire. & tunc recedat tamquam
tumor suus. donec ab eo cui iniuriam fecit ueniam petat. ut non
p(er) ipsius uitium alii despiciant(ur) patres. Ille u(er)o monachus quamuis
fr(atre)s in alio monasterio inuenerit. tantos se nouerit habere
priores. Sed nec attendendum est q(uo)d fuit antea. sed p(ro)bandum
est qualis esse coeperit. Susceptus u(er)o si habere uidetur aliquid

(c) 2006 Ministerio de Cultura

siue in m[...] siue in modicis reb(us). ultra ei possidere n(on) licebit. ut possit
esse p(er)f(ectus). quia alibi non potuit esse senex. Residentib(us) u(ero) fr(atri)b(us)
si fuerit aliqua de scripturis consolatio. et fuerit ex his talis
sensus. n(on) ei licebit aliq(ui)d dicere nisi p(rae)ceptum fuerit a patre XIIII

EX REGULA ALIORUM PATRUM :

MOnachum nisi abbatis sui aut p(er)missu aut uoluntate alterum
monasterium comigrantem. nullus abbas aut suscipere aut re
tinere p(rae)sumat. Quod si ad districtionem regulae n(on) p(ro) actus sui
leuitate tendente. abbas suus ipsum ad alterum monasterium
transire p(er)miserit ut inde postea sub aliqua occasione egredi
p(rae)sumat. nulla ratione p(er)mittimus. LXXXVII. EX REGULA

SCI BASILII :

Si dicat quis. uolo apud uos paruum aliq(ui)d
temporis facere. ut proficiam ex uob(is). si oportet eum suscipi. R(esponsio)
D(omi)no p(ro)nuntiante q(ui) uenit ad me n(on) eiciam foras. Ex ap(osto)lo nihil
hominus dicente. Propter subintroductos aut(em) falsis fr(atri)b(us) qui
subintroierunt explorare libertatem n(ost)ram quam habemus in xp(ist)o
ih(es)u quib(us) nec ad horam cessimus subiectioni. Ut ueritas euangelii
p(er)maneat apud uos. concedi q(ui)dem ei conuenit ingressum p(ro)pter incertos
exitus rerum. breui enim potest fieri. ut p(er) temp(us) p(ro)ficiat et delectetur
s(an)c(t)itate uitae. et p(er)maneat c(on)ceptus sic et frequenter factum scim(us).
sed ut manifesta fiat ueritas institutionum n(ost)rarum de quib(us) for
.n. tassis homines opinantur. Oportet tamen circa haec cautius agi
et diligentius. ut siue in ueritate permaneat
ut proficiat. siue institutionum nostrarum. libertas
explorabitur. probabilis inueniatur et pura.
Ita namque et nos deo placebimus. et ille aut proficiet
si uerax est. aut si simulator est. erubescat

VI. EX REGULA FERREOLI.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

domino

Monachum siue clericum alterius loci monasterii recipi sub qualibet causa nolumus. interdicimus prohibemus. perspicientes talia studio caritatis nenouum aliquod sordes scandalis urgentes inducat. Dicit scriptura te. Quicquid tibi non uis. alio ne feceris. Hinc enim plerumque non tantum inter abbates. sed etiam inter monasteria lites insanabiles oriuntur. dum unus nititur defendere quem recipit. alter reuocare quem perdidit. et ad extremum nisi reddatur. illi petitor et isti restauratio recepti placuerit. iniuriam acceptam quam potest sit. ut non secundum beatum apostolum uincant in bono malum. sed uterque mali uincantur in malum. At tamen nec illud preter eundum censuimus. ut si forte alterius loci ut supra dixi monachus siue clericus scriptam abbatis uel episcopi sui deferat. in qua manifeste prohibeat. Non propter uitia carendus. sed propter caritatem dei missus. ipsum tantum socius fieri congregationis obtineat. si tamen credi ullo modo potest bono suo quemquam uelle expoliari et alium sua nuditate uestiri. De sacerdotibus monasterii

LXVIIII Siquis abbas sibi presbiterum uel diaconem ordinari petierit. de suis eligat qui dignus sit sacerdotio fungi; Ordinatus autem caueat elationem aut superbiam. Nec quicquam presumat nisi quod ei ab abbate suo percipitur; Sciens se multo magis discipline regulari subditum. nec ocasione sacerdotii obliuiscatur regule oboedientiam et disciplinam. Sed magis ac magis in deum proficiat; Locum uero illum semper adtendat quando ingressus est in monasterio. preter officium altaris et si forte congregationis et uoluntas abbatis pro uite meritu

(c) 2006 Ministerio de Cultura

tū prouehere uoluerit quitamen regulam adeca
nis ut p̄positis constitutā sibi seruari sciat. Quod alit
p̄sūserit non sacerdos sed rebellio iudicetur; & sepe a
monit si non correxerit actiā eps adhibeat in testimonū;
Quod si nec sic emendauerit clarescentibus promatur de
monasterio si tam talis fuerit ei contumatia ut subdi aut
oboedire regulae nolit. EX RGT AURELIANI

Nullus honorē presbiterii aut diaconatū accipiat p̄ter ab
bas si uoluerit ordinari presbiterū & unū diacone & sub
diacone quos ipse uoluerit & quando uoluerit ordinan
di habeat potestatē. Si uero dm proprio ita proficerit ut
aliquis & uob adepiscopatū p&at ipse solus egrediatur;

.II. Si in monasterio uiuens EX DICTA SCI HIERONIMI.
clericus ēē desideras. ta te exibe ut digne meritū consequaris
ut adolescentiā tuā in nulla libidinis sorte cōmacules ut ad
altare dnī quasi de thalamo uirgo procedas & habeas de fo
ris bonū testimoniū feminę; nomen tuū nouerint uultū
nesciant. multo tēpr doctus disce qd doceas ne credas lauda
toribus tuis immo irrisoribus aurē ne libenter accomodas.

LXX Ordines suos in monasterio. DE ORDINE CONGREGATIONIS.
ita conseruent ut conuersionis tēp; aut ut meritū discernit
ut que abbas constituerit. quae abba non conturbet gregē sibi
cōmissū ne quasi liberā utens potestatē iniuste disponat aliqd
sed semp cogitet quia de omnib; iudiciis & operibus suis red
diturus est dō rationē; Ergo secdm ordines quos constituerit
ut quos habuerint ipsi frs. sic accedant ad pacem ad cōmu
nionē ad psalmū inponendū in choro standū. & in omnib;
omnino locis aetas non discernatur in ordine nec p̄iudicet
quia samuhel & danihel pueri presbiteros iudicauerunt; +

(left margin notes, partly cut off:) ...ergo exceptis his / ...ordinem ... / ...filio abbs p̄uexerit / ...egradauerit / ...ex causis reliqui / ...onuers... / ...uener bi... / ...dicauerit / ...sterio / ...posuerit illius / ...hora

(c) 2006 Ministerio de Cultura

uenit dicere cuius lib& aetatis aut dignitatis sit. Pueris per omnia
ab omnib; disciplinę teneatur. Iuniores igitur priores suos
diligant. In ipsa autem appellatione nominum nulli lice
at alium puro nomine appellare, sed priores iuniores
suos fratrum nomine. Iuniores autem priores suos nonnos
uocent quod intellegitur paterna reuerentia. Abbas autem
quia uices xpi agere uidetur, domnus & abba uocetur
non sua assumptione sed honore & amore xpi. Ipse autem co
gitet & sic se exhibeat ut dignus sit tali honore. Ubicumque
autem sibi obuiant fratres iunior a priore benedictionem petat.
Transeunte maiore minor surgat & det ei locum sedendi.
Nec praesumat iunior consedere nisi ei praecipiat senior suus ut
fiat quod scriptum est. Honore inuicem praeuenientes. Pueri par
uuli ut adolescentes in oratorio ut ad mensas cum discipli
na ordines suos consequantur. Foris autem ubi & ubi custo
diam habeant & disciplinam usque dum ad intellegibilem aetatem
perueniant. XXIX regula sci basilii

Quomodo oporteat obseruare nos circa cathedras &
accubitus cum tempus poposcerit. Quoniam dni habemus
praeceptum quod nos in omnibus instruit ad humilitatem inquo
etiam de hoc pronuntiat ut cum ad conuiuium ierimus discum
bendi locum nouissimum requiramus & non occupemus locum
priorem. Illud nos scire oportet quia ubi omnes eodem pros
pectu ac proposito conuenimus. Maxime si in multis & in
maioribus humilitatis nrae documenta dedimus cupere
quidem peruenire unumquemque inferiorem locum secundum manda
tum dni condecens est. Sed rursum si res ad contentionem ueni
& de hoc & unum alium detrudere uelud de loco inferiori cone
tur

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ualde ē inpbabile; Causa enī ex hoc ptur bationis & inq
&udinis nascitur; si incipi & nemo alteri cedere. Et si p hoc
certamina moueant. simile erit tāquā si de primatibus
contendant, Propt qd oport & & iā in hoc considerantius
puidere. t quid unicuiqs nrm conp&at. t ceste indulgere
ei cui cura cōmissa ē. & inc&eris & in recumbendo custo
dire ordinē. & obtēperare ei ut impleat in nobis illud
III SCI HIERONIMI qd dictū ē; Omā ura honesta & secdm ordinē faciant
Quicūqs autē monasteriū primus ingreditur. primus sede
at. primus ambul&. primus psalmū dicat. primus in mensa
extendat manū prior in eccla cōmunic&. nec &as int eos
quaerit sed pfessio DE CPL V. EX RG SCI HYSYDORI
Qui in monasteriū prior ingredit. prim erit in cunctis
gra dut ordine; Non querendū ē. si diues sit aut paup.
seruus an liber. iuuenis an senex. rusticus an eruditus; In mo
nachis enī nec aetas nec condicio quaeritur. q int seruu &
liberi animā nulla apud dm̄ ē differentia est
C XII EX RG SCI FRUCTUOSI
Cautela & moderatio. & pudiciciae fides & sinceritas
ornat habitū monachi. Duplex enī nullo modo eē deb&
famulus xpi. sed ueridicus & simplex & humilis supercilio
fastus carens effigiē. corā seniore suo prior nullus ambul&.
Neqs non iussus sedeat ut loquat. sed honorē fris seniori &
reuerentiā ut condec& conpetent exhibeat XX III
Qui prius in monasterio conuersus fuerit
prim ābul&. prim sedeat. prim eologiā accipiat.
prim cōmunic&. in eccla prior loquatur; Cū int rogan
tur fris p aliqua questione prior psalmū dicat; In choro

(c) 2006 Ministerio de Cultura

primus constet ebdomadā prior faciat manū in mensā
primus extendat. Nec aetas solū in fr̄ requirenda sed con
uersatio ē. & laboris studiiq; praepositū. Unde & haec discre
tio senioris ē praestolanda ut quē quomodo erga dī amorē
cultūq; feruentē uiderit sic honoret. Non enī generis dig
nitas aut rerū opulentia quā quisq; habuit in seculo ut ae
tatis grandeuitas exquirenda sed uitę rectitudo & arden
tissime fidei meritu debent eē pensanda. Ille enī potior
qui dō pximior iudicandus ē. Monachi in monasterio scē
& pudicae atq; honestę uiuentes psistant. Laici foris abba DH
tis ut p postumanducta pagant XXIID ē hostiarius
Ad postū monasterii ponatur senex monasterii
sapiens qui sciat accipere responsū & reddere cuius
maturitas eū non sinat uagari. Qui postarius cellā debet
habere iuxtā portā ut uenientes se p praesente inueniant a quo
responsū accipiant & mox ut aliquis pulsauerit aut paup
clamarit dō gratias respondeat aut benedicat & cū omi
mansuetudine timoris dī reddat responsū festinanter cū feruore
caritatis. Qui portarius si indiget solatio iuniorē fratrē acci
piat. Monasteriū aut si possit fieri ita debet constitui ut omā
necessaria idē aqua molendinū hortus pistrinū ut artes di
uersę infra monasteriū exerceant ut non sit necessitas mona
chis uagandi foris quia omnino non expedit animab; eor̄.
Hanc aut regulā saepius uolumus in congregatione legi ne qs
fratrū se de ignorantia excuset XCVI EX RG DH
Duobus fratribus aetate decrepitis cella MAGISTRI
intra regias monasterii pprie constituatur. Qui depu
tati ibi & claudant monasteriū omi horae p exeuntes

(c) 2006 Ministerio de Cultura

& aperiant ingredientibus & aduenientes nuntient abbati.
Nam & hoc obseruare debent ipsi duo senes cotidie ut horis
pseratis quibus oportet in monasterio legi serratis regiis con gregatio
tioni se iungant. & legentes audiant. & cum ad opus diuinum
oratorii index sonauerit. serratis iterum regiis ad opus dei oratorio
presententur. ad opus laboris hoc quiratur quod possunt pro pacatis
possibilitate implere. id est si artes sciunt. aut certe si nesci
unt. aut certe si nesciunt. in quo possunt cotidie adiuuent
septimanarios tam laborio alio non querant. Si propter opus ope
riendi & claudendi omni hora occupentur. annonam cum
a cellarario ipsi accipiant. & eis cum aqua ut quoque quinque rema
nenti uscello ministrent. Animalium intra monasterium
curas adiuncto in septimana illorum ebdomadario solatio
ipsi adimpleant. & regie munditias ipsi exerceant ut in
tro eam cicindelum suspensum & factum incendant cotidie.
Et nocte foris cuius uis aduenientis cognoscatur ingressus.
Qui senes ut superius diximus pro honore aetatis cum abbate
manducent secundum formam perfecte humilitatis. ut sancta euge
nia demonstrat quae dixit. Nec ipsis superiorem se uelle os
tendere. Nam talibus dicit scriptura perfectis. Quanto mag
nus es tanto humiliate. & apud deum & homines inuenies
gratiam. Omnia uero necessaria intus intra regias esse oportet.
id est furnum machine refrigerium hortos. ut omnia necessa
ria aut non sit frequens occasio propter quam fratres multoci
es foras egressi secularibus mixti forte a religiosorum ocu
lis uisi ad dampnationem potius in nomine abeis pangelis adore
mur. & benedicite nobis non meritis indigne dicatur.
Cum forte sciputetur esse quod non sumus aut magis pro irrisio

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nem quorundã infideliũ ualescat in publico ut plateis scs ha
bitus ambulando· Cũ ergo haec omñ ut fuerit constitutae·
clausa sit semp monasterii regia ut int clausa cũ dño fr̄s
uelut a sẽcto sint iã causa dĩ in caelestibus separati; Quae
regia monasterii a foris circellũ habeat ferreũ in simellu·
q ab adueniente concusso· cuius lib& superuenientis indic&
aduentus ITẼ EX EADEM REGULA XII

Pistores uel alt̄nati p uices op cõmune faciant· sic tam
ut minus trib; non sint· ppt loquendi necessitatẽ· & sine
cessẽ fuerit ut ibidẽ maneantur min quatuor non sint·
& un̄ ex eis senior sit; Praepositi cui religioni credatur·
qui & loquendi licentiã habeat· & panẽ quẽ faciunt p ui
ces senior qui ex eis est· cellarario repraesent& ut omia cus
todiã tutiin nullo rephensibiles repperiantur· Similiter
& qui in brachisitoriũ ad ceruisã faciendã inhabitaue
rint· un̄ ex eis senior sit· ppositus sec̄dm regulã pistoris
omnã custodiat EX RG̃ ORIENTALI

Ostiario cura sit ut om̄s aduenientes intra ianuas
recipiat dans eis responsũ honeste cũ humilitate &
reuerẽtia· hac statĩ nuntians ut abbati ut senioribus qui fue
nerit· & quid p&ierit· nec nullus extraneorũ patiatur
iniuriã neque habeat cũ aliq de frib; necessitatẽ ac facul
tatẽ loquendi absq; conscientia abbatis ut seniorũ psen
tia; Si quid uero unicuiq; de frib; missũ mandatũq; fuerit ni
hil ad ipsũ puemat· priusquã abbati ut senioribus indic&
Ante omnia hostiarius monasterii haec obseruabit; Neque
quã de frib; foras ianuã exire permittit XVIIII

EX REGULA SCI YSIDORI

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Adiantiorē ptinebit cura hospitū denuntiatio aduen
entiū· custodia exterorū claustrorū; Itē cura pe
regrinorū ut pauperū helemosina ptinebit ad eū cui dis
pensationis potestas cōmissa est; Iste qđ habet distribuat·
communicet in quo potest non ex tristitia aut ex neces
sitate; hilarē enī datorē diligit dš; Itē· Ars aut pistori
a· ad laicos ptinebit· Ipsi enī triticū purgent· ipsi more
molant· missā tantundē monachi constituant & panes sibi
ppriis manib; ipsi faciant; Porro p hospitib; ut infirmis
laici faciant panes; I II ITĒ EIUS DEM
Hortulus sane in monasteriū sit inclusus· quatenus
dū intus monachi operantur· nulla occasione ex
terius euagentur· XVIIII ITEM
Ad hostolanum ptinebit munitio· custodiaq; hor
torū aluearia apū cura· seminū diuersorū acdenun
ciatio quid quando oporteat in hortis seri aut plantari
U XL EX RḠ AUGUSTINI
ti aūtē nos in hoc libello tāquā in speculo positis
inspicere, ne p oblivionē aliquid neglegatis; Semel in
septimana uob legatur· & ubi uos inueneritis ea quae
scripta sunt facientes agite grās dō bonorū omnium
largitori; Ubi aut sibi quicūq; urm uidet aliquid deesse·
doleat de p̄terito· caueat de futuro· orans ut sibi & de
bitū dimittatur· & in teptatione non inducatur·
E LIIII EX RḠ AURELIANI EPI
t uos scā congregatio ut omā que in hac regula
p remedio animę nr̄ę & p animarū urārū salute
statuimus integra & inlibata custodiatis & ne p obli

(c) 2006 Ministerio de Cultura

uione aliqd neglegatis semel ex intriginta diebus relegit ·
Idē in kalendis EX RGĀ PACHOMII LXVIII
Leuitonariū & quicquid in ueste ē monachorū nemo lauat
nisi die dominica praeter nautas & pristinarios ITEM
Quando farinā conspargunt aqua & massa subigunt
nemo loquat alteri · Mane q̄q; quando tabulas ad fur
nū ut ad clibanū deportant panes · simile habebunt silen
tiū · & tantū de psalmis & de scripturis aliquid decanta
bunt · donec opus impleant · si quid necessarium habuerint ·
non loquant sed signū dabunt, his possunt afferre quib;
indigent ITĒ
Quando ad miscendū farinā uocati fuerint · nullus resideat
in loco panis cōquentiū · exceptis his qui coctioni sufficiat ·
& quib; iussū est nemo residebit EX RGĀ PAULI
Magnopere aut ab omib; ē cauen & STEPHANI
dū ne aut pistrina, aut in qua cūq; manuū operatio
ne aliquis frm pigre & non int primos occurrat
Quando panes faciunt · ut in omni X EX RGĀ TARNANENSI
ministerio corporali laborē suū mutuo releuabunt ·
& qualib& cuicūq; operi eē uideant intenti orandi
& psallendi tēpora non omittant; XI ITĒ
Ut dū escas eligunt p parare carnales spiritalī uer
bodi · & bone conscientie meditatione pascantur;
De q̄tam opere nullū de esse conuenit · nisi quē r& entat
infirmitas · aut quē ppositus in alia causa pceperit oc
cupari EX RGĀ PACHOMII
Nullus de orto tollat holera · nisi ab hortolano accepe
rit
LXXII DE FRIB; IN UIA DIRECTIS

(c) 2006 Ministerio de Cultura

D irigendis fr̃s in uia omnium fr̃m ut abbatis e orationi cō
mendent & semp ad orationē ultimā operis dī cōmemora
tio omniū absentiū fiat. Reuertentes aut̃ de uia fratres
ipso die quo redeunt p omnes canonicas horas dū explet̃
op dī pstrati solo orationē ab omib; p&ant orationē pp̃ter
excessus. ne quid forte subripuerit in uia uisus aut audit̃
male rei aut ociosi sermonis. Nec quisquā psumat refer
re alio quecumq; foris monasterio uiderit aut audierit.
quia plurima destructio ē. Similiter & qui psūpserit claus
tra monasterii egredi. ut quocūq; ire. ut quippiā quāuis
parū sine iussione abbatis facere. EX REGULA PATRUM

LVIII A d necessaria requirenda in cellula bini egredi
ant̃ ut cū fratres & ita quibus credit̃. non qui uerbo
sitate aut regulā sectantur. EX REGUL PACHOMII LVI

N ullus solus foras mittatur ad aliquod negotium nisi
uincto & altero LVII ITEM.

Q uando aut̃ reuersi fuerint in monasteriū. si ante hos
tiū uiderint aliquē querentē suorū affinium de his qui
in monasterio cōmorantur non audebunt ire ad eum
& nuntiare ut uocare & omnino quicquid foris gesserit̃
& audierint in monasterio narrare non poterunt

XLVI ITEM EIUSDEM.

S i aliquis eorū qui peregre mittuntur in itinere ut in na
ui egrotauerit & habuerit necessitatē siue desiderium
comedendi liquamen de piscibus ut aliarū rerū que in mo
nasterio consuerunt. Non manducabit cū c&eris fr̃ibus
sed separatim ei dabitur a ministris ad omnē habundan
tiam ne in nullo frat̃ languidus contristetur LXXX. ITEM

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Nullus neque exeundi in agrū neqꝫ ambulandi in mo
nasterio neque extra murum monasterii pcedendi
foras habeat facultatē nisi interrogauerit pp positum do
mus & ille concesserit LXXXVI ITEM.
Cauendū neqꝫ de domo in alterā domū uerba transfe
rat nec de monasterio in monasteriū. Nec de monasterio
in agrū nec de agro in monasteriū LXXX ITEM
Si qs ambulauerit uia ut nauigauerit aut operatus
fuerit foris. n loquatur in monasterio quae ibi geri ui
derit C IIII ITEM
Galliculas & sicut aliud ungendū ē. ut conponendū abs
qs eo cui hoc ministeriū delegatur & pposito dom facere
nullus audebit LXXXVIIII ITEM
Cellulā alterius nisi prius ad hostium inpeusserit intro
ire inlicitū est. Ad cibū non pgent. nisi generalis soni
tus conuocentur CXXIII ITEM
Nemo iuncos infusos aqua sibi tollat ad operandū nisi
minister ebdomadis ei dederit. IT EX EADĒ REGLA
XV Nullus in domo quippiā faciat nisi quod ppositus ius
serit EX REGL SCI BASILII IN INTROGATIONES.
LXVIII Si quis industrius sit & pmptus ad implenda mandata
agant aut non q̄ ei iniungitur sed q̄d ipse uult quā mer
cedē habet. RP Merces eius illa ipsa ē q̄d sibi placet.
cū aptls dicat. Unusqs ur pxīmo suo placeat in bono ad
aedificationē. & ut amplius inclinaret & constringeret
audientes addidit dicens. Qui ipse xps non sibi placuit.
Scire debet unusqs periculū suū ee. in eo quod uult sibi
placere. simul enī & inoboediens inuenitur.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

C LXXX ITEM INTERROGATIONES

Si oportet ut unusquisque non commonitus eo quod preceptum est. RP. Cum dns dicat. Non enim ueni ut a me faciam, sed quam sed ab illo qui me misit. quanto magis unusquisque nostrum sibi permittere nichil debet. Qui enim sua auctoritate aliquid agit manifestissime superbie morbo detinetur. & subiectus est illi sententie que dicit. Quod in omnibus superbum est abhominatio est in conspectu dei. sed in omnibus sua sponte ut auctoritate aliqua agere culpabile est. CI ITEM INTERROGATIONES

Si debent peregrini intrare usque in illa loca ubi fratres operantur. ut etiam si aliquis de eodem monasterio debet, relictis suis locis intrare ad alios preter illum cui creditum est, ita requirere operantes id est ad quem oportuna est dispensatio. RP. Si quis inuentus fuerit hoc faciens tamquam inquietus turbans disciplinam & ordinem fratrum & communi conuentu excludatur & omnino inlicitis progressibus inhibeatur. & sedens in uno loco in quo iudicauerit is qui preest apto ad correptionem & uindictam nusquam prorsus permittatur abscedere. sed urgeatur in opere multo plus quam consuetudo est. & cotidie exigatur usque quo discat implere hoc quod apostolus dixit. Unusquisque in qua uocatione uocatus est in ea permaneat. CII ITEM INTERROGATIONES

Si oportet eum qui nouerit artificia suscipere ab aliquo opus absque conscientia uel iussione eius qui preest. & operum sollicitudinem gerit. RP. Furti reus erit eiusmodi ut similis eis qui furibus concurrunt.

XVI EX REGULA PAULI ET STEPHANI

Nulli liceat tam in cellario quam in singulis officinis artificum in proba & inportuna absque senioris iussu audacia

(c) 2006 Ministerio de Cultura

introire· quia & comunem utilitati ualde impedit haec psumptio:
& ipsis artificib; rancorem animarum & superflua ac inoportu
nitate inpingit

XXX· EX RT CASSIANI·

Tanta autem oboedientiu regule deb& iunior inbui ut absq;
senioris sui scientiam ut p missum non solum de cella exire· sed
nec comuni ac naturali necessitate satis facere sua aucto
ritate psumat· nec illa ac tia quae utilia s· idem aut cellam
mundare· aut aquam deferre· aut siquid aliud oportunum
est· sine conscientia & ordinatione sui senioris usurp&·

VII EX REGULA TARNATENSI·

Meditantibus & tiam frib; nulli liceat reb; scalicis inplicari·
nec librum iudic& abscola ut ubi meditantur fres discere q
uos in hac psumptione pruperit & comunicationi ut dignus
est subiacebit· Cellulam alterius pt abbatem & ppositum nisi
dato signo· e licitu introire· quia ipsis tantum concedit fratrum
secreta cognoscere· & qualiter se unusquisq; agat occulta inspec
tione pquirere· & ubi artifices operant absq; sup scriptis p
sonis nullus psumat accedere· aduenientib; quosquo nihil pt hu
militatis affectum & debitum famulatum iunior exibebit· & curam
habebit de causa qua uenerit quandoq; reuersurus sit· non
psumat· quia hoc seniorum sollicitudo non iuniorum psumptio
deb& inquirere

EX RGL ORIENTALI

XX· Nullus mittat foras ab aliquid negotium solus· Nisi fuero non
singuli sed bini ut simul ambulent ut dum se inuicem custodiunt
& consolantur· & seniores eorum de honesta eorum conuersatio
ne securi sint· & illi non periclitentur; Obseruantes tamen
hoc ut non se inuicem fabulis manib; destruant neq; neglegen
ti cedent locum destructionis· sed unusquisq; in actu suo atten

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sit p(er) ut tep(us) fuerit; quando aut(em) reuersi fuerint in monas
terium si ante hostium uiderint aliquem querentem suorum
affinium de his qui in monasterio co(m)morantur; non uel debet p(re)
ire ad eum & nuntiare uel euocare. & omnino quicquid fo
ris gesserint in monasterio narrare non p(re)sumat. ITEM
LX Considerans abbas fr(atru)m debitum cotidiane mensure
nec non ad longinquitatem itineris ut moras agendi
actus simul & pensans substantiae monasterii quantita
tem in nummis. aut in his que cura poss(un)t portari sufficien
tib; consuete mensure sumptib; aliquantulum p(ro) labore itine
ris magis p(ro)p(ter) adiunctis fos te in uia collegis ut sotii cari
tate quantum abbas uoluerit. panis aut uini seu & aliarum
rerum ut in numorum iungat mensure. LXIII ITEM.
Fratres spiritales in uia quando a se abscedunt si uale
sibi non faciant ut orationem comunem offerant d(omi)no ut pa
cem sibi tradant; Sciant se excomunicatos a caritate dis
cedere usq(ue) dum se reuideant. & caritatis int(er) se uinculum nec
tant; Sicut in uitas legitur patrum; Abscedens unus fr(ate)r
de partib; orientis ueniens in partes occidentis rememo
ratus q(uo)d uni fr(atr)i uale non fecerat. p(ro)pter nisi caritatis
repedauit itinera ut q(uo)d minus conpleuit. infra p(er)ficeret.
Unde debent ad hac caritate fr(atre)m fr(atr)i sollicitum esse. ITEM.
LXIIII Exeuntes in uia fr(atre)s p(re)cant p(ro) se orari dicentes uersum;
Uias tuas d(omi)ne notas fac mihi & semitas tuas edoce me;
Aut si uoluerint alium; P(er)fice gressus meos in semitis tuis
ut non moueantur uestigia mea; Semp(er) enim uersum quando
exeunt. siue quando ingrediuntur cum gl(ori)a explicent
Similit(er) & reuertentes p(re)cant p(ro) se orari dicentes hunc

(c) 2006 Ministerio de Cultura

176 fº

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) Ministerio de Cultura

69

CONCORDI
REGULARUM

11S

© 2006 Ministerio de Cultura